

VID MÄSTARENS FÖTTER MED KOMMENTARER

av Annie Besant och C.W. Leadbeater

FÖRORD

Denna bok är en uppteckning av föredrag, som mr C.W. Leadbeater – numera biskop Leadbeater – och jag höll om tre berömda böcker – små till storleken men stora till innehållet. Vi hoppas båda att denna bok skall visa sig bli till gagn för aspiranter och även för dem som nått bortom detta stadium, eftersom talarna var äldre än åhörarna och hade större erfarenhet av lärjungens liv.

Föredragen hölls inte på bara en ort. Vi talade till våra vänner vid skilda tillfällen och på olika orter, huvudsakligen i Adyar, London och Sydney. Åhörarna förde en myckenhet anteckningar. De av dessa som blev tillgängliga samlades och ordnades. Ett sammandrag gjordes, varvid upprepningar uteslöts.

Tyvärr fanns det mycket få anteckningar gjorda till föredragen om Första fragmentet av *Tystnadens röst*, varför vi i stället gjort bruk av anteckningar, som fördes vid en rad föredrag, som hölls i Sydney av vår värde kollega, mr Ernest Wood, och införlivade dessa med biskop Leadbeaters föredrag i denna avdelning. Inga anteckningar till mina egna föredrag om denna bok fanns att tillgå. Fastän jag talat mycket om denna, kunde dessa föredrag ej återställas.

Inga av dessa föredrag har tidigare publicerats, förutom några av biskop Leadbeaters tal till utvalda studerande om *Vid mästarens fötter*. En bok med titeln *Talks on "At the Feet of the Master"* utgavs för några år sedan, innehållande ofullkomliga referat av några av hans föredrag. Denna bok kommer inte att återutges. Det väsentliga av dess innehåll återfinns här, i noggrant gjort sammandrag och redigerat.

Må denna bok hjälpa våra yngre bröder att bättre förstå dessa ovärderliga läror. Ju mer man studerar dem och *lever* dem, desto mer hjälp finner man i dem.

Annie Besant

FÖRSTA DELEN INLEDANDE

FÖRSTA KAPITLET DEN ESOTERISKA VÄGEN OCH VÄRLDSLIGA INTRESSEN

C.W.L. – *Vid mästarens fötter* är en av tre böcker – de båda andra är *Tystnadens röst* och *Ljus på vägen* – som är särskilt avsedda att hjälpa människor att anträda vägen. Denna bok är för närvarande den mest värdefulla för oss tack vare sin enkelhet och i synnerhet tack vare att den godkänts av världsläraren, som snart skall komma. Den består av undervisning, som den unge lärjungen J. Krishnamurti (kallad Alcyone i den bok om hans förflutna inkarnationer som nyligen utgivits) erhöll år 1909, när han var en trettonårig gosse. Hans kunskaper i engelska var då icke fullkomliga, och eftersom undervisningen gavs på detta språk, behövde både undervisningen och språket vara särskilt tydliga. Med en härlig förmåga att anpassa sammanfattade mästaren Kūthūmī därför allt lärjungen behöver veta för att genomgå första initiationen. Resultatet blev en underbart enkel stil, som är en av de stora förtjänsterna hos denna lilla bok.

Ljus på vägen utgavs år 1885 och *Tystnadens röst* år 1889. Var och en av dessa böcker med etiskt innehåll har sina särdrag. Båda de äldre är mer poetiska än *Vid mästarens fötter*, ehuru det även i denna finns några mycket sköna uttryck; annat kan det icke vara, eftersom den härrör från mästaren Kūthūmī. Om *Ljus på vägen* har Swami T. Subba Row sagt oss att den i sin innebörd har flera djup, det ena efter det andra, varvid den djupaste meningen avser initiationen

på mahāchohanens stadium, stadiet utöver även det våra mästare uppnått. *Tystnadens röst* för oss ända fram till arhatinitiationen. *Vid mästartens fötter* avser särskilt första initiationen, varför vi först skall kommentera denna bok.

Vi har alla ofta hört om förutsättningarna för vandrandet av vägen, och vi kommer att fortsätta att få höra om dem, tills vi lyckats omsätta i praktiken allt som skrivits i böcker som denna. Det är inte svårt att veta exakt vad som bör göras, och på vår väg möter vi intet hinder, som vi ej själva ställt där. Likväl är det ganska få människor, som lyckas följa dessa anvisningar, eftersom de har en personlighet, som ofta ställer sig i vägen. Det som är skrivet i dessa böcker måste avgjort varje människa tillämpa på sig själv. Läraren kan på olika sätt förklara och belysa vad som bör göras, men envar måste själv vandra vägen. Det är liksom att träna för en löpnings-tävling eller börja med gymnastik. Man kan ha en tränare, som ger noggranna anvisningar, men kandidaten måste själv öva sina muskler. Ingen kan göra det åt honom.

Miljoner människor omkring oss försöker leva efter sina respektive religioners läror, men mycket få av dem gör det i verkligheten. Även de som lever ett gott och heligt liv, följer vanligen inte strängt alla de föreskrifter som givits dem. I vissa fall är de exoteriska religionernas läror oväsentliga eller olämpliga, men i esoteriken ges ingen onödig föreskrift och fordras sträng efterlevnad av dem alla. Detta betyder icke att vi måste äga alla dessa förutsättningar till absolut fulländning, innan vi kan mottagas av en mästare – det vore ju detsamma som att ha uppnått adeptskapet. Men man måste äga dem i en rimlig utsträckning, och de måste vara verkliga, icke blott sköna drömmar. När en kemiprofessor säger oss att vi genom att sammansätta vissa kemiska ämnen på ett särskilt sätt erhåller ett bestämt resultat, vet vi att dessa resultat också erhålls och att vi icke får detta resultat utan något annat, om proportionerna ändras. På religionens område synes folk tro att något slags obestämd och ungefärlig tillämpning av givna anvisningar är fullt tillräcklig. Men i esoteriken duger detta icke alls, utan här måste det uppfattas såsom en vetenskap. Även om vi så ofta hört om dessa förutsättningar, får man hoppas att många, som ännu ej nått framgång, genom att noga studera dem och sträva att förstå dem och med vetenskaplig precision följa exakt det som fordras skall kunna antråda vägen.

Dessa inre ting är ej så fjärran och obestämda. Till för några år sedan syntes de mer avlägsna, eftersom så få av dem vi kände hade kommit i direkt beröring med mästartarna. En studerande kunde då ha tänkt för sig själv: ”Ja, två eller tre särskilt begåvade eller på något sätt särskilt gynnade av lyckan kan ha nått framgång, men detta tycks inte gälla vanliga människor.” Men nu, när ett antal kommit i omedelbar kontakt med dem, kan man rimligen säga: ”Om dessa andra har nått detta, varför då inte jag?” Orsaken till att inte ha lyckats i detta *måste* ligga i oss själva, inte i något yttre. Det beror säkerligen inte på mästartarna, som alltid finns där, när lärjungen är redo. Hos somliga finns det något fel som hindrar, hos andra kan det vara en allmän brist på utveckling, men om det inte rådde någon brist över huvud taget, skulle vi alla ha lyckats. Det lönar mödan att göra en ordentlig ansträngning att utröna vad det är för fel – vad är det som brister – och att rätta till detta fel.

Det finns i det inre en verklig värld, som i betydelse överträffar hela denna yttre värld, som så oupphörligt trycker på oss. Överallt finns människor, som anser sig så upptagna och så kloka, när de går upp i sina varjehanda sysselsättningar. Likväl är sanningen den att de alla arbetar i det overkliga och det yttre och få har insett att det finns en inre och andlig värld, som i varje avseende är oerhört mycket viktigare än den yttre.

När vi följer vägen, måste vi fylla vår uppgift i världen, men det gör vi enbart därför att det finns ett verkligt liv i det inre. En skådespelare utför sin roll på scenen, därför att han också har ett annat liv att leva – ett liv som hänger samman i en enhet och är meningsfullt. Det kan hända att han åtar sig olika roller vid skilda tillfällen, liksom vi kommer tillbaka i andra inkarnationer och då har andra kroppar. Men skådespelaren har ständigt och samtidigt sitt verkliga liv som människa och sitt liv som innehavare av olika roller, och just därför att detta verkliga liv finns, vill han spela sina tillfälliga roller på scenen väl. Likaså vill vi handla rätt i vårt tillfälliga fysiska

liv här på grund av den stora verklighet som ligger bakom detta och varav det fysiska är blott en mycket liten del. Om detta är klart, så inser vi vad detta yttre liv har för relativ betydelse, att dess enda värde för oss består i att vi spelar vår roll väl, vilken den än må vara och att det som sker med oss i denna spelade tillvaro är av blott ringa betydelse. Det må vara en skådespelares syssla uttrycka allsköns iscensatta sorger och svårigheter, men dessa tynger honom icke det minsta. Kanske hör det till den roll han spelar att i varje föreställning dödas i en duell, men vad betyder denna fingerade död för honom? Det enda som angår honom är att han spelar sin roll väl.

Det torde ej vara svårt att inse att den värld som omger oss är en spelad värld och att det egentligen ej betyder något, vad det är för upplevelser som kommer oss till del. Allt som händer människor utifrån är resultat av deras karma. De orsaker, som igångsattes för länge sedan i förflutna liv, kan inte längre ändras. Därför är det gagnlöst att bekymra sig över det som sker. Dyligt drabbar oss såsom resultat av det förflutna, och vi bör taga det filosofiskt. Många människor tar det på ett oklokt sätt och låter det vålla en myckenhet smärta, lidande och oro. Den rätta inställningen är att alltid söka lära den läxa det medför och att därefter avlägsna det ur tanken så långt som möjligt – liksom biet och blomman, såsom våra indiska bröder säger. Det sätt, på vilket vi tar dessa ting, danar vår karaktär för framtiden, och detta är det enda viktiga. Man bör använda karma för att utveckla modet, uthålligheten och en rad andra goda egenskaper, och sedan förvisa den ur medvetandet.

Detta synsätt är svårt att förvärva, eftersom vi omges av tusentals människor, som alla tar skådespelet på allvar – såsom det enda verkliga livet. Vad de säger och gör mot oss hindrar oss i en viss utsträckning, men ett långt större hinder för oss (fast vi aldrig tänker på det) är det oerhörda och oupphörliga tryck som utgår från den allmänna opinionen. Det är helt enkelt häpnadsväckande, ty det går många tusen på envar som vet sanningen. De tänker: ”Vi måste skynda oss att skaffa oss förmögenhet och bli rika, vad andra anser om oss är det enda som räknas i livet.”

Många av de tankar som sänds ut handlar också om att vinna ställning och ära, att bli inbjuden till särskilda middagar och baler, att få en hertig eller greve till gäst och så vidare. Vad gäller religion omges vi av ett väldigt hav av villfarelse, ty få är vidsynta och miljoner är det icke. Sociala förblindelser finns även i överflöd, till exempel pryderiet i England, där det anses opassande att ens tala om det sexuella, så att i avsaknad av minsta enkla kunskap de unga växer upp med faror och ibland råkar i olycka, eftersom slamfloden av last alltid forsar fram, så att okunniga lätt faller däri. Folk betraktar sederna i klassiska tidens Grekland och Rom såsom i många avseenden oanständiga, men av minnen från dessa tider måste jag säga att de var långt mindre orena i tanken än våra dagars Europa.

Vi som förstår mer av tingens inre sida måste stå emot dessa verkligen oerhörda krafter och säga oss: ”Nej, detta är inte alls så, allt detta är överkligt, och vi måste be om att ledas från det överkliga till det verkliga.” Det verkliga är det bakomliggande livet, det bestående livet, det liv, om vilket Bibeln säger att det är ”dolt med Kristus hos Gud”. Att ständigt leva i denna insikt och att betrakta det yttre såsom oväsentligt är icke lätt, men det är just vad som måste göras. En av våra mästare har sagt: ”Den som vill följa oss, måste stiga ut ur er värld och in i vår.” Detta betyder ej att man måste ge upp sitt dagliga liv och leva såsom en eremit – det betyder tvärtom att vi rent av mer beredvilligt än tidigare utför de sysslor som är våra i detta livets underliga skådespel – men det betyder att aspiranten måste överge sin vanliga inställning och antaga mästarnas.

De som lyckas i dessa ansträngningar, kommer en dag att finna sig antagna till lärjungar hos någon av mästarna. När människans tanke blir en del av mästarens tanke, kan lärjungen pröva sin egen tanke mot mästarens, en tanke som aldrig påverkas av hopen, och kan exakt se vad han tänker i någon fråga. Då skall han snart förstå mästarens synsätt och kunna rätta sig därefter, även om han i förstone får sig några oväntade chocker. Sådant som tycktes honom vara av

största vikt, visar sig nu inte betyda något alls, och annat, som han förbigått såsom förhållandevis oviktigt, framstår nu såsom mycket betydelsefullt, eftersom det i något större eller mindre avseende påverkar hans användbarhet, och allt som påverkar vår användbarhet är viktigt, ty det handlar om det verkliga.

Det tryck som gör sig gällande på medvetandet från den omgivande emotionalvärlden och mentalvärlden är inte alls av någon hög kvalitet. Öronen måste slutas för detta och vara öppna endast för det ljud som kommer ovanifrån, för mästarens röst och tanke. Det är icke att undra på att fordom i Indien och andra länder de som ville leva det andliga livet, började med att lämna det vanliga livet och drog sig undan för att leva ensamma i någon grotta eller djungel. Den fördel de därmed vann bestod i att de undkom den okunniga allmänna meningens tryck och då var friare att följa sin egen väg. Också många av de kristna helgonen drog sig undan verksamheten i världen och blev eremiter eller munkar eller sällade sig till andra, som valt en liknande väg.

Denna tillbakadragandets fördel ökas ännu mera för dem som åtnjuter privilegiet att få leva i mästarens eller någon mera framskriden lärjunges aura. Denna auras vibrationer påverkar ständigt lärjungens höljen, stämmer dessa till högre frekvens, befriar dem från olämpliga materielag och förser dem med lämpliga. Lärjungen bör alltid söka utveckla någon dygd – till exempel kärlek. Om han lämnas ensam, gör han detta ryckvis, ty han glömmer det ständigt. Men en mer framskriden lärjunges aura håller honom uppe i den högre tanke och känsla han vill göra rotfast hos sig själv. Effekten är inte olik den som eftersträvas, när man hos ett barn behandlar en missbildad lem genom att låta denna vara spjälad, tills den vuxit rätt. Medan lärjungen befinner sig i mästarens aura, känner han att han inte skulle kunna tänka en felaktig tanke, ens om han vill, vilket då synes honom omöjligt. I ett dylikt läge skådar vi leende ner på de tankar vi hyste i går och säger: ”Jag kan aldrig tänka så igen, det har försvunnit liksom en dröm.” Men i morgon, när vi är långt ifrån mästaren, kan vi finna att vi får kämpa hårt för att behålla den högre inställningen, som vi tyckte vara så lätt, medan vi var i hans närvaro.

I denna tid måste de som ställt in sig på att vandra vägen, söka åstadkomma samma tillstånd, medan de är kvar i den yttre verksamhetens liv, eftersom avsikten är att de skall hjälpa världen, icke genom meditation och tanke enbart – vilket utan tvivel eremiten och munken gjorde – utan också genom att delta i dess varjehanda aktiviteter. Det är en mycket skön tanke och ett stort privilegium, men det är svårt, mycket svårt att göra.

På grund av denna svårighet är det mycket få, som verkligen åstadkommit något. De flesta har varit nöjda med att förhålla sig till den teosofiska läran ungefär såsom genomsnittliga kristna till sin religion, se den såsom något mycket trevligt att tala om på söndagarna men inte alls något att handla enligt varje dag och hela dagen lång. Den som menar allvar med sitt studium av det inre livet, kan icke förhålla sig så orealistiskt. Han måste vara konsekvent och praktisk och måste beständigt tillämpa sina ideal på vardagslivet. Denna beständighet är mycket svår att uppnå. Det är inte så att människor är ovilliga att anstränga sig för den teosofiska idén. Om de kunde hjälpa en mästare, kunde utföra något arbete direkt för honom, skulle de göra detta, om det så kostade dem livet. Minns vad den helige Augustinus sade: ”Många är villiga att dö för Kristus, men få att leva för honom.” Att bli martyr låter storslaget, heroiskt, det är ett stordåd. Men martyren själv har i själva handlingen känslan av att han gör en stor ansträngning, och medvetenheten om detta bär och stöder honom genom smärtan och lidandet. Han är i denna stund starkt inställd på att utföra detta hjältedåd. Det som nu måste göras är mycket svårare än detta. Det är inte möjligt att ständigt hålla sig uppe i denna stämning av hjältemod mitt i vardagens små bekymmer, som oupphörligt dyker upp. Det är mycket svårt att behålla samma jämnmod, när man dag efter dag har att göra med samma tröttsamma människor, som inte gör det man tycker att de borde göra. Att leva för Kristus i alla de små ting – det är svårt, och just därför att dessa ting synes jämförelsevis obetydliga, är det så många svårigheter i att vandra vägen.

Låt oss studera dessa tre böcker, låt oss följa deras lärdomar och se hur långt det är möjligt att tillämpa dessa. Andra har gjort det och har lyckats nå vägen, så varför skulle inte vi också göra det? Att nå framgång betyder att övervinna självet. Det betyder att vi tar ett fast grepp om oss själva och skärskådar verkligheten och där vi finner ogräset växa, rycker upp det. Det betyder intet, hur djupt det är rotat eller hur mycket lidande som följer därmed: upp med det! Hårt arbete, förvisso, men de som redan nått något av de högre stadierna, säger oss att det är av stort värde, ja oändligt värde, att göra en ansträngning, stor eller liten, vare sig det är en gång för alla eller många gånger.

ANDRA KAPITLET

INITIATIONEN OCH VÄGEN DIT

C.W.L. – Denna boks namn valde vår president av ett trettio- eller fyrtiotal föreslagna, och det är även hon, som svarar för tillägnelsen:

Till dem som knackar på

vars symbolik är uppenbar: ”Knacka på, och det skall öppnas för er. Sök, och ni skall finna.” I sitt företal säger dr Besant:

Jag har såsom en äldre fått privilegiet att skriva en inledning till denna lilla bok, den första som skrivits av en yngre broder, förvisso ung till kroppen men icke till själen.

Detta är något av stor betydelse. I det vanliga livet, där vi tänker endast på världen och denna enda inkarnation, uppskattar vi en människans ålder efter fysiska kroppen. Men vad gäller framåtskridandet på den esoteriska vägen beaktar vi jagets, den inneboende själens ålder. Man måste taga sig i akt för att döma endast efter det yttre, vilket ju nästan alla i världen gör. Själen växer stadigt, och när den är högt utvecklad, börjar den ofta visa tecken på sin framskridenhet i intelligens, känsla och ockult förmåga också medan den fysiska kroppen alltjämt är ung. Att så var fallet visade Alcyone med sitt ytterligt snabba framåtskridande. Han svarade så fullt på undervisningen att han på några månader kunde uppnå det som i vanliga fall skulle ha tagit många år, eftersom det för det mesta skulle innebära en grundlig väsensförändring.

Dylika fall kommer att bli allt vanligare i dessa dagar på grund av världslärares snara ankomst. Hans främsta lärjungar måste vara människor i sin krafts dagar, varav de flesta förmodligen icke mycket äldre än han själv i fysiska kroppen, och eftersom han nog kommer snart, måste de som då skall inneha den ställningen, vara unga nu. Det är ytterst sannolikt att några av dem som nu är barn kan bli framstående i detta kommande arbete, ty det är troligt att många av dem som är bestämda för ett dylikt lyckosamt öde kommer att födas, där de kan få den undervisning som förbereder dem för detta, det vill säga i teosofiska familjer.

Vi bör därför vara uppmärksamma på sådana möjligheter och se till att alla barn som kommer i vår väg får höra om världslärares ankomst, så att de får veta om den möjlighet som yppas för dem. Det måste överlåtas åt dem själva att gripa tillfället, men de skall åtminstone få detta. Det vore mycket sorgligt, om föräldrar fick av sin son eller dotter höra klandret: ”Om jag hade fått veta detta, när jag var ung, kanske jag hade gripit tillfället, men ni lät mig växa upp utan denna vetskap. Ni lät mig växa upp i det världsliga livet, så att jag inte grep tillfället, när det yppades.” Vi måste ge tillfället, men sedan vi gjort det, har vi också gjort vår plikt, ty det är icke vår sak att söka tvinga någon i en eller annan riktning eller ens staka ut en framtid och förvänta oss att dessa andra och möjligen större själar skall välja denna.

De läror den innehåller fick han av sin mästare, när denne förberedde honom för initiation.

Ordet ”initiation” har ofta använts i en mycket allmän mening, men här har det en bestämd

innebörd. Madame Blavatsky själv brukade i början detta ord något lösligt, men sedan vår terminologi blivit mer fixerad, bör ordet inskränkas till att avse de stora initiationerna, de fem stegen på den egentliga vägen, för att använda den gamla termen. I de äldre arbetena var tal om ”prövningarnas väg”, ”den egentliga vägen” och ”den officiella perioden”, avseende tre stadier i människans högre utveckling. Prövningarnas väg avser den period, under vilken lärjungen prövades inför initiationen. Den egentliga vägen är den helighetens väg, som begynner med den första av de stora initiationerna (den initiation vari människan ”stiger ner i strömmen”) och slutar med adeptskapets uppnående. För fyrtio år sedan brukade vi tala om ”initiation i Teosofiska samfundet”, och ordet brukas även om frimureriska och andra riter. Vi måste akta oss för att sammanblanda dessa begrepp med de stora initiationerna på den esoteriska vägen.

Den period under vilken lärjungen prövas inför initiation beskrevs tidigare såsom indelad i stadier, svarande mot de fyra förutsättningar som framställs i denna bok: urskillning, begärsfrihet, gott uppförande och kärlek.

Det är oriktigt att kalla dessa för stadier eller att tala om initiationer mellan dem. Dessa förutsättningar behandlas ej nödvändigtvis i den ordning de här är framställda. De anges i denna ordning i de gamla österländska böckerna, men vi är nog inriktade på att förvärva dem alla samtidigt. Vi gör vad vi kan med dem alla, och för somliga av oss kan någon av förutsättningarna vara mycket lättare än de andra.

Urskillning har fått sin plats såsom den första förutsättningen, eftersom den möjliggör för människan att antråda vägen över huvud taget. Det buddhistiska namnet på denna är *mano-dvāravajjana*, ”öppnandet av tänkandets dörrar”, vilket betyder att människans tänkande för första gången är öppet för insikten att det andliga är det enda verkliga och att det vanliga världsliga livet är ett slöseri med tid. Hinduerna kallar den *viveka*, som betyder urskillning. Den kristne kallar denna insikt ”omvändelse”, som även det är ett mycket uttrycksfullt ord, eftersom det betyder att man vänder om och tar en helt annan väg.

Det betyder att människan, efter att hitintills gått sin egen väg och inte brytt sig om den gudomliga viljan, nu har insett i vilken riktning denna gudomliga vilja önskar att evolutionens ström skall flöda och vänt sig, så att han kan följa med i denna. I många kristna sekter har detta urartat till att betyda ett krampaktigt, hysteriskt tillstånd, men även detta rymmer tanken om att följa den gudomliga viljan. Detta ligger mycket nära det som aposteln uttryckte, när han sade: ”Ja, haven edert sinne vänt till det som är därovan, icke till det som är på jorden.”

Liksom det finns steg på vägen, så finns det andra bestämda steg, som utmärker graderna i lärjungens personliga förhållande till den mästare som förbereder honom för initiationerna. Initiationerna ges av det stora vita brödrskapet å den ende initiators vägnar, som är överhuvudet – och endast på hans befallning. Men lärjungens förhållande till sin mästare är hans ensak. Man kan först vara lärjunge på prov, sedan antagen lärjunge och ytterligare det som kallas en son till mästaren. Detta är privata förhållanden och får icke sammanblandas med initiationerna, som ges av den stora hierarkin själv.

Första initiationen är det steg som gör en människa till medlem av det stora vita brödrskapet. Dessförinnan befinner hon sig egentligen inte alls på vägen utan skolar sig till förberedelse för denna. Första initiationen förlänas inte godtyckligt utan såsom ett erkännande av att människan nått ett visst stadium i evolutionen – det som brukade kallas föreningen av det högre och det lägre jaget, föreningen av högre jaget och personligheten. En människa, som vill träda fram såsom kandidat till den första stora initiationen, måste förvärva de förutsättningar som beskrivs i denna bok och göra sin personlighet till uttryck för det högre jaget. Av den lägre personligheten får då inte finns något kvar som kan tränga sig fram och ha sina egna önskemål i motsats till det reinkarnerande jagets.

Den förändring som då äger rum visas i de illustrationer som finns i boken *Man, Visible and Invisible*. Vildens emotionalkropp är full av färger, vilka anger allehanda lägre lidelser, och har oregelbundna konturer, eftersom människan inte har någon kontroll över den, och kausal- och

mentalkropparna uppvisar inget samband med varandra. Kausalkroppen är synbarligen färglös, mentalkroppen är något litet utvecklad men har inte mycket samband med emotionalkroppen. I vildens emotionalkropp finns allsköns begär och lidelser, som ej har något med det mentala att göra. Han tänker inte på dem, han vet inte hur man tänker. Dessa emotioner bara finns där och rusar åstad med honom.

Hos den framskridna människan är emellertid alla dessa höljen nära förbundna med varandra. Kausalkroppen är inte tom utan full. Alla de olika färger, som uttrycker de högre dygderna, är utvecklade i den, och de börjar nästan utgjuta sig åt olika håll till andras hjälp. Mentalkroppen innehåller samma färger, något tätare, men alltjämt de finaste i sitt slag, och de representerar kausalkroppen i denna närmast lägre värld. Emotionalkroppen är i sin tur en spegel av mentalkroppen – samma färger, blott något mörkare och tätare på grund av den lägre världen.

Hos vilden uttrycker sig jaget i alla slags olika emotioner och lidelser, som det högre jaget omöjligt kan gilla, men hos den framskridna människan finns inga andra känslor än de hon önskar hysa. I stället för att kastas av sina känslor hit och dit utan kontroll helt enkelt väljer hon dem. Hon säger. ”Kärlek är en god sak. Jag tillåter mig känna kärlek. Hängivenhet är en god sak. Jag tillåter mig känna hängivenhet. Medkänsla är en god och skön sak – jag tillåter mig att hysa medkänsla.” Och hon gör detta med öppna ögon, avsiktligt. Känslorna är således under det mentala kontroll, och detta mentala är ett uttryck för kausalkroppen. Vi kommer alltså mycket nära det tillstånd, där det råder fullständig enhet mellan det högre och det lägre jaget.

Man bör icke föreställa sig att det skulle finnas två väsen i människan. Det är aldrig fråga om något lägre jag såsom ett separat väsen, utan det högre jaget skickar ner ett litet fragment av sig självt i personligheten för att erfara de lägre världarnas vibrationer. Personligheten blir då mycket mer levande än det högre jaget, eftersom den befinner sig på ett stadium, där den kan svara på dessa vibrationer. Följaktligen glömmer den att den tillhör det högre jaget och öppnar sitt eget konto i livets affärsverksamhet och försöker handla efter eget skön i stället för enligt högre jagets vilja. Men under loppet av många inkarnationer blir det högre jaget starkare, och då kan människan inse att personligheten ej är något annat än ett uttryck för henne själv, det reinkarnerande högre jaget, och att den behöver styras, så snart den slår in på en villostråt och vill vara husbonde i stället för tjänare. Det är vår sak att så ordna personligheten att den är uttryck för det högre jaget och intet annat. Det är detta som mr Sinnett kallade att visa det högre jaget undersåtlig tro och lydnad. I *Tystnadens röst* får vi veta att lärjungen skall dräpa månformerna. Därmed menas emotionalkroppen. Det betyder icke att man skall göra sig skyldig till emotionalt mord. Det betyder att emotionalkroppen icke skall existera annat än som uttryck för det högre, att den i stället för att ha sina egna lidelser och känslor skall avspegla endast det som det högre jaget väljer.

Detta tillstånd måste människan ha uppnått, innan hon kan träda fram för att mottaga första initiationen. Människan måste ha kontroll över fysiska kroppen, emotionalkroppen och mentalkroppen. Alla dessa måste vara det högre jagets tjänare. Att nå detta mästerskap torde innebära åtskilligt arbete för den vanliga människan, och många skulle säga: ”Jag kan inte göra det, det är meningslöst att ens tala om det”. Det är ett alldeles för högt ideal att genast sätta upp för dem, men det borde icke vara ett så allvarligt krav att ställa på dem som i många år mediterat och tänkt på dessa ting. Det är förvisso inte lätt att kuva alla slags lidelser och begär i tur och ordning, att bemästra emotional- och mentalkropparna. Det är svårt men det är väl värt att göra, och de resultat man når därigenom är utan jämförelse större än även de stora ansträngningar som erfordras. Tanken på att sätta oss i stånd att bli mer användbara för världsläraren är en ytterligare sporre och uppmuntran i detta krävande företag. De som genomgår dessa initiationer, gör det ej för sin egen skull, för att slippa ifrån världens sorger och lidanden, utan för att bli till större gagn i den mäktiga planen.

Det finns i människans tillvaro vissa avgjorda förändringar, som uppväger alla andra. Den första av dessa är när hon individualiserar och gör sitt inträde i människoriket – när hon lämnar

djurriket och börjar sin utveckling såsom ett eget jag. Hennes uppnående av adeptskapet vid femte initiationen är en annan dylik. Det betecknar hennes utträde ur människoriket, ty då inträder hon i ett övermänskligt tillstånd. Detta är det mål som uppsatts för hela mänskligheten, det är den punkt, mot vilken vi bör sträva i denna kedja av världar. Den människa som utfört guds vilja med mänskligheten, som till det yttersta förverkligat den gudomliga planen med sig själv, kommer således i slutet av denna period att lämna människoriket. Många av oss kanske kan göra det före slutet.

Mellan dessa båda finns en punkt av lika stor vikt, nämligen det bestämda ”nedstigandet i strömmen” vid den första stora initiationen. De ord, som brukas vid kandidatens antagande till brödraskapet, innehåller utsagan: ”Du är nu trygg för alltid. Du har stigit ned i strömmen. Må du snart nå den andra stranden.” Den kristne kallar honom ”frälst” eller ”räddad”. Det betyder att han är alldeles viss om att få fortsätta i denna nuvarande evolutionsström, att han är viss om att icke behöva sluta vid domedagen i nästa rund, liksom ett barn i skolan som blivit alltför mycket efter för att kunna följa med övriga klassen.

Den invigde måste genomgå andra, tredje och fjärde initiationerna, innan han når adeptskapet, som är femte initiationen. Men när han når detta stadium, förenar han monaden och högre jaget, liksom han tidigare förenat det högre jaget och personligheten. När människan åstadkommit det högre jagets och det lägre jagets förening, finns hennes personlighet ej längre annat än såsom ett uttryck för det högre jaget. Hon får nu liksom göra om det hela från början och göra detta högre jag till ett uttryck för monaden. Om det bortom detta stadium finns ytterligare ett av liknande slag, vet vi icke. Men så mycket är i alla händelser visst att vi, när vi når adeptskapet, kommer att finna ännu mer lysande fält av framåtskridande öppnas för oss.

Människor frågar ofta vad som är slutet av denna evolution, som vi ser sträcka sig framför oss. Själv vet jag icke om det finns något slut eller ej. En stor filosof sade en gång. ”Att det skulle finnas ett slut är lika ofattbart som att det icke skulle finnas något. Likväl måste ettdera vara sant.” Somliga talar om uppgåendet i det allrahögsta, men om detta vet vi intet. Vi vet att vår medvetenhet fortsätter att vidgas, att det framför denna finns grad efter grad, ovan och bortom vår egen. Vi vet att det är möjligt att snudda vid buddhivärlden och därmed nå en oerhörd medvetenhetsexpansion, så att man förutom sig själv är också andra, ett större jag.

I detta finns icke förnimmelsen av att vi förlorat individualiteten över huvud taget, utan att vi så vidgat den att vi kan känna genom andra likaväl som genom oss själva. Alla som kan göra detta i meditation, bör fortsätta denna övning och vidga, expandera, tills fler och fler är inneslutna i medvetenheten – icke endast de ovanför en själv utan även de under en själv, ehuru de ovanför kommer först, eftersom de är så mycket starkare, så oerhört mycket mäktigare. En dylik expansion sker gradvis, och man arbetar sig upp genom den ena underavdelningen efter den andra av den buddhiska medvetenheten, tills man snart utvecklar ett buddhihölje – en kropp man kan använda på denna hisnande höjd, där alla klot synes liksom ett och man kan genomkorsa rummet utan att egentligen färdas genom det i den mening vi är vana vid.

Eftersom några av oss har erfårit detta, har vi rätt i att antaga att det fortsatta vidgandet av denna medvetenhet är något av samma slag. Vi har nått denna enhet utan att det ringaste mista vår förnimmelse av individualitet, utan att känna oss falla som en droppe och upplösas i ett lysande hav, såsom skalden uttryckt det, utan i stället känna att det skinande havet har uttömts i droppen.

Paradoxalt som det kan tyckas, är detta upplevelsen: droppmedvetenheten vidgas till oceanmedvetenhet. Eftersom det så är, så långt vi vet, har vi full rätt antaga att det inte blir någon plötslig förändring i metoden. Vi kan inte föreställa oss att vi skall smälta samman med något annat och mista den medvetenhet som tagit oss så lång tid att utveckla. Jag tror att den kommer att vidgas, så att vi kan bli ett med gud, men endast i den mening som Kristus avsåg, när han sade: ”I ären gudar och allesammans den högstes söner.”

Vi kan skåda långt tillbaka i evolutionen och även blicka framåt. Vi kan vara vissa om en

framtid, som sträcker sig miljontals år av gagnande verksamhet, på lysande nivåer, vilkas härlighet och kraft och kärlek och utveckling är ofattbara här nere, men vad som ligger bortom detta vet vi icke. Om vi betraktar saken från sunda förnuftets synpunkt, kan vi knappast förvänta oss att veta. Om slutmålet vore något vi kunde förstå, vore det ett mycket torftigt slut, ingalunda i något rimligt förhållande till alla de stadier som leder fram till det.

Vårt intellekt är inskränkt – hur inskränkt inser ingen människa, förrän hon kommer i beröring med dess högre utvecklade förmågor, när hon börjar inse att det intellekt, vi skrutit så mycket över, i verkligheten är något mycket obetydligt, fröet till ett framtida träd. I jämförelse med detta framtida är det som människorna nu har blott ett barns intellekt, även om det är ett hoppingivande barns intellekt, ty det har redan utfört mycket och bringar löfte om mera. Men i jämförelse med vad de stora äger är det alltjämt ett mycket litet barns intellekt. Därför kan det ännu ej nå stora höjder och djup och kan vi icke förvänta oss att förstå vare sig begynnelsen eller slutet. Jag, åtminstone, mer än gärna medger alldeles öppet att jag inte vet vad den högste har i sitt sinne. Jag vet ingenting om den högste annat än att han finns.

Metafysikern och filosofen spekulerar om dessa ting och vinner av denna möda en avsevärd utveckling av mental- och kausalkropparna. De som tycker om dylik fantasiverksamhet, gör ingen skada med att hänge sig åt denna, men jag anser att de borde klart förstå att det är fantasier. Filosofen bör inte bygga ut sina teorier till ett system och förvänta sig av oss att vi godtar det, ty det är sannolikt så att han utelämnar några av de viktigaste faktorerna. För egen del spekulerar jag inte. Jag känner att den glans och härlighet, som utom all fråga ligger framför oss, övernog tillfredsställer all vår längtan. ”Intet öga har sett, intet öra har hört, ej heller har något människohjärta förmått uppfatta de ting som gud berett för dem som älskar honom.” Detta är lika sant nu som det var för två tusen år sedan.

TREDJE KAPITLET

HUR BOKEN BLEV SKRIVEN

C.W.L. – Dr Besants förord (som är daterat december 1910) fortsätter sedan med att förklara hur Alcyone skrev boken.

Och nedtecknades av honom ur minnet – sakta och mödosamt, ty hans engelska var förra året mindre flytande än den nu är. Större delen är en återgivning av mästarens egna ord. Det som icke är en dylik ordagrann återgivning är mästarens tanke, klädd i hans lärjunges ord. Två utelämnade meningar tillades av mästaren. I två andra fall har ett utelämnat ord tillagts. Utöver detta är den helt och hållet Alcyones egen, hans första gåva till världen.

Det som följer är min egen redogörelse för det som skedde, lämnad i boken *Mästarna och vägen*.

Berättelsen om hur denna lilla bok blev skriven är förhållandevis enkel. Varje natt fick jag föra denne gosse i hans emotionalkropp till mästarens hus, så att han kunde få undervisning. Mästaren ägnade kanske femton minuter varje natt åt att tala med honom, och i slutet av varje samtal sammanfattade han alltid det huvudsakliga av vad han sagt i en eller några meningar och gjorde därmed ett enkelt litet sammandrag, som upprepades för gossen, så att han lärde sig det utantill. På morgonen mindes han detta sammandrag och skrev ner det. Boken består av dessa meningar, av de sammanfattningar av mästarens undervisning han själv gjorde och med hans egna ord. Gossen skrev ned dem med en viss möda, eftersom hans engelska då inte var särskild god. Han kunde allt detta utantill och bekymrade sig inte särskilt om de anteckningar han gjort. Litet senare reste han till Benares med vår president. Medan han befann sig där, skrev han till mig – jag var då kvar i Adyar – och bad mig samla och skicka sig alla de anteckningar han gjort om vad mästaren sagt. Jag ordnade hans anteckningar så gott jag kunde och skrev ut dem på maskin.

Då tycktes det mig att, eftersom detta var huvudsakligen mästarens ord, jag borde se till att det inte

var något misstag begånget i uppteckningarna. Därför frågade jag mästaren Kūthūmī om han ville ha godheten att läsa igenom det maskinskrivna manuskriptet. Det gjorde han, ändrade något ord här och var, lade till några sammanbindande och förklarande noter och ytterligare några meningar, som jag minns att jag hört honom yttra till mr Krishnamurti. Sedan sade han, ”Ja, detta verkar riktigt, det duger”, men tillade, ”Låt oss visa det för herren Maitreya.” Och så begav vi oss till honom tillsammans, varvid han tog manuskriptet och visade det för själve världsläraren, som läste det och godkände det. Det var han som sade: ”Ni borde göra en fin liten bok av det för att presentera Alcyone för världen.” Vår avsikt hade inte varit att presentera Alcyone för världen. Vi hade ansett det icke önskvärt att en mängd tankar skulle koncentreras på en trettonårig gosse, som alltjämt hade sin utbildning framför sig. Men i esoterikens värld gör man som man blir tillsagd, och alltså lämnades denna bok till trycket så snart ske kunde.

Alla de olägenheter, vi kunde befara av den förtidiga publiciteten, besannades också. Men herren Maitreya hade rätt och vi hade fel, ty det goda denna bok utträttat uppväger vida det obehag den vållat oss. Mängder av människor, ja faktiskt tusentals, har skrivit till oss och omtalat hur deras hela liv förändrats av den, hur allt blivit annorlunda för dem tack vare att de läst den. Den har översatts till tjugosju språk. Den har givits ut i drygt fyrtio upplagor och tryckts i fler än hundra tusen exemplar. När detta skrivs, förbereds en upplaga på en miljon exemplar i Amerika. Den har utträttat ett underbart arbete. Framför allt bär den detta särskilda imprimatur av den kommande världsläraren, och det är detta, som gör den så värdefull – att den till viss del visar oss hurudan hans undervisning kommer att bli.

FJÄRDE KAPITLET

DEN INLEDANDE BÖNEN

C.W.L. – Dr Besant avslutar med en välgångsönskan för oss alla:

Må den hjälpa alla såsom den muntliga undervisningen hjälpte honom – detta är det hopp, med vilket han ger den. Men undervisningen kan gagna, endast om man lever den, liksom han levat den, alltsedan den föll från hans mästares läppar. Om exemplet följes likaväl som läran, så skall för läsaren liksom för nedtecknaren den stora porten öppnas och vägen anträdas.

I sin recension av denna bok skrev dr Besant: ”Mycket sällan kommer ord såsom dessa människorna till del, undervisning så omedelbar, så filosofisk och skönt uttryckt.” Därför är för visso varje dess ord värt vår mest omsorgsfulla begrundan.

I bokens första början, även före Alcyones förord, anföres den gamla bönen, översatt från sanskrit:

Från överklighet led mig till verklighet.

Från mörker led mig till ljus.

Från död led mig till odödlighet.

Användandet av ordet ”verklighet” kan i detta fall ibland visa sig något vilseledande. När vi säger ”verklighet” och ”överklighet”, handlar våra motsvarande begrepp om att något i det ena fallet bestämt existerar, medan det i det andra fallet icke gör det. Överklighet är för oss ren inbillning. Men detta är ej såsom hindun uppfattar denna mening. Kanske vi skulle komma hans uppfattning något närmare, om vi i stället sade, ”Från obeständighet led mig till beständighet.”

Utsagan om att de lägre världarna – fysiska, emotionala och mentala – är överkliga medför ofta allvarligt missförstånd. De är inte överkliga i sig själva och så länge de finns till. Fysiska föremål synes fullkomligt verkliga, så länge vi befinner oss i fysiska världen. Men sedan kroppen somnat och vi använder vår emotionala medvetenhet i stället för den fysiska, är dessa föremål inte längre synliga för oss, eftersom vi övergått till en högre värld. Därför säger människor ibland att de är överkliga. Men då kunde man med samma fog säga att emotionalvärlden är överklig, eftersom vi inte ser dess föremål, när vi befinner oss i fysiska världen. Både de fysiska och de emotionala föremålen finns till hela tiden, de förblir synliga för dem som har sin

medvetenhet i motsvarande värld.

Så vitt vi vet, är all manifestation obeständig och endast det omanifesterade absolut och alltid detsamma. All manifestation, även de högsta världarnas, skall en gång övergå i det oföränderliga, varför skillnaden mellan det vi vanligen kallar det obeständiga och dessa högre världar endast är en fråga om tid, vilken i jämförelse med evigheten kan sägas vara ett intet. Fysiska världen är alltså lika verklig som nirvåniska världen och lika mycket uttryck för gudomen, varför vi icke får bilda oss uppfattningen att någon av dessa är verklig och de andra blott dröm- eller skenverklighet.

En annan mycket omhuldad uppfattning är att materien är ond, men så är icke alls fallet. Materien är lika mycket som anden ett uttryck för gudomen. Båda är ett i honom – två sidor av honom. Materien verkar ofta så, att den hindrar oss i vårt framåtskridande, men endast när den brukas till att försena oss på vägen, liksom för den som råkar skära sig med en kniv och därför kallar knivar onda. Med beaktande av de många betydelseord i sanskrit ofta har kan vi lika gärna översätta första raden: ”Från osanning led mig till sanning.” ”Sann”, ”beständig”, ”verklig” – alla dessa begrepp synes ingå i betydelsen. Det vi ber om är alltså att ledas från det yttre, där illusionen är större, till det inre, som ligger den absoluta sanningen närmare.

Den andra bönen lyder, ”Från mörker led mig till ljus” – naturligtvis i betydelsen från okunnighetens mörker till kunskapens ljus. Bönen är riktad till mästaren. Vi ber honom att upplysa oss med sin visdom. Det finns i Indien även en andra innebörd knuten till denna, ty det är meningen att man med dessa ord skall be honom också att leda en till kunskapen om de högre världarna, och det finns en ganska vacker tanke uttryckt i en av de äldre böckerna om att den lägre världens ljus är den högre världens mörker. Detta är underbart sant. Det som här i det fysiska uppfattas såsom ljus är svagt och dunkelt i jämförelse med emotionalvärldens ljus, och detta är i sin tur torftigt i jämförelse med mentalvärldens ljus. Det är mycket svårt att uttrycka dessa skillnader i ord, ty varje gång man i medvetenheten stiger till en högre värld, får man intrycket av något alldeles oerhört mycket större än man någonsin vetat om förut – större makt, större ljus, större sällhet.

När en människa avgjort skrider framåt i medvetenheten, tänker hon: ”Nu vet jag för första gången vad som verkligen är meningen med livet, vad sällhet är för något och hur härligt allt detta är.” Varje högre värld är utom all jämförelse överlägsen närmast lägre, så att när man till exempel lämnar emotionalvärlden för att återvända till fysiska världen, är det liksom att lämna en solbelyst värld för att krypa in i en mörk håla. När en människa kan fungera medvetet i mentalvärlden, finner hon en expansion i många riktningar fullständigt bortom det hon erfarit i emotionalvärlden. När hon kan snudda vid buddhimedvetenheten, känner hon första gången mycket litet av hur gud ser på tingen. Man kommer då i kontakt med det gudomliga och börjar veta något om hurudan han är, som är i allt, känner genom allt. Det är sagt, ”Ty i honom är det, som vi leva och röra oss och äro till” och ”Av honom och genom honom och till honom är ju allting.” Detta är icke blott ett skönt och poetiskt uttryck, utan ett verkligt faktum. Det råder en härlig enhet – icke endast broderskap, utan verklig enhet – och när man kan snudda vid den lägsta utkanten av denna, börjar man för första gången mycket otydligt förstå hur gud känner det, när han skådar ut över sitt världsallt och säger, ”Det är gott”. Och från de lägre världarnas mörker ber vi om att ledas till den högre medvetenhetens ljus – och denna är ljus i jämförelse med mörkret. Inget bildspråk kunde vara mer träffande, inget uttryck mer exakt återge vad man känner.

Sedan säger vi ”Från död led mig till odödlighet”. Detta betyder inte vad den vanliga religiösa människan i förstone tror det betyda. Teosofens inställning till döden bör skilja sig mycket från den inställning den har som inte studerat dessa ting – i själva verket är den rakt motsatt denna. Döden är ingen fasa, ingen skräckens konung, utan i stället en ängel, som bär den gyllene nyckeln till dörren in i ett högre och fullare liv. Naturligtvis saknar vi alltid dem som gått bort, men det vi saknar är ”den försvunna handens beröring och den tystnade röstens ord”. Och när

vi ber om att från död ledas till odödlighet, menar vi inte alls vad en kristen då skulle föreställa sig: att leva för all evighet i den nuvarande personligheten i en eller annan form. Vi har emellertid en mycket bestämd önskan att undslippa döden och dess oskiljaktiga följeslagare: födelsen. Det som förestår människorna är det som buddhisterna kallar *samsāra*, livets hjul. Bönen här lyder: från denna cykel av födelse och död led oss till odödlighet – till det liv som ligger ovanför födelse och död, som inte längre behöver sänka sig ner i de lägre världarna, eftersom dess mänskliga evolution är avslutad och det har vunnit allt som materien kunde lära det.

Denna tanke är framträdande även i de kristna skrifterna, ehuru människor aldrig tycks inse det. Den nutida kristendomen lider av vissa tvångsföreställningar – jag tror inte att vi kan kalla dem annat – varav en är den fasaväckande tanken på evigt helvete. Denna tro har dragit en slöja av missförstånd också över ett antal andra läror. Hela föreställningen om frälsning har kommit att innebära frälsning från detta obefintliga, eviga helvete. Detta är icke alls vad frälsning betyder, och alla de bibelställen, som antas syfta på detta och synes så obegripliga, blir med ens klara och inlysande, när man förstår att det som frälser en människa egentligen är Kristi födelse i hennes hjärta.

Kristus talade ofta till människorna om den breda vägen, som leder till död och förintelse, och om de många som vandrar den. Hans lärjungar kom en gång till honom och frågade: ”Herre, är det ett fåtal, som skall frälsas?” Då sade han: ”Trång är den port och smal är den väg som leder till livet, och få äro de som finna den.” Människor har faktiskt tolkat dessa mycket sköna och fullständigt sanna ord, som om de innebure att mänsklighetens flertal skulle kastas ner i evigt helvete, att mycket få skulle lyckas nå himlen. Men det är fullständigt löjligt att tillägga Kristus denna tanke. Vad han menade är alldeles tydligt. Lärjungarna frågade honom hur många människor, som anträder invigningens väg, och han sade ”få”, vilket är lika sant i dag som det var då. När han sade, ”Bred är den väg som leder till döden, och många äro de som vandrar den”, menade han den väg som leder till kretsloppet av död och födelse. Naturligtvis är det sant att vägen är bred och lätt. Det kräver alls ingen möda att vandra den utvecklingsvägen, och de som gör det kommer att nå målet lätt nog någon gång i slutet av sjunde eonen.

Men trång är den port och smal är den väg som leder till invigningen, till himmelriket. När Kristus talar om himmelriket, menar han aldrig den himmelska världen, tillståndet efter döden, devachan, utan alltid de frälstas skara, de utvaldas församling, det vill säga det stora brödrskapet. När han åsyftar tillståndet mellan död och återfödelse, möter vi helt andra ord. Minns stället hos Johannes: ”Sedan fick jag se en stor skara, som ingen kunde räkna, en skara ur alla folkslag och stammar och folk och tungomål, stå inför tronen och inför Lammet; och de voro klädda i vita, fotsida kläder och hade palmer i sina händer.” När de talade om detta tillstånd, berättade de om en väldig mängd, som ingen människa kunde räkna, icke om ett fåtal, som med svårighet funnit vägen.

FEMTE KAPITLET

LÄRJUNGENS ANDA

C.W.L. – Vi kommer nu till Alcyones eget förord:

Detta är icke mina ord. De är den mästaress ord, vilken undervisat mig. Utan honom hade jag ej kunnat göra någonting, men med hans hjälp har jag anträtt vägen.

Han tillskriver tydligt allt sitt framåtskridande sin mästaress inflytande och hjälp. Vi har mycket av den hjälp han mottog, eftersom vi har denna bok, som är mästaress ord. Men den oerhörda hjälpen av hans närvaro och personliga ledning finns också beredd för envar av oss. Detta måste tränga in i medvetandet såsom en verklighet, vi måste vara vissa om det såsom ett absolut säkert faktum. Såsom Alcyone fick hjälp, så får alla hjälp, som väljer att bereda sig på att mottaga den.

Även du önskar vandra samma väg. Därför skall de ord som han talade till mig hjälpa även dig, om du vill lyda dem. Det räcker icke med att säga att de är sanna och sköna. Den som vill lyckas måste göra exakt vad som säges. Att se på maten och säga att den är god hjälper ej den hungrande. Han måste sträcka ut handen och äta. Likaså räcker det icke med att höra mästarens ord. Du måste göra vad han säger och ge akt på vartenda ord, lyda varenda vink.

Det räcker inte med att säga: "Jag vill göra allt som står skrivet i boken". Dess undervisning måste fås att genomsyra hela ens liv. Man måste vara vaksam på de tillfällen som yppas. I slutet av boken finns en liten dikt, som uttrycker denna anda mycket väl:

**Jag vill lyssna till mästarens maning
jag vill skåda hans dolda ljus;
vill förnimma i längtande aning
hans ord genom världsstridens brus.
Jag vill skönja hans ringaste tecken
under ödenas skiftande gång;
jag vill höra hans svagaste viskning
över jordlivets brusande sång.**

Mitt i allt det larm, all den yra och upphetsning, som följer med kampen för tillvaron, måste man hela tiden lyssna, om man vill bli en lärjunge till mästaren. Man måste ivrigt söka tillfällen att praktiskt tillämpa något av det man fått lära. Detta är, när allt kommer omkring, inte särskilt svårt, ty det är till stor del en vanesak. *Ce n'est que le premier pas qui coûte*. När man tagit detta och etablerat vanan, är det lika lätt att hela tiden vakta på detta som det är för affärs-
mannen, som hela tiden söker tillfällen att förtjäna pengar. Det är rätt att mannen är ständigt vaksam, ty eftersom han gör affärer, är det hans plikt att göra detta väl. Men om han kan vara så ivrig om världsliga ting, så kan han nog vara lika trägen ifråga om det högre livets ting.

Det är mycket viktigt att de som önskar nå fram till mästaren, söker förstå hans inställning. Den är densamma som den som studiet av teosofin framkallar, ty teosofin är ett liv som skall levast, icke blott ett system som skall inläras. Vi måste alltså söka bringa våra åsikter i samklang med hans, dock utan att på något sätt tvinga dem. Det vore ej det klokaste någon av oss kunde göra att omfatta en åsikt bara därför att den är den som mästaren hyser utan att förstå hur han kommit fram till den. Det vore nog tryggt att antaga den, eftersom han vet så mycket mer än vi, men det är icke vad han skulle vilja. Det är vårt intellekt hans tanke måste övertyga, det är inte bara vår känsla den skall påverka.

Den stora förutsättningen är att äga förvisningen om att dessa ting är verkliga, beständiga och viktiga. Den genomsnittlige kristne säger nog att det osynliga är viktigare, att det synliga är obeständigt, men han handlar inte som om han trodde det. Varför inte? Därför att han inte är viss om det. Han är i fysiska världen alldeles viss om att pengar är en god sak och att det är desto bättre för honom, ju mer han har av dem. Men han är icke lika övertygad om att de andliga tingerna är verkliga. De hör till den samling företeelser han kallar "religion", och på dessa ser han inte med samma visshet, tillämpar han inte samma praktiska och sakliga inställning, som på det vanliga livets ting. Vi som nu försöker skrida framåt på denna väg, måste tillämpa alldeles samma saklighet, samma absoluta och bestämda visshet på dessa det osynligas riken. Mr Sinnett sade i sin första teosofiska bok: "Dessa ting måste vara lika verkliga för er som Charing Cross", det vill säga de måste vara lika välbekanta som de saker vi ser varje dag.

De kan bli sådana för oss genom att vi grundligt reflekterar över dem eller genom intuition eller helst genom direkt erfarenhet av dem. När vi intellektuellt fullständigt övertygat oss om att något visst måste vara så, blir det ett faktum för oss. Detta är nog en av de fördelar de äldre studerande har gentemot de nyare. Hur entusiastiska de nya än må vara, fick de äldre tid på sig att leva sig in i detta och bit för bit, korn för korn så att säga, göra det till en del av sig själva. Kunskap växer från mer till mer, såsom skalden uttrycker det. De finns som, när de första

gången hör talas om dessa högre fakta, genast når tillståndet av absolut visshet om dem, detta genom en lycklig intuition, som egentligen är deras goda karma från tidigare liv. Men för de flesta av oss, vilkas karma ej varit lika god som deras, får den allt större klarheten komma genom ett stadigt växande. Givetvis *kan* någon vara medlem av Teosofiska samfundet i trettio år och efter denna tid inte veta mer än han gjorde i början. Detta är sorgligt, eftersom det är ett slöseri med tillfällen. Men för dem som ständigt tänkt på teosofin och levat den, är den en känsla av visshet som gradvis vuxit. Livserfarenheterna och tänkandet på dessa ting har samlat för oss bevis efter bevis, tills vi inser att det måste vara så.

I många fall har de teosofiska ideerna i förstone synts invecklade och svåra men senare enkla och lätta att begripa. De har då blivit en del av en själv. Ett barn skriver av en sida text och är mycket stolt över att det gjort ett felfritt arbete. Men senare gör samma barn detsamma utan att särskilt tänka på det – då har det blivit en förmåga. Så länge vi behöver anstränga oss för att begripa, har vi ännu icke insett de teosofiska sanningarnas värde. Senare blir de en makt i vårt liv.

Lättare och snabbare går det för den som får någon egen erfarenhet. Få av oss saknar denna helt, och även en smula direkt kunskap av detta slag visar oss – kanske inte att allt det övriga är sant, men – att det övriga är i högsta grad sannolikt. Vi har själva fått se att en del av det vi lärt är sant. Vi inser att det övriga sannolikt är det, eftersom hela tanke systemet hänger ihop, och denna sannolikhet är så stark att den för oss praktiskt taget blir en visshet.

Om en vink icke uppfattas, om ett ord tillåtes gå förbi, är de förlorade för alltid, ty han talar icke två gånger.

A.B. – Många förstår inte att de som får höra detta gång på gång är i ett sämre, icke bättre tillstånd än den i den yttre världen som ej har hört budskapet, om de inte försöker tillämpa det i livet. Jag säger inte att man lägger märker till det, om de inte tillämpar det, utan om de inte *försöker* tillämpa det. Det är det ihärdiga bemödandet, som är nödvändigt, och det är detta som vi alltför ofta glömmet. Det är riktigt att mästaren aldrig talar två gånger. Han gör ett förslag. Om det inte tas i bruk, låter han det vara. Han upprepar icke vad han sagt. Endast hans lärjungar, som anpassar sig till de förhållanden som råder i världen, upprepar om och om igen vad de har att säga, tills det gör intryck. Om ni vore antagna lärjungar, skulle mästaren icke säga åt er att göra något, om det vore ogörligt. Om ni ej lydte något råd han gav, skulle han icke ge er något mera. Det är så det är men inte på grund av ovänlighet utan därför att han inte kan slösa sin tid. Han har alltför mycket att göra. All denna undervisning fick Alcyone, eftersom han arbetade hårt hela tiden. Det är endast de som är trägna på allvar, som kan på detta sätt komma i förbindelse med mästaren. Jag vet att det är just denna ihärdiga, oavlåtliga ansträngning, som många av er finner så svår, men det är denna som behövs, och denna förutan kan ni icke anträda vägen.

C.W.L. – Vi som följer mästaren och söker utföra något av hans arbete i den yttre världen, måste ständigt tala två gånger. Vi måste om och om igen säga de olika saker som är oss ålagda, eftersom människor är tanklösa och ouppmärksamma. Men när man kommer i beröring med mästaren själv, förväntas man inte lägre vara tanklös. Då skall en enda antydning vara nog, och om den inte tas till vara, så upprepas den säkerligen inte, och detta inte därför att läraren skulle vara högdragen, utan därför att lärjungen inte är redo.

Man måste förstå den metod mästarna tillämpar vid skolningen av sina lärjungar. Mycket sällan ger de direkta order. När jag själv för många år sedan antogs på prov, var en av mina första frågor: "Vad kan jag göra?" Mästaren svarade: "Det måste ni själv komma underfund med." Sedan förklarade han: "Jag vet mycket väl att ni genast skulle utföra det som jag sade åt er att göra. Men i det fallet skulle ni så endast den omedelbara lydningens goda sådd, medan själva gärningens goda sådd skulle bli min. Jag vill att ni får den, jag vill att ni för er egen skull gör goda gärningar och sår god sådd. Själva tanken måste ni själv vara upphovet till." Det är mycket sällan de stora ger direkta order, men det är ofta som man av något mästaren säger eller

bara av hans blick kan sluta sig till att han gillar eller ogillar något visst. De som vistas i hans närhet – och detta är i synnerhet fallet med mästaren Kūthūmī – märker mycket lätt sådant och är alltid vaksamma på dylika antydningar.

Mästaren Morya var en konung i det tidiga skedet av sin nuvarande inkarnation, och han talar med den befallande tonen av en konung. Han ger oftare direkta order, och om det är något han ogillar, säger han det tydligt. Mästaren Kūthūmī har knappast någonsin uttryckt ogillande. Hans lärjungar har lärt sig tolka hans blick, ty han uttalar sällan något klander. Detta för alltså med sig att de mycket noga vaktar på minsta tecken eller antydan. När de får något dylikt, bemödar de sig om att tillämpa det, eftersom de vet att om de försummar just denna antydan, så ges den icke på nytt. Ingenting liknande klander eller förlust kan bli följderna av att inte taga fasta på antydan, blott att lärjungen i fråga senare nog icke ges någon ytterligare antydan.

I boken *Mästarna och vägen* förklarades att de olika mästarna skolar sina lärjungar på olika sätt enligt de strålar de tillhör och de olika slags arbeten de är tänkta att utföra. I manuns och mästaren Moryas departement finns människor av kshatriyaslaget – människor i styrande ställning såsom domare, advokater, soldater, statsmän. I bodhisattvans och mästaren Kūthūmīs departement finns människor av brahmanatypen – lärare, predikanter, reformatörer. Förutom dessa två finns fem ytterligare stora strålar, med var och en sina utmärkande drag. En chohan, det vill säga en sjätte gradens invigd, står i spetsen för varje typ, medan han under sig har flera mästare. Sålunda behöver till exempel en lärjunge på andra strålen icke nödvändigtvis höra till mästaren Kūthūmī, utan kan vara knuten till mästaren Djwhal Khul.

SJÄTTE KAPITLET

DE FYRA INLEDANDE VÄGARNA

C.W.L. – I de gamla österländska böckerna står det att det finns fyra huvudsakliga vägar, på vilka människor kan föras till början av provningarnas väg. Det heter att det vanligaste sättet för en sådan vändning i livet är umgänget med dem som redan vandrar vägen. Detta låter dem skymta dess härlighet och skönhet och nödvändigheten av att följa den. En framskriden lärjunges inflytande begränsas inte till de ord han talar. Det är vibrationerna av det liv en sådan människa utstrålar, som är så mäktiga. Detta är fullt erkänt i Indien, där det finns många olika slags lärare, som står på olika nivåer och har olika grader av kraft och som där kallas *guruer*. Envar har sin egen skara anhängare och undervisar denna i sin egen filosofi och ger dem ibland *mantraer* att läsa, meditations- och yogaövningar att utföra. Men det är ingalunda endast på dessa sätt han hjälper dem. Det viktigaste är att de uppehåller sig i hans närhet. Om han är en peripatetiker, ständigt stadd på vandring från den ena orten till den andra, åtföljer de honom, alldeles liksom Jesu lärjungar vandrade med honom genom Palestina. Om han bor på en bestämd plats, samlas dessa lärjungar kring honom där, sitter vid hans fötter och lyssnar på de visdomsord han kan låta undslippa sig, men det gagn de får är icke så mycket av vad han lär som inverkan av hans närvaro.

Detta är ett helt och hållet vetenskapligt förfarande. Guruns högre höljen svänger på en högre vibrationsfrekvens än lärjungarnas, eftersom dessa mera nyligen än han lämnat det världsliga livet, där vibrationerna är av lägre frekvens. Lärjungarna har icke så helt som han dragit sig bort från den själviska tillvaron. De måste gå till rätta med sig själva, inse sina fel och besluta sig för att göra sig av med dem och utveckla vissa dygder, i korthet förbättra sin karaktär, och detta är vanligen en långsam och tröttsam sak. De kan i avsevärd grad få hjälp i detta förfarande genom att vara i ständig kontakt med gurun, som hos sig utvecklat dessa dygder och utplånat dessa laster. De högre vibrationerna utövar då ett ständigt tryck, antingen lärjungarna är vakna eller sover, så att de upptar dessa vibrationer och stäms till samklang med dem hela tiden. Den princip, som här gör sig gällande, är välkänd i fysiken: om två metronomer, som går i otakt med varandra, ställs intill varandra, kommer den starkare gradvis att få den svagare att följa sin takt

eller få den att alldeles stanna.

Det andra sättet att anträda prövningarnas väg är att höra talas eller läsa om saken. Någon som är intresserad av ämnet, får taga del av någon undervisning om dessa högre ting. Det tilltalar hans intuition och han söker omedelbart tillfredsställa sin önskan att få veta mer om det. Detta var min egen erfarenhet. Jag råkade på boken *The Occult World* och gjorde genast klart för mig: ”Om det är så här det är – och det är det tydligen – om sådana stora människor finns och om de är villiga att taga oss i sin tjänst och i gengäld ge oss något av sin ovärderliga kunskap, så tänker jag bli en av dem som tjänar dem. Jag tänker plocka upp varenda smula jag kan finna, och det enda som är värt att göra från och med nu är att börja arbeta för att på något sätt komma i den ställningen.” Naturligtvis är det många tusen, som hör talas om och läser om denna lära men ändå inte får någon impuls till handling av den. Detta har med människans erfarenhet i tidigare liv att göra. Endast om hon redan kommit i kontakt med sanningen och i ett tidigare liv förvisat sig om dess skönhet och verklighet, känner hon genast att den är sann, när hon stöter på den igen i detta liv.

Det förefaller många av oss häpnadsväckande att icke alla som får tag på en teosofisk bok blir omvänd. Teosofin är en underbar lära och löser många problem, och ändå vet ni mycket väl att när ni försöker låna ut teosofiska böcker till vänner, lämnar hälften av dem böckerna tillbaka med orden: ”Ja, det där är nog mycket intressant”, utan att alls ha förstått det. Människans nuvarande förståelse är den goda skörden av att ha studerat saken förut, och ju mer man tidigare vetat om något visst, desto mer uppfattar man av det nu. Detta är den erfarenhet vi haft av någon bra bok vi läst kanske för tjugo år sedan. Läs den igen nu och se hur mycket mer ni skall finna den innehålla än vid förra läsningen. Ni kan i boken se det som ni tillför av egen förmåga att förstå.

Det tredje sätt, varpå människor ibland föres till begynnelsen av prövningarnas väg, är det som i de indiska böckerna kallas ”upplyst reflektion”. Detta innebär att människan genom sitt blotta intensiva tänkande kan komma till insikt om att det måste finnas en plan för evolutionen, att det måste finnas de som vet allt om denna – de utvecklade och fulländade människorna – och att det måste finnas en väg, på vilken man kan nå dessa. Den som genom ett dylikt tänkande kommer till detta beslut, företar sig då att söka vägen. De som färdas på denna väg är dock förmodligen fåtaliga.

I vissa avseenden är den fjärde vägen – dygdens utövande – den mest anmärkningsvärda. Detta är en tanke, som nog skulle tilltala genomsnittliga kristna, eftersom de vanligen tror att det enda nödvändiga är att vara god. Men teosofen minns att i kristendomens tidiga skede den rening eller det helgonskap, som de nu sätter upp som sitt mål, betraktades såsom endast första steget. Sankt Clemens säger därom alldeles oförskräckt att renheten är blott en negativ dygd, av värde huvudsakligen såsom en förutsättning för insikt. Sedan man uppnått denna, duger man till att lära, att bereda sig för inlysningen, vilken var andra stadiet, och därefter fortsätta till tredje stadiet, som kallas fulländningen. Minns hur sankt Paulus talar om denna. Han säger: ”Visdom tala vi dock bland dem, som äro fullmogna” men icke bland andra.

Denna dygd leder till vägens begynnelse, eftersom en människa, som lever många liv fyllda av godhet, visserligen kanske ej därigenom utvecklar intellektet, men hon vill snart nog förvärva tillräcklig intuition för att därav ledas till dem som vet, att i själva verket föras till någon som är mästarens tjänare. Det skall dock medges att denna metod kräver tusentals år och många liv. Den som övar dygden men icke utvecklar intellektet, når omsider vägen, men långsamt. Det skulle spara honom mycken tid, om han följde sankt Petrus’ råd och riktade in sig även på kunskapen.

SJUNDE KAPITLET

DE FYRA FÖRUTSÄTTNINGARNA

Fyra förutsättningar gäller för denna väg:

Urskillning.

Begärsfrihet.

God vandel.

Kärlek.

C.W.L. – Dessa förutsättningar har angivits om och om igen i de olika religionerna, men denna översättning skiljer sig något från någon tidigare framlagd. Vad gäller den första, urskillningen, är variationerna små. Jag har redan förklarat de ord hinduerna och buddhisterna använder för denna, att de betyder detsamma som omvändelse hos de kristna och att lärjungen måste förena det högre jaget och personligheten. På den egentliga vägen måste förfarandet upprepas, denna gång mellan monaden och det högre jaget. Det högre jaget är en liten del av monaden som förts ner ända till högre delen av mentalvärlden. Det kommer ner också för att samla erfarenhet, lära sig mottaga och gensvara på sådana vibrationer som monaden icke kan uppfatta på sin nivå. Alltså måste det högre jaget i sin tur lära sig att det är en del av monaden, att det finns till endast för monaden och att, när denna i sin ordning är fullt ut förverkligad, människan då är redo att genomgå femte initiationen och bli en adept.

Detta är vad som faktiskt bestämmer om lärjungen är redo för de två initiationerna. För den första initiationen gäller att det högre jaget och det lägre jaget förenats, att det inte skall finnas något annat än det högre jaget som arbetar i denna personlighet. Och för femte initiationen gäller att det i högre jaget icke finns något som monaden icke godkänt eller inspirerat. Så snart monaden berör vårt liv här nere, kommer den in liksom en gud från ovan. Vid varje initiation kommer den ner med en blixtn och blir ett med det högre jaget, liksom de blir permanent ett, när adeptskapet vinnes. Även vid vissa andra tillfällen kommer monaden ner, såsom i det som nämndes i boken *The Lives of Alcyone*, då Alcyone avgav ett löfte för herren Buddha.

På ett eller annat av de förut nämnda sätten ledes människan till urskillningen – insikten om vad som är värt att följa och vad som icke är värt att följa. Sedan finner hon att hon måste utveckla den andra förutsättningen, vilken mästaren här kallar begärsfrihet. Dr Besant har tidigare översatt den såsom lidelsefrihet eller likgiltighet. Detta är det som hinduerna kallar *vairāgya*, som betyder likgiltighet gentemot resultatet av egna handlingar. Herren Buddhas uttalande härom skiljer sig endast något från detta. För detta andra stadium brukar han påliordet *parikamma*. Karma eller *kamma* betyder alltid gärning eller handling, och *parikamma* betyder förberedelse för handling, varför han kallar detta andra stadium förberedelse för handling, den grad, vari särskild vikt läggs vid att lära sig göra det rätta för det rättas skull, icke för något som människan kan på något sätt vinna för egen del. Detta får inte missförstås. Många säger att likgiltighet för handlingens frukt betyder att man måste göra sin plikt utan hänsyn till hur det påverkar andra. Senare sägs i denna bok, ”detta rätta måste du göra, det orätta får du icke göra”, vilka följderna än blir. Men detta betyder inte att man skall göra vad man behagar utan att bekymra sig om hur ens handlingar påverkar andra. Det är faktiskt just denna påverkan, som bestämmer om handlandet är rätt eller orätt. Mästarens lärjunge tänker icke på hur det påverkar honom själv, men han tänker desto mer på hur det påverkar andra.

Den tredje förutsättningen, som kallas gott uppförande, innefattar de sex regler som hinduerna benämner *shatsampatti*. I påliformen, såsom given av herren Buddha, kallas denne förutsättning *upachāra*, som betyder ”uppmärksamhet” snarare än ”uppförande” – man skall hålla uppmärksamheten på uppförandet på de sätt som föreskrivs av dessa sex ädelstenar, såsom de kallas. När vi sedan kommer vidare i denna bok, skall vi se hur mästaren Kūthūmī framställer dem. Buddha angav dem såsom *samo*, ”stillhet”, det vill säga medvetenhetskontroll, sedan

damo, ”behärskning”, det vill säga kroppsbehärskning, sedan *uparati*, *titikkhā*, *samādhāna* och *saddhā*, ordrätt ”upphörande, uthållighet, insamling och tillit”. Jag bemödade mig om att slå upp alla dessa ord i de viktigaste ordböckerna och fick dessa översättningar från översteprästen Hikkaduwe Sumangala Thero, som vid denna tid var överhuvud för den sydliga buddhistiska kyrkan. Orden ifråga representerar denna kyrkas nuvarande uppfattning.

Dessa skiljer sig något från de översättningar som ges i denna bok. Det som här kallas ”upphörande” översätts med ”tolerans”, eftersom det är trångsynthetens och vidskepelsens upphörande som avses, att man helt och hållet överger någon uppfattning om att den väg man valt skulle vara bättre än någon annans väg och även föreställningen att något slags rit eller ceremoni skulle vara nödvändig. Uthållighet är helt enkelt gladlynthet i en annan form. Insamling är koncentration och balans, det att ordna hela det egna livet i enlighet med ens mål, vilket ger stadga. Tillit är tillit till mästaren och till en själv. Förutsättningarna är alldeles desamma i båda fallen, men herren Buddha talade om dem särskilt ur synvinkeln av deras nödvändighet för vinnandet av visdom, och herren Maitreya och mästaren Kūthūmī framhåller mera kärlekens nödvändighet. När mästaren undervisade Alcyone, inriktade han sig mera på att ge den praktiska innebörden än den exakta innebörden av de gamla orden.

Den sista förutsättningen är kärleken. På sanskrit heter den *mumukshutva*, vilket betyder ”intensiv vilja till frigörelse från kretsloppet av födelse och död och till förening med det högsta”. Herren Buddha kallade detta i sin undervisning för *anuloma*, vilket betyder ”i rätt ordning” eller ”i rätt följd”. Det han menar därmed är att människan, när hon utvecklat de andra förutsättningarna, måste vilja frigöra sig från de lägre begränsningarna och bli ett med det högsta för att kunna gagna och hjälpa.

Alcyone säger sedan:

Vad mästaren sagt till mig om var och en av dessa, skall jag försöka säga er.

Och sedan börjar den egentliga boken.

ANDRA DELEN

URSKILLNING

FÖRSTA KAPITLET

RIKTIGA OCH FELAKTIGA MÅL

C.W.L. – Vi kommer nu till första avdelningen av själva boken.

Den första av dessa förutsättningar är urskillningen, och denna fattas vanligen såsom den urskillning mellan det verkliga och det överkliga som leder människorna till att anträda vägen. Den är denna, men den är också så mycket mera. Och den skall utövas, icke endast i vägens begynnelse utan på varje steg av den, varje dag ända till slutet.

Dessa sista ord visar exakt de svårigheter som hindrar dem som ser vägens härlighet och skönhet och avser att anträda den och komma till mästarens fötter. De är alla goda, uppriktiga, flitiga människor, men personligheten är nyckfull, och de måste stå emot den allmänna opinionens starka tryck, såsom jag redan förklarat. Dessutom förhåller det ju sig också så att mänskligheten nu hunnit endast något förbi mitten av fjärde eonen, och dessa människor försöker nu göra det som blir mycket lätt att göra i slutet av sjunde eonen. De som stannar kvar till dess kommer då att i sina fysiska, emotionala och mentala höljen ha långt mer utvecklad materia än vi har nu, med alla spiralerna i sina atomer aktiverade i stället för endast ungefär hälften, och alla omgivande krafter kommer att hjälpa dem i stället för att som nu hindra dem.

Mästarna står på vår sida, och deras krafter hjälper oss. Även evolutionens kraft, långsam som den är, står på vår sida, och framtiden är med oss, men i nuet är det mycket svårt att göra något dylikt. I mitten av femte eonen kommer alla de människor, vilkas inflytande nu påverkar oss i motsatt riktning, att ha kopplats bort och endast de återstå som går med oss i samma riktning. I sjunde eonen kommer därför allt att vara underbart lätt. Man kan då leva i den yttre världen med alla de förmåner som nu kan erhållas endast i ett kloster under ledning av en andligt utvecklad människa. Några kanske tänker: ”Varför då inte vänta in den sjunde eonen? Många av oss har släntrat glatt och bekvämt under de senaste tjugo, trettio tusen åren, och de som inte drivs av en stark inre vilja att gå framåt eller hjälpa världen, kan fortsätta ytterligare någon miljon år i samma sakta lunk, och utan tvivel blir det mycket lättare mot slutet. Men de som kämpar sig igenom svårigheterna nu, får det oerhörda privilegiet att hjälpa evolutionen framåt.

I den kristna skriften sägs att de visa skall skina liksom himlafästet i klarhet, liksom den molnfria himmelens ljus. Men de som omvänder många till rättfärdighet, skall bli liksom stjärnorna för alltid – stora lysande solar, som sänder ut ljus och värme och styrka till tusenden andra liv. Detta är skillnaden mellan att göra arbetet nu och att driva med strömmen i sjunde eonen.

Du anträder vägen, eftersom du lärt att du endast på denna kan finna de ting som är värda att vinna. Människor, som icke vet, arbetar för att vinna rikedom och makt, men dessa är på sin höjd för blott ett liv och är därför överkliga. Det finns större ting än dessa – ting som är verkliga och bestående. När du en gång sett dessa, önskar du icke längre de andra.

A.B. – Frågan om det verkliga och det överkliga är en djupt metafysisk fråga, men med denna skall vi här egentligen inte befatta oss, eftersom mästaren undervisade Alcyone, när han var en ung gosse, och vidare gavs undervisningen i emotionalvärlden. I dylika fall talar mästaren både till det lägre mentala och det högre jaget, och i detta fall undervisade han på ett sätt, som lämpade sig för en gosses lägre mentala, som på intet sätt nått full utveckling. Hur gammalt det högre jaget än må ha varit, var de tre kropparna unga, varför undervisningen utformades mycket enkelt, så att lärjungen efter att ha återinträtt i sin fysiska kropp, kunde förstå det i dagsmedvetenheten.

Med det överkliga menas här allt som ej är gudomligt, allt som är förgängligt i fenomenvärlden, allt som hör till det personliga jaget, även de högre ting, för vilka människor arbetar för att nå ett materiellt mål. Om vi följer mästarens tanke, kan vi säga att allt är överkligt utom det som hör till guds vilja. De som äger urskillning, vet det verkliga, varför de arbetar såsom guds redskap, utför hans vilja, så att han är den som egentligen handlar. Detta innebär icke att de skulle underlåta verksamhet i det materiella. Just därför att människor är guds redskap, som fullgör hans vilja i den yttre världen, bör de utföra sitt arbete icke sämre utan bättre. ”Yoga är skicklighet i handling”, säger *Bhagavad-Gītā*, och yoga är förening med gudomen. Handlingen måste vara skickligt utförd av den människa, som ingått i denna förening, ty det är icke hon som handlar, utan gud i honom. När Arjuna frågade herren Krishna om huruvida han skulle strida, svarade herren att han själv redan dödat fienden och tillade: ”Strid därför, Arjuna!”

När man en gång sett de högre tingen, önskar man icke längre de andra, säger mästaren. Denna tanke är välbekant för dem som studerat *Gītā*, där det också sägs: ”Sinnenas föremål, men icke smaken för dem, vänder bort från den som avhållsamt bor i kroppen, och även smaken vänder bort från honom, sedan han skådat det högsta.” När människan sett det enda, dör för henne själva begäret efter sinnesföremålen.

C.W.L. – Det är ett faktum att man, när man väl sett de högre tingen, icke längre har någon smak för de lägre, men det måste absolut vara detta faktum, som förmår en att avstå från att följa de lägre. Mycket ofta blandar människor ihop orsak och verkan och tror att det att låtsas icke bry sig om lägre ting – vilka kallas så i motsats till högre och andliga ting, även om de på sitt sätt kan vara nog så goda – genast lyfter människan till en högre nivå. Givetvis är det inte så. Det är blott en annan form av en mycket vanlig villfarelse rörande asketism. Många övar vad de kallar asketism såsom ett självändamål och tror felaktigt att det är mycket förtjänstfullt

att avstå från livets vanliga glädjeämnen och att göra det obekvämt för sig på allehanda sätt. Detta är en kvarleva av den puritanska föreställningen, som en gång härskade i England och i en stor del av övriga Europa. Det hörde avgjort till puritanismens väsen att man för att vara en god människa måste ha det så otrevligt som möjligt. När en människa var på något sätt glad, bröt hon säkerligen mot någon gudomlig lag, eftersom det ingalunda var meningen att hon skulle vara glad här nere. Sin kropp skulle hon betrakta såsom något ont, som borde undertryckas på alla sätt och vis, och om hon glädde sig åt något hon gjorde, kunde hon vara viss om att detta något var orätt. Allt detta är dumheter, men det härrör från en förvrängning av en sanning, och denna sanning är att det som de flesta människor i världen tycker om och har stort nöje av, upphör att utöva någon dragningskraft på den människa som är på väg mot ett högre stadium och därför finner glädje i helt andra ting, som mer än ersätter de mångas nöjen.

Människor i världen har stort nöje av allsköns sysselsättningar, såsom hästkapplöpningar, spel och drickande till exempel, som ej intresserar dem som strävar högre. Eller ägnar de sig åt förströelser såsom dans och kortspel, vilka inte nödvändigtvis är skadliga, utan mera hör till barnsligheterna. När ett barn växer upp, överger det efter hand sina leksaker. I tre- eller fyraårsåldern leker barnet med klossar eller dockor. Något äldre gossar leker med tennsoldater, snurror och spelkuler. Ännu äldre gossar spelar fotboll eller något annat dylikt, som kräver åtskillig kroppsövning. Allt detta är stadier, som barnet går igenom, och varje stadium är rätt och riktigt för den ålder det handlar om. När barnet närmar sig vuxenåldern, överger det allt det som det tidigare hade sådant nöje av, inte på grund av någon tanke om att detta är vad det borde göra, utan därför att dessa lekar och spel icke längre erbjuder något av intresse. Den unga människan har då funnit något, som bättre svarar mot hennes utvecklingsstadium. Av detta inser vi genast att ett litet, treårigt barn inte skulle växa eller mogna mera bara genom att välja bort barnlekarna och vilja spela fotboll i stället.

Den långt framskridna människan bryr sig inte om åtskilligt, som vanliga människor anser nödvändiga, och en människa i världen skulle förmodligen anse lärjungens liv outhärdligt tröttsamt, om hon försökte leva såsom många av oss gör, som inte har något verkligt intresse utanför teosofin och de djupare livsfrågorna. Den genomsnittliga världsliga människan torde säga att sådana människor ständigt sysslar med ett och samma och inte vet om eller bryr sig om något annat – vilket är alldeles sant, eftersom det gäller allt det övriga. Men hon skulle inte kunna skrida framåt såsom människa genom att låtsas inte bry sig om sitt eget, allt medan hon innerst inne verkligen åträdde dem.

I hela världen finns endast två slags människor – de som vet och de som icke vet, och det är vetskapen om detta, som är väsentlig. Vilken religion en människa bekänner sig till, vilken ras hon tillhör – detta saknar betydelse.

A.B. – Mästaren gör här en mycket tydlig åtskillnad. Han delar människorna i två klasser – dem som vet och dem som icke vet. Detta är den stora indelningen från esoterisk ståndpunkt, och envar bör fråga sig vilkendera han tillhör. Båda klasserna innefattar många olika slags människor, ty yttre särmärken och skillnader är betydelselösa. De som icke vet arbetar för det som finns endast för ett enda liv. Men den som en gång klart insett vad som är verkligt, är uppfylld av den enda önskan att arbeta för logos, att deltaga i hans mäktiga plan och hjälpa till med att genomföra den, hur obetydlig hans insats än må synas vara. Vi kan pröva vår egen kunskap för att se om den har betydelse för detta arbete eller ej. Blotta hjärnans kunskap, som möjliggör för människor att kanske tala mycket intelligent och att undervisa andra, är helt och hållet överklig. Den verkliga kunskapen är först den som människan arbetat in i sitt eget liv. Det finns väldigt många människor, som har för vana att sitta stilla en kort stund innan de går till sängs och blicka tillbaka på vad de gjort av den dag som just går till ända. Detta är en mycket nyttig övning, men om ni gör den, fråga er inte bara vad ni gjort, vad ni känt och vad ni tänkt utan även vilken inställning ni haft. Om ni varit uppslukade i det som ni sysslat med, har ni i stort sett förlorat denna tid, men om ni gjort detsamma såsom ingående i det gudomliga arbetet – såsom

offerhandlingar – torde de ha hjälpt och icke hindrat er.

Det verkligt viktiga är denna kunskap – kunskapen om guds plan för människorna. Ty gud har en plan, och denna plan är evolutionen. När en människa insett detta och verkligen vet det, kan hon icke avstå från att arbeta för den och göra sig till ett med den, ty den är så härlig, så skön.

C.W.L. – Den anda, som får människor att ansluta sig till politiska partier eller nykterhetsföreningar eller liknande, som de anser vara till gagn för världen, framkallas i sin allra högsta yttring i den stund människan ser den verkliga plan vår logos uppgjort för sitt system. Hon ser att den en gång kommer att utföras och att tiden för när denna önskvärda fullbordan kan nås beror på antalet av de människor som är beredda att arbeta för den. Om hela världen kunde på några veckor eller år förmås att se den och samarbeta med den, så skulle allt detta, som logos önskar för sitt folk, att mycket snart förverkligas. Det är just på grund av att människorna ännu inte är tillräckligt utvecklade för att se planen, som vi så ledsamt kommer till korta och så många sorger, orättvisor och så mycken ondska förblir inför solens anlete.

Många som studerar teosofin vet något om planen. Jag säger inte att de ännu har sett den, men de har varit i kontakt med dem som har den och vet därför vad den är och i vilken riktning man måste röra sig, om man vill ansluta sig till den. Men när den tid kommer, då man absolut ser den, finner man att allt som här sägs om entusiasmen är sant. I världen engagerar sig människor ofta med entusiasm och kraft för goda syften och reformsträvanden, men om de icke vet något om den större planen för evolutionen och icke ser var deras eget arbete passar in i denna, kan misstag lätt begås. De engagerar sig för vissa saker, då de uppfattar dessa såsom angelägna och nyttiga. Detta är till exempel nykterhetsrörelsen, som de stöder, eftersom de sett det oerhörda elände superiet vållar och insett hur oändligt mycket bättre det skulle bli i världen, om detta fördärv kunde avskaffas. De försöker avskaffa det, inte genom att förmå människor att överge dårskapen att nyttja rusdrycker utan genom att förbjuda dylikas försäljning och sålunda tvinga människor till nykterhet – en plan, som ingalunda utrotar begäret utan endast gör det omöjligt att tillfredsställa. Icke för ett ögonblick talar jag emot förbuds-rörelsen. Man kan säga mycket till dess favör. Om vi anser det klokt att begränsa saluförandet av arsenik och väte-cyanid, varför då icke detsamma med ett gift, som vållar långt större skada än båda dessa andra gifter sammantagna? Jag vill bara påpeka att denna åtgärd inte mättar hugget mot roten till detta fördärv. Den syftar till att förbättra människor genom tvång, icke genom övertalning.

Liknande förhåller det sig med människor, som insett vilket fruktansvärt lidande de fattigaste i samhället lever i. De söker på alla sätt och vis efter något medel att lindra deras svåra nödläge, denna skam för samhället i dess helhet. Tyvärr tror somliga att de funnit detta medel i den extrema radikalismen eller rent av anarkismen. Man kan inte klandra människor för att de osjälviskt fullföljer en strävan, som de tror lindra medmänniskors nöd. I dylika fall är icke hjärtat på villovägar, utan huvudet, som driver dem till stora personliga förluster och uppoffringar, allt medan de hoppas kunna lindra medmänniskornas lidande. De behöver komma till insikt om att det finns en plan för mänsklighetens evolution och ge sig tid att studera denna, så att de handlar icke endast osjälviskt utan även klokt. Vad som fattas dem är urskillning. De ser bara en sida av problemet, och därför kastar de sig in i något som leder endast till värre svårigheter än dem, vilka de söker avhjälpa.

Eftersom hon vet, är hon på guds sida, står hon för det goda och står emot det onda, arbetar hon för evolutionen och icke för själviskheten.

C.W.L. – Detta är den prövosten, varmed vi kan igenkänna dem som vet – icke det ringaste på deras religion eller ras, utan på detta enda att de står för det goda och står emot det onda. Var vi än finner en människa, som står för det som för henne synes vara gott och står emot det som för henne synes ont, måste vi i henne se en medmänniska, som arbetar på guds sida, även om somligt av det hon gör knappast är sådant vi skulle godkänna eller betrakta såsom välbehagligt

för gud. Det finns människor, som är ytterst goda och lojala mot sina övertygelser och likväl har de mest iögonenfallande begränsningar. Dessa ärliga, hängivna människor offrar faktiskt sin energi, hela sin tid och allt de äger och har på att föra andra själar till Kristus, såsom de skulle uttrycka det, har likväl de mest begränsade och inskränkta uppfattningar. De hyser i vissa fall en känsla av förbittrat motstånd, ibland gränsande till hat, mot dem, vilkas tro skiljer sig blott något litet från deras egen.

Ett av de mest slående kännetecknen hos det arbete den stora hierarkin utför är att i varje dylikt fall dess medlemmar gör bruk av det goda och lämnar det onda obeaktat. De tar fasta på den kraft som hängivenheten och allvaret alstrar och använder minsta smul därav och bortser från allt det onda som åtminstone i denna värld i så stort mått hindrar det goda från att komma till uttryck. Det finns många kristna samfund, där den dömande inställningen så överväldigar den kärleksfulla förståelsen att bitterheten är det enda intryck en utomstående får av dem. Bröderna i hierarkin beklagar denna trångsynthet och ser det onda den kommer åstad klarare än andra. Icke desto mindre förmår de även ur dessa grupper utvinna all den kraft de äger av kärleksfull förståelse, hängivenhet och välvilja, använda denna kraft och tillerkänna förtjänsten därav åt dem som sänder ut den. Alla dessa människor får förmånen av sin godhet, ehuru de också enligt karmas lag en gång måste skörda sådden av sin vrede och sitt dömande.

Därför höves det oss att vara kärleksfulla mot dessa människor och försöka i alla sådana fall att rikta våra tankar på det goda, att ”gripa efter pärlorna”, såsom mästaren sade, i stället för att ständigt stirra på fel och brister, som så många gör.

Om han är på guds sida, är han en av oss, och då har det icke den ringaste betydelse, om han kallar sig hindu, buddhist, kristen eller muslim, vare sig han är indier, engelsman, ryss eller kines.

A.B. – Detta är något som aspiranter på vägen aldrig får glömma, ty såvida man inte lever det, står man alltjämt mycket långt ifrån porten. Vid denna kommer ingen att fråga dig vilken ras du tillhör, vilken tro du har, utan endast med vilka egenskaper du danat din karaktär. Vi får alla födas i olika raser i tur och ordning. Vi har nu fötts i en viss underras av en viss rotas, emedan vi behöver förvärva de goda egenskaper som den särskilt odlat och som den därför kan ge oss, vilka de nu må vara. Samtidigt ägnar sig många ivrigt åt att även odla de svagheter som utmärker denna underras. Det vore förmodligen alldeles riktigt att säga: ”Ingen annan ras skulle passa mig lika bra just nu för att avlägsna mina fel och dana min karaktär.” Det är dock inte meningen att vi skall förhärliga, låt säga, engelska metoder på bekostnad av alla andra och anse att inga andra kan vara lika goda. Varje ras har en uppgift att utföra i harmoni med de andra. Varje ras lämnar sitt bidrag till den mäktiga helheten. I vilken ras ni än råkar vara, är det den rasens bidrag till helhetens harmoni, som för er just nu faller sig lättast och mest naturligt. Men ni kommer att lämna detta och lära er utföra någon annan uppgift senare. Om människor förstod detta, skulle de vara mindre benägna att enfaldigt stoltsera med den egna rasen och se ner på andra raser.

När jag hör någon klaga på någon annan med innebörden att den andres fel beror på att han är engelsman eller indier, visar det genast att denne alltjämt är förvillad av det överkliga. Det samma sker när någon skyller sina brister på den egna underrasen. Man måste söka förvärva den egna rasens och underrasens bästa egenskaper, icke deras sämre. Till exempel indiern bör söka förvärva sådana egenskaper som andlighet, harmlöshet, tolerans och skicklighet i handling jämte obundenhet till handlandets frukter, ty dessa var det meningen att den första ariska underrasen skulle framvisa.

Likväl finner vi ibland denna obundenhet beledsagad av vårdslöshet och slarv, som kommer sig av den felaktiga föreställningen att likgiltigheten för handlandets frukter skulle innebära att själva handlingen vore oviktig. Men det som verkligen behövs är fulländning i handlandet i förening med likgiltighet för handlandets frukter. Med engelsmannen förhåller det sig ofta alldeles tvärtom. Han är allmänt sett duglig och noggrann i sitt handlande men benägen att bli

upphetsad rörande dess frukter, eftersom han ofta saknar obundenhetens egenskap. Det tillkommer var och en av oss att förvärva det han saknar: indiern bör öva sig i handling, engelsmannen i obundenhet utan att mista något av de egenskaper de redan äger. Med ett dylikt förfarande skulle skillnaderna raserna emellan berika alla raser, ty då kunde envar lära av de andra vad han själv saknar.

C.W.L. – Att vara patriot, att beundra sin egen ras, att känna att denna har givit en något som man bör vara tacksam för och att vara beredd att tjäna den – allt detta är gott och riktigt. Men se noga upp, så att er beundran icke medför att ni ringaktar de andra. Vår bestående tillhörighet är till mänskligheten såsom helhet. Vi är världsmedborgare, icke medlemmar av en enda ras. Likväl är patriotism något gott, liksom kärleken till familj och släkt är något gott. Men i båda fallen får vi inte låta vår dygd genom överdrift gå till ytterlighet, så att gott blir till ont. Verklig släktkärlek är något gott, men den släktkärlek medeltidens rovriddare visade, när de mördade andra för att berika den egna släkten, var förvisso en dygd, som genom överdrift blev en last. På alldeles samma sätt är patriotism något gott, men blir till något ont, om den leder till aggression mot andra folk. Men om ni kan uträtta något för er egen ras utan att skada andra, om ni kan visa er värdiga medlemmar av den, så att den gagnas av er vistelse i den, har ni grund till att känna er nöjda. Det är alldeles detsamma med religioner. Vi har alla tillhört många av de stora religionerna. Var och en av dessa framhäver vissa dygder, men alla är nödvändiga för mänsklighetens framåtskridande.

De som är på hans sida, vet varför de är här och vad de bör göra, och de försöker göra det. De andra vet ännu icke vad de bör göra, och därför handlar de ofta dåraktigt.

C.W.L. – Häri antyds herren Gautama Buddhas lära att allt ont kommer av okunnighet. Att de som icke vet ofta handlar dåraktigt framhäver sanningen att den onde alltid är värd medkänsla, icke förakt eller hat. Det som faller folk i allmänhet mest i ögonen är att han handlar av själviska motiv – i eget intresse, såsom han tror – och de är en smula benägna att glömma att han är okunnig om hur det i verkligheten förhåller sig. För att ge ett exempel – det har funnits vissa mångmiljonärer, som byggde sin förmögenhet på att ruinera mängder av fattigare människor. De betraktas med avsky av dem som de berövat levebrödet, och alla säger att de är ytterligt själviska och brutala.

Men sådana är de, därför att de är okunniga. En dylik människa gör exakt det hon förutsatt sig att göra: krossa alla dessa andra, eftersom hon tror att hon kan göra alla dessa affärer bättre än de. Kanske hon kan åstadkomma bättre finansiella resultat och samtidigt skapa sig en förmögenhet. Men hon skulle aldrig ens börjat göra det, om hon vetat att hon gjorde sig själv långt större skada än hon gjorde dessa andra, att hon sådde en sådd som var ofantligt mycket värre än den som de sått, vilka hon krossat. I stället för att förbanna denna människa för hennes själviskhet vore det klokare att hysa medkänsla med henne för hennes okunnighet.

Och söker finna ut egna sätt, som de tror vara angenäma för dem själva, utan att förstå att alla är ett och att därför blott det, som det enda vill, kan vara angenämt för alla.

C.W.L. – Det är ett stort motto för utilitarismen att eftersträva det största goda för det största antalet. Det är en betydande förbättring framom den tidigare tanken om att taga hänsyn till det goda endast för fåtalet och betrakta alla de övriga såsom en försumbar storhet. Minoriteten kan dock inte åsidosättas, ja, hänsynen måste omfatta alla, ty alla är ett. Detta kan man inte förstå förrän man utvecklat buddhimedvetenheten i någon mån, och även då kan man endast så småningom lära sig hur innerligt alla är ett. Vi tänker på detta såsom ett slags religiös plikt att tro på eller såsom ett slags from strävan efter att alla en gång skall bli ett. Vi säger: ”Vi har alla kommit från samme fader, och därför är vi alla bröder och alla ett.” Men vi förstår icke verkligheten och djupet i detta, förrän vi upplever det i buddhimedvetenheten.

Någon antydning om detta kan likväl ges, om vi säger att all medvetenhet är en enda, att hela världen är en enda, att all den kärlek som finns däri är den gudomliga kärleken och att allt heligt i världen är guds helighet. Kristus uttryckte detta, när en man kom fram till honom och kallade honom "gode mästare". "Varför kallar du mig god? Det finns ingen god utom en, och det är gud." Det goda, som finns hos varje människa, är guds godhet som framträder i henne, och all den skönhet och härlighet som finns i världen, sådan vi ser den, på jorden, i havet och på himlen, är intet annat än en del av den enda gudomliga skönheten. När vi sedan höjer oss till de olika regionerna inom en värld, ser vi allt mer hur denna skönhet öppnar sig inför oss, tills vi lär oss att se all skönhet genom varje skönt ting. Allt är ett.

När vi väl lärt detta, ser vi det gudomliga i och genom allt och all dess övriga härlighet genom vart och ett av dessa ting. När ett vackert landskap utbreder sig inför oss, är det därför icke endast själva naturens skönhet vi beundrar utan allt detta som den frammanar för oss – den oändliga helhet, varav den utgör en mycket liten del. Då blir livet underbart lyckligt för oss, och fyllt av kärlek. Genom denna lycka upplever vi något av den eviga sällheten, och genom denna kärlek inser vi den eviga kärleken. Endast på detta sätt kan det stora framåtskridandet ske, endast när vi inser att vi själva är blott små punkter i det hela. Då befinner sig vår medvetenhet i ett tillstånd, vari den kan förena sig med guds medvetenhet, så att genom honom vi kan se all denna skönhet och vi, liksom i honom, kan se den och även förverkliga den.

De följer det överkliga i stället för det verkliga. Förrän de lärt sig att skilja mellan dessa två, har de icke ställt sig på gud sida, och därför är denna urskillning det första steget.

Men även efter att valet träffats, måste du alltjämt minnas att det av det verkliga och det överkliga finns många olika slag, och urskillningen måste alltjämt göras mellan det rätta och det orätta, det viktiga och det oviktiga, det gagneliga och det gagnlösa, det sanna och det osanna, det själviska och det osjälviska.

C.W.L. – Allt detta är underavdelningar av den stora uppdelningen mellan det verkliga och det överkliga, och uppräknningen av dem visar oss hur vi måste bruka urskillningen ända ner i livets minsta angelägenheter, om vi skall vandra denna väg. Det uppstår ständigt små ärenden, som vi måste fatta beslut om åt det ena eller andra hållet, varför vi alltid får ha urskillningens idé i åtanke och vara ständigt vaksamma. Att hela tiden hejda sig och tänka efter är tröttsamt. Många gott folk tröttnar efter några försök. Den aldrig upphörande ansträngningen blev för mycket för dem. Detta är alldeles naturligt, men de som ger upp, kan aldrig nå framgång. Alltså måste vi, hur tröttsamt det än må vara, fortsätta med detta liv i oavbruten eftertanke.

Mellan det rätta och det orätta bör det icke vara svårt att välja, ty de som önskar följa mästaren har redan beslutat att till varje pris välja det rätta.

A.B. – Om någon tvekar mellan det rätta och det orätta, vill han egentligen inte följa mästaren. De som beslutar att göra det, måste bestämma sig för att välja det rätta till varje pris, vid alla tillfällen, vare sig små eller stora, oavsett följderna. I Yoga-sūtras sägs om de fem stora egenskaperna, som kallas *yama* och innefattar harmlöshet, sanning, ärlighet och andra dygder, vilka föreskrivs vid vägens första början, att dessa kallas de stora löftena, då de är alltid och överallt giltiga, vilket betyder att man håller dem under alla omständigheter, att ingen egen eller annans fördel kan rättfärdiga att lärjungen skulle bryta något av dem. Den som nått detta stadium talar eller handlar aldrig osant, hur stor fördelen av att göra det än må te sig. Detta gäller inte bara ifråga om pengar utan i allt, så att han till exempel aldrig tar mer än vad honom tillhör eller tillkommer. Man måste fråga sig om man alltid instinktivt väljer sanningen, ty tills man så gör står man långt ifrån den första porten. I denna sak anser mästaren det icke mödan värt att mera yttra sig: det är så klart, så påtagligt.

C.W.L. – Denna tanke avser icke endast uppförandet utan även att det finns rätta och orätta sätt att utföra vad slags arbete som helst. Den som icke är sträng i sin lydning av denna regel,

vill egentligen, innerst inne, icke följa denna regel. Ibland säger människor: "Jag önskar jag vore klärvoajant. Jag önskar jag kunde se astralt. Hur skall jag börja? Vad är första steget?" Första steget är att rena alla höljena. Man måste vara noga med att låta fysiska kroppen icke få annan föda än den lämpligaste. Många skulle vilja ha emotional syn, men när allt kommer omkring, föredrar de vad de kallar en god middag. De känner att de måste ha denna, eftersom de är vana vid den och för stunden glömmer allt om sin önskan att få emotional syn. Känslan beror dock bara på vanan, och när vi vet om denna egendomlighet hos kroppen, kan vi med tillförsikt gå vidare med den tröttsamma uppgiften att försvaga gamla dåliga eller olämpliga vanor och ersätta dem med nya och bättre. Det är uppmuntrande att vanans makt kan göras till en mäktig bundsförvant i vårt arbete, även om den i början är ett hinder, ty när vi en gång infört goda vanor, gör dessa sig automatiskt gällande, så att vi kan glömma den och skänka vår uppmärksamhet åt annat.

Gällande uppförandet står valet mellan rätt och orätt utom all fråga. Den som är intresserad av denna boks innehåll eller vill nå fram till mästaren, tvekar inte att göra det rätta, när han ser det. Låt oss hoppas att ingen av oss skulle vilja försöka lura en medmänniska – jag hoppas att vi kommit över det stadiet – eller göra sig skyldig till en osanning, också i ett skenbart gott syfte. Vi torde nog inte förtjäna vårt levebröd på något klandervärt sätt, såsom genom att slakta djur, eller höra till dem som kläder eller pryder sig med sådant som kan erhållas endast genom dödande av djur – ibland genom slakt på ruvande fåglar under särskilt motbjudande omständigheter. De som fortfar i att bära dylikt, önskar egentligen icke att följa mästaren. De föredrar att följa modet.

ANDRA KAPITLET

LIVET I KROPPARNA

Men kroppen och människan är två, och människans vilja är icke alltid kroppens. När din kropp önskar något, hejda dig och tänk efter om du verkligen önskar det.

A.B. – Här ger mästaren lärjungen den bestämda rekommendationen att, när hans kropp önskar något, hejda sig och överväga huruvida han själv verkligen önskar det. Många skall finna det mycket krävande och tröttande att dagligen och stundligen hejda sig för att tänka efter, men faktum är att detta är en viktig del i förberedelserna. Jag vet att det är mycket svårt, och många aspiranter tröttnar på att försöka.

De som ger upp därför att de är trötta, uppnår helt enkelt inget resultat. Det krävs stor ansträngning under en längre tid för att lyckas med detta – det medför ett hårt reglerat liv utan några överilade handlingar, intet förfluet tal, icke ens förhastade tankar, utan lärjungens samtliga aktiviteter, fysiska, emotionala och mentala, måste vara helt under kontroll.

C.W.L. – Om man verkligen vill göra sitt bästa för att nå framgång med detta, är det mödan värt att noga studera sina höljen för att förstå exakt vad de är. Här framhålls klart att den fysiska kroppen hyser begär efter sådant som människan i kroppen inte vill ha, och sak samma gäller emotionalkroppen och mentalkroppen. Om man förstår kropparnas sammansättning, inser man att det kropparna vanligen vill ha inte är önskvärt för människan. Vi talar om dem nästan som om de vore skilda personer, och på sätt och vis är de det. Var och en av dessa kroppar är uppbyggd av levande materia. Livet i dem bildar en enhet och förvärvar ett slags kollektivmedvetenhet.

I emotionalkroppen formas därigenom vad vi ibland kallar begärselementalen. Detta väsen är sammansatt av alla emotionala molekyler som tillsammans utgör denna kropp. Varje enskild molekyl utgör i sig ett litet, endast delvis medvetet liv, som är på väg upp – eller, rättare sagt, på väg ner, dess utveckling är att nå ner i mineralriket. När dessa liv förenas i en emotionalkropp, slår de sig samman och verkar i viss mån som om de vore en enhet. Man får effekten av en emotionalkropp med stark egen instinkt, så stark att man i själva verket kan säga att den har sin egen vilja. Sättet för den att utvecklas är att få till stånd starkare och grövre vibrationer,

förbundna med alla de förnimmelser och känslor som vi inte vill utveckla, såsom avund, svartsjuka och själviskhet. Därför är dess intressen så ofta motsatta våra egna. De långt finare, snabbare och verkligen kraftiga vibrationerna, såsom kärlek, medkänsla och hängivenhet, hör alla till en högre nivå inom emotionalkroppen och är följaktligen av det slag som kroppen själv inte vill ha, trots att vi vill.

Människor, som lever ett oordnat liv, som vill vara fria, såsom de ofta kallar det, säga och göra vad som faller dem in, är slavar under sin emotionalkropp. Vi får inte skylla emotionalkroppen för detta, inte heller betrakta den, såsom medeltidens kristna gjorde, såsom en frestande demon. Den vet ingenting om oss, om vår existens. Den frestar oss inte alls, utan försöker helt enkelt uttrycka sig själv, utvecklas på sitt eget sätt, liksom alla andra varelser gör.

Människor ställer ibland frågan: "Borde vi inte ge denna elemental en chans att utvecklas; borde vi inte låta den få sina grövre vibrationer?" Nej, detta är missriktad välgörenhet och skulle ändå inte kunna göras på rätt sätt. Det vänligaste man kan göra mot denna grövre materia, som finns i våra emotionalkroppar på grund av att vi under tidigare liv låtit lägre känslor spela fritt inom oss – är att skaka den av oss och låta den gå in i en primitivare varelse, en hund eller en ko, där dessa vibrationer kan verka utan att vålla skada.

Begärselementalen är på sitt sätt ganska listig. Vi har ingen möjlighet att helt leva oss in i dess situation och förstå medvetenheten på en så låg nivå, men den känner tydligen att den är omgiven av någonting finare än den själv – mentalmateria – och tycks genom experiment komma fram till att om den kan få detta finare att vibrera med elementalens egen materia, erhåller den en betydligt intensivare vibration och mer därav än vad den annars skulle ha kunnat få. Om den kan få människan att tro att hon vill ha vad den vill ha, är det sannolikare att den får detta, och alltså försöker den påverka denna finare materia. Om den sålunda kan framkalla en oren tanke, kommer den genast att få de orena känslor den tycker om. Om den kan väcka en avundsjuk tanke, tänder den omedelbart en känsla av avund, som gör sin verkan. Intet av detta åstadkommer den därför att den är ond, ty för den är det enbart en grövre vibration, som den uppskattar. På detta sätt blir elementalen ofta människan övermäktig, fastän den står mycket lågt på utvecklingsskalan. Det är tämligen förödmjukande, när man tänker på att man besegrats och använts som ett verktyg av något som icke ens är ett mineral. Vi måste acceptera faktum och rena emotionalkroppen mot dess vilja genom att ändra dåliga vanor, som vi lagt oss till med i det förgångna, och ersätta dem med goda känslor för framtiden.

Det finns också en mentalelemental och en fysisk elemental. Den senare är sysselsatt med att bygga upp vävnader och att sköta om kroppen i största allmänhet. Om man får en skråma, ett sår av något slag, är det den fysiska elementalen, som omedelbart ombesörjer dittransporten av vita blodkroppar för att läka skadan. Av den fysiska elementalens arbete i den fysiska kroppen finns åtskilligt, som är mycket intressant. Somliga av dessa aktiviteter är oerhört värdefulla för oss, men samtidigt är den ansvarig för impulser, som icke är oss till gagn.

Ty du är gud och du vill endast vad gud vill. Men du måste söka djupt inom dig själv för att där finna guden inom dig och lyssna till hans röst, som är *din* röst.

C.W.L. – Idén om vår enhet med det enda självet är svår att förstå. Jag skall berätta för er om hur jag för första gången verkligen förstod den, även om det skedde med en metod, som jag inte kan rekommendera andra att använda. Jag försökte vid det tillfället att koncentrera hela min kraft på den atomiska delen av mentalvärlden, för att utröna i vilken utsträckning man kunde använda de genvägar, som förbinder de atomiska regionerna inom de olika atomslagen. När man höjer sig upp genom den fysiska världen, färdas man upp genom allt högre molekylarslag, tills man når det fysiska atomslaget. Därifrån kan man fortsätta till lägsta emotionala molekylarslag och vidare stegvis till det emotionala atomiska och därefter till det lägsta mentala. Eller kan man taga en genväg från det fysiska atomiska till det emotionala atomiska och därifrån till det mentala atomiska. Jag hade av äldre lärjungar hört om ett annat slags genväg, så att säga i rät vinkel mot den nyss nämnda. De sade att om medvetenheten koncentrerades

till något av våra molekylarslag, kunde man öppna en förbindelseled till motsvarande kosmiska materielag. Genom att således fokusera sig helt och hållet på den mentala atomvärlden skulle man kunna komma i kontakt med den mentala delen av en för oss fullkomligt ny värld (det vill säga den kosmiska mentalvärlden), långt över de världar vi sedan tidigare känner till.

Jag hyste naturligtvis inga förhoppningar om att kunna nå denna värld, men det fanns en möjlighet till förbindelse med den. Jag försökte och fann att jag var i stånd att se – jag kan ej beskriva det, är jag rädd – den motsvarande underregionen i den kosmiska mentalvärlden, två hela världar ovanför den vi befinner oss i. Jag kunde inte på något sätt nå denna värld, men jag kunde se den. Det var som om jag befunde mig på botten av en brunn och blickade upp mot en stjärna – men jag kunde se denna högre medvetenhet. Det som då blev fullt klart för mig med en intensitet, som jag inte kan beskriva, var faktum – mot vad jag tidigare trott: att jag hade en vilja, att jag hade ett intellekt, att jag hade känslor – att intet av detta var mitt, utan hans: hans vilja, hans intellekt, hans känslor. Jag har aldrig kunnat glömma denna upplevelse, då den inpräglade detta faktum i mig med en visshet, som är obeskrivlig.

Denna visshet, att det gudomliga finns inom oss, kan vinnas även genom buddhimedvetenheten, såsom jag redan förklarat. Så snart vi uppnått denna, finner vi hur medvetenhetens ocean öppnar sig omkring oss, och vi vet att vi är en del av den och att många andra på samma gång är inneslutna i den och delar den med oss. Förutom denna känsla inser vi genast att allt detta är en enda medvetenhet, som genomtränger oss och alla andra – att vi är gud. Denna insikt inger oss en känsla av utesärlig trygghet och tillit, den mäktigaste eggelse och stimulans man överhuvudtaget kan tänka sig. Likväl kan jag föreställa mig att insikten till en början kan skrämman vissa människor, emedan de kan uppleva det som om de förlorade sig själva. Detta är naturligtvis icke fallet, utan kom ihåg vad Kristus sade, ”Den som mister sitt liv för min skull, han skall finna det.” Kristus representerar buddhiprincipen, och han säger: ”Den som för min skull – för utvecklandet av Kristus inom sig – är beredd att undvara sin kausalkropp, som han så länge levat i, skall finna sig själv, skall finna ett betydligt rikare och högre liv.” Det krävs åtskilligt mod för att taga detta steg, och det är en häpnadsväckande upplevelse att för första gången befinna sig i sitt buddhihölje och finna att kausalkroppen, som man varit beroende av i tusentals år, har försvunnit. När någon genomgått en upplevelse sådan som den jag beskrivit, vet han med absolut visshet att jaget är ett. Idén kan ej förmedlas, men den blir uppenbar när den upplevs, och ingenting skall därefter rubba den övertygelsen.

Förväxla icke dina kroppar – vare sig den fysiska, emotionala eller den mentala – med dig själv. Var och en av dessa gör anspråk på att vara den du är, för att få vad den vill ha. Men du måste känna dem alla och veta dig själv vara deras herre.

C.W.L. – Mästaren talar om dessa kroppar, som om de vore skilda personer, naturligtvis med syfte på de elementaler som vi redan behandlat. Detta herravälde är för de flesta människor absolut, ty de icke endast avstår från ansträngningen att kasta av sig deras dominans utan vet icke ens att det finns ett ok att kasta av. De skiljer ej på sig själva och kropparna. Den fördärvliga läran att människan har en själ har vållat mycken skada i detta avseende. Om människorna blott kunde inse att människan är en själ och har kroppar, så skulle de börja få ordning på begreppen. Så länge människan uppfattar själen såsom något vagt och kringsvävande, finns mycket små möjligheter till klarhet. När elementalerna vaknar till liv inom oss, skall vi säga: ”Denna känsla är en vibration i min emotionalkropp, men jag skall vibrera såsom jag själv bestämmer.” ”Jag är för tillfället centrerad i dessa kroppar, och jag kommer att använda dem såsom jag vill.”

När det finns arbete, som måste göras, vill den fysiska kroppen vila, promenera, äta och dricka. Den människa som icke vet säger till sig själv: ”Jag vill göra dessa saker, och jag måste göra dem.” Men den människa som vet säger: ”Det som vill detta är icke jag, och det måste vänta ett tag.”

C.W.L. – Ni kan iakttaga detta särskilt tydligt hos barn. Om ett barn vill göra något, är det

livsviktigt för det; barnet måste göra det just då och just där, med en gång, och om det inte får lov, tror det att himmel och jord skall förgås. Primitiva människor, impulsstyrda varelser, uppför sig på samma sätt. Denna tendens är så stark att de ibland för att få göra något helt obetydligt till och med kan döda en människa. Den civiliserade människan skulle säga: ”Jag väntar litet och ser vad som händer.” Barnet springer iväg för att leka, och alltför ofta skyller vi äldre på barnet och skäller på det utan att förstå barnets natur. Barnet säger: ”Jag glömde bort det.” Det är alldeles sant, men vi tvivlar, eftersom vi vet att vi skulle ha kommit ihåg det. Vi har glömt vår egen barndom och hela släktets barndomstid. Vi borde säga: ”Jag vet att ingivelsen är stark, men du behöver inte göra det just nu. Det skulle störa många andra människors planer. Du får göra det någon annan gång.” Det är så man uppfostrar. Det är likadant med den primitiva människan, som tids nog lär sig att inte blint lyda alla sina impulser. Det tar henne åtskilliga inkarnationer att inse detta, och hon blir i allmänhet dödad härunder, men gradvis blir hon något mindre primitiv och något mer civiliserad till sin läggning. Den mer utvecklade människan förhåller sig till kroppen såsom till en från henne skild varelse, såsom till något hon kan styra.

När det finns en möjlighet att hjälpa någon, känner kroppen ofta: ”Så obekvämt detta kommer att bli; låt någon annan göra det.” Men människan svarar sin kropp: ”Du skall icke hindra mig att göra gott.”

C.W.L. – Dr Besant anmärkte med tanke på detta att det ofta förekommer situationer, där det är uppenbart att en stor mängd arbete behöver uträttas, men att de flesta ser på det och säger: ”Ja, detta är något som måste göras. Någon kommer säkert att göra det en dag; varför skulle då jag bry mig om det?” Den som är uppriktig i sin strävan, säger dock: ”Här är ett arbete som borde göras. Varför skulle inte jag göra det?” Och han kastar sig in i det och ser till att det blir gjort.

Kroppen är ditt djur – hästen du rider på. Därför skall du behandla den väl och taga hand om den på bästa sätt. Du skall ej överanstränga den, du skall ge den ren föda och dryck i tillräckliga mängder. Du skall alltid hålla den ren även från den allra minsta smuts.

C.W.L. – Tanken att kroppen är ett djur är mycket användbar. Det låter så självklart, och ju bättre vi följer liknelsen, desto närmare kommer vi vad som krävs av oss. Antag att ni har en häst. Jag förutsätter att ni är omtänksamma och vänliga människor. Ni vill att ert arbete skall göras, och samtidigt vill ni att er häst skall trivas och må bra. Ni vill lära känna hästen och låta honom lära känna er och låta honom veta att ni är vänligt sinnade mot honom. Därefter tar ni reda på vilket slags foder som passar honom bäst och hur mycket han behöver och ger honom det. Ni ser till att han får tillräckligt men ger honom inte sådant som kan vara skadligt. På samma gång låter ni hästen arbeta, vilket ju också är syftet med att ha en häst, men låter honom inte överanstränga sig. Ni undersöker vad han kan och låter honom göra det. Ni har lärt honom att lita på er och lyda er. När ni föreslår något, lyder han er och vet samtidigt att allt kommer att gå bra. Med tiden litar han på er, även när han är rädd. Ni får på detta sätt ut mest arbete med minst problem. En dålig tränare utsätter ibland hästen för plågsamheter, men han kommer aldrig att få denna häst att arbeta riktigt bra åt sig. Detta är inget att eftersträva. Ni vill ha ett vänligt förhållande till djuret.

Kroppen är alldeles såsom denna häst. Vi borde finna det bästa sättet att handskas med den. Det är ett stort misstag att använda stränga hathayogametoder. Vi måste vara snälla mot kroppen och få ut så mycket som möjligt av den på bekvämaste sätt. Men aldrig överanstränga den, ty man kan på en timme vålla skador, som tar år att reparera. Det moderna livet medför ofta stress och påfrestningar av olika slag. Män i karriären säger ofta, ”jag måste arbeta litet till”, men inte sällan är det just detta lilla extra, som överanstränger känsliga mekanismer, och dessa kan där efter inte återgå till sitt normalläge. Det är mycket lätt att vålla skador på detta sätt, eftersom kroppen är en så oerhört känslig apparat – en levande maskin. Den har en häpnadsväckande

förmåga att återhämta sig och kan i de flesta fall utstå åtskillig felaktig användning. Att den överlever detta, och att människan genomlever det, innebär icke nödvändigtvis att ingen skada är skedd. Tvärtom medför även en liten överansträngning en bestående förändring. Därför vill jag varna alla, som har för avsikt att åstadkomma något i sin andliga utveckling, att vara mycket försiktiga. De bör uppmärksamma dr Besants tes: det vi inte har tid att göra är inte vårt arbete.

Sedan kommer kostfrågorna. Påståendet att vem som helst kan leva på vad som helst, gör icke intryck på den praktiskt sinnade. Människor har mycket olika förutsättningar och skiljer sig åt i läggning och förmåga. Ett gammalt indiskt ordspråk säger att vad som är föda för en människa, är gift för en annan, och detta är sant med avseende på matens näringsinnehåll. Jag vet att det finns en tendens att tänka att människor, som ägnar mycken uppmärksamhet åt födan, oroar sig onödigt mycket för det rent fysiska. Självfallet skulle jag inte rekommendera att överdriva detta, utan vara klok och gå en medelväg. Var och en är skyldig sin kropp att utvärdera vad som passar denna bäst och i vilken mängd. Inom rimliga gränser skall vi ge kroppen vad den önskar, vad den tycker om. Aldrig sådant som är skadligt, såsom alkohol eller kött. Försök aldrig tvinga fram något, utan sikta alltid på det du önskar uppnå och sök förstå vad du sysslar med, så att du kan nå ett samarbete med den och få stöd av den intelligens kroppen besitter.

Människor har ofta svårt att övergå från kött diet till vegetarisk kost. När folk i England avser att bli vegetarianer, missförstår de ofta hela saken. De har levat huvudsakligen på kött, potatis och kål. Deras föreställning om hur en vegetarian skall äta är att sluta med kött och försöka leva på potatis och kål. Potatis är huvudsakligen stärkelse och kål till största delen vatten. Människan kan inte leva på stärkelse och vatten. Även andra näringsämnen är nödvändiga födoämnen, som kan bygga upp muskler, ben och blod. Det finns många ämnen, och envar kan med viss ansträngning finna vilka som passar hans kropp bäst och sedan livnära sig huvudsakligen av dessa. Om någon har problem med matsmältningen, äter han förmodligen fel saker. Han bör då pröva andra, då det alltid finns ett sätt att lösa sådana problem, så länge han ej är obotligt sjuk. När barn fångat larver för att få se hur de förvandlas till fjärilar, bemödar de sig verkligen om att finna vad slags blad larven kan äta. De vet att endast ett visst slags blad passar larven. Vi bör bemöda oss på samma sätt för kroppen-djuret som skall arbeta och tjäna oss i så många år, och ge den riktig föda av så färsk och ren mat och dryck som möjligt.

Renlighet är av mycket stor betydelse, och grunderna till detta är flera. Vi skall hålla oss ytterst rena, icke endast av hälsoskäl eller för den yttre elegansens skull, utan också därför att mästaren särskilt använder dem som står i nära relation till honom såsom kanaler för hans kraftutgivning. Denna inskränks vanligen till hans lärjungar, som står i nära kontakt med honom, men vilken människa som helst, som allvarligt försöker följa de principer en bok såsom denna föreskriver, står under hans observation. Därför är det ej uteslutet att en dylik människa kan behöva användas såsom en kanal för kraften. Det kan mycket väl inträffa att det vid ett visst tillfälle inte fanns någon lämplig lärjunge att tillgå för en viss kraftutgivning. Däremot kan det finnas en kanske icke fullt lika utvecklad men likväl lämplig för just detta ändamål. I ett dylikt fall skulle mästaren kunna utnyttja honom.

Många olika slag av kraft strömmar för olika ändamål ut från mästaren. Ibland är en viss person lämplig såsom kanal, ibland en annan. Om man följer två lärjungar under en tid, kan man se att den ene används uteslutande för ett slags kraft, den andre för ett annat slags. Denna kraftutgivning är fysisk, emotional, mental och kausal. I den fysiska världen strömmar kraften ut via händer och fötter. Om den fysiska kroppen hos den utvalde vid ett dylikt tillfälle icke fungerade såsom en mottagare, exempelvis på grund av bristande renlighet, skulle mästaren icke kunna använda den. Den skulle helt enkelt icke vara en lämplig kanal. Det skulle kunna liknas vid att hålla rent vatten genom ett smutsigt rör. Vattnet skulle förorenas på vägen. De som har en nära relation till mästaren, är därför ytterst noggranna med sin hygien. Låt oss därför uppmärksamma detta, så att vi kan fylla de mått som krävs, om vi skulle behövas.

Vi måste också undvika missformning av framför allt våra fötter. Också detta hindrar vår

användbarhet såsom kanaler för mästarens kraft. Det naturliga flödet av denna kraft under normala betingelser är att helt uppfylla lärjungens kropp och därefter strömma ut genom extremiteterna. I de fall, där olämpliga skor vållat bestående skador, kunde lärjungen utnyttja endast övre kroppshalvan. Detta åsamkade mästaren besväret att varje gång konstruera ett slags tillfällig fördämning eller ett hinder i närheten av lärjungens mellangärde, vilket oundvikligen ledde till att andra, som var utan detta slags missformning, kom ifråga betydligt oftare.

Ty utan en fullständigt frisk och ren kropp kan du icke utföra det ansträngande förberedelsearbetet, kan du icke bära bördan av denna oupphörliga anspänning.

C.W.L. – Under rådande betingelser innebär förberedelsearbetet för vägens vandrande en betydande ansträngning, och, om det påskyndas, en ständig belastning, som vi icke kan utstå, om ej samtliga kroppar, den fysiska inräknad, är i god form. Därför är perfekt hälsa en nödvändighet för snabb framgång, och varhelst hälsan sviktar, innebär det omedelbart en fördröjning. De som bär ansvaret för lärjungens framsteg, är alltid mycket vaksamma på att ingen överansträngning sker. De vill icke lägga det minsta extra arbete på någon, som står under deras övervakning, förrän de ser att han orkar det med god marginal.

Men det måste alltid vara du som styr kroppen, icke kroppen som styr dig. Emotionalkroppen har sina otaliga begär. Den vill att du blir arg, säger hårda ord, blir svartsjuk, snål och avundsjuk på andras ägodelar och ger efter för nedslagenhet. Allt detta vill den och mycket mera. Icke därför att den vill skada dig, utan därför att den tycker om grövre vibrationer och ständigt vill ändra dem. Men du vill ej ha något av detta, och därför måste du skilja mellan din vilja och kroppens.

A.B. – Jag förmodar att de flesta tänkande människor inser att de inte är sin fysiska kropp. De exempel som mästaren ger visar emellertid hur vanligt det är att de identifierar sig med sin emotionalkropp. Ibland kan du komma på dig själv med att säga, ”jag är arg” eller ”jag är irriterad”. Även de som vanligen inte förväxlar sina lägre känslor med sig själva, blandar ändå ihop dem med de högre. De skulle nog inte säga, ”jag är svartsjuk”, när de blir medvetna om känslan av svartsjuka. Även om människor identifierar sig med sina känslor, försöker de dölja de lägre och bedrar sig själva genom att tro att deras känslor inte är svartsjuka utan kärlek. ”Jag är sårad därför att den som jag älskar älskar någon annan än mig.”

Kärleken är en så långtgående, allt omfattande dygd, att människor tycker om att taga skydd bakom den. De lyckas tillägga den mycket sådant som icke har något som helst att göra med den. Det är betydligt bättre för oss att ärligt undersöka våra känslor, inte leka med så viktiga saker och bedraga oss själva med vackra ord. I detta fall blir du inte sårad, därför att du förlorat din vän utan därför att du vill äga den vännen ensam. Närhelst denna känsla av att ha blivit sårad inställer sig, beror den på själviskhet, vilken är kärlekens motsats. Du – det verkliga jaget – kan icke känna själviskhet, men din emotionalkropp kan det. Du kan icke heller vara arg eller irriterad. Allt detta är emotionalkroppens stämningslägen.

Mästaren nämner även ytterligare exempel – snålhet, avund och nedslagenhet. Aspiranten på lärjungaskapet kanske inte förfaller till de förstnämnda så lätt som till den tredje. Människor är ofta mindre uppmärksamma på nedslagenheten än på sina andra känslor, eftersom de inbillar sig att denna påverkar endast dem själva. De tänker: ”Om jag känner mig ledsen och bedrövd, så är det i alla fall bara mitt problem och angår ingen annan.” Men detta är inte sant: det skadar verkligen andra människor. Mekanismen är välkänd av alla som studerar esoterik. Modlöshetens vibrationer sprider sig runt omkring oss och påverkar andras både emotional- och mentalkroppar. Detta är ett betydligt större ont än vad man normalt har insett, eftersom många, som dessa tankar kan nå, kan vara mindre utvecklade individer och även befinna sig i omständigheter, där de lätt förfaller till brottslighet.

De som satt sig in i brottsstatistik och brotts historia, vet att ett stort antal brott, i synnerhet mord och självmord, begås efter en period av djup depression. Den för brottet anklagade säger,

”en känsla av förtvivlan överväldigade mig plötsligt. Jag kände att jag inte kunde styra mig själv.” Många på de lägre utvecklingsstadierna kan påverkas på detta sätt. För vissa blir följden fängelse och död, fastän de ändå inte var skyldiga eller bara delvis skyldiga till brottet. Vi lever i en värld, där endast ett fåtal förstår dessa inre lagar och där synnerligen ofullkomlig rättvisa skipas i våra domstolar i brist på de mest grundläggande psykologiska insikter.

Kanske känner jag särskilt väl igen detta, då jag tidigare själv var utsatt för känslor av stark upprymdhet och av lika djup nedstämdhet, när pendeln sedan svängde tillbaka. Många har samma slags temperament; ena dagen ter sig världen ljus och fylld av lycka, är naturen skön, är allt glädje och ter sig allt gynnsamt. Därefter kommer den oundvikliga reaktionen, man känner sig mycket nedstämd, och hela världen synes förmörkad. Om ni betraktar det hela sansat, kommer ni att märka att de yttre orsaker, som ni vill hänföra till era skiftande sinnesstämningar, inte är tillräckliga för att ge så omfattande följder. Likväl har detta vissa fördelar. Jag kunde aldrig ha blivit någon talare, om jag inte varit född med den. Det ingår som en del i talarens egenskaper att känna till dessa känslans ytterligheter. Men som varje annan läggning har den sina för- och nackdelar. Man bör icke ge efter för dessa känslösvängningar.

Jag tvivlar på att man kan bli av med denna ofullkomlighet genom att bara säga sig: ”Jag borde inte känna mig nedstämd.” Men man kan bemästra även de svåraste fallen, om man kommer ihåg att man inte bör ge efter för den på grund av dess bedrövliga effekter på andra människor. Försök därför inte enbart att skjuta undan den, utan ersätt den med en stark känsla av mod och glatt lynne samt med den värme som kommer av de osjälviska känslor denna inställning medför.

Såsom mästaren påpekar, vill emotionalkroppen icke skada någon. Den verkar som den gör helt enkelt därför att den är uppbyggd av elementalmateria, som befinner sig i involutionen och som utvecklas genom våldsamma och ständigt skiftande vibrationer. Emotionalkroppens ständiga begär efter våldsamma vibrationer är något som måste hjälpa den studerande att förstå att det icke är han själv utan något annat, som framkallar stämningar utan uppenbar orsak och utan att förnuftet godkännt dessa, att det rör sig om emotionalkroppens egna oberoende aktiviteter. Man måste inse detta och ej tillåta sig att bli en tummelplats för alla dessa känslökast. Studera er egen emotionala natur och tag reda på vilka de oönskade ting är, som den särskilt önskar. Besluta därefter tyst att ni inte skall låta den få dem. När ni gjort detta, tänker ni inte mer på dem. Välj ut de motsatta känslorna och förstärk dessa. Om er emotionalkropp vill vara otålig, ställ in er på tålmod. Tänk tålmod i er morgonmeditation och öva det hela dagen. Om er emotionalkropp vill att ni skall känna avund, iakttag helt enkelt detta faktum, och tänk inte mer på avund utan tänk på osjälviskhet och praktisera den intensivt, så finns inte plats för avund. Sinnet kan inte vara uppfyllt av två ting på samma gång.

Kom ihåg att alla svårigheter utgör möjligheter för den blivande esoterikern. Det är ingen större förtjänst, om aspiranten är kärleksfull, när alla andra runt omkring är vänliga, eller mild när alla är hänsynsfulla. Det kan vem som helst. De som aspirerar på lärjungaskap, måste visa rätt känsla, när den felaktiga riktas emot dem. I annat fall är de precis som alla andra. Detta måste man komma ihåg, när man utsätts för svårigheter och frestelser. Aspiranten bör kasta sig fram och möta dem såsom möjligheter att betala igen skulder. För en aspirant är varje påfrestande människa och omständighet han möter icke en frestelse till ont utan en möjlighet till gott. Det är när han förmår löna onda känslor med goda, som lärjungen liknar sin mästare. Det är först då han visar mästartens kvaliteter. När ni utför er morgonmeditation, tänk då på de egenskaper ni vill tillägna er. När ni senare under dagen möter en tröttsam, irriterande människa, kommer ni först vanemässigt att reagera med irritation på henne, men bara ett ögonblick efter att ni gjort misstaget, kommer ni att tänka på tålmod. Nästa gång kommer ni att tänka på tålmod, medan ni gör misstaget. Ytterligare någon träning, och ni skall tänka på det ögonblicket innan. Därefter kan ni känna av irritationen men icke visa den och slutligen icke ens känna av den. Det första av dessa stadier visar att er meditation börjar bära frukt.

Jag känner till många, som beslutat sig för att göra detta. De har ansträngt sig några dagar eller veckor och därefter sagt: ”Jag kommer inte längre att fortsätta mina meditationer på detta sätt, jag når inga resultat. Meditationen gör ingen nytta. Jag gör inga framsteg.” Det är alldeles samma sak som om någon påbörjade en tredagarstur till någon ort och satte sig ner efter en timme eller två och sade: ”Det är meningslöst att gå längre, det verkar som om jag aldrig kom fram.” Var och en kan förstå hur dumt ett sådant tillvägagångssätt är för den fysiska världen. Det föregående är inte på något vis klokare. Meditation måste ge resultat, lika väl som vandrigen måste föra er framåt. Det är lika ofrånkomligt. Naturlagarna gäller alltid, och varje kraft ni sätter i rörelse måste ge ett resultat. Om ni inte omedelbart når vad ni föresatt er, beror det på att det finns ytterligare hinder att övervinna. Kraften går åt till detta, till att uppväga det och därefter fullständigt besegra det. Tänk inte på resultat! Bara styr in tanken på tålmodet eller på den egenskap ni önskar tillägna er, så kommer resultaten av sig själva!

C.W.L. – När allt kommer omkring, är det inte särskilt svårt att med en smula övning komma underfund med att vi inte är denna fysiska kropp, att den blott är en överrock. Emotionalkroppen däremot, våra känslor och begär, bereder oss större svårigheter, eftersom den ofta synes utgöra en del av vårt innersta. Man finner överallt i vardagslivet människor, som är övertygade om att de är sina känslor och begär. Vissa är så uppfyllda av sina känslor att det skulle synas som om ingenting funnes kvar hos dem, om man föreställde sig att de upphörde med sina känslor. Hela människan är begär och känsla. Det skulle vara mycket svårt för en sådan person att skilja sig själv från sin emotionalkropp, och likväl är det detta, som måste ske. Att emotionalkroppen ständigt ändrar sitt stämningsläge, borde hjälpa människor att upptäcka att detta icke är de själva. Som själ förändras man inte, man önskar alltid detsamma, utveckling för att kunna hjälpa andra att gå den väg våra mästare utstakat åt oss. Det är med andra ord helt klart att emotionalkroppen inte är jaget.

Emotionalelementalen förvärvar en viss kontinuitet genom att draga till sig materia av just det slag vi hade i tidigare liv. Det medför därför vissa svårigheter att snabbt lägga om kursen för att kontrollera detta väsen. Det kan dock låta sig göra. Det bästa sättet är att undersöka vilka oönskade banor emotionalkroppen vill följa. Envar har sina svårigheter. Någon är till exempel nervös, retlig, avundsjuk eller snål. När han inser detta, måste han i tysthet vara uppmärksam på detta. Antag att det är irritation, vilken är mycket vanlig under de fruktansvärda förhållanden och det buller som det moderna livet medför. Denna person bör då bestämma sig för att inte bli irriterad. Det är en god idé att välja det till föremål för sina meditationer. Därmed är ej sagt att man under denna skall bekämpa det onda, utan i stället meditera på den motsatta egenskapen: tålmod. Tänk aldrig på det negativa föremålet och kämpa icke emot det. Detta endast förstärker det än mer.

Samma metod bör ni tillämpa också när ni försöker hjälpa andra med deras tankar. Om ni hjälper någon, som har detta problem, bör ni inte uppehålla era tankar vid att han är irriterad och vilket elände detta är och därigenom förstärka det. Ni bör tänka: ”Jag skulle vilja att han vore lugn och tålmodig.” Då går hela kraften av er tanke ut på att han uppnår detta. När vi möter en irriterad människa, blir vi till att börja med antagligen irriterade av gammal vana. Men efteråt minns vi, ”Jag menade inte att göra det”. Det är av värde att minnas även efter att det har inträffat. Kanske nästa gång eller den tjugonde gången kan vi fånga oss just i själva ögonblicket i stället för efteråt. Tredje stadiet är att minnas alldeles innan vi uttrycker vår irritation. Känslan av irritation finns då där, men vi visar den icke. Nästa steg är att icke känna irritation alls. Då är problemet över och kommer vi inte att ha svårigheter med detta vare sig under detta liv eller kommande.

För att kunna bemästra emotionalkroppen är det nödvändigt att vi inte har några personliga känslor, som kan såras eller kränkas. Den vilkens känslor kan såras, tänker på sig själv, och det har vi ingen rätt att göra, om vi vigt vårt liv åt mästaren. Det kan givetvis finnas de som är så tjockhudade att de inte märker en förolämpning – detta är inte önskvärt. Men när ni märker att

ni förolämpas av någon, är det alltid bäst att inte uppmärksamma det.

Om folk talar illa om er, bry er då inte om det. Människor har talat illa om varandra sedan tidernas begynnelse, och de kommer att fortsätta med detta, tills vi alla är en bra bit på väg mot lärjungaskapet. När allt kommer omkring, spelar det inte så stor roll vad någon annan säger. Det är bara en vibration, som går förbi i luften. Det är inte mer än det, såvida vi inte låter det bli mer. Om en människa säger något obehagligt om er utom ert hörhåll, kan detta aldrig skada er det minsta. Om ni skulle råka höra det och bli förargade, bittra och nedstämda, är detta inte den ursprungliga syndarens fel. Det är ni som skadar er själva. Betrakta det hela i ett filosofiskt perspektiv. Säg, ”Stackars varelse, det är allt han vet om det!” Var lugna och vänliga. Vad andra säger har mycket liten betydelse, eftersom de för det mesta vet så litet. Kom ihåg, ”Hjärtat känner självt bäst sin egen sorg.” Var och en har vid varje tillfälle sina skäl för vad han säger, gör och tänker. En annan kan aldrig veta hans fullständiga motiv, eftersom man oftast ser bara ytan och betraktar denna på fel sätt. Innan ni når enhetsstadiet, kan ni lika gärna ge honom tvivlets förmån. Eller ännu klokare, sök aldrig förklara någons motiv. Om ni anser någons handlande felaktigt, är det vänligaste man kan säga: ”Jag skulle inte göra på det sättet. För mig ter det sig felaktigt, men jag antar att den människan har sina skäl, även om jag inte vet vilka.” När en människa är oförskämnd, beror det oftast på att något har gått på tok. Resultatet blir att hon känner sig helt ur balans, och ni råkar vara den som hon först talar med. Det är egentligen inte er hon är arg på. Något annat har gjort henne upprörd. Hon kanske har ätit dåligt. Vi måste visa andra hänsyn och tänka: ”Stackarn, hon kan nog inte alltid känna sig så älskvärd och vänlig som jag alltid är.” Hon blir nog ledsen för att hon var oförskämnd eller har hon inte ens uppfattat att hon sagt något utöver det vanliga.

Alla känslor av att ha blivit förolämpad eller sårad måste komma av att man tänker på sig själv. Om vi inte tänkte på oss själva, skulle vi inte kunna känna oss förolämpade eller sårade. Detta tänkande på oss själva är just vad vi måste rensa ut och göra oss av med. Närhelst svartsjuka är inblandad, finns också alltid själviskhet. Om denna människa tänkte endast på hur mycket hon älskade den andra parten, skulle det inte ha någon betydelse hur mycket den andre älskade någon annan. Bakom de flesta av våra problem ligger förvillelsen om det från omvärlden avskilda jaget.

Den själviska människan är en anakronism. Hon framhärdar i det som var användbart för henne för tjugo år sedan men nu har spelat ut sin roll. Hon är helt enkelt efter sin tid. Vår uppgift är att vara ”up to date”. Vi lever för och tänker på framtiden. Därför måste vi sopa undan alla dessa föråldrade ideer.

När ni rannsakar er själva för att bli klara över de brister ni avser att övervinna, akta er då för att bli offer för villfarelser såsom samvetskval och ånger. Tänk på berättelsen om Lots hustru och se icke tillbaka! Det ger ingenting i utbyte. När ni gjort ett stort misstag, kan ni säga till er själva: ”Det var dumt gjort, jag skall aldrig göra om det.” Talleyrand lär ha sagt: ”Vem som helst kan göra ett misstag – vi gör alla misstag, men den som gör samma misstag två gånger, är en dåre.” En mästare uttryckte samma tanke på följande sätt: ”Den enda ånger, som är värd något, är beslutet att icke göra om det.” Kom ihåg: Den människa, som aldrig gjorde ett misstag, gjorde inte något över huvud taget. Ni oroar er inte för vad ni gjort i tidigare liv. Varför då oroa sig för gårdagen? Båda är förfluten tid. Ånger är slöseri med tid. Det är till och med något värre än så. Det är själviskhet.

Det är lätt att visa kärlek och själviskhet mot dem som är likadana mot oss. Men om vi verkligen har gjort framsteg, skall vi vara kärleksfulla även när vi möter brist på kärlek. Kristus sade: ”På vilket sätt är det förtjänstfullt att älska dem som älskar oss? Gör icke även publikanerna detta?” Hans bud var: ”Älska era fiender och bed för dem som utnyttjar er tvivelaktigt.” Det är vid dylika tillfällen en lärjunge kan visa sitt verkliga värde, när han kan göra vad mästarren skulle ha gjort. Fastän människor talar illa om honom och behandlar honom illa, tänker han ändå vänliga, kärleksfulla tankar om dem, förlåter och bortser från deras dumheter. Detta är vad

vi måste göra. Det är inte tillräckligt att återgälda andras vänlighet och kärlek. Vi måste ha förmåga att ge i överflöd av detta till människor, som ännu ej knappt vet vad det är. Det sägs om Kristus att när han blev skymfad, skymfade han inte tillbaka. När han led, hotade han inte utan vände sig till den ende som kunde döma rättvist. Vi blir alla felbedömda och missförstådda ibland. Ingen behöver oroa sig för detta. Karma gör att allt rättas till. ”Min är hämnden, jag skall vedergälla det, säger Herren.” Lämna detta till honom. Rättvisa skipas alltid, och allt som är orätt kommer en dag att rättas till. De som nu missförstår kommer en dag att inse sitt misstag och ångra sitt missförstånd. Ingen orättvisa skall råda. Allt skall bli bra till slut. Logos är själv föredömet i sitt ständiga uttryck av kärlek. Många förolämpar honom, missförstår och hånar honom. Han svarar inte, utan utflödet av kärlek fortsätter oupphörligt. Om vi vill vara ett uttryck för det gudomliga, måste detta utmärka även oss.

Din mentalkropp vill tänka sig själv såsom något stolt avskilt, vill tänka högt om sig själv och lågt om andra.

C.W.L. – Här måste vi åter igen skilja på vad mentalkroppen önskar och vad vi själva önskar. Vi måste inse att vi inte är vår mentalkropp. Vi säger av gammal vana, ”Jag tänker så och så”, men i nio fall av tio är det inte ”jag tänker” utan mentalkroppen tänker. Många av oss har försökt att kontrollera och träna sitt tänkande, men om vi betraktar våra tankar, så ser vi hur få av dem som vi kan kalla våra egna, hur få som kommer från det högre jaget, och hur många som kommer från det lägre mentala.

Det lägre mentala hoppar från en sak till en annan, fladdrar ytligt över många skilda ämnen men fördjupar sig inte fullt i något. Det flyttar från ämne till ämne för att ständigt få uppleva nya vibrationer. Också om vi ser tillbaka på en kortare tidsperiod, finner vi att vi tänkt ett stort antal oväsentliga tankar. När ni exempelvis promenerar längs en gata, kan ni upptäcka att medan ni inte aktivt tänker, är det något annat som tänker hela tiden, nämligen mentalkroppen. Om man inte kontrollerar den, frammanar den ett stort antal oväsentligheter, inte nödvändigtvis dåliga tankar, såvida de inte är självcenterade, själviska. Den har för vana att ständigt associera till nya föreställningar. På detta sätt förvränger den ibland våra ädlaste tankar, så att de förvandlas till något helt annat och trivialt. Vi måste lära oss kontrollera och ändra allt detta. Jag vet att det är svårt att ständigt kontrollera vad det mentala gör. Men denna kontroll är nödvändig, då det mentala är en mycket påtaglig kraft, den absolut största kraftkälla vi har. Genom att rikta viljekraften genom mentalkroppen kan man åstadkomma i stort sett vad som helst. Denna enorma kraft kan bli vår, om vi övar vaksamhet för att hindra bildandet av nya tankemönster. Antingen vi är rika eller fattiga, unga eller gamla, blir den då ett värdefullt redskap i vårt tjänande. Genom tanken kan mycket åstadkommas som annars ej låter sig göra. Tillgivenhet och stöd, som genom tanken sänds ut till någon, som vi vet behöva stöd, kan vara av betydligt större hjälp än att skänka en summa pengar – det kan rent av få en livslång effekt. Resultatet av detta behöver inte visa sig i det fysiska men är ändå värdefullt arbete i mästarens ögon.

Den bakgrund, som det mentala ständigt kan återvända till närhelst jaget inte aktivt tänker på något som kräver uppmärksamhet, borde vara tanken på mästaren. Denna tankebild bör vara så exakt som möjligt. Mångas tankar på mästaren är ett slags vag skönhetsupplevelse, en sorts halvextas eller ett religiöst koma, i vilket de inte tänker aktivt på något särskilt alls. I stället för att oklart bada i tankar utan precision bör vi låta dessa antaga en bestämd form, såsom: ”Vad kan jag göra för att tjäna honom. I vilken riktning kan min tankekraft göra största nytta?”

I denna bok kommer ni att gå på gång på gång stöta på det faktum att det egentligen finns bara en enda tanke, en enda vilja, ett enda arbete för oss. Denna enda tanke är tanken att tjäna mästaren, den enda viljan att utföra det arbetet. Detta arbete är hängivenheten till honom och uppoffrandet för hans sak för världen. Även om detta arbete för oss kan taga sig de mest skilda former, är det alltid för honom och för världen vi gör detta.

Det finns bara en tanke hos mästaren, att tjäna. Om vi vill förena oss med mästaren, måste detta vara även vår enda tanke. Det betyder att vi måste förbereda oss för detta tjänande, vilket

också innebär vissa framsteg för oss själva. Inte för framstegens egen skull utan därför att vi önskar bli dugliga verktyg.

Många människor utvecklar sin mentalkropp. Stora vetenskapsmän gör det enbart för att vinna kunskap. Ibland finns hos forskaren även tanken att han, om han gör en stor upptäckt, kan bli berömd, men jag tror inte att detta gäller flertalet vetenskapsmän. Det finns för det mesta i bakgrunden en önskan att kunna tillämpa kunskapen, men framför allt finns hos den vetenskapligt inriktade en intensiv kunskapsörst. Detta är en ädel väg, och den vägen vandrar många ädla själar, som tjänar mänskligheten på ett storslaget sätt. Också vi måste bemöda oss om att utveckla vår mentalkropp, så att den blir ett aktivt, skarpt och användbart redskap. Varför? Varför slipar snickaren sin hyvel? Icke för att få en vassare hyvel än någon annan snickare har utan för att kunna hyvla jämnt och fint och därmed utföra ett gott arbete. Av precis samma anledning måste vi träna vår mentalkropp, men vi bör alltid ha i åtanke: ”Jag bygger ett redskap för mästarens arbete.” Den som håller sig till detta ideal, kommer att kunna gå fri från andligt övermod och därigenom kunna undvika många av de fällor som annars en blott intellektuell utveckling otvivelaktigt leder till.

Även när du har lyckats vända mentalkroppen bort från världsliga ting, försöker den likväl vara beräknande, få dig att tänka på ditt eget framåtskridande i stället för att tänka på mästarens arbete och på att hjälpa andra.

A.B. – Det som kanske gjort det största intrycket på mig i denna undervisning av mästaren är att den ständigt återkommer till och samlar sig kring idén om en enda tanke, en enda vilja, ett enda arbete. Den tycks utstråla denna enhet så starkt att man får intrycket av att mästaren kan tänka endast denna tanke, att han så fulländat gått upp i detta enda att han inte kan tänka på något annat, att han inte kunde glömma den, vad som än upptog hans uppmärksamhet. Detta är lärjungens ideal. Han måste alltid tänka på mästarens arbete och på att hjälpa andra. Om det är annorlunda, är det mentalkroppen som tänker, icke jaget. Men om ni äger denna idé, har ni allt annat också. Antag att ni under er meditation tänker på en egenskap. Varför vill ni förvärva denna – för att bli beundrad eller för att komma närmare tidpunkten för invigning? Eller vill ni ha den för att kunna bli ett bättre redskap för mästarens arbete? Detta är det prov, med vilket ni kan få veta om det är mentalkroppen eller det högre jaget, som tänker.

Det är en god idé att ärligt pröva sig själv på detta sätt. Antag följande situation. En viss del av mästarens arbete kräver kvaliteter av betydligt lägre slag än andra, som ni redan utvecklat. Skulle ni vilja taga på er detta arbete i stället för att fortsätta använda era högre talanger och därmed utvecklas vidare i den riktningen? Skulle ni kunna tänka er att vara ringare för att vara till större nytta? Ni skulle vilja detta, om ni alltid hade motivet att vara till nytta i mästarens arbete. I det arbetet skall det alltid finnas många tillfällen att utveckla vår mentalkropp till ett användbart redskap. Om vi i detta syfte förbättrar oss själva, riskerar vi inte begå misstaget att fjärma oss från enheten.

I den fysiska världen måste vi ständigt hålla ögonen öppna för att uppmärksamma de möjligheter som andra människor inte brytt sig om i tron att de var oväsentliga. En lärjunge söker alltid de ting som lämnats ogjorda av andra, så att han kan tillföra det som fattas. En sådan inställning tyder på att det mentala börjar komma under kontroll.

C.W.L. – Tanken på mästarens arbete måste behärska allt annat i det mentala. Om vi finner någon annan tanke än denna, om någon annan anledning att utföra ett arbete inställer sig, kommer detta från det mentala, icke från jaget. Detta är en viktig distinktion. Det mentala är verkligen högfärdigt och separatistiskt, och när det har givit upp all världslig stolthet, är dess nästa steg att försöka få oss att känna stolthet över vår framgång i vårt förhållande till mästarna eller något liknande. När vi trampat ner detta och är fria från stolthet över dessa ting, kommer det att försöka få oss att bli stolta över att inte vara stolta. Skyll inte på mentalkroppen, den vet inte ens av er existens utan försöker bara få till stånd olika slags vibrationer och att variera dessa, vilket den behöver för sin utveckling.

När du mediterar, försöker den få dig att tänka på de många olika ting som den vill ha i stället för detta enda som du vill. Du är icke mentalkroppen, utan mentalkroppen är ditt verktyg, så här krävs åter igen urskillningsförmåga. Du måste oupphörligen vara på din vakt för att icke misslyckas.

C.W.L – I Indien säger man att det mentala är raja eller kungen bland sinnena och att av alla våra själsförmögenheter det mentala är den svåraste att styra. Vi är med avseende på detta sämre ställda än indierna, eftersom vi har ägnat oss åt att särskilt utveckla det lägre mentala och har satt en ära i att snabbt kunna växla från ett ämne till ett annat.

Med tålmodig ansträngning och med upprepningens och vanans makt kan ni få bukt med denna elemental. Ni kan tvinga den att lyda er och förmå den att förstå att ni, jaget, har för avsikt att behålla er alltbehärskande idé och att denna idé kan utvecklas i det oändliga, eftersom allt kan användas i mästarsens tjänst. Då kan denna vetgiriga, svårstyrda elemental inom kort börja förstå att den vinner mer på att arbeta med er, som den inte förstår, än att arbeta mot er. Därefter kommer den att arbeta med er harmoniskt och behagligt.

TREDJE KAPITLET

RÄTT OCH ORÄTT

Mellan rätt och orätt vet esoteriken icke av någon kompromiss. Vad det än synes kosta, måste du göra det rätta, det orätta får du icke göra, oavsett vad de okunniga må tycka eller säga. Du måste djupt studera naturens dolda lagar och, när du känner dem, inrätta ditt liv enligt dem och därvid alltid bruka förstånd och sunt förnuft.

A.B. – Om ni ärligt betraktar det vanliga livet, finner ni att det består av en rad kompromisser. Människor gör ständigt litet mindre än vad de vet vara rätt för att kunna försvara sig inför den mest dödsbringande frågan: ”Vad skall folk säga?” Eftersom de mycket väl vet vad som i ett visst fall är bäst att göra, ruckar de på det litet grand, fifflar med det, kommer till korta i det för att jämna vägen för sig. Denna fruktan för vad andra skall tycka beror delvis på en svaghet som i grund och botten är älskvärd – önskan att behaga. Denna önskan är mycket vanlig i Indien. Om ni vill vandra den esoteriska vägen, får ni aldrig låta er ledas av denna önskan att behaga till att inlåta er på kompromisser om viktiga principer såsom de stora religiösa och sociala frågorna. Tag till exempel frågan om barnnäktenskap. Det finns många fall, där dylika äktenskap fullbordas alldeles för tidigt. Jag har gång efter annan offentligt talat om den grymhet som består i att låta en flicka bli mor, innan hon är fullvuxen, och om hur dylika förfaranden skadar släktets livskraft. Mången man vet att detta är orätt och säger det öppet. Han undrar varför andra gifter bort sina barn alldeles för unga men gör likväl detsamma själv, på grund av vad andra skulle säga, om han icke gjorde det. Av dylikt människomaterial blir det inga esoteriker.

Låt oss för ett ögonblick lämna åsido de stora frågor, på vilka en nations framtid till stor del beror, och rikta uppmärksamheten på vardagslivets små händelser. Icke heller här får man lov att kompromissa. Man måste avgöra vad som är rätt och sedan beslutsamt hålla fast vid det. Jag vet att ni inte kan genast förverkliga era högsta ideal, lika litet som ni kan nå från bergets fot till toppen med ett enda steg. Men om ni menar allvar med att bestiga berget, måste ni taga varje steg med avsikten att till sist nå toppen, varje steg måste då föra er närmare denna. Sänk aldrig ert ideal, det är ödesdigert. Såsom det heter i en av Upanishaderna: ”Ett är det rätta, det behagliga ett annat. Det rätta framför det behagliga föredrar den vise.”

Försök att i små ting göra vad ert samvete anser rätt. Ni har intet ansvar för vad en annans samvete säger honom, icke heller för om han följer sitt samvete. Men ni har ansvar för att följa ert eget samvete, vad det än synes kosta. Men det är blott en skenbar kostnad, det skall man ha klart för sig. Man kan inte förlora genom att göra det man anser vara rätt. Givetvis måste man noga se till, så att man inte förväxlar sina nycker, fördomar och hugskott med det rätta. I den saken varnar oss mästaren med orden: ”Du måste djupt studera naturens dolda lagar.” Sök först

utröna vad som är rätt och lev sedan enligt er kunskap.

Mästaren tillägger i slutet av detta stycke en viktig uppmaning om att ”alltid bruka förstånd och sunt förnuft”. Tag alltid hänsyn till andras känslor men låt aldrig dessa komma emellan er och det ni vet vara rätt. Om man tvingas välja mellan att såra andras känslor och att dagtinga med sitt eget samvete, så väljer man det förra. I sina mellanhavanden med andra skiljer esoterikern alltid mellan den verkliga människan och hennes olika kroppars fördomar. Han sårar aldrig en människa, men sårar hennes fördomar hellre än han gör orätt. Likväl sårar han icke ens hennes fördomar onödigtvis, men om han måste, vet han samtidigt att han själv låter sig brukas såsom ett redskap för undanröjandet av ett hinder, som står den inre människan i vägen. Även i det fallet utför han sin handling vänligt och hänsynsfullt. Många finner detta svårt. Det är mycket svårare att göra något lugnt och förnuftigt, ett känslsvall gör det lättare. Känslan – antingen den är god eller dålig – tillhandahåller en impuls, en drivkraft, som rycker människan med sig utan ytterligare ansträngning från hennes sida. Om man vill skola sig till esoteriker, får man icke handla på impuls, såsom vanliga människor gör. Man måste utveckla förnuft, förstånd, urskillning, och i detta bemödande börjar man omedvetet att utveckla buddhi.

C.W.L. – Människor har vanligen sina fördomar – många sådana, och de förväxlar dessa med det rätta. De har uppfostrats att tycka och tänka på ett visst sätt, och sedan har det aldrig fallit dem in att ifrågasätta det. Därför är de benägna att anse att den har fel som inte tycker som de, i synnerhet när det är flertalets åsikt. Folkliga fördomar är vanligen mycket oförnuftiga, varför vi inte kan låta dem påverka oss i frågor om rätt och orätt. Jag menar inte att det inte ofta finns någon förnuftsgrund i botten på folkliga fördomar, och att vi inte kan finna denna, om vi gräver riktigt djupt – men då är den nog inte alls den som människor anför såsom grund, utan någon annan. Men vanligen är detta brottstycke av sanningen så förvrängt och insatt i orätt sammanhang på grund av den mängd villfarelser, vari det är insvept.

Esoterikern låter sig aldrig tvingas till att göra orätt av fruktan för att såra människors fördomar, men han sårar inte i onödan dessa fördomar. Förstånd och sunt förnuft måste råda i allt. Antag att man vill göra något visst, därför att man vet att det är något gott och viktigt. Så långt är allt gott och väl, men rusa inte fördenskull åstad liksom en tjur mot en stängd grind. Nog för att han tar sig igenom, men till priset av att ha skadat både sig själv och grinden. Man skall i allt man gör alltid bruka sitt förnuft och gå lugnt till väga. Om vi låter hetsa upp oss och vredgas över något, uppstår visserligen ett känslsvall, som rycker oss med sig, men att lugnt och stilla göra det rätta, utan att rikta någon känsla mot dem som motsätter sig, är mycket svårare. Likväl är detta självklart det rätta sättet att göra det.

Man bör inte handla på impuls, såsom de flesta gör. De står inte ut med det ena och det andra, de förstår inte och vill inte göra sig omaket att söka förstå. De bara rusar fram och tar för givet att de har rätt. Vi däremot måste visa andra hänsyn – taga deras känslor med i beräkningen och även beakta möjligheten att de i en viss fråga kan ha rätt och vi fel.

Du måste skilja mellan viktigt och oviktigt. Vara klippfast när det gäller rätt och orätt, alltid ge efter för andra i obetydliga ting. Ty du måste alltid vara mild och vänlig, förnuftig och medgörlig, ge andra samma fulla frihet som du själv behöver.

A.B. – Detta är en mycket öm och skön del av texten och uppväger den närmast föregående, som fattad i och för sig själv kunde låta ganska hård. Det är ju så att det som människor i allmänhet mest anser viktigt är sådant som inte har någon större betydelse, varför esoterikern i många fall kan låta dem få sin vilja fram. För honom är det viktiga att något visst blir gjort. Han riktar sin vilja på detta enda mitt bland allt annat, detta som verkligen betyder något, och beträffande det övriga låter han människor göra vad de önskar. Eftersom han ger efter för dem i dessa ting, inser de vilken härlig människa han är att arbeta med, och steg för steg följer de honom, glada i den viktiga saken, knappast medvetna ens om att de följer honom. I världen kallas denna egenskap takt. I esoteriken kallas den urskillning.

Det är denna egenskap, som fanatikern förbiser och därför inte lyckas, medan esoterikern

alltid lyckas. Fanatikern vet aldrig skillnaden mellan viktigt och oviktigt, och därför ger han inte efter ens i småttigheter. På så sätt kommer han på kant med människor, och då följer de honom inte, hur rätt han än må ha i sak. Om man i stället smeker dem medhårs, spinner de och slår följe med en. Detta bygger på ett fundamentalt faktum i naturen. Hos både människor och djur finns en instinkt att draga åt motsatt håll, när någon försöker draga dem med sig. Jag såg ett exempel på detta häromdagen. En man försökte draga med sig en kalv, och kalven hade naturligtvis kört ner alla fyra fötterna stadigt i marken och drog åt motsatt håll för allt den var värd. Om mannen hade brukat förstånd, hade han slutat draga, och då hade djuret slutat spjärna emot, och med några klappar och litet lirkande hade han sedan kunnat få det att villigt följa sig.

Det finns en värdefull läxa att lära av detta. Om människor inte vill göra det ni vill få dem att göra, sök då felet hos er själva. Ni finner då vanligen att det är något i ert sätt som får dem att motsätta sig er. Jag tillämpar själv detta förfarande. När det någonstans uppstår friktion och hinder i samband med mitt arbete, sätter jag mig och funderar och söker finna ut vad det är jag gör som vållar dessa svårigheter och upptäcka något annat sätt att utföra arbetet. Detta är långt bättre än försöka tvinga människor att följa er i spåren. Ni kan nog till en viss grad tvinga dem, men detta är principiellt felaktigt, och i praktiken leder det endast till motstånd och hinder. Det visar en allvarlig brist på ledarskapets egenskaper – en förmåga som mästarna vill att vi äger i framtiden. Mästarna vill att ni lär er att leda, så att ni kan hjälpa människor framåt i stället för att driva dem med tvång.

C.W.L. – Omkring sju hundra år inne i framtiden kommer många av oss att få tillfället att arbeta med utvecklandet av sjätte rotrasen, och under tiden får vi mycket att göra med att förbereda för världslärarens ankomst. Några av oss kommer att finnas i inkarnation, när han kommer, så att vi får arbeta under honom. Därför behöver vi utveckla ledarens egenskaper. Ledarens första nödvändiga egenskap är takt.

Eftersom esoterikern i något viktigt arbete aldrig ger upp, lyckas han till sist alltid, även om han stöter på något hinder och för en tid hålls tillbaka. Franska revolutionen var ett exempel på detta. De som stod bakom rörelsen för frihet i Frankrike var ur stånd att behärska folkets vanvettiga lidelser, varför denna ohyggliga våg av mord och andra brott störtade fram, så att stjärnan för en tid låg sänkt i blod. Tro aldrig för ett ögonblick att de stora godkände detta vansinne, denna djävulska lust efter slaktande, den outsägliga lorten och grymheten, förräderiet och terrorismen, alla de obeskrivliga vämjeligheter denna förskräckliga tid uppvisade. Makten hamnade i händerna på en av vedervärdigt tyranni och förtryck till vansinne driven pöbel, som visade sig stå lägre än djuren i hagen. Tro aldrig att dessa ofattbara illdåd tåldes av dessa stora, som arbetar för civilisationens fromma. Senare lyckades dock de stora att nå sitt mål på något annat sätt, och för närvarande åtnjuter detta land och många andra all den frihet, för vilket folket kämpade. Så är det med alla andra stora reformer, som de stora inför och allt annat arbete de åtar sig – de når i det långa loppet framgång, även om icke alltid i förstone.

Vi måste göra just detta – aldrig finna oss i nederlaget utan alltid sträva vidare med arbetet – men för att göra detta måste vi förvärva konsten att hjälpa med skicklighet. En hel del gott folk vill driva alla framåt. Men det är icke rätta sättet – vi måste visa andra vilken lycka och glädje och härlighet som väntar i människans framtid och mästartens arbete, och då skall de följa med oss av egen vilja. Om ni inte kan komma överens med vissa människor, sök då felet hos er själva. Bry er inte om andras fel. Sådana har de visserligen och i överflöd, utan se efter vad det är hos er själva som hindrar er att komma överens med dem. Om ni granskar er själva tillräckligt noga, finner ni säkert något.

Försök se vad som är värt att göra, och minns att du icke får döma saken efter dess storlek. En liten sak, som är av omedelbart gagn i mästartens arbete, är mer värd att göra än stora ting, som världen icke skulle kalla goda. Du måste urskilja icke endast det gagneliga från det gagnlösa utan även det mer gagneliga från det mindre gagneliga.

A.B. – Såsom jag redan sagt, är det som från det verkligas ståndpunkt är värt att göra, sådant som de flesta människor inte alls bryr sig om. De är intresserade av oviktiga ting. Lärjungen uppfordras därför att öva detta slags urskillning och får icke slösa sin tid på alla dessa ändlösa sysselsättningar, som fyller de värdsliga människornas dag.

Sedan handlar det om något, som ej är så lätt att uppfatta: man får icke döma saken efter dess storlek. En statsmans handlingar, som ter sig stora i världens ögon, kanske från mästarens synpunkt är alldeles obetydliga – liksom dammet på hjulet. Något litet, som utföres av en obemärkt människa, kan vara oändligt mycket viktigare, om det ligger exakt i linje med mästarens arbete.

Vidare en distinktion som är ännu svårare att uppfatta: den mellan det mer och det mindre gagneliga. Man kan inte göra allt, och därför måste man göra det som man bedömer vara mästaren till största gagn. Allt som hjälper världen är gagneligt för mästarens arbete, men eftersom er tid och energi är begränsade, måste ni välja det mest gagneliga, så snart ni har möjligheten att välja. Mästaren ger i de följande två meningarna ett typiskt exempel på detta, när han talar om att nära människornas själar hellre än deras kroppar. Genom att hjälpa själen hugger ni mot roten till allt det onda i världen, ty undantagslöst har det vuxit ur okunnighet och själviskhet.

Att nära de fattiga är gott och ädelt och gagneligt arbete. Men att nära deras själar är ädlare och mer gagneligt än att nära deras kroppar. Vilken rik man som helst kan nära kroppen, men endast de som äger kunskap, kan nära själen.

C.W.L. – Man har ibland riktat klander mot Teosofiska samfundet för att det icke ägnar sig åt aktivt filantropiskt arbete, såsom att dela ut livsmedel och kläder åt de fattiga. Några av våra loger har gjort åtskilligt dylikt arbete, men det är inte deras huvudsakliga verksamhet. Vilken rik och godhjärtad människa som helst kan göra detta, men det finns mycket arbete, som endast de som äger kunskap kan utföra. Det kanske förefaller somliga att vi är inbiliska, när vi tillägger oss beteckningen ”de som äger kunskap”. Men vi berömmar oss faktiskt inte för detta. Vi kan alldeles klart se att det finns många goda människor, som inte har det minsta med teosofin att göra och som intellektuellt sett är långt framom oss. Men det har varit vår karma att få studera dessa ting, och därför vet vi mer om dem än alla dessa framstående människor, som inte studerat dem. Det finns bland dessa människor många med starkare intellekt, andlighet eller hängivenhet, vilka kommer att skrida snabbt framåt, när de förvärvar den kunskap vi äger om det sätt på vilket våra krafter bör riktas. De kommer kanske att gå om oss på vägen, men vi kommer för vår del att välkomna dem och glädjas åt deras framåtskridande, ty på denna väg råder ingen avund och gläds alla åt en broders framgång.

Denna teosofiska kunskap är det pund som anförtrotts oss att bruka rätt. Om vi ej gjorde något för andra med det utan brukade det enbart för vårt eget bästa, så att vi med denna kunskap befriades från oro och bekymmer, finge lösningen på svåra problem och så vidare, skulle vi handla alldeles såsom mannen i bibelberättelsen, han som grävde ner sitt anförtrodda pund. Men om vi gör vårt bästa att sprida det ljus som kommit oss till del och hjälpa till på alla tänkbara sätt, så ser vi åtminstone till att få ränta på vårt pund. ”Den som äger kunskap” kan med denna nära både de fattigas och de rikas själar. Detta är – även från en materiell synpunkt betraktat – ett icke mindre praktiskt arbete än det andra. Vilken är orsaken till allt det armod och lidande som finns i världen? Okunnighet och själviskhet. Om vi angriper okunnigheten och själviskheten genom att försöka upplysa människorna om livets lagar och visa dem varför de nödvändigtvis måste vara osjälviska, uträttar vi mera också från den mest materiella synpunkt för att låta människorna få del av välfärd och lycka i fysiska världen än vi skulle göra genom att blott dela ut livsmedel. Icke för ett ögonblick skall man säga att detta icke är gott och nödvändigt, att det icke borde göras. Stundens nöd måste lindras. Men det är ett större tjänande att undanröja orsaken till allt lidande. Vi gör det som den som hjälper enbart fysiskt icke skulle kunna göra.

Överallt där det funnits någon visdom, någon kunskap alls i dessa avseenden, har de som ägt kunskap befriats från det övriga arbetet för att kunna undervisa. Ni kan till exempel läsa i Apostlagärningarna om att det i den tidiga kristna kyrkan rådde egendoms gemenskap och att, när det uppstod något krångel i utdelandet av livsmedel, man bad apostlarna att personligen ingripa och slita tvisten. De sade då: ”Det är icke tillbörligt att vi försumma Guds ord för att göra tjänst vid borden”, och sade åt de andra att ur sin egen krets utvälja dem som skulle göra detta arbete och sedan hålla sig till det beslutade men icke förvänta sig att de som hade till uppgift att förklara läran skulle ägna sig åt rent fysiska göromål. Icke därför att dessa göromål skulle försummas, men att de som rätteligen borde ägna sig åt dessa, var de som ej kunde göra det andra arbetet.

A.B. – Vi i Samfundet har sådan kunskap som de där ute inte har, varför utbredandet av teosofisk kunskap är just det som vi borde göra. De i Samfundet som ännu inte är redo för detta arbete – att föreläsa eller skriva eller undervisa på något annat sätt – bör utföra annat arbete, medan de förbereder sig. Jag grundade Tjänandets orden för dem som inte kan undervisa, så att alla som inträder i Samfundet kan finna någon uppgift att sysselsätta sig med. Det enda som en medlem av Samfundet icke skall göra, är att vara sysslolös. Alla medlemmar måste vara verksamma i mästarsens arbete.

C.W.L. – Det är svårt att fatta hur många människor som står ganska nära det stadium, där de skulle kunna göra snabba framsteg, om de blott kunde väckas till insikt om detta. Jag har ju själv sett det mest hos ungdomar, eftersom mitt arbete huvudsakligen ligger där. Jag ser i nästan vilket land som helst många pojkar och flickor, som skulle kunna göra goda framsteg i den riktning teosofin visar, om bara saken kunde läggas fram för dem. Men det gör den inte, och de kastar sig in i den vanliga världen av förvärvsarbete och blir goda människor av det vanliga slaget. Så fortsätter de tjugo eller trettio inkarnationer eller fler, fastän de har förmågan att studera teosofin och skulle bli intresserade av det, om det lades fram för dem på rätt sätt. Denna tingens ordning lägger förvisso ett tungt ansvar på dem som äger denna kunskap. Det är alltså vår sak att skaffa oss förmågan och göra oss beredda att lägga fram teosofin närhelst och varhelst ett tillfälle yppas. Det finns många människor, som hellre nu än om tjugo liv kan påbörja sin utveckling med hjälp av den kunskap teosofin skänker. Det är naturligtvis en fråga om deras karma, men det är vår karma att ge dem detta tillfälle, att lägga fram saken för dem – om de sedan griper tillfället eller ej, det är deras ensak. Förrän vi gjort vårt bästa, vet vi icke om det är deras karma att få denna hjälp eller ej.

Om du äger kunskap, är det din plikt att hjälpa andra till kunskapen. Hur vis du redan än må vara, har du på denna väg mycket kvar att lära, så mycket att du också här måste bruka urskillning och du noga måste överväga vad som är värt att lära. All kunskap är till gagn, och en dag skall du äga all kunskap. Men så länge du äger endast delkunskap, se till att den är den mest gagneliga delen. Gud är visdom likaväl som kärlek, och ju mer visdom du äger, desto mer av honom kan du framvisa. Studera alltså, men studera först det som mest hjälper dig att hjälpa andra.

C.W.L. – Mästaren råder oss här att studera, men han säger åt lärjungen att i möjligaste mån välja det som hjälper honom att hjälpa andra. Jag fattar det så att det betyder att man först och främst skall söka förstå teosofin grundligt men därtill förvärva den kunskap och samtida bildning som gör människan kultiverad. Jag vet att det i Teosofiska samfundet finns många, som av olika orsaker anser sig obildade men som också är mycket uppriktiga och hängivna, som säger: ”Varför skall vi bry oss om de olika detaljer som ingår i bildningen? Vi vill komma åt det verkliga i saken och lägga fram sanningen på något sätt.” Ja, men det troliga är att den obildade lägger fram den i en form, som ej tilltalar utan stöter bort de bildade och kultiverade. Jag har hört sägas att den intuitive, som får höra något som uttryckts dåligt och oskickligt, höjer sig över formen och ser till den bakomliggande sanningen. Så är det nog också, men tyvärr är de flesta människor icke intuitiva. Vi har heller ingen rätt att på grund av vår egen lättja lägga

hinder i vägen för någon som annars hade kunnat ledas till att fatta intresse för saken. Det måste bestämt och med eftertryck hävdas att det är vår plikt att göra vår framställning så nära nog fullkomlig som vi förmår.

Arbeta tålmodigt med dina studier icke för att människorna skall anse dig klok, icke för att du skall få känna glädjen i att vara klok, utan därför att endast den kloke kan klokt hjälpa. Hur mycket du än önskar hjälpa, kan du göra mera skada än gott, om du är okunnig.

A.B. – Det råd som här ges är särskilt viktigt för våra yngre medlemmar. Jag möter ofta vid universiteten unga män, som berörts av den nya andan. De är mycket ivriga att hjälpa och vill ofta lägga sina studier åt sidan. ”Vad har vi för nytta av dessa studier?” frågar de. Det råd jag i ett sådant fall alltid ger är: ”Fortsätt med dina studier och bli en bildad man. Även om det i dessa finns mycket som inte är särskilt viktigt, så är skolningen av själva intelligensen viktig nog. Det är däri betydelsen av dina studier ligger, de skolar dig att tänka logiskt och riktigt. Om du inte går igenom denna mentala disciplin, så kommer du senare att vara allvarligt hämmad i ditt arbete.

Det räcker inte med att kunna inse teosofins sanningar. Om ni vill hjälpa andra till kunskap, måste ni ha den intellektuella skolning som sätter er i stånd att lägga fram den på ett riktigt sätt. Om en människa saknar bildning, märker man detta genast på hennes sätt att framställa ett visst ämne. Den del av min egen skolning, jag känner störst glädje över att ha genomgått, är den vetenskapliga. Först och främst har den hjälpt mig att ordna det jag vill framställa på ett förnuftigt och logiskt sätt, så att intellektuella och bildade människor kan anse det värt att beakta. Därefter har den försett mig med många belysande exempel, som tilltalar intellektet, då de är hämtade från sakförhållanden, som avgjort kan bevisas.

De av oss som är äldre kan vara till stort gagn för de yngre, vilka de får tillfälle att handleda, om de utan att dämpa de yngres entusiasm vänligt och sansat förklarar vikten av att skaffa sig det världen kallar bildning. När man fått syn på de högre tingen, är man nog benägen att en smula ringakta dessa ”lägre” studier. Det är därför mästaren säger till sin unge lärjunge, som alltjämt har mycket av sin intellektuella skolning framför sig: ”Arbeta tålmodigt med dina studier.”

C.W.L. – Historien skänker detta råd sitt eftertryckliga stöd. Många gott folk har med de bästa avsikter å det rysligaste förfuskat och fördärvat sin sak, vilken denna än må ha varit, långt grundligare än något utifrån riktat angrepp kunde ha gjort. Teosofiskt arbete har ofta lidit av en bristfällig och slarvig framställning. Vi önskar icke att man talar illa om teosofin på grund av våra personliga fel eller brister. Om man utsett er att arbeta för Samfundet, och ni inte gör detta på ett ordentligt sätt, skrid då till verket och lär er att göra det ordentligt. Om man har bett er att läsa något, och ni inte kan göra det, lär er då att göra det ordentligt. Om ni inte – ännu så länge – kan föreläsa, så får ni lära er mera och tillräckligt och sedan göra er besväret att förbereda er, så att ni kan göra även detta. Hur som helst: gör något och försök göra det väl. Det är vår plikt såsom teosofier att bemästra den korrekta grammatiken och de korrekta uttrycken, som sätter oss i stånd att lägga fram dessa ting på ett godtagbart sätt inför de människor vi önskar nå. Hur lysande en sanning än må vara, fördunklas den i en oskicklig och felaktig framställning. Det är vår plikt att göra vårt bästa i denna sak. Vi måste vara bildade, om vi skall kunna på rätt sätt framlägga dessa sanningar.

FJÄRDE KAPITLET

VAR ALLTIGENOM SANN

Du måste skilja mellan sanning och lögn. Du måste lära dig att vara alltigenom sann, i tanke och ord och handling.

A.B. – Om man icke följde mästarens både tanke och ord, kunde man undra varför detta yttrande fällt just här. Urskillningen mellan sanning och lögn – detta borde väl ändå ha sagts först! Mästaren yttrar det senare, eftersom det är en mycket svår sak. Man måste vara alltigenom sann, säger han, och det är icke lätt för människan att göra sig sådan i tanke och ord och handling. Ni märker att tanken nämns först. Detta är den vanliga esoteriska ordningen, vilken sätter tanken först, därefter talet och handlingen. Även Herren Buddha angav dem i denna ordning, såsom rätt tanke, rätt tal och rätt handling.

Först i tanken och det är icke lätt, ty i världen finns många osanna tankar, många dåraktiga vidskepelse, och ingen, som är deras slav, kan skrida framåt.

C.W.L. – Vi som studerar teosofin, tror att vi är absolut fria från vidskepelse. Jag är inte alldeles viss om att detta är sant. Det synes mig möjligt att tro vidskepligt på teosofi. Den som tror på något, därför att ”det står i Bibeln”, är förvisso vidskeplig i det avseendet, eftersom han icke har någon god grund för denna tro. Likväl är det blott ett enda steg framåt ur denna vidskepelse att säga, ”madame Blavatsky har sagt det” eller ”det står i *Den hemliga läran*”. Det är ett steg, eftersom det finns åtskilligt mer som tyder på att madame Blavatsky visste vad hon talade om än, låt säga, aposteln Paulus eller någon av de äldre skribenterna gjorde. Men det är lika litet vårt eget, därför att madame Blavatsky sade det, än därför att det tillagts aposteln Jakob eller aposteln Petrus. Om vi håller något för sant, måste vi förstå det, göra det till en del av oss själva, växa in i det och låta det växa in i oss. Så länge vi bara läser något för att sedan papegojmässigt upprepa det, blir det vi anammat vidskepelse. Tron på det som är sant kan vara vidskepelse, om det för oss inte är bättre grundat än att det står skrivet på något ställe. När det ingår i vårt mentalsystem, kan vi säga, ”det är en del av mig, och det är mitt. Jag vet varför jag tror på det, och därför är min tro en intelligent tro och inte blott vidskepelse.” Jag befarar att det i många fall även i tron på sanningen finns åtskilligt ointelligent tro.

A.B. – Det är så svårt för en människa att frigöra sig från vidskepelse, från att betrakta det oväsentliga såsom väsentligt (ty detta är vidskepelsens väsen) att hon ej förväntas fullständigt göra det, förrän efter första initiationen. Detta visar att vidskepelsen är något djupt och svårfattligt, som verkar i människans själva natur. Ingen, som är slav under vidskepelsen, kan skrida framåt, säger mästaren. Detta är en generalisering, men vi måste beakta ordet ”slav”. Han säger icke att den som är i någon mån vidskeplig ej kan skrida framåt, utan att ingen, som slav under vidskepelsen, kan göra det. Vidskepelsen är en kraft, som med stor makt hämmar människorna. Hur många religiösa känner man inte som är goda, fromma, människovänliga, som lever skönt och hederligt men är vidskepliga! De tror att deras riter, deras formler, deras sätt att göra saker och ting är av största betydelse. Men dessa har ingen som helst betydelse.

Låt oss såsom exempel taga utförandet av en särskild funktion, den som är avsedd att hjälpa de döda. Den romerske katoliken firar mässan för de döda, hinduen utföra shraddha-riterna för samma ändamål. Båda slagens riter vägleds av samma önskan att hjälpa dem som har gått över, och båda verkar enligt sitt syfte, ehuru de till formen starkt skiljer sig åt. Likväl vore den hindu eller katolik vidskeplig, som hölle fast vid dessa *former*. Den goda vilja och det allvar de lägger i den form, den kärlek de riktar mot de avlidna – detta är det verkliga, som ger resultat. Den goda viljan har en mycket stor betydelse, men den yttre formens särskilda beskaffenhet har det inte, ty den klädnad deras önskan iför sig är lokalt betingad och oväsentlig. Den yttre formen beror av var människan råkar ha blivit född, ty hon föds in i en religion likaväl som i en ras och en nation. Från all vidskeplig tro på riter och ceremonier, på den blotta yttre formens verkan, måste ni befria er. Länge var denna tro mycket viktig, en god sak, eftersom den är det enda som kan höja människor ur deras slöhet, vårdslöshet och likgiltighet. Dessa yttre ting är kryckor att släpa sig fram på. Dessa behöver de som ännu ej kan gå själva. Men så snart man kan gå utan deras hjälp, måste man lägga bort dem.

Därför skall du icke hysa en åsikt endast därför att många andra hyser den, icke heller därför att man har trott på den i hundratals år, icke heller därför att den står

skrivnen i någon bok, som människor anser helig. Du måste själv tänka igenom saken och själv bedöma om den är rimlig.

C.W.L. – Detta är mästaren Kūthūmīs ord. Det var också herren Gautama Buddhas ord för tjugofem århundraden sedan, när människor kom till honom med frågan: ”Det finns så många lärare och så många läror, som framlagts för oss, och de synes alla goda. Hur kan vi välja bland dem?” Hans svar på denna fråga återges i *Kālāma sutta*, ett av lärotalen i samlingen *Anguttara nikāya*:

Vår herre Buddha har sagt att vi icke skall tro på något sagt endast därför att det sagts, ej heller på traditioner, därför att de förts vidare sedan urminnes tid, ej heller på rykten som sådana, ej heller på skrifter av visa män, därför att visa män skrivit dem, ej heller på fantasier, som vi kanske anar ha inspirerats av någon deva [det vill säga en förmodad andlig inspiration], ej heller på slutsatser vi dragit av något förfluet antagande vi kan ha gjort, ej heller därför att det synes oss nödvändigt genom något slags motsvarighetsförhållande, ej heller på våra lärares och mästares blotta auktoritet. Utan vi skall tro, när skriften, läran eller yttrandet bekräftas av vårt eget förnuft och medvetande. ”Ty detta,” avslutar han, ”lärde jag er – att icke tro blott därför att ni fått höra det, utan när ni tror av ert eget medvetande och då även handla i enlighet därmed och i överflöd därav.”

En av de övningar, som mästarna anbefaller sina lärjungar, är att finna ut hur mycket de verkligen vet och hur mycket de endast tror sig veta. Det är en god övning att iakttaga till hur mycket av vårt mentala möblemang vi avgjort kan hävda äganderätt, hur mycket som är vårt eget, därför att vi grundligt förstått och sedan givit det vårt samtycke, och hur mycket vi övertagit från andra, godtagit nästan utan att själva ha tänkt igenom det. Människor föds in i religioner liksom de föds in i nationer. Det är detsamma med mängder av seder och bruk. När man till exempel har fått en inbjudan till en middag, måste man klä upp sig på ett särskilt sätt. Sådan är seden, och man vill inte bryta den i något som saknar större betydelse, där det inte är en fråga om rätt och orätt.

A.B. – Det är en mycket nyttig övning att från tid till annan undersöka vår mentalmedvetenhets innehåll och iakttaga för det första hur mycket man tror blott och bart därför att många andra tror det; för det andra: hur mycket man tror bara därför att det är gamla trossatser; för det tredje: hur mycket man tror därför att det står skrivet i någon helig bok. Och när man städat ut dessa tre slags tro, märka hur mycket som finns kvar, och detta visar oss vad vi har för verklig grund för allt det vi tror. Det finns en fördel med att ha gått igenom fritänkarens erfarenhet, såsom jag gjort. Den som ej själv haft denna upplevelse, kan nog icke förstå vad det betyder att överge sin religiösa tro, om denna varit uppriktig; hur det slutgiltiga sammanbrottet ter sig, när de grundvalar man stått på rasar. Det nästan dödade mig. Jag var fysiskt kraftlös i veckor. Men när man väl gjort det och grundligt därtill, behöver man inte göra det igen. När jag sedan kom i kontakt med teosofin, kände jag mig visserligen säker på den med en fullkomlig inre övertygelse, men likväl prövade jag den med mitt förnuft, när jag tog emot den.

Minns att om så tusen människor anser detsamma i en fråga men icke vet något om den, så är deras åsikt av intet värde.

C.W.L. – Detta är något som är mycket svårt för den moderna världen att inse. Människor av i dag synes tycka att om man samlar på sig tillräckligt mycken okunnighet, så erhåller man på något vis kunskap därur. Men det gör man inte. De okunniga måste taga ledning av dem som vet.

A.B. – På visst sätt är det till nackdel att det för närvarande finns en sådan väldig mängd böcker att tillgå. Det uppammar läsning utan eftertanke, vilket i sin tur medför ytlighet och tankefladder. Det är därför jag alltid råder människor att läsa litet och sedan återge vad de läst, icke ur minnet utan genom den klara uppfattning av det behandlade ämnet de erhållit. Endast det man själv tänkt igenom är verkligen ens eget, och endast genom att reflektera över och förstå vad man har läst och hört kan man göra det till sitt eget. Annars blir man bara mer vidskeplig, ju mer man läser. Man lägger då mer tro till den tro man redan har, och varken den nya

tron eller den gamla vilar på någon fast och stadig grund.

Jag hade en gång en anställd, som skötte bokföringen mycket dåligt. Så snart räkenskaperna råkade i oreda, började han med en ny kassabok och hoppades på det sättet få reda i dem igen. Likaså önskar människor nu för tiden alltid något nytt, då de egentligen inte känner sig nöjda med sin ytliga bekantskap med det de redan har. Till de vidskepliga hör också de av våra medlemmar, som ständigt och jämt citerar biskop Leadbeaters och mina böcker. Hur sanna de uppgifter de citerar än må vara, är de inte sanna *för dem*, ty om de hade förstått dem, så hade de inte behövt åberopa sig på oss såsom auktoriteter. Om de alls citerar vad vi sagt, borde de anföra det endast såsom åsikter och inte försöka tvinga dem på någon. Det finns endast en auktoritet i världen, och det är visdomen.

Den som vill vandra vägen, måste lära sig tänka själv, ty vidskepelsen är en av de största plågorna i världen, en av de bojor, från vilka du måste fullständigt befria dig.

C.W.L. – Att vidskepelsen är något mycket omfattande och mycket svårt att helt fatta framgår av att den är den tredje av de bojor som människor som vandrar vägen måste befria sig ifrån efter första initiationen. Dess namn på päli är *sīlabbataparāmāsa*, ”tron på verkan av något slags riter eller ceremonier”.

Dina tankar om andra måste vara sanna. Du får icke tänka om dem det du icke vet.

C.W.L. – Om det vi tänker om andra människor är endast det vi antar om dem, blir nog tanken blotta spekulationen. Vi vet synnerligen litet om dem som står oss mycket nära, ännu mindre om tillfälliga bekantskaper. Likväl pågår ett ständigt gagnlöst babbler om vad andra gör och säger och antas tänka, och det mesta av detta är lyckligtvis hopplöst osant.

A.B. – Åsikter om andra människor är för det mesta osanna. Vi kan tänka sant om en annan, först när vi kan se hans tanke och förstå den. En dylik kunskap är för de flesta ouppnåelig, likväl har de mycket bestämda uppfattningar om andra. Ständigt dömer de dem och tänker ovänligt om dem.

Längre framme säger mästaren: ”Tillägg aldrig en annan motiv.” Detta är ett oerhört viktigt råd, vilket, om det åttlyddes, skulle undanröja åtminstone hälften av det elände som finns. Om en människa gör något som ni inte förstår, så lämna det därhän, hitta inte på möjliga motiv. Någon gör något, varför han gör det kan ni inte veta. Men ni jagar efter ett möjligt motiv, vanligen ett lågt sådant, och förbinder det sedan med handlingen. Därpå klandrar ni honom för det ni själva tänkt och gjort. Genom att sålunda tillägga en annan ett motiv förvärrar man det onda som möjligen finns i den klandrades medvetande eller, om det inte redan fanns där, tillför man det. Kristus sade: ”Stå icke det onda emot”, och det är för dylika fall detta skall tillämpas. Det är icke vår sak att söka i andras medvetenhet efter ont för att bekämpa det. Lämna det i fred, och det dör.

Utgå icke ifrån att de alltid tänker på dig.

C.W.L. – Detta är vad som ständigt sker: vad någon annan än säger eller gör, upptar man det, som om det avsåge en själv. Eftersom vi alltid tänker på oss själva, inbillar vi oss att också andra måste tänka på oss. Men om det är så att vi alltid tänker på oss själva, synes det ju mera förnuftigt antaga att andra förmodligen tänker på *sig själva*, inte att de tänker på oss. De gör sig själva till centrum för sin egen cirkel, den medelpunkt runt vilken alla deras tankar och känslor snurrar, och om allt tänker de på hur det påverkar dem själva. De snurrar runt sig själva i cirkel, och detta pågår hela tiden, och just därför att de snurrar runt sig själva, utgår de ifrån att alla andra också gör det – det vill säga runt *dem*. Men det gör de inte. Varje människa är medelpunkten i sin egen cirkel – och säkerligen en lika ond cirkel. När människor känner sig kränkta av vad de trott andra säga och göra, är nog i nio fall av tio denna felaktiga uppfattning roten till det onda.

Om en människa gör något, som du tror skada dig, eller säger något, som du tror gälla dig, tänk då icke genast: "Hon avsåg att skada mig." De flesta tänkte nog icke på dig över huvud taget, ty varje själ har sina egna bekymmer, och hennes tankar kretsar huvudsakligen kring henne själv. Om en människa talar vredgat till dig, tänk då icke: "Hon hatar mig, hon önskar såra mig." Troligen har någon annan eller något annat retat henne, och då hon sedan råkar möta dig, vänder hon sin vrede mot dig. Hon handlar dåraktigt, ty all vrede är dårskap, men du får icke fördenskull tänka osant om henne.

C.W.L. – Detta är vanligt sunt förnuft, men hur få är det inte som tillämpar det! När jag var präst i anglikanska kyrkan, höll jag en gång en predikan om någon vanlig prövning eller frestelse, som skulle kunna uppstå för de jordbrukare och kroppsarbetare som utgjorde min församling. Jag förklarade hur en människa kunde råka i ett visst slags obehag. Efter gudstjänsten kom till mig i sakristian en man, kokande av vrede, och frågade mig vad jag menade med att hålla en predikan riktad mot just honom. Den stackars mannen avslöjade naturligtvis sig själv. Jag hade ingen som helst aning om att han gjort sig skyldig till just detta, som jag predikat om, men tydligen hade mina anmärkningar träffat en öm punkt hos honom. Jag tvivlar inte på att denne man intill denna dag verkligen tror att jag med min predikan avsett att peka ut just honom.

I detta av trängsel präglade liv, som vi alla lever, är det ofrånkomligt att det uppstår ett visst mått av friktion, som ej behöver tagas på allvar eller betraktas såsom av särskild vikt. När vi vandrar utmed gatorna i en storstad, omges vi av tusentals människor, som alla är uppfyllda med sina egna bestyr och icke ägnar den minsta tanke åt andra. Oundvikligen sker det att människor knuffar till varandra, men det faller aldrig någon in att upptaga det såsom en förölämpning – det vore ju löjligt. Motsvarande måste hända i det mentala och emotionala. Där stora skaror människor samlas, uppstår ofrånkomligen ett visst mått av mentalt och emotionalt knuffande. Vi borde upptaga detta i exakt samma anda, när vi inser att den som råkade trampa på våra mentala liktornar, ingalunda avsåg att göra detta, utan att han var upptagen av sina egna göromål och icke hade någon tanke på oss. Vi får ej anse dylika små störningar allvarliga, lika litet som den dagliga trängseln vid gatan.

Allt medan vi har denna inställning vad avser andras upptagenhet med sina egna ärenden, är det samtidigt vår plikt se till att vi i vår tur inte är så uppslukade av vårt eget att vi glömmer de små artigheter vi kan visa andra och därmed få livet att löpa så mycket lättare och smidigare.

Teosofen bör utmärka sig från den övriga mänskligheten genom sin hövlighet och genom sitt lugn och oföränderliga gladlynthet. Var mild, var tålmodig. Det finns alltid tid att vara vänlig och behaglig, hur bråttom man än har. Man bör avstå från att låta sig ryckas med av irritationens vågor, som kommer av överspända nerver och är så vanliga i dessa trängselns tider.

A.B – Det förslag mästaren här gör är mycket klokt. Utgå icke från att alla tänker på er, därför att ni tänker på er själva. Även de andra tänker på sig själva och inte på er. De är fullt upptagna med sitt, alldeles såsom ni med ert. Det bleve ett stort bidrag till nationernas lycka, om människorna toge fasta på denna idé och satte den i verket. När någon stöter ihop med er i livets vanliga jäkt och fläng, tro då inte att denne önskar såra er eller att han har någon personlig avsikt över huvud taget. Såvida ni icke är vissa om att en människa avser att skada er, är det mycket bättre att tänka tvärt om.

Antag att någon talar vredgat till er. Om ni då minns att icke tillägga honom orätta motiv och icke heller förargas tillbaka, kan ni göra mycket snabba framsteg i självkontroll. I allmänhet minns människor dylikt efteråt. Om en människa äger självkontroll, *visar* hon icke irritation, men om hon äger *fulländad* självkontroll, icke ens känner hon irritation. Även om felet ligger hos den andre, är det till sist blott en hans svaghet, och den som vill bli esoteriker, måste minnas att vara överseende med andras svagheter. Man måste även minnas att det vreda talet, det förhastade och retliga svaret mycket ofta innebär att den som uttrycker detta, befinner sig i

något slags spänning, som beror på att han oroar sig eller ängslas för något och icke fullt äger styrkan att bära denna tyngd och ej visa det. Hans nerver är spända och därför handlar han såsom han gör.

Visst handlar han dåraktigt, såsom mästaren säger. Men vi måste visa överseende. De flesta av de små svårigheter som människor har uppstår på detta sätt. Om en människa är svårt nedtyngd av något, kan hon taga anstöt av nästan vad som helst. Tänk på hur många bekymmer det finns i världen – lidanden av alla slag trycker ständigt människorna och oroar dem. Vi vet inte om vilka bekymmer människor i vår omgivning bär på, eftersom ingen förnuftig människa vitt och brett förkunnar sina svårigheter. Den vanliga värdigheten hindrar detta. Men om vi kommer ihåg att de finns och visar överseende med dem, så bör vi förvärva den fullkomliga frid som mästaren åsyftar i denna undervisning.

När du blir en mästarens lärjunge, kan du alltid pröva om din tanke är sann genom att lägga den jämsides med hans. Ty lärjungen är ett med sin mästare och behöver endast återföra sin tanke till mästarens tanke för att genast se, om den överensstämmer med denna. Om den icke gör det, är den felaktig, och då ändrar han den genast, ty mästarens tanke är fullkomlig, emedan han vet allt.

A.B. – En antagen lärjunge kan alltid pröva sin tanke genom att lägga den jämsides med mästarens. Om han märker att det skär sig, vet han att hans tanke är oriktig. För att bruka en fysisk analogi är det liksom en falsk ton i musiken. Lärjungen behöver inte påkalla mästarens uppmärksamhet. Han blott lägger sin tanke jämsides med mästarens, och om de visar sig icke vara i samklang, kastar han genast ut den och börjar omedelbart arbeta med att harmonisera sin tanke med mästarens. Han tvistar icke om det, försöker ej heller göra gällande att hans egen tanke kanske ändå är riktig, ty om den är felaktig, så blir detta genast uppenbart. De som inte är antagna lärjungar, kan inte riktigt göra detta, vilket bereder många aspiranter en viss svårighet. Eftersom lärjungens medvetenhet är ett med mästarens, antar denne till lärjunge ingen, mot vilkens tänkande han därefter måste resa en mur.

C.W.L. – Det sägs att lärjungen är ett med mästaren. Detta är riktigt i en bemärkelse, som endast mästaren fullkomligt känner. Även lärjungen känner den, men ej så fullkomligt. De som ännu icke inträtt i detta förhållande, förstår ej hur intensivt denna enhet upplevs. Lärjungen blir en del i utkanten av mästarens tanke, tillhör honom på ett sätt, icke olikt det sätt, på vilket personligheten tillhör det högre jaget. Det högre jaget lägger ned en liten del av sig själv – detta är icke fullt korrekt, men det är riktigare än föreställningen om ett slags avspegling – i de lägre världarnas förhållanden, där även de bästa fysiska, emotionala och mentala kroppar kan ge endast ett mycket ofullkomligt uttryck för honom. Detta borde kunna trösta oss, när vi känner oss nedslagna på grund av våra olika slags svagheter här nere. Man kan då säga sig: ”Hur som helst vet det högre jaget bättre än så, därför behöver jag inte förtvivla. Det jag behöver göra är att föra mer av mig själv ner i denna lägre manifestation för att göra denna ett renare uttryck för det som jag egentligen är där uppe, och då blir mina fel färre och svagare.”

Det är på ett liknande sätt lärjungen icke endast representerar mästaren utan är mästaren i en alldeles verklig innebörd, dock med oerhörda begränsningar – ej blott de begränsningar som vidlåder de lägre världarna utan även den begränsning som betingas av lärjungens personlighet, vilken ingalunda är fullständigt övervunnen. Om lärjungens högre jag hade vunnit fullkomlig kontroll över sina lägre höljen, så att de icke vore annat än avspeglingar av eller uttryck för de högre, skulle han kunna bli ett långt mer fulländat uttryck för mästaren än han nu är. Men även i det fallet skulle det föreligga en begränsning av det som måste kallas hans storlek, ty lärjungen är ett mindre högre jag än den mästare han följer och kan således vara endast en ofullständig representant för honom. Likväl finns de tankar lärjungen tänker även i mästarens mentalkropp och emotionalkropp. Delvis därför måste alla lärjungar genomgå en prøvotid, under vilken den på prov antagne lärjungen ständigt är inför mästarens ögon. Mästaren vill veta exakt vilka slags tankar och känslor hans tilltänkte lärjunge hyser, emedan han annars skulle finna tankar och

känslor, icke harmonierande med det arbete han alltid utför, ständigt tränga sig på i hans egen emotionalkropp och mentalkropp. Det är först sedan han under ganska lång tid sett att dylika icke-harmonierande tankar och känslor mycket sällan förekommer hos lärjungen, som han antar denne och gör honom till en del av sig själv.

Även därefter behåller mästaren förmågan att sätta upp en slöja mellan sin medvetenhet och lärjungens. Denne önskar förstås uppriktigt att icke på detta sätt avstängas. Likväl är vi ofullkomliga människor här nere i fysiska världen, och det kan ofta hända att det hos oss uppstår någon icke önskvärd tanke eller känsla. Mästaren vill icke veta av något dylikt, varför han stilla utestänger denna från sig. Det är riktigt att det i ett senare skede förekommer att mästaren avstår även från förmågan att göra detta – när han antar lärjungen såsom sin ”son”. Detta sker dock först sedan han förvärvat sig om att ingenting av lärjungens medvetenhetsyttringar behöver utslutas.

Det är tack vare detta mycket nära samband med sin lärares medvetenhet, som lärjungen är i stånd att lägga sin tanke jämsides med mästarens tanke. Det är icke alls nödvändigt att härvid påkalla mästarens uppmärksamhet, och han frågar icke efter dennes åsikt i det föreliggande ärendet. Han endast följer det spår inom denna enhet som leder till den tanke mästaren hyser i sin medvetenhet rörande just denna fråga. Man kunde fråga, ”Hur gör då lärjungen detta?” Det finns olika sätt att göra det allt efter hur långt lärjungen kommit i förverkligandet av enheten. Han kan göra sig en levande bild av mästaren, med all sin kraft höja sig in i denna, därpå tänka denna tanke och sedan pröva om det finns minsta tecken på disharmoni och om det finns, naturligtvis genast ändra sin tanke.

Det är en stor skillnad mellan det esoteriska betraktelsesättet och det världsliga. Om ni i det världsliga livet har en meningsskiljaktighet med en annan, så sätter ni genast i gång med att argumentera för er åsikt eller söka rättfärdiga den. I esoteriken argumenterar vi inte. Vi vet att den som står på ett högre stadium vet bättre, så att vi helt enkelt godtar hans åsikt. Det skulle aldrig för ett ögonblick falla oss in att göra vår egen åsikt gällande mot mästarens, då vi ju vet att det i mästarens fall icke rör sig om en blott åsikt utan om sakkunskap, att han har tillgång till alla slags källor för fakta som vi icke har och att han därför vet vad han talar om. Hans åsikt är grundad på en långt större kunskap än vår egen. Efteråt kanske vi finner anledning att söka finna grunderna till dess uppkomst – detta är något helt annat – men vi motsätter oss den inte och bör aldrig ens tänka på att göra det. När lärjungen lägger sin tanke jämsides med mästarens, argumenterar han icke. När ens instrument är ostämt, söker man inte hävda att det, såsom det nu låter, kanske är bättre stämt. Man stämmer det.

I esoterikens värld kritiserar vi aldrig. Vi tar för givet att envar, som arbetar för hierarkin, gör sitt allra bästa, och om han gör sitt bästa, så är det för sin egen mästare, som han står eller faller – ej för oss. Naturligtvis kan det ibland vara möjligt, om vi ser ett misslyckande i någon riktning, att på det mest taktfulla sätt vi kan göra ett litet förslag: ”Skulle det inte kunna bli litet bättre, om man i stället gjorde det så här?” Det sätt på vilket människor hänsynslöst kritiserar andra, om vilkas besvär och bekymmer de är fullständigt ovetande, är fullständigt främmande för esoteriker eller dem som strävar efter att bli dylika. Vi följer inte den vägen, vi anser den felaktig.

De som verkligen menar allvar med att vandra vägen, torde göra klokt i att följa mästarnas sed i denna sak. Vi bör inte ge oss in på att kritisera människor, som utför sitt arbete. De flesta gör sitt bästa enligt sitt sätt att se. Det kan vara så att vi har ett mycket högre sätt att se, men hur som helst kan de arbeta endast enligt sitt eget ljus och förstånd, icke enligt våra. När till exempel någon utses till en befattning i vårt samfund, bör vi låta honom få detta tillfälle. Om han sedan inte utför arbetet på ett tillfredsställande sätt, så kan vi efter en tid låta någon annan taga över uppgiften, men till dess detta sker, bör vi inte hindra honom. Han bör ges en chans att visa vad han duger till, att pröva att förverkliga sina ideer.

Det är dåligt att alltid lägga sig i andras arbete. Det är ännu värre att alltid ha en kritisk

inställning – ständigt finna fel och svagheter. Det är icke så vi arbetar i esoteriken. Vi hör ofta människor säga: ”Jag kan inte låta bli att kritisera. Det är mitt sätt.” Om detta är ert sätt, så är det ett mycket dåligt sätt, som ni har all anledning att söka övervinna. Om ni säger att något är er natur, mänskligt, menar ni att det är vad genomsnittsmänniskan är eller gör. Men om en människa verkligen beslutat att utveckla sig, försöker hon vara litet bättre än genomsnittet. Häri ligger intet högmod, ty aspiranten söker höja sig över genomsnittet för att kunna i sin tur höja detta genomsnitt – vilket han ju icke kunde göra, om han stode på samma nivå som eller lägre än detta. Den som vill göra det, kan göra sig kvitt ovanan att kritisera.

Ibland skulle man vilja säga till människor: ”Gå åt sidan för ert högre jag och ge det en chans att göra vad det kan. Ni låter den lägre personligheten stå i vägen för vad det högre jaget både vill och kan mycket lättare göra.” Ingen borde säga: ”Jag kan inte.” Om ni har den inställningen, har ni redan en förutfattad mening om saken och på förhand dömt er själva att misslyckas. Bygg i stället tankeformen: ”Jag kan och jag vill göra detta” – då är det redan till hälften gjort. Människor misslyckas ofta i sina ansträngningar – det är helt naturligt. Men alltmedan de ständigt gör nya försök, samlas kraft, och denna skall rätt som det är bringa framgång. Vi får icke tro, när det misslyckas, att allt är förlorat. Ty även om den kraft som vunnits ej räcker till för omedelbar framgång, är den likväl en avsevärd vinst, och om vi fortsätter vår strävan, kommer den tid, då framgången skall kröna våra mödor.

Det är ett stort svalg befäst mellan dessa två inställningar: att sätta sig ner i förtvivlan och att resa sig upp i beslutsamhet att göra något. Det har sagts att mänskligheten är kluven i två delar: dem som reser sig upp och gör något och dem som sitter stilla och säger: ”Varför gjorde man det inte annorlunda?” Vi borde kunna räkna oss till den första gruppen och icke fästa det ringaste avseende vid vad den andra gruppen säger, de som aldrig lyfter ett finger för att själva göra det.

De som ännu icke antagits av honom kan icke fullt ut göra detta. Men de kan storligen hjälpa sig själva genom att ofta hejda sig och tänka: ”Vad skulle mästaren anse om detta? Vad skulle mästaren säga eller göra i dessa omständigheter?” Ty du får aldrig göra eller säga eller tänka det som du icke kan föreställa dig mästaren göra eller säga eller tänka. Du måste vara sann även i talet – tala rätt och utan överdrift.

C.W.L. – Om vi alltid kunde minnas detta, att aldrig tänka eller säga eller göra något som mästaren icke skulle tänka eller säga eller göra, skulle det icke finnas anledning att rätta till något i vårt liv. Det kan hända att vi gör några fel, kanske rörande vad vi trodde att han skulle kunna tänka eller säga eller göra, men på det hela taget skulle vårt liv bli underbart rent och nära honom. Tvivelsutan kan många anse: ”Om jag behövde hejda mig och tänka så där, skulle jag aldrig kunna säga något.” Världen skulle nog inte förlora så mycket på det, ty det mesta som folk säger är inte till så stor nytta. Om en människa varje gång, innan hon yttrar sig, verkligen och på allvar frågade sig: ”Skulle mästaren säga detta som jag nu tänker säga?” skulle hon tala så mycket mindre. Detta förfarande att mäta sin tanke med mästarens kan nog bli långsamt till att börja med, men snart nog blir det en vana, och då gör man det blixtnabbt.

Tanken färdas åtminstone med ljusets hastighet, troligen ännu snabbare. Om, såsom fysikerna säger oss, ljuset färdas 300 000 kilometer per sekund, så når vår tanke motsatta sidan av Jorden på bråkdelen av en sekund, blixtnabbt. Tankens hastighet är en av de frågor i den esoteriska fysiken, där vi ännu så länge bara trevar oss fram. Vi försöker hela tiden inhämta nya fakta om esoterisk naturvetenskap och utför experiment, oskickligt, ungefär liksom de gamla alkemisterna, vilkas mödor ledde till kemins framväxt, denna stora vetenskap, som omfattar många tusen fakta. Jag tror att det ur de trevande försök, som nu göres av ett fåtal människor, kommer att med tiden utvecklas en esoteriskt inriktad allmän naturvetenskap, som blir av stor betydelse för världen.

Vanligen rör sig våra tankar ej så snabbt som de skulle kunna göra, emedan vi ej i någon större utsträckning övat att använda dem, skilda från tal och handling. Det är en av medita-

tionens frukter att den övar oss i att använda tanken, frigjord från dessa andra verksamheter. Av framgång i detta värv erhåller man verkligen underbara resultat. Dr Besant har gjort en studie av detta. Jag har hört henne säga att hon förfar på detta sätt, när hon håller ett offentligt föredrag. Medan hon yttrar en mening, kommer nästa för hennes tanke i tre eller fyra olika former, varvid hon avsiktligt väljer ut den som hon anser vara den mest effektiva. Mycket få människor torde kunna göra detta. Det handlar om att använda tanken såsom helt och hållet frigjord från handlingen och med en snabbhet som svårigen kan mätas. Dock visar detta vad som är möjligt att göra. Det är mycket väl värt att försöka öva ett dylikt tänkande såsom tänkande. Den lärjunge, som utför den ypperliga övningen att tänka innan han talar eller handlar, skall finna att detta är fruktbart icke endast däri att det bringar hans liv i harmoni med mästarens utan även däri att han får en nyttig träning i att tänka snabbt.

Tillägg aldrig en annan motiv. Endast mästaren vet hans tankar, och denne kanske handlar av motiv, som du aldrig ens anat.

C.W.L. – Varje människa är en gåta även för dem som står henne närmast och är henne kärast. Om ibland, långt senare, ni får veta vad det var för motiv som drev henne att göra något visst, finner ni vanligen dessa överraskande – något som ni aldrig kunde ha tänkt styra eller påverka hennes medvetenhet. Jag har sett detta kanske många fler gånger i Indien än annorstädes, eftersom indiernas medvetenhet starkt skiljer sig från vår i många avseenden och att de flesta av våra hinduiska bröder drivs till handling av tankar, som nog aldrig skulle ha uppstått hos en engelsman. Deras tänkande är för oss ofta svårgripbart, då det bygger på traditioner som är våra tankegångar främmande. Om det alltså även inom vår egen ras aldrig är tillrådligt att påbörja en annan ett motiv för det han eller hon säger eller gör, så får man med ännu starkare skäl avråda därifrån vad gäller dem som tillhör andra raser och andra civilisationer. Ohjälpliga missförstånd uppstår, emedan vi tillägger motiv, vilket vi därför inte skall göra. Det är inte vår sak att veta varför något visst sades eller gjordes. Det behöver vi icke bry oss med.

Om du hör något sägas mot någon, så upprepa det icke. Det kanske icke är sant, och även i det fall det är sant, är det vänligare att icke säga något.

A.B. – Om ni hör något sägas mot någon och sprider det vidare, gör ni er skyldiga till olydnad mot mästarens uttryckliga befallning, eftersom denna har förts vidare till er och alltså riktats till er personligen. Det är enkelt nog att hålla tand för tunga. Svårare kan det vara att styra sin tanke, men nog kan ni styra er kropp! Det skvaller ni för vidare kanske inte är så allvarligt, men om det är osant och ni upprepar det, ljuger ni, och detta är ingen obetydlig sak för dem som strävar att bereda sig för initiation. Det kan synas vara ett hårt tal att kalla det för lögn, men detta är faktum, och det är fakta vi måste hålla oss till.

Det är uppenbart att vi ej kan ägna vår tid åt att söka utröna vad som är sant eller osant i skvalleraktigt tal. Det enda säkra består därför i att aldrig föra det vidare över huvud taget. Alldeles frånsatt det att vi skadar oss själva och våra egna utsikter och även för det fall ni vet att det sagda är sant, är det vänligare att ingenting säga. Varför skulle ni vilja skada en annan? Varför skulle ni vilja föra något sådant vidare, varom ni vet att det låter någon framstå i en ofördelaktig dager?

Om vi händelsevis uppdagar att en människa är en skurk, en bedragare och är inställd på att skada andra, intet ont anande, är det naturligtvis vår plikt att avslöja henne eller åtminstone varna dem som löper fara att råka ut för henne. Men detta är då något helt annat än det som är ämnet för och avsikten med det vanliga skvallret. Den nämnda plikten skall dock fullgöras med ytterst försiktigt och förtänksamt och därtill utan minsta ondsinhet eller förtrytelse.

Tänk noga efter, innan du talar, för att icke yttra något oriktigt.

C.W.L. – Detta har predikats i många år, och likväl fortfar våra egna medlemmar med att göra oriktiga uttalanden. Människor talar ibland i väldiga överdrifter. Om något befinner sig på ett avstånd av några hundra meter, säger de ”miltals härifrån”. Om vädret en dag är hetare än

vanligt, säger de att det är ”kokhet”. Det vittnar om en klen språklig förmåga att vi ej kan finna de rätta orden att uttrycka olika grader, utan känner oss tvungna att taga till dylika meningslösa överord. Det brister såväl i bildning som i noggrannhet, och det är min åsikt att vi inte bör taga lätt på denna sak. Icke utan anledning skall Kristus ha sagt att människorna på domedagen kommer att få avlägga räkenskap för varje fåfängt ord de yttrat.

Var sann i handling. Låtsas aldrig vara en annan än den du är, ty all förställning är ett hinder för sanningens rena ljus, vilket bör skina genom dig liksom solljuset skiner genom klart glas.

A.B. – Sanning i handling är något mycket svårt att genomföra. Det betyder att vi aldrig gör något inför människor för att inge dem beundran för oss och att vi i vår ensamhet aldrig gör något som man skulle skämmas för att göra i andras sällskap, utan att vi alltid är ärliga. Låt människorna se er just sådana som ni är, och låtsas inte vara något annat. De flesta av oss har något slags idealföreställning om vad vi skulle önska att andra ansåg oss vara. Således finns det allsköns små saker vi gör när vi är ensamma men inte skulle göra, om andra vore närvarande, eftersom dessa saker inte riktigt är vad vi anser att andra torde vänta sig av oss.

Varje gång ni är benägna att inte göra något, därför att någon annan är närvarande, granska då känslan. Om denna är riktig, bry er då inte om vad andra anser om det. Om den inte är det, gör det då aldrig över huvud taget. Jag är välbekant med denna känsla, ty jag brukade hysa den. Jag brukade känna att jag inför människor måste uppföra mig såsom de torde vänta sig att en författare, föredragshållare och så vidare uppför sig. I det förflutna fann jag ibland att denna känsla uppstod rörande något alldeles oskyldigt. För att ge ett exempel: när jag befann mig på ett fartyg till sjöss, något som aldrig bekommer mig väl, hade jag en tid för vana att lägga patients – en mycket oskyldig förströelse, tycker jag. Då kom det för mig en dag att undra vad passagerarna skulle säga, när de såg mig lägga patients på en söndag, då de visste att jag var en lärare i esoterik – om detta skulle chockera dem. Då tänkte jag: ”Det har ingen betydelse, om folk ser mig eller inte. Om det är orätt, borde jag sluta med det. Om det är rätt, ändrar deras åsikter inte faktum.” Madame Blavatsky var i detta avseende utomordentlig. Hon gjorde alltid vad hon ville och brydde sig icke det minsta om vad folk tyckte om det. Om folk tyckte att hon inte uppförde sig såsom de ansåg vara passande för en esoteriker, så vad i hela fridens namn spelade det för roll? De visste ändå ingenting om den saken.

En esoteriker går inte omkring med en allvarlig och högtidlig min, bryr sig inte om att göra allt på ett mycket värdigt sätt, men detta är den uppfattning många har om honom. De allmänt gällande åsikterna i ämnet är fullständigt felaktiga. En esoteriker är i högsta grad naturlig. Ett skäl till att det för närvarande är viktigt att leva fullkomligt sant och uppriktigt är, som jag ser det, att bereda vägen för den store lärare som är i antågande. Det kan något jämna vägen för honom. Ty de stora är icke alltid sådana som människor tror dem vara. De motsvarar inte de schablonföreställningar människor gör sig om dem, utan de kommer för att förnya världen, för att i grund ändra människornas betraktelsesätt, och även om de visar stor hänsyn gentemot människors känslor, gör de det icke i lika hög grad gentemot människors fördomar. Vi som lever uppriktigt och öppet, kan hjälpa till med att förbereda människors tänkande, så att de, när herren Maitreya kommer, redan har övergivit några av sina fördomar, så att de har utsikt att känna sig mindre stötta än som annars hade varit fallet. Låt oss alltså leva ett alldeles öppet liv, förutsatt att vi inte kommer till korta mot vårt ideal. Vi får inte begå misstaget att tro att det är betydelselöst hur vi handlar inför människorna, utan vi måste vara lika noggranna och ärliga i vår ensamhet och i offentligheten.

C.W.L. – Det är förvisso sant att vi aldrig bör låtsas vara annorlunda än vad vi är, att det är något falskt i varje slags förställning. Men se noga upp så att ni, när ni söker undvika detta, inte hamnar i motsatta ytterligheten. Ibland säger människor, ”jag vill visa mig just sådan jag enligt min natur är”, och sedan visar de sina värsta och grövsta och mest vulgära sidor. Det hos människan, som är högst och bäst och ädlast, ligger det verkliga jaget närmast. För att vara naturliga

bör vi därför visa våra bästa sidor.

Skenhelighet är ett slags falskhet. Om ni träffar på en människa, som utger sig för att vara esoteriker och samtidigt talar vitt och brett om hur långt hon kommit och hur tolerant hon är, gör antydningar om sin stora förmåga och söker vinna de godtrognas beundran, liksom forna tiders skrymtare, vilka ”gärna stod i synagogorna och i gathörnen och bad för att bli sedda av människorna”, och de skriftlärdade och fariseerna ”som för syns skull höll långa böner”, så vet ni att det inte är en verklig esoteriker. Den äkta esoterikern är aldrig skenhelig, ehuru han är fast besluten att leva långt över den måttstock som kallas ”den naturliga människan”.

Människor förmår ofta inte känna igen en mästare, då de har en stelbent uppfattning om vad en mästare måste vara för något och den verklige, levande mästaren inte alls motsvarar denna. Han anpassar sig inte efter våra fördomar och föreställningar. Han är den han är i sin egen värld, och om vi är inskränkta genom våra egna fördomar, kan det hända att vi inte känner honom, när han framträder. Somliga har redan gjort sig en bestämd uppfattning om vad världsläraren kommer att göra och säga och hur han kommer att uppföra sig. Riskera inte att ställa er främmande för honom genom förutfattade åsikter! Vi vet att han kommer att förkunna kärlekens lära, men hur och med vilka enskildheter, kommer han ensam att avgöra. Låt oss erkänna honom till fullo och vara redo att följa honom vart han än skall leda oss!

FEMTE KAPITLET

OSJÄLVISKHETEN OCH DET GUDOMLIGA LIVET

Du måste skilja mellan det själviska och det osjälviska. Ty själviskheten har många former, och när du tror att du slutgiltigt dödat den i en av dessa, uppstår den åter i en annan, starkare än någonsin. Men gradvis blir du så uppfylld av tanken på att hjälpa andra att intet utrymme, ingen tid blir över för någon tanke på dig själv.

A.B. – Mästaren beskriver här vad jag tror vara det enda sättet att bli fullkomligt osjälvisk. Visst är det möjligt att göra sig av med en särskild form av själviskhet, om vi riktar våra ansträngningar på att utrota denna, men, såsom mästaren säger, då återuppstår den i en annan form. Om man så går till väga, kan det hända att man får tillbringa en lång tid med att döda en form av själviskhet, för att sedan, likt Herakles, när han dödade hydran – finna ett nytt huvud växa fram för vart och ett han nyss huggit av. Men det sätt som här anbefalls träffar sakens rot och kärna.

Häri ligger ett av de värdefulla resultat man uppnår med hängivenheten – jag är böjd för att anse att det är det mest värdefulla: tanken på den andre, som är hängivenhetens föremål, upptar hela sinnet, och människan blir osjälvisk utan någon särskild ansträngning. Detta är det rätta sättet att växa, att ”växa liksom blomman växer, omedvetet, och därunder öppna sitt hjärta för solen”. Ansträngningar är tecken på svaghet. Om man kan finna skickligare sätt att liksom kringgå sig själv, är det en stor fördel. Man överlistar sina egna tankar och vänder sin kraft i en bättre riktning, varpå den icke önskvärda egenskapen svälts ut. Detta är bästa sättet att övervinna sina fel, ty genom att tänka på dem, även med beklagande, stärker man dem.

Var uppfylld av tankar för andra. Då blir det, såsom mästaren säger, intet utrymme, ingen tid över för någon tanke på dig själv. Då blir du också lycklig. Detta har jag för egen del funnit vara sant. Om jag någonsin kände mig böjd för att sörja, känna mig det minsta ledsen över något, som drabbat mig personligen (jag tror inte att jag någonsin känner mig fallen för detta numera, men förut kunde jag vara det), lät jag mitt medvetande genast fyllas av tanken på att hjälpa och arbeta för andra. Att sörja över sådant som drabbar en själv är själviskt och tjänar blott till att göra en olycklig. Likväl är det vad många gör. De sätter sig ner och säger: ”Å, så sorgligt det är. Så svårt det är. Det här har tagit mig mycket hårt. Den där människan bryr sig inte om mig, tar inte hand om mig, älskar mig inte” – och så vidare utan ände.

Allt detta är själviskhet. Boten för både sorgen och själviskheten är att genast gå och göra något för en annan. Gå iväg och arbeta! Ditt medvetande kan inte vara samtidigt uppfyllt med två olika saker, och i samma stund du slutar att tänka på dig själv, börjar du känna dig lycklig. När du kan säga: "Jag önskar ingenting från någon i min omgivning. Jag älskar dem och behöver inget i gengäld" – blir du lycklig. Det människor i allmänhet kallar kärlek, är litet kärlek inunder med ett tjockt lager själviskhet ovanpå. I den stund det genom kärleken uppstår smärta, betyder det att också själviskheten är med.

Detta är förvisso en svår läxa att lära för de varmhjärtade och tillgivna, men de måste lära den, och när de gjort det, medför den lycka och frid. Jag talar till er av egen erfarenhet. Lär att älska alla utan att kräva något i gengäld, och när ni gör det, skall ni finna att många kommer att älska er. Men så länge ni fortsätter med att kräva och taga för er, så blir deras naturliga och instinktiva reaktion att draga sig undan. En svår läxa är det, men när man väl lärt den, medför den en frid som intet kan rubba, icke ens när en människa man älskar högt för tillfället är otrevlig mot en. Vad har det för betydelse? Man vet att hon ångrar sig en dag, och under tiden gjuter man sin kärlek över henne lika fullt. Om ni lider, så bestäm er i tanken för att inte låta er nedslås av det. Säg er själva: "Jag bryr mig inte om hur min lägre natur lider." Vad är vi – åtminstone vårt lägre jag – att det skulle betyda så mycket, om vi lider eller om vi kräver av andra att älska oss? Med denna inställning till ert lidande övervinner ni det.

C.W.L. – Att tänka på ett fel är att stärka det. Det är detta misstag, man ofta gör i det kristna systemet, där man uppmanar människor att ångra sina fel och känna ruelse för dem. Ju mer man sörjer över sitt fel och ju mer man grubblar på det, desto starkare växer det sig. Men om man går vidare och uträttar något för en annan, förstärks inte tankeformen. Den dör en naturlig död, faller undan och glöms bort. Den sjukliga självupptagenheten förstör ofta små brister till stora synder. Det påminner om små barn, som gång på gång rycker upp plantor med rötterna för att se hur de växer. Så kan en människa ivrigt åtaga sig något gott och ädelt arbete, sedan börja tvivla på sig själv och säga: "Jag är inte så säker på att mitt motiv är rent. Jag har nog gjort det här därför att jag innerst inne är högmödig". Eller kan hon säga, om hon arbetat med att lindra andras lidande: "Det var nog egentligen inte osjälviskt. Jag stod ju inte ut med att se detta lidande, så det var därför jag sökte lindra det." I anglikanska kyrkan säger man: "Herre, hav förbarmande med oss eländiga syndare." Kanske är vi syndare, men då behöver vi ej förvärpa tillståndet genom att fördenskull känna oss eländiga och därmed få även andra att känna sig eländiga. Grubbla aldrig över det som varit, utan sätt i gång att arbeta med att bli bättre nu och för framtiden. Det är meningslöst önska att man inte hade gjort det ena eller det andra. Det är mycket bättre att säga: "Jag gjorde det där. Det var dåligt. Men hur det än är med den saken, är det nuet som gäller, och jag måste se till att nu göra det bästa av det." Jag säger icke att det vore omöjligt att i någon högre tillvaroform ändra det förflutna, men något dylikt är hur som helst icke något som vi i vår tillvaroform i praktiken ens kan fundera på.

Sjunde leden av herren Buddhas ädla åttaledade väg heter rätt hågkomst. Till sina lärjungar sade han: "Ni måste vara mycket noggranna med vad ni tillåter er att minnas. Om ni säger att ni icke kan låta bli att minnas allt, så äger ni ingen kontroll över ert minne, över er medvetenhet, som är delar av er själva. Detta är som om ni vandrade längs en gata och därunder plockade upp allt skräp ni påträffade. Ni plockar upp och samlar i ert minne allt slags värdelöst och oönskligt skräp. Ni skall minnas det rätta och vara särskilt noga med att glömma allt det övriga." Därefter uppräknar han utförligt och bestämt sådana ting, som människor borde glömma, och däribland allt ovänligt tal som riktats mot dem, alla inbillade förolämpningar och oförrätter. Dessa hör till sådant vi för alltid och ovillkorligt skall glömma, medan till det vi skall minnas hör alla vänliga ord som någonsin yttrats till oss, alla vänliga handlingar, som kommit oss till del, och alla goda egenskaper vi någonsin sett hos vår nästa.

Vi måste lära oss att älska alla vi kommer i beröring med. Jag säger icke: alla lika mycket, ty det begäres ej av oss. Herren Buddha hade sin närmaste lärjunge Ananda, som han älskade mer

än de andra, och Kristus hade sin älskade lärjunge Johannes, som vid nattvarden lutade sig mot hans bröst. Det förväntas inte av oss att vi älskar alla människor lika mycket, att vi till alla hyser samma kärlek vi hyser för far eller mor, hustru eller barn, utan att vi har samma inställning av aktiv god vilja till alla och av hat mot ingen. Vi skall ha denna inställning även utan att begära något i gengäld för den. Ty i den stund man börjar ställa krav och resa anspråk, för man åter in begärselementet och tänker man än en gång på sig själv och inte på dem man älskar. Att stråla ut kärlek och att ej förvänta sig något i gengäld är det enda som förtjänar att kallas kärlek. Utan denna osjälviskhet fastnar människor i svartsjuka, avund och många andra begär, och i stället för att i emotionalhöljet visa en ren, härlig rosa framträder deras kärlek i en torftig, brunaktig scharlakansröd färg, obehaglig att skåda även i formen, då den i stället för att stråla ut liksom solskenen synes försedd med krokarna och gripa efter något, bildande en sluten båge, som ofta inte når någon annan än avsändaren.

Världarna sätts i rörelse av den gudomliga, osjälviska kärlek som utgjuter sig i stora öppna bågar, aldrig återvänder och aldrig avses att återvända. Den utgjutes i andra dimensioner och andra världar att utföra guds verk på guds eget sätt. Detta är den läxa som skall läras – den är svår, eftersom den betyder den lägre naturens förstörelse, men den är vägen till frid.

Du måste öva urskillning på ännu ett sätt. Lär att urskilja guden i allt och alla, oavsett hur onda de må te sig i det yttre. Du kan hjälpa din broder genom det du har gemensamt med honom, och detta är det gudomliga livet. Lär att väcka det hos honom, lär att vädja till det hos honom, så skall du rädda din broder från det orätta.

A.B. – Detta är den sista läxan i urskillningen mellan det verkliga och det överkliga. Hur ont något än ter sig i det yttre, är gud där, ty det kunde icke finnas till, om gud icke vore i dess inre. Denna sanning uttalas gång på gång i de hinduiska skrifterna. ”Jag är falskspelarens spel”, säger herren i Bhagavad-gītā. Detta yttrande chockerar människor häftigt. Men det är sant, ty falskspelaren får på detta sätt lära något han på annat sätt vägrar att lära. Om en människa inte lär snabbt genom upplysning, måste hon lära genom erfarenhet av naturlagarna. Det vi kallar naturlagarna är den gudomliga tankens mest materiella uttryck.

Naturlagarna står där fasta liksom klippor. Om en människa rusar fram och skrubbar sig på dem, lär henne den smärta hon får därav att undvika liknande misstag i framtiden. När någon ej vill lära genom upplysning eller exempel (och det finns ju i världen mycket av båda), måste hon göra det genom den smärta som kommer av att hon brutit mot lagen. Hon måste föras vidare trots alla faror till enheten, ty den gudomliga viljan verkar för evolutionen, och hennes egen innersta vilja är ett med den gudomliga. Jag tror att detta är innebörden av den hebreiske sångarens ord: ”Fore jag upp till himmelen, så är du där, och bäddade jag åt mig i dödsriket, se, så är du ock där.”

Se därför det gudomliga i allt omkring er, det övriga angår er icke. På detta sätt, och endast på detta sätt, kan ni hjälpa er broder, ty det enda ni har gemensamt är det gudomliga livet. Allt det andra är olika, men i detta är ni ett, och ni kan använda det liksom en hävstång för att hjälpa honom på allt sätt. När ni vill hjälpa en människa att övervinna ett fel, minns då att hon är lika angelägen som ni själva att bli av med detta fel. Det skadar henne, och om ni bara kan nå den verkliga människan där inne, så skall ni finna att hon vill bli av med det. Detta är det rätta sättet att hjälpa. Den inre människan skadar eller sårar aldrig någon.

C.W.L. – Allt som finns i denna värld är liksom allt i andra världar en manifestation av det gudomliga livet, och därför måste allt därav, det goda och det onda tillika – vara en yttring av gud. Det kan inte finnas något, hos vilket inte gud själv är hjärtat och roten. Detta framhålls i alla skrifter. Vi har det i de kristna skrifterna: ”Jag som danar ljuset och skapar mörkret, jag som giver lyckan och skapar olyckan.” Människor kan inte förstå hur också allt det som man vanligen kallar ont, kan vara gudomligt, men vi måste erkänna faktum. Det finns svarta magiker och onda människor av alla de slag, men livet hos dessa människor är det gudomliga livet, ty något annat liv finns icke.

Om en människa genom egen dumhet, egen halsstarrighet inför något ont i sitt liv, kommer likväl därur något gott. Det är det enda sätt, på vilket just denna människa kan utvecklas. Falskspelaren spelar falskt, det har han föresatt sig att göra. Likafullt lyder han under den gudomliga lagen. Fastän han gör orätt, kommer därur något gott för honom, ty därigenom lär han sig, och genom att misslyckas anträder han till sist den rätta vägen. Det är så att säga sista utvägen, men en utväg är det, och därför måste vi erkänna att den ryms inom den gudomliga planen.

I en viss bemärkelse är allt absolut gud. Likväl är det inte så i ordagrann mening. Det är den gudomliga anden i oss alla som gör oss till människor. Om ni kan skåda igenom personligheten, som är så förvänd, som så långt har gått orätt väg, och når in till det gudomliga livet i människan, så kan ni vädja till detta. Vi måste minnas att den ”onda” människan, såsom själ, vill lika mycket som vi gå framåt. Hon önskar göra sig av med detta onda, som ansätter henne och oroar hennes personlighet. Om vi därför kan tränga igenom detta yttre skal av hårdhet och ondska och nå ända in till denna själ, så skall den rusa fram för att hjälpa oss i vår strävan att bistå personligheten.

Jag har varit präst och hjälpende lekman större delen av mitt liv, och jag har arbetat i några av Englands värsta delar. Jag har träffat många män, som man torde anse för hopplösa brottslingar. Men jag har aldrig träffat någon, som inte hade någon gnista av gott någonstans inom sig. Det kunde ha varit hans kärlek till ett barn eller kärlek till en hund, som syntes såsom det enda mänskliga draget hos det som annars var ett djur, och ett vilt och farligt djur. Men det enda livet rör sig någonstans hos honom, och om man kan komma i beröring med honom på just denna punkt, så finns det en möjlighet att man kan hjälpa honom uppåt genom att vädja till just detta enda.

A.B. – Mästarens sista ord i ämnet lyder: ”så skall du rädda din broder från det orätta.” Här är hans vädjan som starkast. Det är vädjan till detta, som är målet för lärjungens själva strävan och liv, ty hans mål är att bli en som räddar världen. Långt starkare är den än någon vädjan till lärjungens egen fördel kunde vara. Mästaren lever endast för att hjälpa världen. Och ju mera vi kan föra in tjänandet i vårt liv, desto mer skall vi i detta återspegla hans skönhet.

TREDJE DELEN

BEGÄRSFRIHET

FÖRSTA KAPITLET

BEGÄRETS AVLÄGSNANDE

A.B. – Vi kommer nu till den andra förutsättningen, som på sanskrit kallas *vairāgya* och som mästaren översätter med begärsfrihet. Det är en mycket noggrann översättning. Tidigare har jag brukat ordet lidelsefrihet, men hädanefter skall jag översätta termen såsom mästaren gör.

Det finns många, för vilka begärsfriheten är en svår förutsättning, ty de känner att de är sina begär – att om deras utmärkande begär, deras böjelser för och emot, tas ifrån dem, finns intet jag kvar.

A.B. – Praktiskt taget alla de som uppriktigt önskar vandra vägen, inser sanningen i den första meningen, vari mästaren säger att begärsfriheten är en svår förutsättning. Svårigheten uppstår emedan människor identifierar sig med sina begär. Så länge man blir olycklig av att icke få ett begär tillfredsställt, så länge identifierar man sig också med sina begär. Det är lika så gott att inse detta, erkänna det för sig själv. Ty det är mycket lätt att tro att man skilt sig från sina begär, när man i själva verket icke gjort detta. Det finns många som tror att de övervunnit sin begärsnatur, när hela deras liv, varje deras handling visar att så icke är fallet. Det är långt bättre att

erkänna faktum, om man inte redan gjort det, och då är man beredd att sätta in botemedlet.

Det första steg man skall taga är att dröja vid tanken ”jag är icke mina begär”. Här kan man till sin hjälp kalla det jag tidigare förklarat med avseende på stämningar. Ens begär och stämningar är lynneskast, föränderliga, och vadhelst som förändras är icke jaget, som ej kastas hit och dit. Till exempel har jag känt människor, som ena dagen tyckt, ”så underbart det är att vara i Adyar, så skönt det är att tänka på allt stort som skall hända”, och nästa dag känt sig nedslagna, modstulna. Ingen av dessa stämningar, vare sig entusiasmen eller nedslagenheten, är jaget. Båda är övergående vibrationer i emotionalkroppen, som påverkats genom någon kontakt utifrån.

Det är därför människor uppmanas att meditera varje dag, ty man kan inte meditera rätt, förrän ens begär är stilla. Om man mediterar regelbundet och troget, inser man så småningom att det bakom ens begär finns ett jag. Och när man sedan fortsätter att meditera, börjar man ständigt inse detta jags existens. Då identifierar man sig inte längre med sina begär, känner inte längre detta ständiga ”jag vill ha, jag önskar, jag begär”, utan då tänker man: ”Detta är icke det verkliga jaget, detta är det lägre jaget.”

Detta är den första stora undervisning mästaren ger om den andra förutsättningen. Det fordras ej inför initiation att man har fulländad begärsfrihet, men det mästaren förväntar sig är att man har den till en hög grad, och det han förväntar sig är lag. Allt detta kastande mellan de två polerna nedslagenhet och upprymdhet måste ni ha lämnat bakom er, innan ni kan erhålla initiation.

C.W.L. – Många anstränger sig inte med att skilja mellan sina begär och sig själva utan säger: ”Jag är sådan som gud skapat mig. Om jag är lättretlig eller viljesvag, så är det därför att jag är skapt sådan. Om jag inte har styrkan att stå emot en frestelse, så är det därför att jag är sådan till min läggning.” De förstår inte att de gjort sig sådana genom sina tidigare liv, utan de har för vana att uppfatta sitt skaplyne såsom ett slags oföränderligt något, som det fått med sig från början, liksom man kan födas blind eller halt på ett ben. De inser ej att det är deras sak att ändra en natur, som till sin karaktär är icke önskvärd. De vet ej att de kan göra detta, och vidare inser de ofta ej just varför de borde.

Vanligen kan man för genomsnittsmänniskan inte anföra någon tillräcklig grund till varför hon borde göra sig det stora besvär som fordras av henne, om hon vill ändra sin läggning. Somliga kan säga att hon måste göra det, eftersom hon annars inte kommer till himlen, men på detta svarar många att himlen, sådan den vanligen framställs, skulle tråka ut dem något oerhört, varför de hoppas på något annat. Det är alldeles tydligt att den mycket utbredda läran om fortsatt liv i himlen ej stort påverkat människors karaktär, troligen på grund av sin ringa grad av trovärdighet. Den enda teori, som jag hört talas om och som synes mig tillräcklig för att sporra till ansträngning är den teosofiska. Den visar vad som är värt att göra och visar oss att det finns varje tillfälle och tid nog för fullständig framgång. Om en människa förstår guds plan och söker samarbeta med honom, har hon starkast möjliga motiv för att kasta sig in i arbetet för evolutionen och utrusta sig för detta. Hon inser då att det är möjligt att göra de mest genomgripande förändringar i den egna karaktären och läggningen och att framgången är absolut garanterad.

Det högre jaget vill oföränderligt framåt, självt utvecklas, bringa de lägre höljena i samklang med sig självt såsom sina redskap. Så snart vi finner andra begär, som icke ingår i detta och icke stämmer överens med detta, vet vi att dessa ej härrör från själen, varför vi heller icke säger, ”jag önskar detta”, utan ”min begärselemental rör sig igen, den vill det och det, men jag, det högre jaget, vill framåt, jag vill samarbeta med den gudomliga planen. Dessa föränderliga stämningar, lynneskast och begär är icke mina.” Så länge ett otillfredsställt begär kan göra människan olycklig, får människan inse att hon alltjämt identifierar sig med elementalens begär.

Men dessa är endast de som icke sett mästaren. I hans heliga närvaros ljus slocknar allt begär utom begäret att få vara honom lik. Ändock – innan du får lyckan att möta honom ansikte mot ansikte, kan du nå begärsfriheten, om du vill.

A.B. – Detta resultat påminner än en gång om versen i *Bhagavad-Gītā*. ”Sinnenas föremål men icke smaken för dem viker för den avhållsamme dväljaren i kroppen, och även smaken viker för honom, sedan han skådat det högsta.” Allt begär slocknar, sedan man väl fångat en glimt av det enda önskvärda. Att inse mästartens närvaro befriar er alltså icke endast från begären utan även från själva begäret. Begäret är en rot, som skickar ut många skott. Man kan hugga av skotten, men så länge roten består, skickar den ut nya skott. Men föreningen med mästarten frigör er till sist från alla begärs rot.

Men mästarten säger att man även dessförinnan kan nå begärsfriheten, om man vill. Dessa tre ord – ”om du vill” – är särskilt viktiga. De visar oss var svårigheten ligger. Det som saknas är inte förmågan, utan nästan alltid viljan att göra något visst. Om ni i ert arbete på vägen kunde lägga in samma mått av vilja som ni lägger i ert dagliga arbete, skulle ni verkligen gå snabbt framåt.

C.W.L. – Vi har här en av de särskilt sköna meningarna i denna mycket sköna bok. Det är sant att, när man ser mästarten och inser vad han är, de lägre begären helt enkelt upphör att finnas, hela ens väsen fylls med något högre.

Många talar om sin önskan att uppnå begärsfrihet men håller likväl fast vid begärets föremål och vore olyckliga utan dem. De vill i verkligheten icke denna begärsfrihet. De endast tror sig vilja den. På ytan vill de, men djupare inne i personligheten vill de icke. Det är värt att ifrågasätta sig själv på denna punkt, att söka djupt för att se om man verkligen gjort sig av med alla dessa lägre begär. En teosof tror ofta att han har det och tror att det är något elementärt, men många av dessa elementära ting sitter mycket djupt. Ytligt sett gör man sig av med dem, men de dyker upp igen i olika skepnader, och det är svårt att vara viss om att man verkligen lämnat dem bakom sig. Lyckligtvis förväntas det inte av oss att vi på detta stadium skall vara helt och hållet fria från dem. Vi kan få genomgå initiation också med rötterna till några av dessa alltjämt kvar inom oss, men därefter måste man utrensa dem fullständigt. Ändock är det bäst att alldeles utrota dem redan nu, så att vårt framåtskridande kan ske jämnare och snabbare. Det är genomförbart, ty mästarten föreslår oss aldrig något vi inte kan göra, även om han ger oss många uppgifter, som sätter vår uthållighet och moraliska styrka på svåra prov, ty dylikt måste göras, om vi vill gå framåt med fart.

Urskillningen har redan visat dig att det som människorna mest begär, såsom rikedom och makt, icke är värt att äga. När man verkligen känner detta, icke endast talar om det, upphör allt begär efter dem.

A.B. – Begär efter rikedom och makt antar olika klädnader, icke endast i samband med pengar och socialt och politiskt inflytande. Rikedom är vad de flesta önskar över allt annat, men den är ej något i och för sig gott att äga, ty den endast uppammar begär och skänker heller ingen lycka, vilket vi ju märker när vi betraktar rika människor, som allmänt sett ingalunda är lyckliga varelser. Det förhåller sig likadant med makt, såväl social som politisk – den är idel skräp och grannlåt, ej guld. *Gītā* säger att den vise är nöjd med evad än komma må – vilket betyder att han med glatt mod gör bruk av det han har att tillgå och ej ödar sin tid och kraft med att kräva något annat.

Ett fåtal människor når höga positioner i samhället eller politiken, men maktens frestelse finns ofta utanför dessa. Makt innefattar all önskan att styra andra, att hindra dem och befälla dem vad de skall göra, i stället för att sköta sitt eget. Även i avsaknad av begär efter makt i samhället eller politiken, förekommer ofta en osund önskan att få andra att göra vad man själv tycker att de borde göra. Denna måste vi överge, om vi på allvar vill gå framåt. De som menar allvar, finner snart, såsom många av oss har gjort, att vi har alldeles fullt upp med att styra vårt eget lägre jag, så att vi kan avstå från att söka styra någon annan. Det högre jaget hos andra är detsamma som det högre jaget hos oss, och det sätt det väljer att manifesteras sig hos dem är deras ensak, icke vår. Därför måste alla tendenser att härska över andra rensas ut.

Vi har ingen rätt att styra andra, utom när detta är vår plikt, och så är det endast när vi har en viss begränsad makt över en människa, som naturen själv ställt under oss, såsom är fallet med

egna barn, tjänstefolk eller anställda. Vår makt över ett barn bör vara styrning till barnets skydd, en makt vi utövar när och så länge det råder svaghet som behöver en starkares skydd. Denna makt måste också gradvis avtaga, allteftersom det hos barnet inneboende jaget blir i stånd att styra sina egna höljen. Över våra jämlikar – jag använder ordet ”jämlikar” i en vid innebörd – har vi ingen rätt att styra.

C.W.L. – Människor vill ofta styra över andra bara därför att de tror att de kan sköta andras saker bättre än dessa andra. Men detta är ju ingenting de *vet*, utan bara tror. Den gudomliga kraften verkar genom varje människa, och det är bäst om vi låter den göra det på sitt eget sätt. Minns hur Kristus påminde judarna om vad som står i deras skrifter, ”I ären gudar”, och att de alla var barn av den högste. Visst kan det vara så att den andre icke utför sitt arbete på allra bästa sätt eller kanske rentav gör vissa misstag, men så länge han ärligt och hederligt gör sitt bästa, är allt gott och väl. Låt honom få sin inneomgång, även om han inte är en lika duktig slagman som du själv. Ibland kan man mycket taktfullt, mycket respektfullt och finkänsligt ge sitt råd, men det finns många fall, där även detta vore ett intrång. Under inga omständigheter får man försöka tvinga sin åsikt på en annan. Vår första omsorg bör vara att sköta våra egna affärer väl, ty varje människa är ansvarig för sig själv.

ANDRA KAPITLET

DET ENDA GODA BEGÄRET

Så långt är allt enkelt. Det enda som behövs är att du förstår. Men några finns, som försakar jakten på det jordiska goda för att i stället vinna himmelen eller nå egen frigörelse från återfödelse. För denna villfarelse får du icke falla.

C.W.L. – Begäret efter egen befrielse från återfödelse förekommer huvudsakligen i Indien, eftersom de flesta där tror på reinkarnation. För den genomsnittlige kristne är också himlen en frigörelse från jordelivet. Denna undervisning meddelades ju en indisk gosse, därför avser de först och främst indiska förhållanden, ehuru de framställda ideerna kan tillämpas även på vårt Västerland. Vi teosofier gör nog inte särdeles våldsamma ansträngningar för att vinna lycka i den himmelska världen, där människor tillbringar hundratals och rent av tusentals år mellan inkarnationerna. Många av oss skulle föredraga att slippa denna tillvaro helt och hållet och snabbt återkomma till arbetet på jorden, och detta är möjligt för dem som verkligen önskar det. Detta förutsätter emellertid ett visst mått av styrka, eftersom vi då måste medföra samma mentalkropp och emotionalkropp och förena dem med den nya fysiska kroppen.

Till skillnad från fysiska kroppen kan emotional- och mentalkropparna visserligen inte tröttnas. Men det finns en annan sak, som måste beaktas. Den emotionalkropp och mentalkropp vi har i detta livet är uttryck för oss själva, sådana vi var i slutet av vår förra inkarnation. Allteftersom vi sedan lever vårt nuvarande liv, förändrar vi dem avsevärt, men icke hur långt som helst. Det finns en gräns, liksom det finns till exempel för ett motorfordon, som ju kan repareras eller förbättras men bara i vissa avseenden, så att det mycket ofta är bättre att köpa en ny än att försöka modernisera den gamla. Det är ungefär detsamma med mental- och emotionalkropparna. En djupgående förändring i dessa skulle ta mycken tid och ändå kanske kunna endast delvis genomföras. Om en människas förmågor ökat kraftigt i hennes nuvarande liv, kunde det vara bättre för hennes framåtskridande att erhålla en ny emotionalkropp och mentalkropp att uttrycka sig igenom i stället för att söka laga och ändra de gamla. Alltså är en snar återfödelse icke alltid det lämpligaste. Likväl kan det bli så att vi får göra en dylik, sådana som förhållandena nu är – med det särskilda behov av arbetare som råder på grund av världslärares ankomst – så att den som arbetat väl i detta liv och på allvar vill inkarnera genast för att fortsätta sitt tjänande, kan få sin önskan uppfylld.

Det finns ett vanligt levnadslopp efter döden för alla människor. För dem som genomgår detta, behöver inga särskilda åtgärder vidtagas. Men om en människa önskar avvika från den vanliga ordningen, måste hon göra något som kan liknas vid en ansökan därom, eller får någon i hennes ställe göra den. Ansökan göres till en högre myndighet, som, om denna finner den lämplig, kan ge sitt tillstånd, men också avslå ansökan, om det begärda synes ej vara till den berörda individens gagn. De som hyser någon ängslan i detta avseende, kan nog känna sig lugna, ty de som gjort ett gott arbete, får säkerligen ytterligare tillfällen att fortsätta sitt arbete. Den som önskar en snar återfödelse, måste göra sig oersättlig, så att han blir känd såsom en som bleve till stort gagn, om han finge genast komma tillbaka. Detta är för resten det bästa sättet att sätta emotional- och mentalkropparna i erforderligt skick.

Om du alldeles glömt dig själv, kan du icke tänka på när detta själv skall nå befrielse eller i vad slags himmel det skall få leva. Minns att allt själviskt begär binder, hur högt dess föremål än må ligga, och förrän du övergivit det, är du icke fullt fri att ägna dig åt arbetet för mästaren.

A.B. – Vi måste minnas att emotionalvärlden och mentalvärlden är materiella världar, även om de består av finare materia än fysiska världen. Också de är objektiva och fulla av objekt eller föremål för begäret. Begäret efter himlen, vilken är mentalvärldens lägre regioner, är därför lika mycket ett det lägre jagets begär som begäret efter det jordiska goda – skillnaden är endast att det är mer avlägset och mindre gripbart. Det mentala begäret har den fördelen över det fysiska att det medför en viss kontroll över begärnaturen, eftersom det inte kan genast tillgodoses. Sålunda hjälper det människan att övervinna begäret i allmänhet, samtidigt som det förmår henne att välja mera förfinade njutningar och att i sin tanke dröja vid dessa i stället för de grövre. Det finns många människor, till vilka det vore meningslöst att säga: ”döda begäret”. Om man vill hjälpa någon, som är hemfallen åt att njuta av mat och dryck och sex, kanske man kan få honom att i stället rikta sitt begär mot fröjder i himlen, så att han därmed kan svälta ut de lägre begären. Det är därför alla religioner så starkt framhåller läran om himmel och helvete. Även herren Buddha talade om dessa, när han vände sig till vanliga människor.

De som vill anträda vägen, måste uppge begäret icke endast efter himlen utan även efter egen befrielse från kretsloppet av födelse och död, det vill säga begäret efter *moksha*. Grunden därtill är mycket enkel, och mästaren anger den här. Om man fullständigt glömt sig själv, kan man inte tänka på sådant som påverkar en själv. Man måste vara fri från begäret efter detta, om man menar allvar med att hänge sig åt arbetet för mästaren.

Det finns många som vill tjäna på det ena eller andra sättet, men lärjungen måste vilja tjäna mästaren på det sätt denne vill, och där han efterfrågar tjänande. Dyligt villkorslöst tjänande är icke möjligt, så länge hjärtat är bundet vid något. Såsom det heter i en av Upanishaderna: ”Förrän hjärtats band har lossats, kan människan icke nå odödligheten.” Detta synes vara ett hårt tal, om vi tänker oss att hjärtats band omfattar de kärlekens egenskaper som vi tillmäter det största värde. Men det sägs ju inte att hjärtat självt måste lossas, utan endast att de band som binder det måste lossas, på det att hjärtats kärlek måtte bli gränslös. Missförstå mig inte, tro inte att jag sagt att kärlek inte är önskvärd. Det är icke kärleken som binder, utan de element av själviskhet som alltför ofta inmängts däri. Den kärlek jaget hos en människa hyser för jaget hos en annan människa är till själva sin natur för evigt bestående, och vi kunde icke ändra den, ens om vi ville. Men när kärleken till jaget blandats med kärleken till formen, börjar den att binda, och därmed kan även själva kärleken bli en bundenhet.

För uppnåendet av det tillstånd, som frigör för mästarens arbete, finns inget annat sätt än att ständigt anstränga sig att lossa varje band som hindrar och begränsar. Om ni i er kärlek finner något som kan vålla er smärta, så finns däri något själviskt, som måste avlägsnas. Gör er av med det, och er kärlek består, starkare, ädlare, renare, och en sådan kärlek kan aldrig bli till hindern i arbetet för mästaren. Antag att ni önskar resa till en viss ort, eftersom där bor någon ni gärna vill träffa. Nå, ge upp tanken på att resa dit. Detta är bara ett exempel på hur ni kan

avsiktligt lossa de band som binder er med själviskhet till vissa personer och ting. Lossa dylika band!

Jag säger detta endast till dem som strävar på fullaste allvar – inte till dem som önskar gå sakta och försiktigt fram på utvecklingens väg. Inget klander riktas mot detta sist beskrivna förfarande. Envar har friheten att gå sakta eller snabbt framåt, såsom han finner för gott. Men jag talar nu till dem som menar allvar, dem som är fullt och fast beslutna. Mästaren håller alltid utkik efter detta allvar och finner icke särdeles mycket av det. Än en gång talar jag av egen erfarenhet, ty jag har haft svårigheter av detta slag. Sedan började jag öva mig själv, och när jag fann att jag mycket gärna önskade vara med någon, försökte jag hålla mig undan från denna människa. Om ni har takt och styrka, kan ni ofta lösgöra er själva inifrån, så att säga, utan att visa andra att ni gör detta. Ni förblir lika kärleksfull som förut och visar i ert yttre sätt ingen förändring, men likväl lossar ni det personliga bandet inne i ert hjärta. Det är genom att på detta sätt klart se vad som bör göras och sedan avsiktligt göra det, som några av oss gjort större framsteg än de flesta. Ni finner att ni gör en dylik ansträngning med större lätthet, om ni behåller i åtanke att ni inte kan ägna er helt åt mästarens arbete, sålänge något av detta, som kan binda er, finns kvar.

C.W.L. – Detta stycke visar oss att begäret efter himlen hör till personligheten. Detta är dock på intet sätt något dåligt på ett utvecklingsstadium som föregår lärjungens. Det har sin givna plats i evolutionen. Den primitiva människan är fylld av tankar på att äta och dricka och liknande njutningar. Det vore alldeles meningslöst att tala med henne om begärsfrihet, då hon ju först måste genomgå ett stadium av högre och mer förfinat begär. Det mesta vi kan säga till henne är: ”Sök att förfina dina begär. Det finns andra och större ting än de du tänker på, och du kan inte höja dig till dessa i framtiden, såvida du inte är inställd på att behärska dina känslor.” Människor kan höja sig endast steg för steg, och bara de starkaste kan snabbt nå vägens höjder. Likväl måste de som läser denna bok och vill göra det som Alcyone gjort, genast besluta att göra sig av med det själviska begäret, eftersom det binder. Även kärleken är, såsom jag sade, en hjärtats bundenhet, om det däri finns något av själviskhet. Men om den är helt och hållet fri från varje självisk tanke, är den en hjärtats makt. Förrän banden lossats, förrän själviskheten utrotats, kan även själva kärleken vara ett hinder likaväl som en hjälp.

Det har i Indien och annorstädes rått mycken oförståelse i denna sak, emedan man sammanblandat kärleken (som är osjälvisk) med begäret (som är själviskt). Somliga filosofer söker förhärda sig ända till likgiltighet för vad som sker dem, för att slippa lidandet genom att avstå från kärleken. Men det är den orätta vägen, ty på denna utvecklas människor endast till hälften, intellektuellt men icke emotionellt. Vi måste ha förmågan att uttrycka även stora svall av känsla, men de måste då vara avspeglningar av jagets högre känslor, under sträng kontroll, icke de emotionala vågor som rycker oss med sig enligt begärselementalens vilja. Att styra känslan genom att döda den är liksom att försöka undvika att så dålig sådd genom att inte göra något alls. För oss är mästarens väg att vi av oss själva, genom våra handlingar, känslor och tankar, blir till allt större gagn för mänskligheten, och ju mer vi kan göra detta på alla tre sätten, desto bättre blir det för alla inblandade.

När alla själviska begär upphört, kan det alltjämt återstå ett begär efter att få se resultatet av det egna arbetet. Om du hjälper någon, vill du se hur mycket du har hjälpt honom. Kanske du rent av vill att även han ser det och blir tacksam. Men detta är alltjämt begär och dessutom brist på tillit.

A.B. – Detta är vad Bhagavad-Gītā kallar att icke arbeta för frukten. Resultatet är frukten. Om man verkligen arbetar, har man inte tid att märka resultaten, inte tid att stanna för att betrakta en fullbordad del av arbetet. Så snart en sak är gjord, väntar en annan på att göras. Man slösar tid, om man betraktar resultaten. Om man stannar för att tänka på det man redan gjort, hur skall man då kunna fortsätta till nästa arbetsuppgift? Och vad personlig hjälp beträffar, som är det skönaste av allt man kan ge, eftersom den egna kärleken står bakom den, skall man inte

se efter om den man hjälpt uppskattar det man gjort. Det är liksom att springa efter den man skänkt en gåva för att se efter om han är tacksam för den och att vilja få hans tack. Den som handlar så, har inte skänkt utan sålt. Det är byteshandel: så mycken hjälp för så mycken tacksamhet. Byteshandel hör inte hit! Minns hur Kristus drev ut ur templet dem som där sålde, ehuru det de sålde var avsett att offras: "Gören icke min Faders hus till ett marknadshus."

C.W.L. – Ingen är ivrigare verksam än esoterikern. I samma stund han avslutar en sak, går han vidare till nästa, och han stannar inte för att se vad det blivit för resultat av det han tidigare gjort. Antag att ni vårdade sjuka i ett sjukhus eller sårade på ett slagfält. Ni skulle då göra ert bästa för den ene sjuke eller sårade för att sedan genast taga om nästa. Ni skulle då inte kunna stanna upp en halvtimme för att se efter vad som blev resultatet av era föregående insatser. Ni skulle inte ens kunna hejda er för att taga reda på om den eller den individen överlevde eller ej. Det är alldeles detsamma med mästarsens arbete. Vi har inte tid att stanna och tänka på de yttersta resultaten, och allra minst har vi tid att tänka på oss själva i samband med dessa resultat. Det är bara mänskligt att önska att våra ansträngningar krönes med framgång och att bli upprymda, när denna kommer. Men vi måste höja oss över dylika mänskliga skröpligheter, eftersom det mål vi eftersträvar är övermänskligt. Om något är välgjort, kan vi glädjas däråt, men vi måste känna lika stor glädje, om framgången är en annans, som om den vore vår egen.

Det talas här om att ibland önska att den man hjälpt också ser detta och är tacksam. Om någon har någon dylik känsla, så ger han inte utan säljer. Det enda givande som godkänns i esoteriken är det gudomliga, kärleksfulla utgivandet, liksom solens livgivande strålar.

När du ger av din styrka för att hjälpa, måste det bli ett resultat därav, antingen du kan se det eller ej. Om du känner Lagen, vet du att det så måste vara.

A.B. – I boken *Om Kristi efterföljd* ställs frågan: "Vem vill tjäna gud för intet?" Lärjungen måste arbeta för arbetets skull, icke för att få se resultatet, och även utan den lycka och tillfredsställelse som kommer av tanken "jag tjänar". Han måste ge sig för världen, eftersom han älskar den. Det måste naturligtvis bli ett resultat, emedan vi lever i en värld som styres av lagar. Det är därför vi inte behöver bry oss med detta. Mycket ofta är vårt arbete sådant att det inte genast medför resultat i fysiska världen, utan att andras insatser måste till för att det skall komma närmare sin fullbordan. Men utan dem som först fick slita utan att få se resultat kunde det avsedda arbetet aldrig ha genomförts.

Ni kan icke utföra viktigt arbete utan att lita till lagen, ty allt stort arbete är långsamt arbete. Begrunda till exempel en manus arbete. Det ena årtusendet efter det andra förgår innan något liknande ett resultat kan skönjas. Samma regel gäller även för byggandet av ett hus, ty först måste en djup och stadig grund läggas. Vårt arbete handlar till stor del om att lägga grunder, som inte syns. Senare kommer andra för att lägga den ena raden tegelstenar ovanpå den andra, och dessa når till sist över markytan och blir synliga för alla. Men betyder det då att arbetet med grunden var gagnöst?

Resultaten är ofrånkomliga. Arbeta därför på ett stilla, vetenskapligt sätt, och ni blir aldrig besvikna. All besvikelse beror på begär efter frukten. Ni kan fortsätta arbetet träget och länge utan att se några resultat, och så en dag blixtrar resultatet fram för er syn. En kemist, som är i färd med att göra en mättad lösning, fortfar med att hälla ett salt i vattnet, och för en tid förblir vätskan till synes opåverkad. Sedan släpper han det sista kornet däri, och det hela övergår plötsligt i fast tillstånd. Så är det också med vårt arbete. Plötsligt visar det sig vara fullbordat. Vi förbereder för den store lärarens ankomst. Vi måste lägga all vår kraft i detta arbete, stilla, med tillförsikt, tålmodigt, helt offra oss för arbetet. När herren Maitreya kommer, skall han taga upp allt vi har gjort, och resultatet blir då uppenbart för världen.

C.W.L. – Det krävs ofta en insats av flera människor, den ena efter den andra, för ett stort resultat. När en stor reform skall införas i världen, är det ofta så att en enda människa eller en enda grupp människor inser behovet och börjat tala och skriva om det. Denna enda individ eller grupp blir förlöjligad, och det förefaller då som om det påbörjade arbetet bleve resultatlöst. Men

något ytterligare fåtal människor har ändå vunnits för saken, och de kommer att fortsätta. Allt fler ansluter sig, och till sist antar samhället i dess helhet den föreslagna reformen och inför den. Det som de senare tillkomna människorna utförde hade varit omöjligt utan pionjärens skenbart fruktlösa insats.

Mycket ofta kan vårt arbete vara av den art att det för något nära sin fullbordan. Någon annan får sedan ingripa för att lägga sista handen vid verket. Hans mödor kommer då att erkännas, så att han anses ha utfört det hela. Strunt i det, vi får inte bry oss det minsta om att få erkänsla och beröm, utan endast känna oss lyckliga över att få ha arbetat för saken. Man får inte tänka: ”det där tog mig så hårt”. Det ingår i vår karma vad vi har gjort, och det har ingen betydelse vad världen säger om det just nu. Den som arbetar vetenskapligt, med förståelse, utan en tanke på resultatet, utom att allt gott arbete på något sätt, någonstans måste göra gott, den kommer heller aldrig att känna sig besviken.

När världsläraren kommer, skall han taga upp allt vårt arbete, fortsätta det och fullborda det, och då kommer det hela att synas vara hans arbete. I en viss mening är det också hans, eftersom vi inspirerats av honom. Likväl har åtskilligt därav möjliggjorts genom det osynliga eller skenbart fruktlösa arbete ett antal odmjuka människor utfört före honom. Att oss beretts tillfälle att höra till dessa är förvisso det största privilegium vi kunde önska.

När man känner naturens lagar, kan man i alla händelser använda dem. Detta gäller lika mycket det arbete vi gör i högre världar, som det vari vi är inbegripna i fysiska världen. Vår varje tanke bildar i emotional- eller mentalvärlden en form, och denna når den människa eller den sak vi tänker på, svävar omkring denna och urladdar sig på gott eller ont enligt sin egen natur och beskaffenhet. Det är icke besvärligare att bilda en tankeform som hjälper än en som skadar. Allt beror på vår egen inställning. Ni kanske tänker: ”Min inställning betyder något bara för mig och bara just nu.” Men den betyder något också för andra, och den betyder något också i morgon, nästa månad eller rent av nästa år, eftersom den ju alstrar tankar som återverkar på er. Varje tanke förstärker sig själv genom att framkalla sin egen upprepning, och detta flerfaldigt. Det är vår sak att bilda former, som i varje avseende är välgörande. De må vara osynliga för våra vanliga ögon, men de utför likväl ofelbart sitt arbete.

Du måste alltså göra det rätta för det rättas skull, icke i hoppet om belöning. Du måste arbeta för arbetets skull, icke i hoppet om att få se resultatet. Du måste utge dig själv för tjänandet av världen, eftersom du älskar den, och du kan icke annat än att utge dig själv för den.

C.W.L. – Kärleken är sannerligen den största drivkraften. Genom hela den undervisning vi får av denna bok och några andra senare skrivna, som till stor del författats efter dess mönster, iakttar vi hur starkt och hur ofta den upprepar detta behov av kärlek såsom drivkraften i livet, såsom förklaringen på allt och såsom boten för allt ont. Det är därför att detta blir grundtonen i världslärarens egen undervisning, när han kommer, som det så starkt förebådas i deras undervisning som i någon ringa mån söker bereda vägen för honom.

En annan sak, som den studerande märker, är att överallt i denna bok mästaren tar för givet att vi alla är ytterst uppriktiga, och själva arbetet är det enda viktiga för oss. Detta är förvisso det bästa sättet att göra denna inställning till sin, om det alljämt finns något av andra tankegångar som hänger kvar omkring oss. Att det i hans medvetande alldeles tydligt icke finns någon annan tanke än tanken på tjänandet är den största eggelsen för oss att göra oss själva till det han önskar.

Det är ofta vi står i vägen för oss själva. Vi behöver då kliva åt sidan och ge det högre jaget i oss en chans att verka, ty så länge vi reser vissa förbehåll, så länge det finns något vi ej är beredda att uppge för mästarens tjänst, står vi också i vägen för oss själva. Det är sällsynt att finna någon, som inte har några som helst förbehåll, som ger sig villkorslöst hän för mästarens arbete, som icke låter något hejda sig, utan ger sitt allt. Det är sällsynt, men den människa som har denna egenskap, kommer att gå långt och mycket snabbt.

TREDJE KAPITLET

PSYKISKA FÖRMÅGOR

Hys intet begär efter psykiska förmågor. Dessa skall komma dig till del, när mästaren vet att det är bäst för dig att äga dem.

A.B. – Termen ”psykiska förmågor” i egentlig mening innefattar alla yttringar av medvetenhetens förmågor genom organiserad materia i fysiska kroppen eller emotional- eller mental-kroppen. Alla intellektuella förmågor är således psykiska förmågor. Att man kommit att hålla isär de vanliga medvetenhetsförmågor, som yttrar sig genom hjärnan, och de olika slagen av klärvoajans och liknande förmågor, är olyckligt. Man hör ofta människor tala emot förvärvet av psykiska förmågor, trots att de själva använder dylika hela tiden genom fysiska kroppen. De avvisar emotional syn, alltmedan de använder fysisk syn. Det är ologiskt att avvisa emotional syn, såvida man inte är beredd att intaga samma logiska ståndpunkt som vissa indiska yogier, vilka betraktar bruket av både fysiska och överfysiska sinnen såsom lika stora hinder. Dessa män tänker alldeles rationellt, när de icke värdesätter något av sinnena, då de anser att dessa endast sätter dem i närmare förbindelse med illusionens världar, vilka de vill undfly. Jag håller inte med dessa människor. Jag anser det bättre att vara sund och äga alla sina förmågors bruk i alla världar. Men med undantag för deras konsekventa inställning är åtskilligt av talet mot psykiska förmågor oförnuftigt.

Det är visserligen så att man i det tidiga utövandet av sina emotionala sinnen alltid löper risken att vilseledas. Men även de fysiska sinnena kan bedraga. Vissa synfel kan till exempel bero på dålig matsmältning och leversjukdomar. Till denna kategori skulle jag dock inte hänföra – som den vanlige läkaren gör – mycket sådant som i själva verket är yttringar av eterisk eller emotional syn. Det vanligaste exemplet på hur våra sinnen bedrar oss är soluppgången. Vi vet att solen inte stiger upp, men vi ser den göra det.

Sinnena behöver alltid rättas av förnuftet, vilket är högre än alla sinnesförmågor. Den emotionala synen bedrar er ständigt, när ni börjar utöva den. Den som skolas av en mästare får därför genomgå en bestämd och grundlig praktik. Han tillfrågas om vad han ser, och hans svar blir i förstone mestadels felaktiga. Därpå påpekas hans misstag för honom och får han förklaringar på dem.

Antag att en människa, som icke skolas av en mästare, lyckas väcka denna synförmåga. Detta sker ofta, ty i den normala utvecklingsgången börjar de emotionala sinnena fungera, varför många besitter dem i någon mån. En sådan människa är i samma slags belägenhet i emotionalvärlden som ett litet barn här i fysiska världen. Ni vet hur ett litet barn sträcker ut handen för att gripa efter ljus som står tänt i andra änden av rummet. Barnet får naturligtvis sitt misstag rättat av dem som är äldre. Att somliga föremål barnet vill nå befinner sig på större avstånd får det inse genom att bäras till dem av de äldre. Likaledes begår nybörjaren i emotional syn många misstag, som inte skulle ha de minsta betydelse, om han vore i äldres sällskap. Dessa misstag skulle heller inte vara särdeles allvarliga, om människor ägde sunt förnuft. Men olyckligtvis är det så att den som råkar mottaga ett meddelande från emotionalvärlden eller få se något med emotional syn, alltför ofta tror sig mer framstående än andra genom att ha bevärdigats en särskild uppenbarelse. En dylik människa är alltså inte i stånd att i detta slags kunskap lära av de äldre såsom ett litet barn vill lära av de vuxna, och sålunda uppstår många svårigheter.

C.W.L. – De som blir mästarnas lärjungar får genomgå en långvarig skolning med avseende på denna högre synförmåga och högre slags intryck i allmänhet. Många torde nog finna denna skolning mycket tröttsam. En äldre lärjunge tar sig an den yngre och låter ett antal olika föremål passera revy och frågar honom därvid vad han ser. Den yngre lärjungen har i allmänhet till att börja med alldeles fel, eftersom han ännu inte kan fokusera rätt. Han kan heller inte se skillnaden mellan emotionalkroppen hos en död och hos en levande människa och lika litet mellan

själva människan och en tankeform av henne som en vän bildat. På dessa och många andra sätt låter den oskolade iakttagaren sig bedraga. Tålmodigt visar läraren honom dessa föremål om och om igen och därvid också hur han skall uppfatta dem, gör honom uppmärksam på de små skillnaderna.

Man bör inte hålla de emotionala sinnena för särskilt otillförlitliga därför att denna skolning är nödvändig. Alla sinnen är otillförlitliga tills de skolats, och är det även därefter, såvida de inte brukas med förnuft och insikt. Varje morgon vid vackert väder kan vi, om vi stiger upp i tid, se solen gå upp. Vi vet fuller väl att den inte gör det, och likväl ser vi den göra det. Ibland säger ologiska människor om sådant, som ligger bortom de flestas erfarenhet, att de inte tror på vad de inte kan se men att de skall tro, om de får se det. Andra går ett steg längre och säger att de blir övertygade, om de kan taga på saken ifråga. Ett enkelt exempel skall visa hur felaktigt tänkt detta är. Häll i tre skålar vatten med tre olika temperaturer: hett, iskallt och ljummet. Lägg ena handen i det heta vattnet och andra i det kalla och håll dem kvar där några minuter. Flytta sedan båda händerna till den tredje skålen, den med ljummet vatten. Den hand som just varit i det heta vattnet ger då budskapet att detta vatten är mycket kallt, medan den andra handen ger motsatt budskap: att vattnet är mycket hett. Detta visar att sinnena icke alltid och utan vidare är att lita på. Deras vittnesbörd måste efterprövas med förnuftets bruk, och detsamma gäller för de emotionala och mentala sinnena som för de fysiska.

Om en människa önskar förvärva psykiska krafter, måste hon arbeta på att utveckla dessa, och det tar ofta flera år, innan hon är fullständigt viss om deras pålitlighet i alla förekommande fall. Det är svårt att bilda sig en uppfattning om hur långt den klärvoajanta synförmågan sträcker sig. Ett enda exempel får räcka. I emotionalvärlden finns det två tusen fyra hundra ett olika slag av det som kallas elementalessens, och om man vill vara tillförlitlig och utföra sitt arbete väl och snabbt, måste man lära sig att urskilja det ena slaget från det andra och veta när dessa skall användas. Arbetet kan utföras utan en dylik kunskap, men då blir det med ett onödigt slöseri, liksom att tömma en hel hink vatten över någon som behöver tvätta ett enda finger.

Vi får emellertid veta att slöseri med energi hör just till sådant, som vi måste undvika. Energi är kapital, och det är vår plikt att bruka den på bästa sätt. Vi är ansvariga för varje slags slöseri med energi, liksom vi även är det, om vi låter den ligga oanvänd och inte gör något med den.

Det vore meningslöst för en lärjunge till mästaren att säga: ”Det där vet jag redan.” Det är icke i denna anda vi bör gripa oss an dessa ting. Vi är alltid ivriga och angelägna om att förvärva mer kunskap, men alltid för att kunna bättre tjäna, för att bli till större nytta. Det är detta det handlar om, och alldeles säkert finner vi bruk för allt slags kunskap i det arbete vi har att göra. Allt esoterikern vet möjliggör för honom att belysa sakförhållanden och ofta förstå sådana, som han annars kanske inte skulle vara klar över. Man har sagt oss att vi till sist i denna evolution skall ha förvärvat all kunskap, befriats från all okunnighet. Allt vårt arbete går i den riktningen, och vi kommer säkerligen att behöva vara på ett underbart sätt sakkunniga för att kunna utföra högre slags arbete, när det blir vår tur. Dittills gör vi klokt i att till fullo bruka de förmågor vi har och att icke önska oss psykiska förmågor, förrän mästaren anser det ändamålsenligt att vi utvecklar dem.

Att alltför tidigt framtvinga dem har ofta mycket besvär i släptåget. Den som äger dem vilseleds ofta av bedrägliga naturandar eller blir han inbilsk och tror sig oförmögen att begå misstag. I varje fall kunde den tid och kraft, som deras förvärv tar i anspråk, användas i arbetet för andra.

C.W.L. – De bedrägliga naturandarna, varav det finns många olika slag, är en mycket reell företeelse i detta fall. De flesta av dem är ganska små varelser, och de finner det mycket lustigt, om de kan förmå en stor människa att göra som de säger, när de befäller henne till det ena eller andra. Dylikt gör de mycket ofta bara genom att låtsas vara Julius Caesar, Napoleon Bonaparte eller någon annan framstående och välkänd gestalt, vilkens namn de händelsevis snappat upp, och det är mycket roligt för dem att se stora människor, som ju står på ett högre utvecklings-

stadium än de själva, handla efter deras ingivelser. Det är kanske något strängt sagt om dessa människor, men de borde ha brukat sitt sunda förnuft i samband med sina visioner.

Om ni understundom hör en röst av icke-fysiskt ursprung, drag då icke den förhastade slutsatsen att det är en mästare eller en stor ärkeängel, som talar. Avlidna människor lyckas ofta meddela sig med levande och ge sina råd, och naturandar spelar ofta sina små spratt, varför det i de flesta fall troligast rör sig om endera av dessa båda kategorier. Så tag det alldeles lugnt med rösten. Den är ett intressant fenomen, icke nödvändigtvis för det man kan få ut av den, utan därför att allt som skiljer sig något från det vardagliga är intressant i sig och att det i allmänhet finns något att lära av det. Men börja inte med att förneka att det är ett slags förbindelse eller meddelande – det är återigen ett oklokt antagande. Man kan anse något osannolikt, men det är inte detsamma som att anse det omöjligt. Lyssna med respekt på uppenbarelsen, men låt den inte på något sätt påverka ert handlande, såvida ni inte har goda skäl därtill. Handlandet skall alltid vara resultatet av ens eget beslut, alltid följa på ens eget förnuftiga tänkande, inte på uppmaning av någon man inte känner.

Många människor har uppenbarelsen, som de tror komma att förvandla världen. Även om dylika meddelanden vanligen är välmenande, är de ingenting påfallande med dem, och de tenderar att vara i sina huvuddrag ganska obestämda och oklara i sin lära. Så långt de räcker, utgör de på det hela taget en förbättring utöver de mycket begränsade och inskränkta renläriga religiösa föreställningarna. De följer nästan alltid de mönster teosofin eller new-thought-rörelsen bildat – urvattnad teosofi, skulle man kunna kalla det, och därvid mer vatten än teosofi. De lämnas vanligen med fullkomligt goda avsikter av någon avliden, som numera kommit till klarhet om vissa allmänna fakta om livet, vilka han önskar meddela de efterlevande. Han anser att världen skulle bli så mycket bättre, om dessa högre ideer godtoges och försöker inskräpa dem hos människor med ungefärligen den inverkan som den rike mannen tänkte sig i den bibliska liknelsen, nämligen att om någon av de döda komme åter till de levande, skulle dessa göra bot och bättring, varvid de förstås glömmar Abrahams kloka svar: ”Lyssna de icke till Moses och profeterna, så skola de icke heller låta övertyga sig, om någon uppstår från de döda.”

En sådan människa glömmar att hon själv i livstiden icke fäste något som helst avseende vid budskap från ”andar”. Om vi råkar få ett dylikt – och det får vi säkert, av ett eller annat slag, om vi är vad som kallas ”psykiska” – bör vi mottaga dem med respekt men likväl utan upphetsning. Många av dem som tar emot budskapet, tror att de kommer att kunna revolutionera hela planeten, men så enkelt är det inte. När vi får vetskap om dem, tillämpar vi på dem vissa metoder, varmed dylika meddelandens grad av sanning och riktighet kan prövas. De flesta människor har inte omedelbar tillgång till dessa medel, men om de blott tillämpar vanligt sunt förnuft på sina överfysiska upplevelser, kan de bringa åtskillig reda i de flesta av dessa. De flesta människor förhåller sig till dessa på ettdera av två sätt: de tror blint på dem eller de avfärdar dem som löjliga. Båda dessa förhållningssätt är enfaldiga. Envar som studerat dessa ting, vet att de faktiskt rör sig om meddelanden men då för det mesta bara från människor, som inte kan ge oss något nytt och riktigt. En avliden människa kan, om hon är klok nog, lära sig vissa saker, som hon under fysiska livstiden inte kunde. Men nästan alla avlidna försummar dylika tillfällen och fortsätter nöjda att leva med de begränsningar och fördomar de hade i jordelivet.

Upplevelser av det överfysiska ökar nu, eftersom tiden nalkas för världslärorens ankomst, och detta är välkänt i alla världarna. I fysiska världen råder en spänd förväntan om hans ankomst också alldeles utanför teosofiska kretsar. Det finns många, som känner att han nalkas och därför är mer benägna än förut att mottaga dylika meddelanden. De inbjuder till sådana genom sin förväntansfulla inställning. Därför är det helt visst så att mycken information och desinformation kommer att spridas om Herrens ankomst. Han sade själv för länge sedan att mången falsk Kristus skulle komma. Kristna i gemen föreställer sig nog en falsk kristusgestalt såsom en antikrist, som avsiktligt vilseleder folket. Men de flesta dylika är välmenande människor, som är alldeles övertygade om att de åtnjuter Kristi överskygd. Just detta att de menar väl gör dem så

mycket farligare, eftersom människor förnimmer deras uppriktighet och rycks med av denna.

Den teosofiska inställningen till falska kristusgestalter kan uttryckas ungefär som så: det är ledsamt att människor vilseleds till tron att någon alldeles vanlig människa skulle vara världsläraren. Ändock: om läran är god och människorna följer den av hjärtat och ädelt, så blir de därmed bättre. Att de på vissa punkter hyser felaktiga åsikter, hindrar dem inte att få den goda skörden av att de levat ett gott liv. Det vore naturligtvis bättre, om de kunnat inse sanningen, men vi får icke göra misstaget anse att människor som har fel i avseende på någon viktig sanning, nödvändigtvis har fel i alla andra avseenden – ty så är det icke.

Jag hoppas dock att vi som studerar teosofin är fria från just denna villfarelse, eftersom vi väntar oss ankomsten med en klarhet och bestämdhet som de flesta av sekterna inte har. Eftersom stunden nalkas, måste vi bruka vårt sunda förnuft, aldrig förneka någots möjlighet, utan alltid tillämpa omdöme och urskillning. Vi kan antaga Gamaliels inställning: ”Och nu säger jag eder: Befatten eder icke med dessa män, utan låten dem vara, ty skulle detta vara ett rådslag eller ett verk av människor, så kommer det att slås ned; men är det av Gud, så kunnen I icke slå ned dessa män. Sen till att I icke mån befinnas strida mot Gud själv.” Låt oss taga emot allt som är gott, ur vilken källa det än kommer.

Mästarna påverkar många människor och bryr sig inte om huruvida de redskap de använder känner dem eller ej. Därför måste vi vara beredda på att det alldeles utanför de teosofiska organisationerna finns andra krafter, som arbetar mot samma stora mål. Och alltmedan vi följer vår väg och tjänar vårt eget samfund fast, starkt, troget, lojalt och håller oss till detta, eftersom det uppenbart är sättet för oss, skall vi likväl akta oss för att fördöma eller yttra oss nedsättande om andra manifestationer utanför detta, vilka kan sträva åt i stort sett samma håll, och vi får inte vänta oss att dylika manifestationer skall vara alltigenom rena och fullkomliga. På alla slags sätt kommer andlig kraft att utgjutats nu och fram till tiden för ankomsten. Hierarkin själv låter sitt inflytande flöda över världen, och även om detta kanske blott föga berör den människa som är helt upptagen av världsliga göromål, betyder det mycket för dem som är mottagliga. För dem som är redo att göra rätt bruk därav, innebär det att bygga en ny himmel och en ny jord.

Att det blir ovanliga händelser är visst. *Asiens ljus*, som mycket troget återger de buddhistiska böckernas innehåll vad gäller herren Buddhas liv, berättar om och om igen att olika grupper av icke-mänskliga varelser visste om hans ankomst och gladdes däråt, och att devaer och naturandar överallt kände hans underbara magnetiska inflytande och samlades, när något särskilt stort skulle hända – vid hans födelse, när han skulle nå buddhaskapet och när han skulle hålla sin första predikan. Det ligger mycken sanning i denna tanke. Varje gång en större manifestation av den högre makten skall äga rum, uppfattas detta av de andra och mer mottagliga evolutionerna mycket mer än av mänskligheten. Eftersom människorna huvudsakligen inriktat sig på att utveckla det lägre mentala och länge försummat tingens dolda sida och varit så fullständigt uppslukade av sig själva, är de för närvarande mindre känsliga än många av djuren. Jag har känt katter och hundar, som var känsligare än människor för högre inflytanden – inte så att de kunde få så mycket ut av dem, men de uppfattade dem, medan människorna inte gjorde det.

När Herren kommer, skall han säkerligen fortsätta de experiment, de påbörjat som förberett för honom, och genomföra dem till en lyckosam avslutning, varför han troligtvis kommer att lämna världen i ett tillstånd, som på många sätt skiljer sig från det, vari han fann den. Han kommer att inte bara förkunna sin religion, utan det kan mycket väl bli så att alla slags reformer införes såsom en följd av hans undervisning. Man kan naturligtvis inte säga detta med bestämdhet, eftersom det troligen blir ett motstånd denna gång liksom den förra.

Vi kan nog inte utgå ifrån att han kommer att övervinna allt motstånd. Troligen behöver många lärare komma, innan hans lära vinner hela världens bifall. När han kom för två tusen år sedan, var det knappt att människorna fick höra talas om honom. Vi måste vänta oss att lärarens och hans lärjungars liv blir allt annat än lätt. Världen i stort är alltid beredd att taga fasta på och

föra vidare onda rykten, så att vi lika gärna kan bereda oss på en väldig mängd små obehag och tråkigheter, om icke värre ting. Alla slags egenintressen kommer uppenbart att finna de förändringar han föreslår motbjudande. Egenintressena mördade honom förra gången efter blott tre års undervisning. Hur det blir denna gång kan vi inte säga, men vi hoppas att det i varje land skall finnas en kärna av människor, som kan göra det väl värt för honom att stanna och arbeta med oss längre än tre år. Orden Stjärnan i öster har bestämt inriktat sig på att arbeta för honom, med full vetskap om vad det innebär och om den form hans lära troligtvis skall antaga. Det kan mycket väl finnas andra individer och organisationer, som inspirerats att arbeta på samma sätt, ofta utan några medel att förvärva sådan kunskap som vi har förmånen att äga. Vi hoppas att vårt tjänande skall möjliggöra det som tidigare ej kunde göras. Vi hoppas, men vi kan inte säga något bestämt. Vi kan endast göra vårt bästa.

De som genom sin skörd fått på sin lott att arbeta med kärlekens store herre, kommer nu nödvändigtvis i inkarnation. Vi hör därför ofta talas om barn med ovanliga egenskaper och förmågor. De måste komma nu för att ha nått mogen ålder, när Herren kommer. De kommer nog att på vissa sätt skilja sig från andra barn, varför ni inte skall bli förvånade, om ni får höra talas om unga människor, som minns sina tidigare liv eller har andra egna överfysiska upplevelser. Allt dylikt är fullkomligt naturligt och vad man kan vänta sig på grund av den särskilda tid vi lever i. Dr Besant gav en gång anvisningar för hur människor bör behandla sådana unga, som de får ha att göra med. Hon sade: "Bli inte upphetsade för något sådant och berätta inte vidare alltför lättvindigt om föregivna upptäckter av sådana barn, ty det är mycket få människor som vet vilka de var i tidigare liv. Minns att alla sådana barn är ovanligt känsliga, så att ni alltid är mycket vänliga och mycket milda i ert umgänge med dem. Ovänliga ord eller åtbörder får aldrig förekomma. Ni får aldrig skrämja eller oro dem, ty de känner betydligt mer intensivt än andra barn. Ni måste skydda dem för folksamlingar eller för umgänge med icke önskvärda personer. Ni skall låta dem bli bekanta med blott ett fåtal människor och omge dem med harmonisk magnetism, som inte får ändras för ofta. Ni skall inte låta dem gå i skola, utan ni skall omge dem med en särskilt kärleksfull atmosfär.

A.B. – Här lägger mästaren till ytterligare ett skäl till varför man inte bör vilja förvärva psykiska förmågor: den tid och kraft som deras förvärv kräver kan användas i arbetet för andra. Märk hur genomgående de råd mästaren ger avser tjänandet och frigörelsen från varje slags själviskhet. I stället för att öda sin tid och kraft på att skaffa sig psykisk förmåga för eget bruk skall man ägna dem till att tjäna sin omgivning. Om mästaren ser att ni sålunda brukar varje förmåga ni redan äger i tjänandet av andra, så att fler förmågor kan anförtros er, då det är säkert att ni kommer att bruka osjälviskt även dessa, kommer han att träda in. Om ni kan ärligen säga att ni använder varje förmåga ni äger, var då vissa om att ni står på tröskeln till att få nya förmågor er anförtrodda. Men det är mycket få som kan säga det, och om ni icke hör till dessa, är det bäst att börja arbeta på att nå detta tillstånd.

Detta är också innebörden av liknelsen om de anförtrodda punden. En man skulle bege sig på en resa och anförtrodde då sina tjänare några summor pengar. En tjänare fick fem pund, en annan två och en tredje ett. Sedan husbonden återvänt, frågade han dem hur de använt de anförtrodda punden. De som fått fem och två pund, hade handlat med dem och kunde därför återlämna dem med ränta. Men den tjänare, som anförtrotts endast ett pund, hade gömt det i jorden och fick nu lämna det tillbaka utan att ha gjort någon vinst med det. Då tog husbonden det ifrån honom. De båda andra tjänarna, däremot, som varit trogna i det lilla, satte han att styra över större ting. Och han sade: "Var och en som har, åt honom skall vardas givet, så att han får över nog; men de som icke har, från honom skall tagas också det han har." Det synes paradoxalt, men yttrandets esoteriska innebörd är tydlig. Den som använder sina förmågor till fullo, skall anförtros med mera. Den som icke använder sina förmågor och som därför från esoterisk synpunkt icke äger dem, skall förlora även möjligheten att använda dem, så att de förtvinar.

Ingen har anledning att klaga på att han av mästaren inte får all den hjälp vartill han tror sig

berättigad. Det finns bara ett sätt att uppfylla sin önskan att komma i kontakt med de stora lärarna, och det är att bli till gagn för sina medmänniskor. Detta är det enda anspråk mästarna erkänner. De ser ej till en människas förmåga, utan till hennes användbarhet. Jag kom i detta liv i kontakt med mästaren, när jag inte visste om hans existens och alltså uppenbart inte tänkte på att söka nå honom. Visserligen hade jag varit hans lärjunge i många liv, men det var inte detta som fick honom att uppenbara sig för mig. Han gjorde det därför att jag ansträngde mig till det yttersta att hjälpa människorna omkring mig – de fattiga, de eländiga, de förtrampade – eftersom det var mödan värt för honom att gjuta sin styrka i mig, när den befordrades vidare till tusenden.

I stället för att ropa till mästaren i er meditation och be honom att uppenbara sig för er bör ni alltså undersöka vad det finns för gott arbete som behöver utföras i er stad eller by och gå åstad och utföra det. För mästaren saknar det betydelse, om hans redskap vet att han använder det. Det finns många stora hjälpare, som, utspridda överallt i världen, bistås och inspireras av mästaren. Många som ej tillhör Teosofiska samfundet inspireras på detta sätt.

De kommer under utvecklingens gång – de *måste* komma. Och om mästaren ser att det skulle vara dig till gagn att få dem tidigare, talar han om för dig hur du skall på ett tryggt sätt utveckla dem. Till dess är det bäst för dig att vara utan dem.

C.W.L. – Människor säger ofta: ”Jag hör talas om dessa underbara krafter, som gör dem som äger dem så mycket mer användbara. Jag skulle också vilja ha dem.” Det är inget fel i den tanken, men det är bäst att följa det råd som här ges och vänta, tills de kommer naturligt eller tills mästaren själv talar om hur man skall öppna dem. Är det då troligt att han gör detta? Ja, när man är redo. Detta säger jag av egen erfarenhet. Jag hade ingen av dessa förmågor och tänkte inte på dem, eftersom vi i detta tidiga skede av vår rörelse trodde att de kunde utvecklas endast av dem som ägde ett visst mått av psykisk kraft redan från födelsen, och jag ägde ingen dylik. Men en dag, när mästaren besökte Adyar, gav han mig en antydning i denna riktning. Han rådde mig att pröva ett visst slags meditation, och sade: ”Jag tror att du erhåller goda resultat av den.” Jag provade och erhöll resultaten. Detsamma sägs till envar som arbetar för mästaren, när rätta tiden är inne. Detta kan vi betrakta såsom alldeles säkert. I vilken form han ger till känna vad han önskar kan inte förutsägas, men på något sätt gör han det.

Det bästa sättet att göra sig duglig till en dylik ansträngning är tvivelsutan att till fullaste mått bruka alla de krafter man äger. Den som gör det utan tanke på det egna jaget, får sannolikt mottaga vissa nya krafter.

Här har vi ännu en gång den gamla liknelsen om de anförtrodda punden. Ni minns att de båda, som gjorde gott bruk av sina pund, fick fortsätta med detta och betroddes därtill med långt större uppgifter. Detta är vad envar av dem fick höra: ”Rätt så, du gode och trogne tjänare. När du var satt över det som ringa är, var du trogen; jag skall sätta dig över mycket. Gå in i din herres glädje.” Mycket få människor hejdar sig här för att tänka efter vad som menas med detta – logos’ glädje, mästarnas glädje. Det är icke någon oklar känsla av behag eller sällhet eller inträde i himlen. Världarnas byggande är en glädje för honom, det är Bacchus’ lek i de grekiska mysterierna och Shrī Krishnas lek hos hinduerna. Logos har valt att kasta sig in i detta mäktiga arbete för evolutionen. Detta är vår herres glädje, hans glädje över att få utföra denna härliga plan för utgjutandet av hans kärlek genom världsalltet. Och om vi skall gå in i vår herres glädje, måste vi delta i detta arbete och den sällhet det medför. Om vi ej använder alla de förmågor vi äger, skall mästaren ej heller hjälpa oss att förvärva andra. Mästaren får då vänta, tills han ser att vi gör fullt bruk av det vi redan äger. Detta är något som människor inte alltid förstår. De vill bli osynliga hjälpare först. Om hela ert liv är fyllt av hjälpsamhet i fysiska världen, där ni är fullt medvetna, så kommer ni alldeles säkert att bli till gagn i de andra världarna också.

FJÄRDE KAPITLET

SMÅ BEGÄR

Du måste vara på din vakt även mot små begär, som är vanliga i det dagliga livet. Önska aldrig att lysa, att synas duktig.

C.W.L. – De flesta människor vill gärna synas duktiga, att framstå från sin bästa sida. Men ingen, som träffat mästaren ansikte mot ansikte, skulle någonsin kunna tänka på att själv lysa. När han sett denna härlighet, inser han på ett ögonblick att allt ljus han själv kan komma med, är som det av en billig talgdank i jämförelse med själva solen. Blotta tanken vore honom främmande, och om den tidigare funnits där, är den nu skingrad. Den som tror att det ringa ljus han har skulle kunna göra något större intryck i världen, är den som ännu icke sett det högre ljuset och därför inte har något att jämföra med.

Likväl måste vi på alla möjliga sätt göra det bästa av varje egenskap vi har i mästarens tjänst. Det ljus vi äger skall vi inte sätta under en skäppa. Det är inte bara världslärorens mäktiga fyrbåk som behövs. Låt också de ringare ljusen längs hela kusten lysa. Det stora ljuset lyser så starkt att det bländar somliga. Andra lyfter aldrig blicken och vet knappt om att det finns. De ringare ljusen, som ligger närmare deras förmåga att uppfatta, kan tilltala dem. Det kan finnas många, som vi kan hjälpa och som ännu inte alls är redo att taga emot hjälp av de högre utvecklade. Envar har alltså sin egen plats men önskar aldrig lysa för lysandets egen skull, det vore dåraktigt.

Hys ingen önskan att tala. Det är gott att tala litet, bättre att ingenting säga, såvida du icke är alldeles viss om att det du önskar säga är sant, vänligt och hjälpsamt. Innan du talar, tänk noga efter om det du avser att säga har dessa tre egenskaper. Om det icke har det, säg det då icke heller.

A.B. – Människor, som ständigt vill prata, har inte tillräckligt att säga för att alltid kunna tala förnuftigt, varför de säger sådant som inte är värt att höra och sålunda endast bidrar till den oerhörda flod av skvaller som strömmar i världen. Därmed vållar de omätlig skada, om de låter tungan styra sig i stället för att själva styra tungan. Därefter lämnas en undervisning, som jag ofta hört från mästaren: ”Innan du talar, tänk noga efter om det du avser att säga har dessa tre egenskaper. Om det icke har det, säg det då icke heller.” Om ni tillämpar detta, gör det er obenäga till prat, så att ni finner att ni pratar mindre, vilket är en god sak.

Pratsamma människor plöttrar bort sina energier, som de borde använda för nyttig handling. Den som pratar mycket är i allmänhet dålig på att arbeta. Ni kanske tänker att dessa anmärkningar om talet kunde gälla också mig själv, eftersom jag ständigt föreläser. Men utanför mitt arbete talar jag inte mycket. Jag har mistat förmågan till småprat, så att människor ofta klandrar mig för min tystnad. I Västerlandet måste jag ofta tvinga mig att tala, eftersom tigande ofta missuppfattas som surmulenhet eller stolthet eller obenägenhet att framstå som behaglig. Det är således naturligt att min förmåga att tala icke är så stor, såvida jag ej har något bestämt och nyttigt att säga. Tala gärna, när ni har en god anledning att tala, när ni har något att säga som är värt att säga, när ni gör det av vänlighet mot andra. Varje värdelöst ord är ännu en tegelsten ni bygger in i den mur som skiljer er från mästaren. Detta är något som de allvarligt bör överväga som vill nå honom.

Den som talar mycket, kan inte vara sanningsenlig. Jag menar inte att han medvetet och avsiktligt far med osanning, men det han säger kan inte alltid vara riktigt och oriktighet är osanning. Det finns knappast något värre än att ha omkring sig en atmosfär av osanning, en sådan som alltid bildas genom oriktigt tal. Till exempel mottar jag ofta brev, som i sitt myckna ordsvall kanske rymmer en liten kärna av sanning. I alla livets vanliga angelägenheter lär vi oss att icke fästa avseende vid överdrifter. Likaså när jag mottar ett brev, som innehåller klagomål på någon – och det kommer många dylika brev – avgör jag vad det finns för grund till det som

skrivits huvudsakligen genom det jag vet om brevskrivarens karaktär och även genom att känna mig in i den sinnesstämning han befann sig i när han skrev det.

Manun sade att den som bemästrat tungan, har bemästrat allt, och en kristen lärare sade: ”Så är ock tungan en liten lem och kan likväl berömma sig av stora ting. Betänken, huru en liten eld kan antända en stor skog. Också tungan är en eld; såsom en värld av orättfärdighet framstår den bland våra lemmar, tungan, som befläcker hela kroppen.” Att bemästra tungan är att bemästra den lägre naturen. De små besvär människor har är mestadels resultat av deras onödiga prat, reaktionen från detta. Lindrig huvudvärk, krasslighet, nedslagenhet och så vidare uppstår på detta sätt. Om de som har dessa besvär, lärde sig tuga, skulle de snart förbättra sin fysiska hälsa, dels därför att de då icke längre skulle förlora all den nervenergi, som sipprar ut genom deras prat, dels därför att de då icke skulle behöva ständigt betala de små karmiska skulder de ådrar sig genom sitt onödiga prat. Låt oss minnas att Pytagoras ålade sina lärjungar två års tystnad. Detta faktum borde väga tungt hos oss, eftersom han var den mästare som vi nu känner såsom Kūthūmī, Alcyones och även biskop Leadbeaters lärare.

I Indien finns många yogier, som kallas *munier*. De har, såsom beteckningen anger, ålagt sig tysthetslöfte. Värdet därav har i detta land alltid varit erkänt. Jag kände en man, som hållit detta löfte i tio år, vilket givit honom en stor frid och värdighet. Tack vare detta levde han ett långt andligare liv än han annars hade kunnat göra. Naturligtvis kan de flesta av oss inte avlägga ett dylikt löfte, när vi lever i världen och har allt slags arbete att utföra. Men vi kan och bör leva i dess anda, tuga så snart det är möjligt att göra detta utan att stöta andra.

Behovet av att ständigt öva vaksamheten och omdömesförmågan är värdefullt även såsom en träning i större självbesinning. Ni måste säga något, men ni måste bestämma er för att inte säga mer än det som lyder den esoteriska regeln om vänlighet och hjälpsamhet. Det är en god övning att fatta en föresats i denna sak en dag i sänder, bestämma sig på morgonen att icke yttra ett fåfängt ord hela dagen – detta blir åtminstone en dag för det goda. Våra jainistiska bröder ägnar sig åt liknande övningar för att lära sig vaksamhet och självbesinning. De beslutar på morgonen att de under dagen inte skall göra något visst – något som i och för sig kan vara alldeles oviktigt – och gör det sedan inte, och denna vaksamhetens vana som därmed grundläggs motverkar slarvet. Herren Buddha talade också i starka ordalag om slarvet, bristen på eftertanke, som leder människorna till att göra så många misstag.

C.W.L. – Människor som hela tiden babblar kan inte alltid tala förnuftigt eller fruktbart. Än mera: de kan inte vara sannfärdiga. Om människor alltid hänger sig åt löst prat, så måste förvisso somligt av det de säger vara osant, om än ej avsiktlig lögn. De gör alla möjliga oriktiga påståenden och säger sedan. ”Det var inte min mening att säga något oriktigt, så det har ingen betydelse.” Det är inte vad man menar, utan vad man gör, som ger resultat. Om man gör något oklokt, så ändrar inte den goda avsikten faktum att det var oklokt och befriar inte heller från att skörda den motsvarande sådden. Om den goda avsikten var bestämd, så blir den människan till gagn, men okloka handlandet medför dålig fysisk skörd. En människa säger något och rättar sig sedan: ”Jag inser att jag hade fel. Det är inte alls så det är.” Hon har sagt en osanning. Hon menade det inte, men hon har gjort ett osant uttalande. Att säga att hon inte menade det är liksom den ursäkt någon kommer med, som råkat skjuta en annan av våda: ”Jag visste inte att vapnet var laddat.” Han borde ha utgått ifrån att det var laddat, tills han förvissat sig om huruvida det var laddat eller ej.

Det vore en god sak, om vi blott för en dag föresatte oss att icke säga något annat än det som är sant, vänligt och hjälpsamt. Det skulle nog bli en ganska tyst dag, men kanske världen ej skulle förlora så mycket på det, och för oss själva vore det en välgärning. Naturligtvis bleve det då omöjligt att föra ett hastigt och livligt samtal, eftersom vi bleve tvungna att ständigt hejda oss för att tänka efter. Dessa regler bygger på det högre livets lagar. Om en människa vill gå snabbare framåt, måste hon försöka lyda dessa högre regler. Hon måste ålägga sig att följa dem, också när de synes medföra att hon råkar i motsättning med det vanliga livet och dess hand-

lingssätt. Detta kan måhända förefalla svårt, men om hon, efter att noga ha tänkt över saken, känner att det högre livets krav är för svåra för henne, får hon vänta ett liv eller två, innan hon försöker sig på att göra verkliga framsteg. Vi kan inte göra två saker samtidigt: leva ett bekvämt liv utan ansträngningar och göra framsteg. Vi får välja det ena eller det andra, och intet klander faller på den som känner att han inte är påfrestningen riktigt vuxen.

Det är gott att du redan nu vänjer dig vid att noga tänka efter, innan du talar. Ty när du når invigningen, måste du vakta på varje ord, så att du icke yppar det som icke får yppas.

C.W.L. – Detta vore möjligen vilseledande, om man inte hade fakta om invigning klara för sig. Om någon hade för avsikt att röja de verkliga hemligheter han betrotts med vid invigning, skulle han, innan han hunnit yppa ett enda ord, ha glömt att det fanns något att röja. Därför är de verkliga hemligheterna fullständigt tryggade. De har aldrig läckt ut och kan aldrig göra det. Likväl finns en verklig fara för den invigd som måhända är slarvig. Han kan sannerligen försätta sig i ett mycket besvärligt läge. Jag själv innehar vissa uppgifter, som jag inte kan anse kunna vålla någon särskild skada, om de publicerades i dagstidningarna. Men jag har blivit tillsagd att inte föra dem vidare, så jag gör det inte heller, fastän jag inte vet varför. Ett löfte är ett löfte och får inte brytas. Den som inte håller med om detta, gör klokt i att genast avstå från varje tanke på att göra framsteg i det esoteriska.

Mycket av det vanliga pratet är onödigt och dumt. När det är skvaller, är det ont.

C.W.L. – Ofta är det vi kallar onödigt prat likväl sådant vi gör för att fördriva tiden på ett trevligt sätt för någon. Det är nog en olycklig sed i våra dagar att ägna mycken tid med prat, tid som vi i stället hade kunnat använda bättre för att tänka. Det måste förekomma att vi säger sådant, som inte är absolut nödvändigt, endast för att behaga andra, som skulle missförstå oss, om vi ständigt vore tysta. Men frånsatt detta sker en väldig mängd onödigt prat, som inte alls hör till denna kategori, utan är prat för pratets egen skull. Dylikt är misstag. Vänner kan tiga och ändå ha utbyte av varandras sällskap, förverkliga en nära gemenskap i tanken. Men om människor befinner sig i ett tillstånd, där de är rädda för stunder av tystnad i samtalet och måste fortsätta prata, så kommer tyvärr mycket att sägas som vore bättre osagt. Pratsamma människor är som regel inte kända för att vara goda tänkare.

Vänj dig alltså vid att lyssna hellre än att tala. Framför icke åsikter, såvida man icke ber dig yttra dylika.

C.W.L. – Somliga kan inte höra ett uttalande de anser felaktigt eller ofullständigt utan att genast säga emot det och så vålla disharmoni och gräl. Vi måste inse att det icke är vår sak att korrigera andras åsikter eller försöka tala till rätta alla som har fel. Det är vår sak att hjälpa människor så mycket vi kan på ett stilla sätt och, om vi tillfrågas om vår åsikt i ämnet, att yttra denna mycket lugnt och sansat och icke i en anda av motsättning. Vi behöver ej utgå ifrån att vår åsikt är av stort intresse för någon annan. Ibland är den icke det, och då är det orätt att tvinga den på andra. Det kan vara så att en människa är alldeles säker på att något förhåller sig på ett visst sätt och vi mycket väl vet att det inte förhåller sig på detta sätt, men att det är bättre att låta henne prata på. Henne behagar det nog och oss skadar det icke. Hon kanske har valt att tro att jorden är platt eller att solen går runt den – det är hennes ensak. Om man vore skollärare till yrket och hade till uppgift att undervisa en grupp barn, så kunde man vänligt och stillsamt rätta dem, ty det vore då ens plikt, men ingen har till uppgift att vara skollärare för den stora allmänheten.

Men om vi hörde någon taga heder och ära av en annan, vore det förstås vår plikt att säga: ”Ursäkta, men det där är inte riktigt, det är inte sant” och så långt som möjligt lägga saken till rätta för människorna. Det handlade då om att en oskyldig människa angreps – då är det vår plikt att försvara henne.

I ett uttalande om förutsättningarna anges dessa sålunda: Att veta, att våga, att

vilja och att tiga, och den sistnämnda av dessa fyra är den svåraste.

C.W.L. – Rosenkreuzarna ansåg att den som ville göra framsteg i det esoteriska, måste vara besluten att veta, våga, vilja och tiga. Vi måste veta naturens sanningar och våga att tillämpa dem. För att använda de stora krafter, som på denna väg blir våra, måste vi äga en stark vilja, som kan styra dem, och måste vi styra även oss själva. När vi gjort detta, måste vi ha förstånd nog att tiga om dem.

FEMTE KAPITLET

SKÖT DITT EGET

Ett annat vanligt begär, som du måste strängt undertrycka, är önskan att blanda dig i andras affärer. Vad en annan människa gör eller säger eller tror, är icke din sak, och du måste lära dig att lämna henne fullständigt i fred. Hon har den fulla rätten till frihet i tanke, tal och handling, så länge hon icke blandar sig i någon annans rätt. Du kräver själv friheten att göra vad du anser rätt. Du måste lämna henne samma frihet, och när hon utövar denna, har du ingen rätt att tala om henne.

C.W.L. – Man skall inte blanda sig i andras åsikter och handlingar, så länge dessa handlingar uppenbart inte skadar det allmänna på något sätt. Om en människa uppför sig så att hon blir en plåga för sina närmaste, kan det ibland vara vår plikt att föreslå något. Men också i dylika fall är det ofta bäst att avstå och låta saker och ting rätta sig själva i stillhet.

Vi engelsmän skryter mycket om vår frihet, men vi är egentligen inte det minsta fria, ty vi är insnörda i seder och bruk i nästan ofattbar grad. Vi kan inte klä oss som vi vill eller bära oss åt som vi önskar. En man skulle kunna föredraga att iföra sig en sådan klädnad, som brukades i det gamla Grekland – nog en av de vackraste klädedräkterna i världen – men om han gjorde det och vandrade utmed gatan, skulle troligen en skock människor samlas omkring honom och polisen ingripa därför att han utgjorde ett trafik hinder. I varje frihetsälskande land skulle han ha friheten att klä sig och handla som han önskade, så länge han inte bleve till besvär för andra. Men det finns ingen verklig frihet, vi kan inte avvika från det mönster andra följer eller åtminstone göra det endast mycket litet, ty annars skulle avsevärda besvär och störningar vållas. Att det är så är tråkigt, eftersom verklig frihet vore så mycket bättre för alla berörda, i synnerhet för dem som vill blanda sig i andras ärenden.

A.B. – De flesta av oss som menar allvar och är fyllda av entusiasm, är så säkra på värdet av det vi lärt, så övertygade, och med all rätt, om dess oerhörda vikt, att vi vill att andra skall få uppleva detsamma, och ibland skulle vi nästan vilja tvinga dem att se såsom vi ser. Detta är ett fel hos nästan varje entusiastisk natur. Men en människa kan med glädje taga emot endast det hon inom sig redan vet, ehuru hon ännu icke vet det i sin hjärna och därför ännu icke kan klargöra det för sig själv. Förrän hon nått detta första stadium, är hon ej i stånd att godtaga en sanning, som framläggs för henne av någon annan, och att då söka tvinga den på henne gör långt större skada än nytta.

Lika litet kan samvetet uppstå genom yttre påverkan. Det är frukten av tidigare erfarenheter. När människan godtar hela läran och alla råd, innebär det således att den undervisning, hon tar emot i det yttre, har väckt sådan kunskap till liv som hon redan ägde i sitt inre och förmått denna att slå ner liksom en blixtn i hjärnan. Det enda läraren kan göra i detta avseende är således att hjälpa till att få ner i människans fysiska dagsmedvetenhet den kunskap hon redan äger i sitt omedvetna. En av de stora lärarna har påpekat att många människor får mycken teosofisk undervisning under sömnen, medan de är utanför fysiska kroppen. Då lär sig den verkliga människan, och den kunskap som då förvärfvas kan sedan åter ges henne av en i fysiska världen undervisande lärare, vilkens ord hjälper henne att få kunskapen ner i hjärnan. Detta är allt vad den i det fysiska verksamme läraren kan uträtta.

Vi får alla genom upprepade besvikelser lära att vi inte kan hjälpa en människa fram på en väg hon ännu icke är beredd att vandra. Således blir vi mycket tystare – beredda att hjälpa när hjälp kan bli till gagn, även beredda att draga oss undan och vänta, när vår hjälp ej bleve till någon som helst hjälp, det vill säga, när människan ifråga icke kunde gagnas av det vi kunde säga henne. Denna vår inställning inger de okunniga ofta föreställningen att vi vore likgiltiga, när sanningen är den att den mer framskridna människan exakt vet var hon kan hjälpa och var hon inte kan göra det.

De som inte kan se exakt var hjälp kan ges, bör pröva sig fram. Föreslå en tanke. Om denna bemöts med likgiltighet eller stöts bort, inser ni att ni inte kan hjälpa den människa ni närmat er på detta sätt. Då måste ni vänta eller försöka något annat, allt enligt det enskilda fallet. Detta är mycket bättre än att söka tvinga på henne allt ni vet. Försök inte mentalt dränka eller kväva människan genom att låta all er kunskap skölja över henne, och sök inte heller trycka den i henne. Människor vill ofta kräva frihet för sig själva men är lika ofta ytterst ovilliga att medge andra frihet. Detta är ett allvarligt fel, ty andra har lika stor rätt att hysa sina åsikter och uttrycka dem som vi har.

Ibland är felet det motsatta. Slå inte över i den andra ytterligheten, den att man måste godtaga andras åsikter. Ni har er fulla rätt till er egen, avvikande åsikt. Ni kan frankt säga: ”Nej, jag håller inte med om detta” eller ni kan tiga, men det ni inte får göra är att angripa någon för den åsikt han hyser. När ni hör någon uttala sig, använd då först och främst ert eget sunda förnuft, öva alltid ert förnuft på varje uttalande ni får höra. Lämna andra i fred, men förslava inte er själva.

Om du anser henne handla orätt och du kan finna ett tillfälle att enskilt och mycket hövligt säga henne varför du anser detta, kan du möjligtvis övertyga henne, men det finns många fall, vari även detta vore en otillbörlig inblandning. På inga villkor får du skvallra för någon tredje person om saken, ty det är en ytterst orättfärdig handling.

A.B. – Det förekommer ibland att ni kan hjälpa någon, som ni inser handla orätt, men här är stor varsamhet av nöden, eftersom det är så lätt att i dylika fall göra större skada än nytta. En dylik hjälp måste förvisso lämnas endast på det privata och ytterst vänliga sätt som mästaren anger. Om människan ifråga har höga tankar om sig själv, kan vi endast låta henne vara och få lära av erfarenheten, som lyckligtvis är en god lärare.

Om en människa har fått fatt i en idé, missförstått den och sedan lägger fram sin missuppfattning för er, är det inte nödvändigt säga att den är felaktig, såvida ni inte är vissa om att hon har större tillit till ert omdöme än till sitt eget eller åtminstone är villig att allvarligt begrunda vad ni säger. I många fall blir hon säkert klar över felet själv, och då är det bäst att låta henne göra det. Människor kommer ofta till mig med något viktigt tillkännagivande om något som enligt vad de tror skall hända. Vanligen lyssnar jag stilla och artig och uttalar ingen egen åsikt därom. När profetian ifråga sedan inte besannas, inser den som gjort den att han begått ett misstag, men då får man överlämna åt honom att draga sin egen slutsats. Att dylikt sker, är ofrånkomligt, när många människor kommer i kontakt med esoteriken. Ibland blir de förvirrade, då många av deras förutvarande bedömningsgrunder har sopats bort och de undrar hur många av deras kriterier som kommer att raderas bland alla de omvälvningar som pågår. Under dessa omständigheter återstår endast att inte rusa åstad utan hålla sig lugn, sansad och stadig. Efter hand klarnar läget, förgår det falska och felaktiga och visar sig det verkliga bli bestående.

Om du får se någon grymt behandla ett barn eller ett djur, är det din plikt att ingripa.

A.B. – Ifall ett barn eller ett djur behandlas grymt, är det vår plikt att ingripa, eftersom styrkan utnyttjar svagheten, vilken den alltid borde skydda, eftersom svagheten inte kan skydda sig. Så snart ett barn eller ett djur misshandlas, är det den starkares plikt att träda emellan och inte

tillåta någon kränkning av den svagares rätt eller tillåta någon berövas friheten. När ni ser någon grymt behandla ett barn, bör ni alltså ingripa, och se då även till att ert ingripande ger önskat resultat.

När du ser någon bryta mot landets lag, bör du underrätta myndigheterna.

C.W.L. – Åtskilligt har sagts om detta uttalande, och olika slags människor har tagit avstånd från det. Detta är egendomligt, ty om man döljer ett brott, blir man i detta fall en medbrottsling, antingen det sker före eller efter brottets begående, och detta är även lagens syn på saken. ”Men skall vi då spionera på andra för att utröna om de bryter mot lagen?” Visst inte. Ni är inte utsedda till att vara detektiver på spaning efter lagbrytare.

Lagen ger ett land sammanhållning. Den upprätthåller ordningen för allas bästa. Därför är det varje medborgares plikt att hålla sig till den. Likväl måste man här bruka sunt förnuft. Det begäres icke av någon att lyda förlegade lagar, även om dessa blivit kvar i lagsamlingarna. Ej heller behöver någon anstränga sig med att anmäla mindre förseelser. Låt oss till exempel taga frågan om olovligt beträdande av annans mark. Om man ser någon taga en genväg genom någon annans skog, ser jag det inte som nödvändigt att anmäla saken. Om man får en fråga om det, måste man givetvis säga det. Eller tag till exempel lagen mot smuggling av varor genom tullen. Jag skulle nog säga att en god medborgare lyder denna lag och inte funderar på att smugla några slags varor. Men om någon medpassagerare försöker smugla igenom några cigarrer eller dylikt, skulle jag inte riktigt anse det vara min sak att anmäla detta till myndigheterna, då det ju inte handlar om att bryta lagen på något sätt som skadar en annan.

Jag skulle inte själv bryta denna lag, eftersom jag anser att en lag som stiftats bör åttlydas och att, om det är en dålig lag, vi bör använda de författningsenliga sätten att söka få den ändrad. Vi har i vissa fall lagar, som är svåra att lyda. Här och var finns lagar om tvångsvaccination. Personligen skulle jag inte låta mig vaccineras och skulle vägra att underkasta mig vaccination annat än med våld. Jag skulle om nödvändigt vara beredd att gå i fängelse, hellre än att vaccineras, eftersom detta är en ond sak. Allt detta är sådant, om vilket varje människa måste bruka sitt eget omdöme.

I Indien är det särskilt utsagt vilka slags brott som måste anmälas av den som fått vetskap om dem. Hit hör förstås alla de allvarligare brotten. Om man bleve vittne till ett mord eller ett rån, vore det ens plikt att anmäla det, men vad gäller en rad mindre förseelser är man i Indien i lagens mening icke en medbrottsling, om man underlåter att anmäla dem.

A.B. – Det är varje medborgares plikt att, så snart han ser någon bryta mot lagen, söka hejda detta orätta. Detta är en av medborgarskapets elementära plikter. Likväl fick jag häromdagen höra en invändning mot denna lära. En studerande sökte upp mig och sade att det i boken stod något som han inte kunde godtaga. Det tycktes honom såsom en uppmaning att snoka och spionera i andras affärer. Naturligtvis avses ingenting sådant. Men när man ser någon bryta mot lagen, måste man ingripa, eftersom lagen är det som ger ett land sammanhållning, inför och upprätthåller ordning och binder folket samman. Det är därför varje medborgares plikt att värna om lagen. Ingen har rätt att dölja ett brott, när han vet att det kommer att förövas, och om han gör det, så är han en medbrottsling. Detta är så allmänt antaget att den som vet om ett brott och underlåter att anmäla det, är i lagens mening en medbrottsling och kan lagligen straffas. Jag kan endast antaga att den invändande icke hade tänkt igenom vad han sade, ty ett land, vars medborgare ej inser denna enkla plikt och handlar därefter, förfaller på grund av bristen på allmänanda.

Om du får dig anförtrödd en annan människa, för att undervisa henne, kan det bli din plikt att vänligt upplysa henne om hennes fel.

C.W.L. – Detta är självklart. Ett barn, en elev eller en tjänare är oss anförtrödd, eftersom vi är äldre och visare. Om vi inte upplyser honom om de fel han begår, går han miste om vår visdoms och erfarenhets förmån. Därför skulle vi i så måtto brista i vår plikt gentemot honom,

underlåta att göra det vi är satta där att göra.

Förutom dylika fall skall du sköta ditt eget och lära tigandets dygd.

A.B. – Tänk hur annorlunda samhället skulle gestalta sig, om detta tillämpades! I stället för att jämt vara på sin vakt mot sin omgivning kunde en människa leva sitt eget liv fritt och öppet, ty människorna skulle då lämna varandra i fred att handla som var och en funne för gott och skulle inblandning och kritik ersättas med tolerans och god vilja. Vår femte ras, som behärskar världen i dag, är aggressiv, stridslysten och kritisk, men vi måste försöka leva framtidens liv, den sjätte rotrasens liv, som uppnås genom tolerans och aktiv god vilja. Detta leder vidare till det allmänna broderskapets idé, på vilken den sjätte rasen kommer att grundas.

C.W.L. – Det synes inte svårt att sköta sitt eget, men mycket få människor gör det. Det som här menas är att en allmän inställning av tolerans och god vilja borde ersätta det som för närvarande är så pinsamt vanligt – inblandningens och kritikens anda. Om någon gör något alldeles ovanligt, är det nog tyvärr så att många genast måste draga slutsatsen att han har någon skändlig anledning att göra det. Detta är ju ingalunda en nödvändig slutsats. Han kan ha sitt högst privata skäl, och med mindre han gör något uppenbart orätt eller blandar sig i andras liv, bör vi låta honom gå sin egen väg och göra vad han vill.

Liksom några andra fel, som är vanliga i våra dagar, springer denna ur ett överskott av egenskaper hörande till femte rotrasen och femte underrasen. Vår ras är i färd med att utveckla den kritiska förmågan, som hör till det lägre mentala och som, när den drivs till ytterlighet, gärna gör oss aggressiva, stridslystna och trätgiriga. De som strävar efter att skrida framåt i esoterisk mening, skall däremot utveckla den högre egenskap som kallas buddhi, den förenande egenskapen, som medför syntes i stället för analys och försöker se det som förenar i stället för det som skiljer. Att utveckla denna förmåga blir uppgiften för sjätte rotrasen och även, ehuru i mindre utsträckning, för sjätte underrasen, som nu börjar växa fram i Amerika, Australien och några andra länder.

I teosofiska samfundet hyllar vi broderskapstanken, och detta är ett sätt att praktiskt tillämpa den – att finna anledning icke att klandra utan att berömma. Berömvärdt och klandervärdt kan man finna hos allt och alla, om man söker det, och vi har all anledning att rikta uppmärksamheten på de goda egenskaperna, icke på de klandervärda. Sålunda kunde vi göra det som i någon mån bildade en motvikt till den allmänna negativiteten. Vi kan kosta på oss att överlåta fel-finneriet till övriga mänskligheten, som nog kommer att fortsätta sitt klandrande och göra det med större förtjusning än vi skulle kunna. Det är en värdefull övning att leta fram de goda egenskaperna, ty förrän vi börjar söka efter dem, förstår vi egentligen inte hur mycket gott det finns hos var och en. När vi gör detta, kommer vi att finna alla slags vackra egenskaper hos människor vi betraktat med mycket orättvisa ögon. Om människor, som vi känner blott flyktigt eller inte alls, har vi lätt att bilda oss en uppfattning utgående endast från några få intryck: vi såg dem en gång, när de såg arga ut, och har sedan dess vår uppfattning klar: de är argsinta. Eller vi såg dem en gång, när de såg sura och missnöjda ut, och därmed har vi sorterat dem i motsvarande fack. Sannolikt är det så att vi råkade se dem just i detta förargliga ögonblick, medan deras liv i det hela taget inte alls behöver vara sådant som vi ensidigt föreställer oss.

Om vi måste misstaga oss då och då, så låt det då bli på den goda sidan, att vi tror en människa om litet bättre än vad hon i rättvisans namn kunde kräva av oss – det skadar varken henne eller oss. En mästare sade en gång: ”Det finns något gott hos var och en, och det finns något ont hos var och en.” Akta er för att anse någon människa ond, ty man kan vänta sig att hon handlar dåligt, och när hon sedan inte gör det, kan man bli besviken, då det visar att hon haft fel i sitt omdöme. Det är mycket bättre att tro alltför gott om hundratals människor än alltför ont om en enda. Låt oss leva det buddhiska livet, åtminstone såtillvida som vi letar fram det goda och inte det onda, inte bara för sanningens och rättvisans skull, utan även därför att vi vet att våra tankar är mäktiga: tänker vi att någon är ond, bidrar detta till att göra honom sådan, men ser vi det goda hos honom, minskar vi därmed det onda och hjälper det goda att växa.

Bland det viktigaste vi har att lära är att inte låta det lägre mentala rycka oss med sig och förmå oss att tillägga andra människor ovärdiga motiv. Vår erfarenhet av den mänskliga naturen har visat oss att den är felbar, att människor inte alltid drivs av osjälviska hänsyn. Därför är den naturliga tendensen att i motiven leta fram något själviskt i stället för något högre. Men vi får inte låta oss dragas ner till denna lägre nivå, där misstänksamhet och ovänlighet råder. Icke blott för vår egen skull utan även för andras bästa är det nödvändigt att först söka efter det högsta motivet och, även om vi inte ser detta, ge människan vårt erkännande för att ha menat väl. När vi tänker på ett dåligt motiv, intensifierar vi det genom själva vårt tänkande, ty det mentala är mycket mottagligt. Om en människa har förfallit något, och vi ger henne erkännande för att ha menat väl, skäms hon snart för det lägre motivet och ersätter detta med det högre. Dessutom: genom att tillägga alla våra vänner de bästa möjliga motiv får vi säkerligen rätt i nio fall av tio. Naturligtvis säger omgivningen på sitt cyniska sätt till den som gör detta: ”Ni är nog en smula enfaldig.” Då är det bättre att vara en smula enfaldig och göra gott på detta sätt än att vara den klyftige, som inte kan tänka gott om någon.

Praktiskt taget ingen är avsiktligt ond. Man bör därför undvika det vanliga misstaget att tro att de som gör det vi kallar orätt, gör detta av onda motiv. Vi måste akta oss för att göra orätt genom att till exempel antaga att de som äter kött tänker så särskilt mycket på det och gör vad de själva inser vara orätt. De handlar vanligen inte enligt sin egen bättre insikt. De bara följer seden utan att ägna någon tanke åt den. Sådana människor är nog ganska goda. Ja, på medeltiden brände goda människor varandra på bål utan att tänka djupare på saken. Men som en av mästarna sade: ”Vår avsikt är inte att göra goda människor, utan att göra mäktiga andliga krafter för det goda.”

FJÄRDE DELEN

GOTT UPPFÖRANDE

FÖRSTA KAPITLET

TANKEKONTROLL

De sex inslag i uppförandet som särskilt fordras anges av mästaren sålunda:

- 1. Självkontroll vad avser tanken.**
- 2. Självkontroll i handling.**
- 3. Tolerans.**
- 4. Glädje.**
- 5. Tillspetsad målmedvetenhet.**
- 6. Tillit.**

(Jag vet att några av dessa sex har fått olika beteckningar, liksom fallet är med de tidigare beskrivna förutsättningarna. Men i alla dessa fall använder jag de namn som mästaren själv brukade, när han förklarade dem för mig.)

A.B. – Såsom Alcyone säger, skiljer sig mästarens översättning av dessa förutsättnings beteckningar något från dem vi vant oss vid. De tre första är ej olika dem jag många år brukat, men de tre sista är något olika, ehuru den väsentliga innebörden naturligtvis är oförändrad. Den tredje av dessa sidor av det goda uppförandet har jag alltid återgivit med ”tolerans”, liksom mästaren här gör, men den översättningen är det många som inte godtar. Sanskritordet är *uparati*, vilket ordagrant betyder ”upphörande”. Vi fattar upphörandet såsom avseende egenskaper sådana som kritiklusta och missnöje, vilkas motsats således är toleransens dygd. Den fjärde, *titikshā*, har jag alltid kallat uthållighet. Naturligtvis är glädjens begrepp detsamma, ty den som är uthållig är nödvändigtvis gladlynt. Här ger mästaren, som är – om jag så får säga –

påfallande solig, den översättning, som framhåller denna aspekt av egenskapen, och det är något som alla bör meditera på. Sedan kommer den tillspetsade målmedvetenheten, på sanskrit *samādhāna*, som jag översatt med jämvikt – och återigen är tanken densamma, ty den målmedvetna människan är balanserad och omvänt är den balanserade målmedveten. Sist kommer *shraddhā*, som jag alltid kallat tro. Här är det tillit, men återigen är innebörden oförändrad, eftersom jag alltid definierat tro såsom ytterlig tro på den inre guden och på mästaren. Väl att märka är såväl likheterna som skillnaderna, eftersom de hjälper oss att bättre fatta meningen.

1. Självkontroll vad avser tanken. – Begärsfrihetens egenskap visar att emotional-kroppen måste kontrolleras. Denna tankens självkontroll visar detsamma vad avser mentalkroppen. Den innebär kontroll över lynnet, så att du icke känner vrede eller otålighet. Kontroll över själva det mentala, så att tanken alltid är lugn och ostörd, och (genom det mentala) över nerverna, så att dessa är så litet retliga som möjligt.

C.W.L. – Kontroll över lynnet är just något sådant, som är svårt för oss, då vi ju gör det nya experiment som handlar om att höja oss i evolutionen (vilket i mycket betyder att förfina höljena och göra dem allt känsligare), medan vi alltjämt lever mitt i världen. Vår seger blir så mycket större på grund av dessa svårigheter, vars övervinnande visar att vi har kommit längre i att utveckla viljestyrkan än munken eller eremiten har.

Ibland lyckas människor med att avlägsna känslan av vrede men finner det likväl svårt att helt kontrollera de yttre höljena. Det kan då dröja kvar en rörelse av otålighet, när den känsla, som brukade ligga bakom denna, faktiskt är helt och hållet borta. Detta är inte lika dåligt som att ha känslan och inte visa den, men vi måste göra oss kvitt även detta tillstånd, eftersom det vilseleder andra. Om man med klärvoajans betraktar den vanliga människans emotionalkropp, ser man att denna i sin helhet är en virvlande massa och att den, i stället för bestämda, klart markerade band och färger i regelbunden cirkulation, på ytan företer femtio eller sextio små upprörda virvlar, som var och en på grund av den snabba rörelsen utgör en hård knut, liknande en vårta. Om man undersöker dessa virvlar, finner man att de alla uppstått genom små vredesutbrott, små bekymmer eller känslor av förolämpning, avund, svartsjuka och kanske rent av hat, som människan hyst de senaste fyrtioåtta timmarna. Större och mer varaktiga vårtor uppstår, när människan gång på gång förnyar samma slags tanke om samma människa.

När en människa befinner sig i detta tillstånd, är det alldeles omöjligt för henne att tänka lika klart och bestämt som hon annars kan. Om hon då önskar tänka eller skriva i något ämne, måste hennes åsikter färgas och förvrängas av dessa virvlar, även om hon glömt de känslor som framkallade dem. Människor glömmar sina känslor av förargelse och inser icke att dessas verkan kvarstår. De flesta av dem behåller sin samling virvlar i ungefär samma omfattning.

Fördomar visar sig på detta sätt mycket tydligt för emotional och mental klärvoajans. Mentalkroppens materia borde befinna sig i hastig cirkulation, ej överallt i den men i vissa zoner eller områden. Allmänt kan sägas att den tenderar att ordna sig enligt täthet, så att den grövre materien, som visserligen i någon mån cirkulerar runt i hela kroppen, tenderar att dragas till ovoidens lägre del, så att människor, hos vilka själviska tankar och känslor överväger, liknar ägg som står på trubbandan, medan de som är märkbart osjälviska eller esoteriskt utvecklade, liknar ägg som står på den spetsiga ändan. Det finns fyra zoner eller skivliknande delar av mentalkroppen, liksom det i hjärnan finns avdelningar för olika slags tankar.

Föreställ er en människa, som är mycket trångsynt i sina religiösa åsikter. Den mentalmateria, som hör till just denna avdelning, flödar då inte fritt utan stockas och samlar sig till en hög, som börjar förete sjukliga drag och förfalla. Eftersom hennes tänkande om religiösa ting måste gå genom denna avdelning av mentalkroppen, kan det aldrig vara sant, ty dess vibrationer bestäms då av det som egentligen är en mental sjukdom, som knutit sig till det. Hennes uppfattning måste förbli inskränkt, tills hon börjar arbeta med att bota sig genom avsiktlig kontroll och rening av tänkandet. Först då kan hon lära sig att tänka sant – det vill säga se på tingen såsom gudomen gör, som känner hela sitt system exakt sådant det är.

Fördomar är inte nödvändigtvis inskränkta åsikter mot personer eller saker. Ganska ofta är de för dessa. Men även i det fallet är de ett slags osanning och uppvisar samma slags fel i auran. Ett av de vanligaste fallen är det med modern, som inte kan tro att det någonsin funnits ett barn, som kunnat mäta sig med hennes eget. Ett annat exempel är konstnären, som är oförmögen att se något gott i någon annan konstrikning än hans egen.

Från den psykiska kraftens synpunkt betraktat är allt detta liksom öppna sår, genom vilka människans viljekraft ständigt läcker. Om detta är förhållandet hos den genomsnittliga människan, är det naturligtvis mycket värre för den som av naturen lätt oroar sig – en människa som liksom är full av sår och som ingen kraft har kvar, eftersom all är förbrukad. Om vi vill behålla våra energier för att göra ett gott arbete med dem, vilket vi måste, om vi vill bli esoteriker, är vår första uppgift att täppa till alla dessa läckor. Antag att vi vill släcka en eld. Då måste vi spruta en stråle vatten. Strålen måste vi ha pumpat upp till ett högt tryck, och i pumpanordningen och slangarna får absolut inte finnas några läckor. Vad det betyder för oss är lugn och tankekontroll.

Den genomsnittliga människan synes ha blott ringa viljekraft eller ingen alls. När hon drabbas av någon svårighet, bara lägger hon sig under denna och stönar och klagar i stället för att rikta sin vilja på att bestämt göra något åt den. Det finns två orsaker till denna svaghet. Det mått av kraft, som kommer ner i varje människa, är olika allt efter hur mycket hon förverkligat det sanna jaget – hur mycket det enda jaget, gudomen utvecklats inom henne. Till vår väsentliga natur har vi alla samma styrka, men människorna skiljer sig åt i den omfattning de utvecklat den gudomliga styrkan inom sig. Den vanliga människan har inte utvecklat mycket av denna, och även med den hon har slösar hon.

Många av oss skulle vilja fullare bli varse mästartens närvaro och kunna i fysiska hjärnan uppfatta andra goda inflytanden från högre världar. Dyliga inflytanden måste komma ner genom de olika höljen – måste speglas från det ena till det andra. Betrakta hur en grupp träd speglas på vattenytan av en sjö eller flod. Om vattnet är alldeles stilla, får vi en fullkomlig bild, vari vartenda löv finns återgivet, men den minsta krusning förvränger bilden. Om det råder en storm, förstör denna bilden fullständigt. Förhållandet är exakt detsamma med emotional- och mentalkropparna. Dessa måste hållas lugna och stilla, om några sanna eller värdefulla inflytanden skall komma genom dem från ovan. Människor frågar ständigt, ”Varför minns vi inte allt vi gör medan vi sover?” Detta är en av grunderna – eftersom våra höljen inte är stilla nog. Tid efter annan blir de lugna nog för att släppa något igenom, men också då blir intrycket något förvrängt, eftersom mediet inte är fullkomligt klart. Det blir då liksom att betrakta något genom billigt buteljglas i stället för gott fönsterglas. Tingens proportioner förvanskas helt och hållet.

När vi blivit lugna, kan vi arbeta mitt bland störningar och besvär, men det innebär givetvis alltid en ansträngning att hålla kropparna lugna under dessa betingelser. Ansträngningen är så stor att somliga i förstone inte kan göra det alls utan måste steg för steg förvärva styrkan.

Esoterikern lär sig genom självkontroll att arbeta i två världar samtidigt, det vill säga att vara delvis utanför organismen, samtidigt som han arbetar i fysiska världen, så att han, medan han skriver eller talar, kan göra annat med sin emotionalkropp. Jag har till exempel hört sägas av åhörare till mina föreläsningar att de sett emotionala väsen stå på podiet, komma fram till mig och tala med mig. Så långt har de sett rätt. Det sker ofta att dyliga väsen nalkas på detta sätt, önskar få frågor besvarade eller få något utträttat, medan föreläsningen alltjämt pågår. Detta är endast ett litet och obetydligt exempel, men ofta finns det mycket viktigare arbeten att utföra, i vilka esoterikern använder sin medvetenhet på detta komplicerade sätt.

Denna dubbla koncentration utföres i viss mån ganska ofta även i det vanliga livet. Många damer kan sticka och samtidigt tala, eftersom stickandet för dem är en mekanisk handling. En gång hade jag mycket att göra med en av de större bankerna i London. Jag såg där män, som var vana vid att snabbt och felfritt addera siffror i långa kolumner och samtidigt sjunga en sång till kamraternas förnöjelse. Jag måste medge att det vore mig omöjligt att göra detta, men jag

har sett andra göra det om och om igen.

A.B. – I avdelningen om begärsfrihet avhandlade mästaren kontrollen över emotional-kroppen och dess många slags begär, och i avdelningen om urskillning talade han mycket om sanning, som innefattar mentalkroppens renande. Nu behandlar han ytterligare ämnet tankekontroll och även kontroll över känslorna – en känsla är en förening av tanke och begär. Känslor är begär, som är genomträngda av tankeelementet. Med andra ord är känslan begär, blandad med tanke. När mästaren här talar om kontroll över lynnet, talar han om känslan, eftersom otålighet och liknande känslor härrör dels från begärskroppen, dels från mentalkroppen. Den som vill bli esoteriker, får förvisso inte låta sig ryckas med av lynneskast, ty förrän han vunnit kontroll över dessa, så att hans känslor inte kan uppröras, kommer han inte att kunna se bestämt eller klart. Känslvibrationerna väcker då motsvarande upphetsning i den rent mentala materien och stör och förvränger människans alla tankar, så att hon inte kan se tingen korrekt.

Mästaren säger sedan att själva tanken måste vara lugn och ostörd. Detta är nödvändigt, eftersom det endast i dylika förhållanden kan tränga ner inflytanden i det lägre mentala från det högre mentala. Det är visst i *Den dolda världen* mr Sinnett citerar ur ett brev av samme mästare, i vilket han får rådet att för att kunna skriva något användbart hålla tanken lugn, varpå tankarna från det högre mentala speglar sig i den liksom bergen i en lugn sjö.

Det är en god plan, om man vill skriva ett brev i ett allvarligt ämne – om teosofi till exempel – eller författa en artikel, att sitta stilla några minuter. Detta är icke slöseri med tid, ty när man sedan börjar skriva, finner man att tanken flödar stilla och utan ansträngning och att man inte behöver hejda sig mitt i och fundera på hur man skall fortsätta. Så är det, eftersom det högre mentala återges i det lägre mentalas spegel. Detta förfarande är särskilt viktigt för dem som ännu inte förmår stänga av störande yttre intryck.

Yttre störningar kan man göra bruk av för att öva koncentration. Såsom barn fick jag lära mina läxor i ett rum, där andra barn undervisades i andra ting, så att jag efterhand förvärvade förmågan att arbeta med mina egna uppgifter, medan allsköns andra verksamheter pågick omkring mig. Jag äger därför numera förmågan att arbeta ostörd av sådant som kan pågå i min närhet, ehuru jag måste medge att jag finner det svårt att under dessa omständigheter utföra beräkningar. För detta har jag alltid känt tacksamhet mot min lärarinna, miss Marryat. Förmågan vinnes med övning och är sedan användbar på flera olika sätt. Jag har till exempel funnit att jag kan bruka den också när jag är delvis utanför organismen, såsom när jag skrev en av texterna om Alcyones liv.

I det indiska hushållet utvecklas denna förmåga naturligt, eftersom det i detta är vanligt att människor utför olika slags sysslor i samma rum, barn springer omkring och ett otal andra slags händelser inträffar. I byskolan och även i hemmet får flera barn samtidigt undervisning i olika ting, varvid alla läser högt, var och en i sitt ämne, medan läraren följer allt detta och rättar felen allt eftersom eleverna gör dem. Det är nog ingen idealisk metod för undervisning i något ämne, men barnen lär sig koncentration, och det blir dem till mycket stort gagn allt framgent.

Om man kan förvärva denna koncentrationsförmåga, är det så mycket bättre. Om man sedan måste leva mitt i oväsen, så beklagar man sig inte däröver utan drar nytta därav. Det är så en esoterikstuderande arbetar. Jag nämner detta särskilt, eftersom det är med dylika medel esoteriker utbildas. Att lära sig arbeta under svåra förhållanden betyder att gå framåt. Detta är en av grunderna till att somliga av oss skridit framåt, medan andra ej gjort det lika mycket. Jag själv har alltid försökt att taga allt som det kommer i stället för att klaga. Med den inställningen griper man varje tillfälle.

Detta sistnämnda är svårt, eftersom du, när du söker förbereda dig för vägen, ej kan undgå att göra din kropp känsligare, så att dess nerver lätt störes av ett ljud eller en stöt och skarpt känner av varje tryck. Men du måste göra ditt bästa.

A.B. – Mästaren säger att det är svårt att ha nerverna under kontroll. Så är det, eftersom organismen är den kropp, över vilken tanken har minst makt. Ni kan förhållandevis lätt påverka

emotional- och mentalkropparna, emedan de består av finare materia, som lättare påverkas av tanken. Men den tyngre fysiska materien är betydligt mindre påverkbar och därför svårare att kontrollera. Likväl måste den med tiden bemästras.

Aspiranten måste vara känslig och likväl ha organismen och nerverna fullständigt under kontroll. Ju större känsligheten blir, desto svårare blir uppgiften. Många slags ljud går den vanliga människan omärkligt förbi men är tortyr för den känsliga. Vissa sjukdomar medför en omåttlig överkänslighet hos nerverna. Hos den som lider av något dylikt, kan ett hundskall framkalla ett krampanfall. Detta exempel räcker för att visa hur ytterligt känsliga nerverna kan bli.

En esoterikstuderande har inte sjuka nerver – om han hade det, skulle han inte vara under utbildning – men han är liksom en spänd sträng, som dallrar för minsta beröring. Hans nerver blir så lunda så känsliga att han måste bruka stor viljestyrka för att förebygga retlighet. Påfrestningen på organismen kan under dessa förhållanden bli så stor att det i vissa fall, liksom i madame Blavatskys, ibland är klokast att släppa taget, att låta organismen göra som den vill, hellre än att låta den bryta samman helt och hållet. Det var nödvändigt för henne att behålla organismen för det arbete hon hade att utföra, varför hon icke kunde låta den belastas ända intill bristningsgränsen. Detta var emellertid ett undantagsfall. Den aspirant, som vill följa mästarens undervisning, måste göra som han säger här och göra sitt yttersta för att söka vinna kontroll över nerverna. Han må misslyckas gång på gång – det saknar betydelse. Mästarens sista ord i saken lyder: ”du måste göra ditt bästa”. Detta är allt han begär, så låt inte misslyckanden slå ner modet hos er utan fortsatt med att göra ert bästa.

Ibland vållas ett liknande tillstånd av störning inifrån på grund av en sådan överdriven samvetsgrannhet, åt vilken de allvarligaste aspiranterna är benägna att hemfalla. Det finns hos aspiranter två tendenser till ytterlighet: tendensen till vårdslöshet och tendensen till självplågeri. I det senare fallet kan samvetsgrannheten drivas ända därefter att dess tillstånd liknar det hos en överspänd nerv. Så lunda sker det ofta med de bästa studerande att de gör mycket väsen för små misslyckanden. Sätt er inte ner att grubbla över dylikt, så att det i er inbillning växer till allvarliga brott. Vandra er väg mellan dessa båda ytterligheter! Ni kan inte vara alltför noggranna före ett visst handlande, men ni kan alltför lätt göra er olyckliga efteråt. Grubbla inte över fel och brister! Betrakta dem endast för att se grunden till att ni misslyckades, och gör sedan ett nytt försök! Därmed svälter ni ut de tendenser som ledde er till att begå dessa misstag. Att tänka på dem om och om igen bara ger dem ny styrka.

C.W.L. – Fysiska kroppen är den kropp, över vilken viljan har minst makt. Människor säger: ”Visst kan man lära sig att göra något med fysiska kroppen, man kan rent av kontrollera sina känslor, men det är mycket svårare att kontrollera sina tankar.” Jag vet att det är en mycket utbredd föreställning att detta är det allra svåraste. Så är det på sätt och vis. Eftersom mentalmaterien är finare och mer aktiv, är det mycket mer att kontrollera vad avser rörelse och initiativ. Å andra sidan är mentalkroppen mycket närmare det högre, inre jaget och därför mera under dettas kontroll. Det högre jaget äger större krafter, med vilka det kan styra och handskas med mentalmaterien, än det har här nere i fysiska världen. Även påverkas fysiska materien mindre av det mentala. Människor tror att det är lättare, då de är vana vid att kontrollera fysiska kroppen, men inte mentalkroppen.

Det sägs ofta att man kan bemästra smärta i fysiska världen men inte vara oberörd av mentalt lidande. Det verkliga förhållandet är det rakt motsatta. Det mentala eller emotionala lidandet upphör, om man med tanken avlägsnar det från en själv. Att bortse från den faktiska, svåra fysiska smärtan är däremot synnerligen svårt, även om man kan till stor del minska den genom att beröva den dess mentala element. Anhängaren av kristen vetenskap gör detta genom att förklara att det inte finns någon smärta. Han lämnar endast den fysiska delen kvar, och denna är den mindre delen.

Vi bör lära oss att kontrollera tanken, så att den mentala delen av det fysiska lidandet utplånas,

ty såsom lärjungar till mästarna måste vi göra oss ytterst känsliga. Då blir det smärtsamt för oss att sitta nära någon, som dricker alkohol, röker tobak och äter kött. Det är sannskyldig tortyr att vandra runt i en stad, längs en affärsgata, med dess förskräckliga dån av allsköns oväsen. Den genomtränger hela fysiska kroppen och får den att darra. Om man riktar tanken därpå, blir det så mycket värre, men om man inte ägnar det någon uppmärksamhet, känner man mindre av det. Den aspirant, som söker nå de högre världarna, måste lära sig eliminera den mentala delen av detta och icke införliva det med någon tanke, som förstärker det.

De som övar meditation, finner att de är känsligare än de som inte mediterar och att därför påfrestningen på fysiska kroppen ibland är mycket stor. Man hör ofta sägas att madame Blavatsky ibland hade vredesutbrott. Det fanns en mycket förståelig orsak till detta, eftersom hon hade en mycket hårt prövad organism. Hon hade knappast en enda timme utan något akut fysiskt lidande. Organismen var gammal, sliten och nedbruten, men den var den enda som fanns att tillgå för det särskilda arbete hon hade åtagit sig att utföra, och hon var tvungen att behålla den, kunde inte lägga av den, såsom många av oss kunnat göra. Hon fick en gång erbjudandet att göra detta, men hon sade: ”Nej, jag håller ut, tills jag avslutat *Den Hemliga Läran*” – det arbete som då upptog henne. Detta innebar att fysiska kroppen befann sig i ett tillstånd av oerhörd belastning och att hon ibland för att finna lättnad släppte taget om den och lät den göra vad den ville. Det var naturligtvis många människor, som inte förstod, men vi som stod henne närmare, kom till insikten att dessa händelser saknade betydelse. Vi fick många egendomliga exempel på detta. Så kunde detta ske att hon mitt i en vild tirad, då hon ögonskenligen var mycket uppretad på grund av någon småsak. Medan de nyare teosoferna, som inte kände henne, drog sig undan i förskräckelse, fann vi att, om någon mitt i denna upprördhet plötsligt ställde henne en filosofisk fråga, allt gick över, klipptes av liksom en tråd med en sax, vreden försvann och hon besvarade frågan. En människa i ett vanligt vredesutbrott hade inte kunnat göra detta. Många missförstod henne och vände sig bort från henne, men jag vet mycket väl att hon ibland var tvungen att släppa kontrollen eller annars låta fysiska kroppen bryta samman.

Det lugna mentala betyder även mod, så att du utan fruktan kan möta vägens prövningar och svårigheter.

A.B. – Modet är en egenskap, vid vilken de hinduiska skrifterna lägger den allra största vikt. Detta har sin grund i insikten om jagets enhet. Frågan lyder: ”Vilken fruktan, vilken förvillelse finnes för den som insett jaget?”. Även brukas uttrycket ”brahman utan fruktan”. I boken *I förgården* rekommenderar jag aspiranter att meditera på idealgestalten och därvid använda den förteckning av egenskaper som Shrī Krishna lämnar i sextonde kapitlet av *Bhagavad-Gītā*. Den första egenskap han där nämner är *abhaya*, modet.

Modet växer ur insikten att ni är det gudomliga, inre jaget och icke era yttre höljen, vilka är den enda del av er som kan skadas. Alla skillnader i förmåga människor emellan uppstår ur de olika grader av styrka det inre jaget har utvecklat. Till vårt väsen är vi alla lika starka, men det finns utvecklingsstadier. När ni inser att ni själva är gudomliga, vet ni att er svaghet eller kraft beror på det mått av styrka det inre jaget har utvecklat. Er tillflykt, när ni känner rädsla, är då att framkalla kraften ur det inre.

Denna insikt om att ni är det inre jaget är en av de insikter som borde komma er till del genom er meditation. De som utövar sin meditation på morgonen, bör låta den innefatta en ansträngning att bli medvetna om jaget. Något av den styrka, de vinner genom denna ansträngning, bör då finnas kvar hos dem dagen igenom. Detta ger dem det mod de behöver för att skrida framåt på vägen. På vägen finns många svårigheter, som för att övervinnas kräver själsstyrka och ut hållighet, och dessa egenskaper ingår i modet. Hos de ting som möter på vägen finns inslag av nytt och oväntat, och för att rätt förhålla sig till dessa måste man äga modet. Jag vet icke något annat sätt att förvärva denna egenskap än genom insikten om jaget.

C.W.L. – I alla system för esoterisk skolning läggs stor vikt vid modets nödvändighet. Om en människa anträder vägen, måste hon räkna med att bli missförstådd, beljugen och förtalad. Detta

har alltid varit deras lott som sökt höja sig över sina medmänniskor. Den inre styrkan är nödvändig för den som skall möta detta, kunna hålla sin ställning och göra vad hon anser rätt, vad omgivningen sedan än må anse, säga eller göra. En dylik styrka behöver den som skall förverkliga den undervisning denna bok ger – och mycken tapperhet och målmedvetenhet därtill.

Även verkligt fysiskt mod behövs. Det finns på vägen många faror och svårigheter, inga sådana som är blott symboliskt menade eller sådana som möter enbart i högre världar. Prövningar för modet och uthålligheten möter oss under vår vandring framåt, och vi måste vara beredda på dessa. En klenmodig människa kan icke gå framåt på denna väg, där det krävs icke endast godhet utan även karaktärsstyrka som ej kan rubbas av det ovanda och skrämmande.

Jag vet att det i England fanns ett ockult sällskap, som i många veckors tid sökte med olika slags åkallelser att uppväcka vissa spöken och till sist lyckades uppväcka något. Ingen av sällskapetets medlemmar stannade dock kvar länge nog för att reda ut vad detta var. Likaledes söker människor åstadkomma resultat i högre världar men grips av rädsla, så snart de erhåller sådana. Den första gång en människa lämnar sin fysiska kropp i vaket tillstånd, kan hon känna sig litet skrämmd och kanske flyktigt undra om hon kan komma tillbaka igen eller inte. Hon måste inse att det inte har så stor betydelse, vare sig det ena eller det andra gäller. Hon är van vid vissa begränsningar, och när dessa plötsligt faller bort, är det nog alldeles naturligt att hon känner sig inte ha någon grund kvar att stå på. Vi kommer att finna, när vi går vidare, att modet – den vanliga, rättframma oförskräcktheten – är något vi i mycket hög grad behöver. Alla möjliga slags krafter måste vi möta. Det är ingen barnlek.

När vi inser och minns att vi är ett med gudomen, fruktar vi intet. Men ibland, när en fara plötsligt hotar, glömmar människor detta och ryggar tillbaka. Det inre jaget är fullkomligt oberört, fullkomligt oskatt av något dylikt övergående, så om vi kan inse att vi är detta inre jag och icke de yttre höljena, skall vi också vara utan fruktan. Om man någonsin känner något slags fruktan, så skall man frammana ännu mer kraft inifrån, icke vädja om hjälp från någon där ute. Den vanliga kristna läran i detta ämne har varit mycket misslyckad. Den intalar människorna att alltid söka sin tillflykt till bönen, som ordagrant betyder tiggeri och inte borde förekomma i samband med högsta slags strävan, som den så ofta gör. Om vi anser gud vara allgod, bör vi följa herren Buddhas enkla råd: "Klaga icke, gråt icke, bed icke, utan öppna era ögon och se. Ljuset strålar överallt omkring er, om ni blott avlägsnar bindorna för era ögon och skådar. Och det är så underbart, så skönt, långt utöver något en människa kunde tänka eller bedja om, och det strålar för evigt."

Jag vet att många har för vana att ropa på mästaren efter hjälp, när de råkat i svårigheter. Vi kan vara vissa om att mästars tanken alltid finns nära, och alldeles säkert kan vi nå honom. Men varför skall vi besvära honom om något som vi borde kunna själva göra? Sant är att vi kan kalla på honom, om vi önskar. Men om vi kan kalla på den inre guden och göra detta mer och oftare, skall vi säkerligen komma mästaren närmare än vi kunde göra genom att svagt ropa på honom efter hjälp. Människans rätt att göra detta sätts här inte i fråga. Men med vetskap om att mästaren alltid är upptagen med arbete för världen, bör vi förvisso icke önska att kalla på honom, så länge det finns någon möjlig utväg, något möjligt medel, varmed vi kunde själva hjälpa oss ur nöden. Att icke göra detta är att brista i tillit. Det är en brist på tillit icke endast till oss själva utan även till den gudomliga makten.

Även övandet av meditation bör bereda oss för att klara av nödlägen, så att vi inte uppröres av dem. De som har fattat de inre lagarna, bör förbli lugna och samlade, vad som än sker, med insikten att en dylik sinnesförfattning är en nödvändig förutsättning för verkligt framåtskridande och att den chock och upprördhet, som följer av ett hysteriskt utbrott, efterlämnar svårläkta sår i aspirantens känsliga höljen.

Det betyder även stadga, så att du kan lätta de bekymmer, som uppstår i vars och ens liv, och undvika den ständiga oro över obetydliga ting, vari många människor tillbringar sin mesta tid.

A.B. – Stadga är det nästa förvärv mästaren omnämner. Den är den egenskap aspiranten behöver för att icke kastas hit och dit allteftersom vinden blåser. Ett dylikt beroende av yttre ting vållar ändlös oro, eftersom människan då inte har sitt eget liv under kontroll och därför inte kan besluta sig för någon bestämd arbetsinsats. Det är oro som sliter ut människor, icke arbete. Oro är att ständigt älta en viss smärtsam tankegång. Det är för en räddhågad människa svårt att hindra sig från att fastna i någon av de olika gestalter denna ovana antar.

I vissa fall finns hos det mentala en tendens att dramatisera och sedan leva i det självskapade dramat. Detta är något jag själv i en viss utsträckning brukade göra. Jag nämner detta och liknande egna erfarenheter, då det nog gör det jag har att säga er mer levande och användbart än vad en blott abstrakt tanke skulle göra. De flesta aspiranter har nog gjort dylika mentala dramatiseringar, ty vi är alla ganska lika funtade. Jag brukade inbilla mig att någon vän måste ha känt sig sårad av något jag sagt eller gjort, varpå jag föreställde mig nästa möte med denna människa – hur orden då skulle falla, hela det följande samtalet. När vi sedan faktiskt träffades, blev det inte alls såsom jag hade tänkt mig, då vännens första yttrande blev något helt annat än jag inbillat mig. Ibland föreställer sig människor på detta sätt en obehaglig scen och tänker sig hur de kommer att handla under de påfrestande förhållanden de fantiserat ihop och kommer slutligen fram till ett plågsamt sinnestillstånd, varpå de ödar mycken känsla. Ingenting av detta har ännu så länge skett och kommer nog heller aldrig att ske. Allt har varit ett rent slöseri med kraft.

Allt dylikt är blott onödigt bekymmer, och det försvagar det mentala och emotionala. Det enda sättet att göra sig av med denna ovana är att i tanken flytta sig utanför denna scen och iakttaga om den första tanken i denna följd av inbillningar är något, varöver ni har kontroll eller icke. Om ni har det, så kontrollera då tanken. Om ni icke har det, är det värdelöst att tänka på det tills det sker, vilket det till sist kanske aldrig gör. Det är värdelöst att låta tanken grubbla över möjliga framtida händelser. Det är likaledes värdelöst att i tanken älta om och om igen allt som hänt. Ni kan inte ändra det förflutna, så det är uppenbart värdelöst att oro sig däröver.

Månget gott folk gör livet till en börda genom att grubbla över det förflutna: ”Om jag hade gjort (eller inte hade gjort) detta, skulle detta elände aldrig ha skett.” Även om detta är sant, så är det gjort (eller ogjort), och inget grubbel ändrar det förflutna. Människor ligger sömnlösa på natten och oroar sig hela dagen över förflutna händelser de inte kan ändra eller möjliga framtida skeenden. Dylik tankeverksamhet är liksom att belasta en motor eller hjärta med högsta fart utan normalt motstånd, och dylikt skadar både motor och hjärta mer än arbetet gör. Inse att dylik mental överbelastning är meningslös och rent skadlig, så att ni kan sluta med den och i stället lära er att bruka er styrka effektivt. Det är rena dumheten och ingenting annat. Det är något, som nästan alla gör men ingen borde göra, och det är något som den blivande lärjungen helt enkelt icke får göra.

C.W.L. – Av alla mentala svårigheter är oron den värsta att hantera. Den är ett absolut hinder för allt egentligt framåtskridande. Det är i orostillstånd omöjligt att försätta sig i det sinnestillstånd som förutsätts för meditation. Somliga oroar sig för det förflutna, andra för framtiden, och när de väl släppt taget om en orosanledning, har de redan skaffat sig en annan att sätta i den förras ställe. Sålunda finner de aldrig något tillstånd av lugn och kan inte hoppas på framgång med sin meditation.

Den bästa boten för detta är att ersätta oron med en tanke på mästaren, men detta fordrar ovanlig styrka. Att i detta tillstånd plötsligt försöka tvinga emotionalkroppen eller mental-kroppen till lugn är liksom att försöka med en träskiva trycka ner havsvågor under en storm. Det bästa sättet att göra det är ofta att göra något fysiskt – rensa ogräs i trädgården eller ge sig i väg på en cykeltur. Det kan aldrig bli något bestående lugn, förrän höljena kommit i gemensam rytmisk rörelse. Då kan man pröva alla dessa andra metoder och rimligen förvänta sig framgång.

Ofta oroar sig människor över sina ofullkomligheter. Envar av oss finner sig då och då ge efter för fel och brister. Det vore bättre att inte göra detta, men detta kan knappast förväntas ännu, ty om vi inga fel och brister hade, skulle vi alla vara adepter. Det är naturligtvis orätt att

vara vårdslös med dylika ting och anse dem obetydliga, men det är lika orätt att onödigtvis oroa sig för dem. I orostillstånd rusar det mentala runt i cirklar utan ändamål. Om ni har rest på ett fartyg i storm, kanske ni minns att propellern då och då höjs ur vattnet och snurrar vilt i luften. Detta handlar bara om mekanik men gör större skada på maskineriet än långvarigt normalt arbete. Detta liknar exakt oron.

Tid efter annan uppstår orostillstånd i vårt samfund. Jag har under min tid upplevat ganska många dylika. Jag minns mycket väl upprördheten över Coulomb-affären år 1884, att många teosofier var mycket störda och oroade över denna och att deras tillit till teosofin i några fall blev alldeles förstörd, då de antog att madame Blavatsky hade spelat dem spratt. Detta hade egentligen ingenting med saken att göra. Vår tillit till teosofin bygger inte på madame Blavatskys eller någon annans uttalanden utan på att den är ett fulländat och tillfredsställande system, som vi erhållit och som förblir sant, även om madame Blavatsky skulle ha bedragit oss – vilket hon givetvis icke gjorde. Om människor bygger sin tillit på personliga grunder, så kan den lätt rubbas, men om vår tillit grundas på principer som vi förstår, så är den orubbad, även om en betrodd ledare plötsligt sveke oss.

Mästaren lär att det icke har den ringaste betydelse vad som sker en människa utifrån: sorger, bedrävelser, sjukdomar, förluster – allt detta måste vara henne ett intet och får icke rubba hennes sinnesro. De är resultat av förflutna handlingar, och när de kommer, måste du bära dem villigt och glatt, därvid minnas att allt ont är övergående och att din plikt är att alltid förbli glad och lugn. De hör till dina förflutna liv, icke till detta. Du kan icke ändra dem, varför det är meningslöst att bekymra sig för dem.

A.B. – Här ger mästaren oss en grund för bekymmersfrihet, en grund jag befarar att många ej skall uppskatta. Han säger att det icke har den ringaste betydelse vad som sker en människa utifrån. Det som sker på detta sätt är alldeles bortom vår kontroll, eftersom vi själva åstadkommit det i det förflutna. Det är vår skörd.

Detta betyder emellertid icke att det ej finns något som vi nu kan uträtta i saken. Tvärtom kan vi göra mycket. Vi kan möta dessa händelser på rätt sätt och sålunda i en väldig omfattning mildra deras inverkan på oss. Att göra detta är liksom att ändra ett direkt slag, som äger kraft nog att slå ner någon, till ett blott snuddande slag, som är jämförelsevis obetydligt. Allt beror på att ändra den vinkel, under vilken man mottar slaget. Om ni möter varje olycka, som drabbar er, med känslan: – ”Detta är endast avbetalning av en skuld, det är gott att bli den kvitt” – så skall sorgen ej väga så tungt på er. En människa, som vet hur hon skall möta livet, förhåller sig lugn och glad mitt i svårigheterna, medan den som icke vet det, kan överväldigas av bekymmer, som till hälften är inbillning.

Hur mycket av den oro och smärta ni känner, som egentligen vållas av det mentala, kan ni själva pröva, när ni lider fysiskt. Om ni då ställer er så att säga utanför det hela, så skall ni finna att lidandet till mycket stor del minskas. Om detta kan man komma till insikt även på ett annat sätt, genom att begrunda djurens tillstånd. Ett djur, som brutit ett ben, äter ostört, varvid det drar sitt skadade ben efter sig. Detta är något som en människa inte skulle kunna göra, men hästen kan göra det, och hästen, säger oss fysiologerna, har ett ännu finare nervsystem än människan har, varför dess nerver är känsligare för smärta än hennes. Missuppfatta nu inte det jag här säger, och tro inte att jag menar att djuren inte lider eller deras lidanden ingenting betyder. Alldeles tvärtom. Vad jag menar är att människan intensifierar, förvärrar och förlänger sitt lidande genom det sätt, på vilket hon dröjer vid det i sitt tänkande.

Om ni lär er att hejda smärtans inverkan på er emotionalkropp, så kommer ni att veta hur ni skall minska själva smärtan betydligt. De som är anhängare av det som kallas kristen vetenskap, begränsar på detta sätt smärtan, då de avlägsnar det mentala element som vanligen är inmängt i den och ökar den. Jag har också själv erfårit detsamma, när jag varit tvungen att föreläsa, medan jag lidit akut fysisk smärta. Resultatet blev att jag under föreläsningens gång inte kände

smärtan. Varför inte? Helt enkelt därför att min tanke var fullständigt upptagen med föreläsningen. Om ni kunde fullständigt draga er tanke ifrån uppmärksamheten på den fysiska kroppen, vilket ni nödvunget skulle göra om ni föreläste, skulle varje fysisk smärta, ni kunde ha känt, till stor del försvinna. Om ni äger fullständig kontroll över er tanke, kan ni göra detta och sålunda låta de yttre tingen drabba endast den yttre kroppen. Människor gör ofta detta under tillräcklig stimulus. Ibland känner soldaten på slagfältet inte sitt sår, förrän stridens upphetsning är över, och förvisso kände somliga av de religiösa martyrerna inte lågorna som brände dem på grund av den extas de erfor, när de led för sin herre. Likaså om ett barn råkar ut för en olyckshändelse; då är dess moder glömsk för varje smärta hon själv kan lida, när hon rusar fram för att rädda och hjälpa sitt barn.

Det är möjligt att lära sig detta slags kontroll utan eggelsen, och då kan man till stor del upphäva varje slags verkan på emotional- och mentalkropparna. Jag säger inte att detta är lätt att göra, men det går att göra. Själv anser jag att det inte lönar mödan att bruka en väldig mängd kraft eller göra en alldeles särskild ansträngning för att erhålla ett så litet resultat som att hejda en blott fysisk smärta. I stället för att såsom de flesta rikta in sig på att betjäna kroppen är det bättre att sysselsätta den med något nyttigt arbete. Om man förvärvar den rätta inställningen till livet, inser man att dessa yttre ting inte har någon betydelse och låter man dem vara, så att de får utöva sin verkan enbart utanför en själv. Man måste genomleva dem, och deras enda värde ligger i den styrka man vinner genom dem. Om man så betraktar dem, vinner man en stor sinnesfrid.

Allt ont är övergående. Att det så är inser ni, om ni betraktar den större cykel som utgör ert eget liv och beskådar ert förflutna, icke i detalj, ty detaljerna har ingen betydelse, utan i dess allmänna lopp och riktning. Om vi inser hur ofta förut vi genomlevat sådant som bedrövar och plågar oss – vänners dödsfall, sjukdomar, förluster, allsköns besvär – sjunker de ner till något som för dem närmare deras relativa obetydlighet. Det är viktigt att göra denna ansträngning, ty nuet är så påträngande att det med sin lilla ängslan och oro utestänger den djupare kunskapen. Denna insikt om vårt eget långa förflutna stärker oss, och när sedan något missöde drabbar oss, kommer vi att tänka: ”Varför oroas? Det går över!”

Jag är viss om att jag inte alls kunde ha levat mitt nuvarande liv, om jag inte vägrat att bekymra mig och reagera på omständigheterna. Allsköns orosanledningar strömmar in dagligen, och om jag hade reagerat på dem, skulle jag vara död inom en vecka. I det förflutna har jag upplevat flera rörelser av slag liknade den till vilken jag nu är knuten och funnit att de alltid beledsagades av tumult. Det är bättre att icke föregripa oredan, utan i stället taga itu med den när den kommer och sedan lägga den åt sidan och glömma den helt och hållet.

Mästaren säger: din plikt är att alltid förbli glad och lugn. Det yttrades en gång en varning för att kasta slagg i lärjungaskapets smältdegel. Det onda och farliga med att göra detta drives till ytterlighet på ett sådant ställe som Adyar, där allsköns slagg – bekymmer, misstankar, ängslan, tvivel och liknande – får mycket större kraft än de hade hos den människa som sände ut den. Om ni ibland icke kan genast göra er av med nedslagenhet, förargelse eller någon annan icke önskvärd känsla ni kan hysa, så åtminstone behåll den för er själva. Låt den icke flöda ut och förgifta atmosfären och försvåra för andra. Sedan ni skolat er själva på detta sätt, kommer ni att med förvåning se tillbaka på ert förutvarande tillstånd och undra hur dylika struntsaker någonsin kunnat besvära er såsom de gjort.

C.W.L. – Den som vet förblir lugn och glad även mitt uppe i det som skulle vålla andra allvarliga bekymmer. Den som icke vet överväldigas av bekymmer på grund av hans egen inställning till dem. Till grund för våra lidanden ligger en väldig myckenhet inbillning. Den verkliga betalning skördelagen utkräver är ofta liten. Men genom att taga den felaktigt fördubblar människor ofta sitt nödvändiga lidande eller rent av tiofaldigar detta. Det är inte rättvist att påbörja den gamla sådden detta, ty det hör till det nuvarande oförnuftiga handlandet – som mr Sinnett kallade ”kontant betald karma”.

Storleken av den skuld som skall betalas kan inte ändras – den utmätta skörden förutsätter en viss mängd lidande för vår del, men liksom detta kan ökas, så kan det även minskas. Med en egen ansträngning kan vi sätta in en ny kraft och ändra dess verkan från ett direkt slag till ett blott snuddande slag, såsom vår president har uttryckt det, så att det blir mycket mindre kännbart. Varje sådan yttring av styrka betyder införandet av en ny kraft i skeendet. Således är det i detta ingen fråga om orättvisa eller inblandning i karma. Den kraft, som annars skulle ha förbrukats på något annat sätt, förbrukas nu på att mildra slaget.

Allt ont är med nödvändighet övergående. Det levde en gång i Persien en kung, som tog till sitt valspråk: ”Även detta skall förgå”. Det är ett gott valspråk, emedan det äger lika tillämpning på behag och obehag, lycka och lidande, vilketdera som för stunden förhärskar. Vad som icke förgår är sådant som verkligt framåtskridande och den sällhet som kommer inifrån – dessa förblir för evigt. Det lidande vi utstår nu, vad det än är, skall förgå. Vi har lidit förut i andra liv och har genomlevat det. Om man kan inse detta, så hjälper det väldigt mycket. Det som bekymrade och upprörde oss tidigt i livet, synes nu alldeles oviktigt. Vi säger: ”Kära nån, det där var ju inte alls något viktigt. Jag undrar varför det bekymrade mig så mycket.” Den vise lär genom att se tillbaka. Han säger: ”Det är det här som bekymrar mig så mycket just nu, visst är det lika oviktigt.” Naturligtvis är det oviktigt, men först en vis människa kan draga den slutsatsen.

Tänk i stället på vad du gör nu, vilket skapar skeendet i ditt nästa liv, ty detta kan du ändra.

C.W.L. – Ert nästa liv kommer att till mycket stor del bero på den sådd ni sår i detta. Än mera – världsläraren kommer snart, skeendet går nu snabbt, den kraft som utgjutes är oerhörd, och eftersom allt detta påverkar oss i en viss utsträckning, kan vi som söker förbereda för hans ankomst, förändra icke endast vårt nästa liv utan även den återstående delen av detta.

För den aspirant, som är inbegripen i detta arbete, verkar sådd och skörd mer intensivt än för de flesta andra människor. Det finns nog mycket sådant, som den vanliga människan i världen ständigt gör och kan göra utan att skadan därav blir särdeles stor men som, om det gjordes av dem som nalkas vägen, alldeles avgjort vore skadligt. Ifråga om lärjungen gäller att det som sker med honom, sker också med mästaren, eftersom denne gjort lärjungen till ett med sig själv. ”Ingen av oss lever för sig själv, och ingen dör för sig själv.” Detta gäller envar, men de som dras till de stora mästarna, måste vara dubbelt aktsamma. I synnerhet allt sådant som lägger svårigheter i vägen för en studiekamrat i esoteriken medför särskilt dålig sådd.

Tillåt dig aldrig att känna sorg eller nedslagenhet. Nedslagenhet är orätt, emedan det smittar av sig på andra och försvårar deras liv, vilket du icke har någon rätt att göra. Om detta någonsin kommer till dig, så kasta då genast bort det.

C.W.L. – Den som lider av allvarlig nedstämdhet, skakar nog på huvudet åt detta och säger: ”Det är ett mycket gott råd, om man bara kunde lyda det.” Men en tanke på hur den kan verka på andra kan, som sagt, ge en människa styrka att kasta den av sig, när inget annat torde göra det. Nedslagenhet är orätt, emedan den påverkar våra studiekamrater och andra och försvårar deras liv. Ingenting kan drabba oss som inte kommer från oss själva – från våra egna tidigare liv, genom vår egen sådd. Av detta kan man lära att vara mycket aktsam, så att ingen skadas genom oss. Om någon sagt eller gjort något icke särdeles berömvärdt, bör vi tänka: ”Jag skall icke föra detta vidare. Jag skall icke själv säga eller göra något som gör dagen svårare för någon annan.” Vi kan också bestämma att inte vara det redskap, varmed andra får mottaga sin dåliga skörd. Om man skadar, sårar eller förnärmar någon, är man visserligen endast redskapet för den andres dåliga skörd, men det är likafullt en lumpen roll att spela. Vi borde vara redskap för andras goda skörd genom att hjälpa människor, skänka dem välsignelse och tröst. Den onda skörden måste taga sitt lopp genom andra kanaler, icke genom oss.

På ännu ett annat sätt måste du styra din tanke: du får icke låta den vandra. Håll tanken fäst på det du gör, vad detta än är, så att det blir fulländat utfört.

C.W.L. – Det borde vara en enkel sak att hålla vår tanke fäst på det vi gör, vad detta än är, så att det blir fulländat utfört. Om vi till exempel skriver ett brev, kan vi koncentrera oss på detta och se till så att det blir ett sådant, som en esoterikers brev bör vara. En vanlig människa skriver sina brev ganska vårdslöst eller slarvigt. Hon säger vad hon tänkt säga utan att möda sig särskilt med att utföra det väl. Det synes för somliga vara en alldeles ny tanke att vardagliga småsaker, såsom denna, bör utföras väl. Jag mottar många brev, och jag måste säga att åtskilliga av dem är sådana som jag själv inte skulle skicka. Icke sällan är de bristfälliga i sitt uttryck och ofta så illa skrivna att de stjälar mycket av min tid.

En dylik vårdslöshet är av mycket stor betydelse för dem som är esoteriker eller eftersträvar att bli sådana. En esoterikers brev bör vara noggrant formulerat och välskrivet, för hand eller med maskin, allteftersom det faller sig. Det bör vara behagligt att betrakta, ett nöje för sin mottagare. Det vi gör, vad det än är, skall vi göra väl och ordentligt; och det framhålles att detta är vår plikt. Därmed menar jag inte att man alltid kan ge sig den tid som en mycket välvårdad, närmast präntad skrivstil kräver, så att varje bokstav blir liksom ett konstverk. Det hinner vi inte med i dessa tider. Men även utanför esoteriken, såsom en gärd av vanlig hövlighet i brevskrivandet, bör man skriva klart och läsligt. Om ni skriver hastigt och dåligt för att vinna några ögonblick av er tid, betänk då att ni gör detta på bekostnad av kanske fyra gånger mer av mottagarens tid. Något dylikt har vi ingen rätt att göra.

Varje brev vi skickar bör vara en budbärare. Vi bör göra det till ett budskap från mästaren. Det kan handla om en affär eller vilket vanligt ämne som helst, men det bör vara laddat med god känsla. Detta kan man göra på ett ögonblick. Medan vi skriver brevet, bör vi hålla i medvetandet en stark vänlig känsla. Detta får sin inverkan på brevet utan någon ytterligare handling från vår sida. Men när vi sedan undertecknar det, bör vi ägna ett ögonblick åt att skicka en ström av någon viss god känsla in i det. Om man skriver till en vän, bör man gjuta tillgivenhet i brevet, så att, när han öppnar det, denna känsla av broderlig tillgivenhet strömmar emot honom. Om brevet är avsett för en teosofisk broder, lägg i det en tanke på högre ting och på mästaren, så att det hos mottagaren kan väcka den högre tanke som teosofen alltid vill hysa. Om vi skriver till någon, om vilken vi vet att han saknar en viss egenskap, bör vi lägga in tanken på denna egenskap i brevet och därmed taga tillfället i akt att ge något av det som behövs. Låt oss alltså se till att varje brev är välskrivet och även har en själ.

Samma tjänst kan vi göra, när vi möter andra direkt. Somliga av oss kommer i kontakt med många människor under dagen, får anledning att tala med dem och ibland skaka hand med dem. Vi kan draga fördel av denna direkta fysiska beröring för att låta livs- eller nervkraft eller tillgivenhet eller högre tanke eller annat som synes lämpligt strömma in. Man bör aldrig skaka hand med någon utan att efterlämna något dylikt – det är ett tillfälle man bör gripa. Om vi strävar efter att bli lärjungar till mästaren, är det vår sak att spana efter dylika tillfällen att tjäna. En människa, som inte på ett eller annat sätt är till gagn för sina medmänniskor, befinner sig inte på vägen mot att bli antagen. Det är nog inte orättvist mot genomsnittsmänniskan att säga att hennes föreställning om att göra en ny bekantskap i stort sett är: ”Vad kan jag få ut av den här människan på ett eller annat sätt?” Det behöver inte handla om pengar. Det kan röra sig om nöjen eller fördelar i sällskapslivet, men hur som helst tänker hon på att få någon egen fördel. Vår inställning måste vara den rakt motsatta: ”Här yppas ett nytt tillfälle för mig. Vad kan jag ge?” Om man presenterar mig för en obekant, betraktar jag honom och sänder ut något i form av en god tanke. Denna dröjer kvar och tränger in, när dess tid är inne. Mästarnas lärjungar gör detta, medan de vandrar omkring längs gatorna eller färdas i spårvagnar eller på färjor. De söker efter tillfällen, där de ser att det behövs en god tanke, och sänder då ut den – kanske hundra gånger under loppet av en enda morgons eller eftermiddags resa.

När man uttalar en hälsning till någon, bör det vara en verklighet, icke endast en formell följd av ord. Sådana hälsningar, som omnämner gud och åkallar hans välsignelse, vilka är vanliga till exempel hos muslimerna, är ibland blott formella, men ibland hjärtliga goda önsknings

med tanken på gud verkligt närvarande. På engelska säger man "good-bye". Det är få som vet att detta är en sammandragning av "God be with you", Gud vare med eder, men man bör veta det och mena det. Detta synes vara småsaker, men det är småsakerna i vardagslivet som gör skillnaden. De visar karaktären och de danar karaktären, och om vi gör alla dessa småsaker i vardagen väl, skall vi snart utveckla hos oss en karaktär, som är omsorgsfull, självkontrollerad och noggrann i alla slags ting, stora som små. Man kan icke äga en karaktär, som är omsorgsfull i stora ting och slarvig i små ting. Det är i ett dylikt fall ofrånkomligt att vi ibland glömmer oss och slarvar, men vi måste lära oss att vara alltigenom noggranna. Än en gång: många små saker sammantagna blir en stor sak, och med en smula övning kan man lära sig att ge någon icke en liten utan en stor hjälp genom handens beröring eller brevskrivning.

Mästaren säger: "Håll tanken fäst på det du gör, vad detta än är, så att det blir fulländat utfört." Detta avser även det vi gör i avkopplande syfte, såsom läsning av romaner och tidskrifter. Det bästa slaget av vila, förutom avsiktlig avslappning och sömn, är allmänt sett något annat slags övning, sådan att vid nöjesläsning höljesmedvetenheten skall vara människans tjänare och icke hon själv dess slav. Om ni läser en berättelse, rikta då medvetenheten på denna och sök förstå den, förstå vad författaren avsåg med den. Ofta läser människor så slarvigt att de vid berättelsens slut glömt hur den började. Deras medvetenhet är då så till den grad oklar att de inte kan redogöra för skeendet i berättelsen ens i stora drag, för att icke säga vad den var tänkt att lära oss. Men om vi vill skola vår medvetenhet, när vi läser för nöjes eller för avkopplings skull, bör vi göra detta väl. Likaså när vi vilar. Det finns i världen faktiskt miljoner människor, som inte vet hur man ligger och vilar ordentligt. De har inte lärt att tio minuters verklig avslappning är värd mer än två timmars liggande i tillstånd av spänning och ansträngning. Stilla kontroll av medvetenheten är nödvändig även för framgång med vilan. En dylik kontroll bildar liksom allt annat en vana, och de som övar den, finner snart att de inte längre kan göra saker på det gamla slarviga sättet. Om de vilar, måste de göra det ordentligt.

Låt icke din medvetenhet vara sysslolös, utan ha alltid i bakgrunden goda tankar, så att dessa är beredda att komma fram i samma stund medvetenheten är ledig.

A.B. – Detta borde vara mycket lätt att göra för den vanlige hindun, ty han har alltsedan barndomen fått lära sig att i lediga stunder upprepa goda tänkespråk. Även alldeles obildade människor i Indien gör detta. Man kan få höra hur en man, som just avslutat sitt arbete, plötsligt börjar upprepa "Rām, Rām, Rām, Sītārām, Sītārām, Sītārām" om och om igen – blott dessa heliga namn och intet annat. Somliga må tro att detta är ett oförnuftigt handlande, men det är det icke, ty det har en alldeles verklig effekt på den reciterande. Det stadgar hans oupptagna medvetenhet på en lugnande och höjande tanke. Detta är oändligt mycket bättre än att låta tanken vandra som den önskar och därvid troligast sysselsätta sig med ägarens medmänniskor, vilket leder till skvaller och all den utsägliga skada detta vållar. Om ni kan styra er medvetenhet utan att hörbart upprepa ord, så är det naturligtvis så mycket bättre. Många gör dock varken det ena eller det andra.

Det är en god plan, som ni skall finna flera religioner anbefalla, att varje morgon välja en viss mening, som man då lär sig utantill. Denna mening gör sig därefter gällande i medvetandet under dagen, så att den fördriver andra, mindre värdefulla tankar i stunder, då medvetandet är oupptaget. Ni kan välja en mening eller sentens ur någon god bok, och sedan ni upprepat den några gånger på morgonen (kanske medan ni klär er), med tanken fäst på dess innehåll, kommer den under dagen av sig själv tillbaka i minnet. Man inser hur lätt det är att åstadkomma en dylik automatisk upprepning i medvetandet, när man betänker hur lätt det är för någon melodi, man händelsevis fått höra, att fastna i minnet och sedan upprepas automatiskt om och om igen. I många års tid har jag hållit tanken på mästarna i bakgrunden för mitt medvetande. Numera är denna tanke alltid där, så att den naturligt träder i förgrunden, så snart jag i medvetandet avslutat ett visst arbete.

C.W.L. – Tankar på mästaren bör alltid finnas närvarande i bakgrunden för vårt medvetande,

så att de kan komma fram, när det inte är upptaget med annat arbete. Om man läser, skriver ett brev eller gör något fysiskt arbete, tänker man inte nödvändigtvis på mästaren, men beslutet därom kan man ha fattat dessförinnan: ”Jag skall för mästarens skull göra detta ordentligt.” Sedan man väl gjort detta, tänker man på arbetet, inte på honom, men så snart arbetet är fullgjort, träder tanken på mästaren åter i förgrunden för medvetandet. En dylik tanke medför icke endast att medvetandet är väl upptaget, utan även att vårt tänkande i andra ämnen blir klarare och starkare än det annars hade varit.

Ibland övar människor upprepning av gudsnamn att bilda en dylik bakgrund för medvetandet. I Indien finner man ofta människor mumla för sig själva, medan de står och väntar på ett tåg eller vandrar längs vägen, och ibland hör man dem yttra ett heligt namn om och om igen. Ett särskilt slags klander, som missionärer ständigt riktar mot ”hedningarna”, är att de i sina böner ”hopar tomma ord”. Muslimer läser upp texter ur minnet, har ständigt Allahs namn på sina läppar. Må så vara att de ibland inte tänker så mycket på honom, men ofta nog betyder det något för dem. En människa kan visserligen säga dylikt av blotta vanan utan att skänka det någon tanke. En kristen kan rabbla sina böner under det att han låter tankarna hela tiden vandra åt annat håll. Även en präst kan framsäga sina böner utan att fördenskull samla mycken tanke på dem, då han ju kan alltihop utantill. Han kan yttra sina Ave Maria och Pater noster utan att ens tänka på Jesu moder eller vår himmelske fader. Det är varje religion möjligt att taga denna såsom en formsak, sedan man förlorat mycket av den inre andan. Men detta är i hinduismen eller buddhismen icke mera fallet än i kristendomen – snarare mindre, skulle jag säga. Upprepandet av namn såsom ”Rāma, Rāma, Rāma” hjälper faktiskt till med att hålla tanken på gudomen fast i medvetandet, och när det gör detta, är det säkerligen en god sak. Om vi kan lika lätt och effektivt tänka på mästaren utan att behöva upprepa hans namn, är det ännu bättre, men det är oerhört mycket bättre att göra upprepandet i det fysiska än att inte ens ha tanken på det.

Det finns i mentalkroppen en viss vibrationsfrekvens, som motsvarar dessa känslor av hängivenhet. Med tiden blir denna frekvens till en vana, så att hängivenheten lätt uppstår och införlivas med karaktären. Denna vana tjänar även till att utestänga onda tankar. Om medvetandet är tomt, kan vilken förbifarande tanke som helst tränga in och påverka det. En dylik tanke torde nog snarare vara dålig eller åtminstone värdelös än värdefull. Den kommer från den stora mängd tankar, som svävar omkring oss, och representerar den genomsnittliga nivån hos landets befolkning, men vi är inställda på något högre. Vi vill kunna höja vår genomsnittlige broder, och det kan vi inte göra, förrän vi först når en högre nivå själva.

Använd din tankekraft varje dag för goda ändamål. Var en kraft i evolutionens riktning.

C.W.L. – Vi har blivit uppfostrade enligt någon sorts pjoskpedagoja om att det enda som behövs är att vara snäll. Men det räcker inte med att vi är fromma och avstår från elakheter. Vi måste rycka fram i spetsen och *göra* något med vår godhet och fromhet. Varför lever vi alls på jorden? Varför skall vi taga upp plats, om vi inte kan göra något? Att sitta stilla och vara snäll (fast det är förstås bättre än att sitta stilla och vara elak!) är endast ett passivt tillstånd. Vi är här för att vara redskap för den gudomliga kraften. Vi, monaden, utgick från gud för länge sedan såsom en lysande gnista av gudomlig eld. Sant säger *Den Hemliga Lära*n: ”Gnistan brinner svagt” – mycket svagt i många fall – men vi måste åter tända den med hettan av vår entusiasm och tillit och kärlek, och göra denna gnista till en levande låga, som värmer andra.

Tänk varje dag på någon, som du vet sörja eller lida eller behöva hjälp, och låt din kärleksfulla tanke strömma mot honom.

C.W.L. – Tankekraften är lika verklig och bestämd som pengar eller det vatten vi häller ur en kanna i ett glas. Om vi sänder en bestämd ström av denna till någon, kan vi vara fullständigt vissa om att den når fram, även om vi kanske inte ser det. De flesta av oss känner någon som sörjer och lider och som kunde få stor hjälp av den tankeström vi kan sända. Även om det kan

hända att vi för stunden inte vet om någon särskild som är i en sådan nöd, kan vi sända ut vår tanke på ett allmänt sätt, och då träffar den någon av de många som har det besvärligt.

Om man känner någon, som står i kontakt (såsom dr Besant till exempel) med många nödlidande och sorgsna människor, kan man sända henne tankar av hängivenhet och styrka, så att hon får litet mer att låta strömma ut. Det är detsamma med mästarna. När någon sänder dem en hängivenhetens tanke, nedkallar denna på honom mästarens gensvarande tanke, som har karaktären av en välsignelse. Men förutom detta har något tillförts mästarens kraftförråd, och det gör han bruk av till andras bästa.

A.B. – Jag måste säga att jag, innan jag läste detta, aldrig tänkt på att göra detta slags mentala hjälp åt andra till en dylik bestämd och regelbunden vana. Den är avgjort en mycket god sak. Välj på morgonen ut någon bestämd människa, som ni sedan då och då under dagen vill hjälpa – det finns tyvärr alltid många hjälpbehövande. När sedan under dagens lopp ert medvetande är ledigt kan ni, i stället för att låta det brukas såsom ett slags hotell för de flyktigaste gäster, upptaga det med att sända denna människa tankar av styrka, tröst, glädje eller vad hon annars bäst behöver. Denna övning går ett steg utöver det, där man upprepar en god sentens.

Hur som helst bör ni hålla medvetandet stängt för oönskade tankar, tills det blivit så starkt att sådan hjälp inte behövs. Tanken på mästaren bör alltid finnas i medvetandet, det är en tanke som alltid går ut till hjälp och inte hindrar någon av medvetandets högre verksamheter. Den utesluter icke andra sätt att hjälpa, utan tvärtom gjuter större kraft i dem. Efter en tid kommer den att fylla hela er mentala synkrets, och då kommer allt ni gör att vara bättre och starkare gjort tack vare den.

Håll din medvetenhet fjärran från högmod, ty högmod uppstår endast ur okunnighet.

C.W.L. – Det finns åtskilligt lömskt högmod hos dem som studerar esoterik. De kan inte undgå insikten att de vet litet mer om vad som verkligen gäller i livet än vad de vet som inte studerat dessa ting. Det vore dåraktigt att inte erkänna faktum, men de måste akta sig för känslor av förakt gentemot den vanliga människan, som ännu inte har vetskap om dessa ting. I just detta avseende är esoterikstuderande längre komna än den vanliga människan, men det kan gott finnas andra ämnen, vari en vanlig människa är dem vida överlägsen. Den som till exempel är grundligt hemmastadd i litteraturen, naturvetenskapen eller konsten, har offrat mycket mer tid och arbete på att lära sitt ämne än många av oss som studerat teosofin, och förvisso förtjänar han erkännande för det arbete han gjort och för all den osjälviska möda han lagt ner därpå. Det är icke ett kännemärke för en vis människa att förakta en annans arbete utan i stället inse att var och en gör framsteg på sin väg.

Många har vad som kallas en hög tanke om sig själva. De anser sig gärna alltid ha rätt, vara mycket goda människor och så vidare. Men det som de beundrar hos sig själva är vanligen icke alls sådant som det högre jaget skulle sätta värde på. I den mån någon egenskap är utvecklad hos det högre jaget, är den ren. Om till exempel tillgivenheten finns däri, så är den fullständigt obesmittad med svartsjuka, avund eller själviskhet. Den är en spegel av den gudomliga kärleken, såvitt det högre jaget kan i sin värld återge denna. Det händer att vi berömmar oss av att göra goda framsteg. Detta liknar i mycket en fyraåring, som berömmar sig av att vara mycket duktig. Det kanske han också är – för sin ålder – men annat gäller för en tjuogoettårig man. Våra förmågor av intellekt, hängivenhet, tillgivenhet, medkänsla – finns hos oss men till låg grad i jämförelse med vad de skall bli. I stället för att vara belåtna med oss själva borde vi anstränga oss med att förvärva mera av dylika egenskaper.

I detta arbete är meditation till stor hjälp. Om en människa verkligen föresätter sig att utveckla tillgivenheten, mediterar på den och arbetar för att känna den, skall hon bli förvånad över den styrka till vilken hon på kort tid lyckats framkalla denna egenskap.

Mästaren säger att högmod uppstår endast ur okunnighet. Ju mer en människa vet, desto mindre är sannolikheten för att hon är högmodig, ty desto mer förmår hon inse att hon icke vet.

Alldeles i synnerhet gäller detta, om hon fått lyckan att komma i beröring med någon av de stora mästarna. En sådan människa kan aldrig mera känna sig högmodig, icke ens stolt över detta förhållande. Ty så snart hon tänker att hon kan göra något visst eller att hon äger någon viss egenskap, slipper hon inte ifrån tanken: ”Men jag har ju sett denna egenskap hos mästaren, och vad är min i jämförelse med hans?”

De dygder de äger är så storartat utvecklade att blotta bekantskapen med någon av dem är en fullständig och omedelbar bot för varje slags högmod eller stolthet. Från mästaren kommer dock aldrig något som kan få oss att känna oss stukade. I det vanliga livet tror man att man kan göra något visst men behöver då bara ställas inför en expert på området ifråga för att inse hur litet man kan i jämförelse med den verkligt kompetente, så att man i stället känner sig tillintetgjord och oduglig. Men detta är inte den känsla man får i mästarens närvaro. Man inser då visserligen klart sin egen oduglighet och obetydlighet, men samtidigt inser man i hans närvaro sin egen potential. I stället för att känna sig stå inför en bottenlös klyfta, som aldrig kan överbryggas, känner man: ”Jag kan göra detta. Jag föresätter mig att efterlikna detta.” Detta är den sporre man får av varje kontakt med mästaren. I hans närvaro känner man mycket av det som aposteln säger: ”Allt förmår jag i honom som giver mig kraft.” Tack vare denna mästarens styrka tänker då en människa: ”Jag kommer aldrig mera att vara nedslagen. Jag kan aldrig mera känna mig sorgsen. Jag skall aldrig mera begå det dumma misstaget att visa irritation, som jag gjorde i går. Jag blickar tillbaka och ser att det funnits sådant som oroat mig. Så löjligt: varför skulle någonting någonsin oroa mig?” Det kan hända att vi senare, när vi ej längre står under detta gudomliga inflytande och dess direkta strålar, faller tillbaka. Då har vi glömt att detta inflytande kan nå oss lika väl, när strålarna icke är synliga och direkta, att vi alltid kan leva i mästarens aura, om vi väljer att göra detta.

**Den människa, som icke vet, tror sig vara stor, tror sig ha utfört något storverk.
Den visa människan vet att endast gud är stor, att allt gott arbete utföres av gud allena.**

A.B. – Här har vi en viktig lärdom från *Gītā*. Det är den enda viljan, som verkar genom oss alla. Allt arbete utföres av det hela, icke av delen, och det mesta någon av oss kan göra är att göra oss till goda redskap för den enda gudomliga verksamheten att arbeta igenom. Det är lika dåraktigt av oss att skryta som det vore, om en av handens fingrar gjorde det. Gör er till friska organ för den gudomliga viljan. Då skall ni finna att den ende göraren använder er, emedan ni duger att användas.

Vi har kommit tillbaka dit där vi började. Vi ha sett att insikten om jaget utplånar all fruktan. Nu ser vi att den utplånar allt högmod. Detta är den stora grundläggande sanningen. Det gör oss gott att se hur dessa mångahanda ting alla leder oss tillbaka till den enda sanningen – det enda livet som innebor i lika mått hos alla varelser.

C.W.L. – Gud är i var och en, och den godhet eller storhet som finns i en människa är hennes inre gud, som lyser igenom. Allt gott vi gör, gör han genom oss. Detta kan förefalla sällsamt. Ni kanske säger att detta synes upphäva förnimmelsen av individualitet, men om så är, beror det blott på att vår fysiska hjärna ej kan fatta det verkliga förhållandet. Icke utan skäl brukade medeltidens kristna säga: ”Gud vare äran”. Att någon av oss skulle känna stolthet över något han gjort är alldeles som om, när man spelar piano, något finger skulle säga: ”Så fint jag utförde den tonen! Det var jag, som fick den att låta så schön!” Alla de andra fingrarna gjorde ju också sitt, och ingen av dem handlade av egen vilja utan såsom redskap för den styrande hjärnan. Vi är alla fingrar på guds hand, manifestationer av hans kraft. Jag vet mycket väl att det är praktiskt taget omöjligt för oss att fullt ut inse detta. Men ju mer vi utvecklar den högre medvetenheten, desto starkare känner vi detta, och ibland i meditation, i mycket upphöjda stunder, fattar vi plötsligt denna enhet.

ANDRA KAPITLET

SJÄLVKONTROLL I HANDLING

***Självkontroll i handling.* – Om din tanke är vad den borde vara, skall du ha ringa besvär med din handling.**

A.B. – Denna mening framhåller det faktum, som är bekant för varje esoterikstuderande, att tanken är viktigare än handlingen. Detta är raka motsatsen till den vanliga åsikten, men det är sant, eftersom tanken alltid föregår handlingen. Det kan finnas sådant, som kallas spontan handling. Men det betyder blott att man för att finna den föregående tanken måste söka sig längre tillbaka i tiden, kanske till ett föregående liv.

När tillräckligt mycken tankekraft samlats i medvetandet i någon bestämd riktning och sedan ett tillfälle yppas för uttryckandet av detta särskilda slags handling, flödar den automatiskt över i handling. Varje tanke inom ett bestämt område verkar såsom en liten tillagd impuls, tills slutligen impulsernas samlade kraft driver oss till handling på detta område. Hindun betraktar med rätta handlingen eller karma såsom bestående av tre delar – tanken, begäret och utförandet. Så är det, och därför kan man i något liv utföra en handling, som icke är överlagd vad gäller det närmast förflutna, en handling som utföres på ögonblickets ingivelse. Dessa är de fall, i vilka efter tänkandets fullbordan utförandet – det vill säga sista delen av hela handlingen – måste följa i egenskap av att vara nettoimpulsen inom detta område. Således kan det hända att man på ett visst tankeområde uttömt sin valmöjlighet och att sedan, när man till fullo brukat sin förmåga av kontroll, tanken likväl vid det första tillfälle som yppar sig visar sig i handling. Tanken kan länge ligga latent, om möjligheter för den att komma till uttryck saknas. Men så snart omständigheterna någonsin tillåter, blir den utförd.

Därav den stora vikten av att förstå hur tanken verkar. Vakta er tanke och led den i goda banor, ty ni kan inte veta när stunden är inne och er nästa tanke leder till handling. Detta är en av grunderna till den vikt världens alla stora lärare lagt vid tanken, och här, i denna bok, får den studerande ännu en påminnelse därom. Det är i detta sammanhang värt att minnas att *manas*, det mentala, självt är aktivitet. Hos monaden har vi de tre aspekterna vilja, visdom och verksamhet, och dessa tar sig uttryck i *ätma*, *buddhi* och *manas*. Här har vi insikten om att tanken uttrycker sig i handling.

C.W.L. – Det är en truism att tanke föregår handling. Det finns tillfällena, varvid vi handlar, såsom vi säger, utan att tänka. Men även då är handlingen resultatet av tidigare tanke – vi har för vana att tänka på ett visst ämne eller i en viss bana, och vi handlar instinktivt i överensstämmelse därmed. En människa gör något visst och förklarar sedan: ”Jag kunde inte låta bli att göra det. Jag tänkte inte på det.” Men faktum är att hon utförde en tanke, som kanske tillhörde tidigare inkarnationer. Även om en människa vanligen inte har samma mentalkropp nu som i sin senaste inkarnation, har hon samma mentalenhet, som är den kärna, från vilken denna kropp bildats, och till stor del ett slags sammanfattning av denna. Denna mentalenhet för vidare från liv till liv det slags tänkande människan vant sig vid.

Det har ofta påpekats att en människa kan i sin kausalkropp från ett liv till nästa överföra endast sina goda egenskaper. Detta är alldeles riktigt. Kausalkroppen är byggd av materia från mentalvärldens högsta regioner – första, andra och tredje – och detta slags materia kan inte vibrera till gensvar på någon av de lägre eller icke önskvärda egenskaperna. En människa kan således faktiskt bygga in i sig själv endast gott, vilket är mycket lyckosamt för oss, eftersom vi alla annars skulle ha byggt in åtskilligt dåligt, vilket skulle ha fördröjt i stället för att främja vår evolution. Men hon för över med sig de permanenta atomerna hörande till de olika världarna – mentala, emotionala och fysiska – och därigenom framkommer de hithörande vibrationerna såsom i höljena inneboende egenskaper.

På detta sätt överför man egenskapernas möjligheter snarare än egenskaperna själva.

Madame Blavatsky brukade kalla dessa bland annat "privation", det vill säga krafter, som tänktes verka endast när det fanns materia för dem att verka i men som förblev upphävda tills materia åter igen samlades runt det högre jaget. När en människa handlar "utan att tänka", gör hon alltså detta enligt dessa gamla tankars samlade rörelsemängd. Detta är en av grunderna till att vi bör noga vakta över våra tankar, vi vet ju aldrig när de kan ha vuxit sig starka nog att utmytna i handling. Den människa, som ger efter för någon ond tanke i tron att hon aldrig kommer att tillåta sig att handla efter den, kan efter någon tid finna att den omsatts i handling, innan hon ens blev det varse.

Av kunskapen om detta kan viktigt bruk göras till hjälp för barn. När jaget antar sina nya höljen, kan föräldrar och vänner göra mycket för att hjälpa det genom att uppmuntra de goda egenskaperna, när dessa visar sig och inte ge de dåliga egenskaperna tillfällen att komma till uttryck. Vi ger barnet den största hjälp, när vi förmår det att visa de goda egenskaperna i handling och göra dem till en vana, innan de dåliga kan hävda sig. De dåliga kommer förr eller senare att visa sig, eftersom omgivningen kommer att väcka dem. Men om det redan finns en stark impuls till de goda egenskapernas förmån, får de dåliga mycket svårt för att göra något intryck. Jagets hela vilja verkar då genom dess höljen mot dessas kraft, och i ett dylikt fall blir de förmodligen helt och hållet utrensade under loppet av denna livsperiod, så att jaget i följande inkarnation kommer in utan minsta spår av dem.

Minns likväl att tanken måste utmytna i handling för att bli till gagn för mänskligheten. Det får icke finnas någon lättja, utan ständig verksamhet i gott arbete måste råda.

A.B. – Här är en mycket viktig påminnelse – för att tanken skall bli till gagn måste den utmytna i handling. I detta avseende är det många av oss som brister. I vårt medvetande har vi tankar, som inte utmytnar i handling, och alla dylika är källor till svaghet. Mästaren Morya sade en gång att en god tanke, som inte följs av handling, är liksom en cancer i det mentala. Det är en åskådlig bild, som borde hjälpa oss inse att en dylik tanke icke endast är negativ utan direkt skadlig. Vi borde inte försvaga vår moraliska ryggrad med goda föresatser, som vi ej genomför utan som verkar såsom hinder och gör det svårare att omsätta samma tanke i handling, när den ånyo uppstår. Dröj därför icke! Skjut icke upp saker, lämna dem icke ogjorda! Många av oss motverkar sin utveckling genom att fatta goda föresatser men sedan ej sätta dem i verket. Ett känt talesätt lyder: Vägen till helvetet är stenlagd med goda föresatser.

En god föresats, som ej genomföres, blir en kraft till ont, då den verkar liksom en drog, som förslöar hjärnan. Var noga med att styra ert tänkande, och när det från det högre jaget kommer en impuls om att tjäna, gå då och genomför den. Skjut inte upp det till morgondagen. Detta att skjuta upp är en orsak till att så många goda människor i världen står och stampar på samma fläck. Det är ganska vanligt att träffa en verkligt god människa efter omkring tio års tid och finna att hon är alldeles densamma som hon var, när man kände henne tio år tidigare. Så förblir människorna desamma i årtal, har samma slags svårigheter och frestelser, samma svagheter och samma starka sidor. Så borde det aldrig vara med en medlem av teosofiska samfundet, ty vi alla borde veta något om det sätt, på vilket dessa lagar verkar.

Att så likväl ibland är fallet beror nog väldigt mycket på att man inte förstått att goda impulser, som inte omsätts i handling, blir till hinder. Om man sätter i verket dem man mottar, skall allt fler komma. Inga gynnsamma yttre omständigheter eller tillförandet av kunskap utifrån kan ersätta den ansträngning och beslutsamhet som kommer inifrån och viljan att i handling omsätta det man redan vet. Er tanke bör alltid utmytna i handling. Gör detta till en regel! Jag vill med detta inte säga att ni alltid kommer att kunna omedelbart genomföra er tanke, ty omständigheterna kan lägga hinder i vägen. Men snart nog kommer tillfällen att yppa sig. Håll i dylika fall er tanke kvar i bakhuvudet, så att ni inte förlorar den. Den blir då liksom en frukt man lämnar att mogna. Om ni så gör, kommer den i handling ej omsätta tanken icke att skada er och kommer ni att genomföra den, när tiden är mogen.

Men det måste vara din egen plikt du gör – icke en annans, såvida du icke gör det med hans tillåtelse och såsom en hjälp åt honom. Låt envar göra sitt eget arbete på sitt eget sätt. Var alltid beredd att lämna hjälp, där hjälp behövs, men blanda dig aldrig i. För många människor är det svåraste som finns att hålla sig till sitt eget, men det är just detta du måste göra.

A.B. – Nu ges en varning som de behöver, vilka har en mycket aktiv – rajasisk – natur. Vi har nu att begrunda den andra sidan av den rakknivsvassa vägen. Å ena sidan måste lättjan skys, men inblandningen måste undvikas å den andra. Mycket aktiva människor är benägna att – som talesättet lyder – överallt ha ett finger med i spelet. Men andras spel är deras eget, och ni bör inte ha ett finger med i det. Ni kanske minns hur ofta i Bhagavad-Gītā, som är handlingskraftens evangelium – ty dess ständiga omkväde är ”handla! handla!” – varnas för felaktig verksamhet. Dikten säger att en annans plikt är farofyllt.

Grunden därtill är klar. Om ni, som följt er egen linje i tankeverksamhet, blandar er i vad en annan gör, som följt sin egen linje i tankeverksamhet – en linje som skiljer sig från er egen – skall ni säkerligen fördärva det han gör. Hans handlande är det naturliga resultatet av hans tankeverksamhet. Det är inte och skulle inte heller kunna vara det rätta och riktiga resultatet av er egen. Den energiska människotypen måste lära sig att den bara ställer till med oreda genom att blanda sig i en annans handlande. Jag brukade vilja visa andra till rätta enligt min egen åsikt om vad som var det rätta för dem, vilket förstås var vad som var det rätta för mig. Men under lärjungaskapets gång lärde jag mig att detta inte var det rätta sättet att arbeta.

Även om en annans sätt inte är det bästa från den abstrakta synpunkten betraktat, kan det likväl vara det bästa för honom. Det har kraften av hans både fel och dygder bakom sig och stakar ut den evolutionsväg som passar honom. Antag att en människa, när hon skriver, håller pennan på något visst sätt, som inte är det bästa. Om man då blandar sig i och förmår henne att hålla den på ett annat sätt, så får man henne inte att skriva bättre, utan sämre. Hon går då miste om hela fördelen med sin långvara vana vid den gamla metoden, och det kommer att kosta henne åtskillig tid och möda att skriva väl igen. Om hon själv vill ändra sitt sätt att skriva av övertygelse om att det andra sättet är bättre och ber om er hjälp därtill, är det förstås annorlunda. Hon har rätten att göra som henne behagar och har då sin egen viljas kraft bakom sitt handlande.

Det är tydligt att en stark människa lätt kan behärska en annan för en tid. Historien ger många exempel på stora män, som behärskade sin omgivning så länge de levde men vilkas verk föll i stycken, när de dog. De glömde att de var dödliga och borde således ha vidtagit åtgärder med tanke på det tomrum de skulle lämna efter sig. Deras villfarelses olyckliga sådd, deras självupptagenhet, låg i detta resultat, att deras verk föll sönder, så snart de gått bort. Detta visar med ens att dessa män icke förstod förutsättningarna för framgångsrik verksamhet. De insåg ej att en arbetare och ledare bör samla dugliga människor omkring sig, lita på dem och låta dem verka självständigt i sin egen del av arbetet, självständigt enligt sin egen linje – att man inte bör försöka själv styra i varje detalj. Dessutom är detta ogörligt.

Mänskligheten utgör en väldig mångfald med en underliggande enhet. Lägre slags människor lyder lagar, eftersom de sig själva ovetande tvingas att göra det. Men människan lämnas en förhållandevis stor frihet – frihet kringskuren av en stor mängd lagar hon ej kan överträda. Men inom denna begränsning kan hon göra vad henne lyster. I friheten att utföra sitt arbete på sitt eget sätt ligger hennes utveckling.

Den gudomliga planen är sådan att människan får allt större frihet, ju längre hon framskrider och ju mer hon kan betros med att bruka friheten med vishet, så att hon steg för steg når fullständig frihet. Djuret, som befinner sig i skalans lägre del, lyder fullkomligt, omedvetet. Mästaren, som befinner sig i skalans övre del, lyder fullkomligt, medvetet. Vi människor befinner oss någonstans mellan dessa båda.

Vi måste även minnas att inblandning avser även medvetenheten och icke-inblandning har att göra också med den tidigare dryftade förutsättningen, självkontroll över medvetenheten.

Inblandning genom tänkande är mycket mäktig. Tag till exempel ett fall sådant som detta. Någon av oss har en särskild svårighet, som han söker övervinna. Kanske har den uppstått ur någon svaghet i karaktären, kanske är den ett icke önskvärt tänke- eller handlingssätt, han av gammal vana är benägen att följa. Vad det än är, gör han sitt bästa för att övervinna det. Sedan uppenbarar sig någon och misstänker honom för just denna svaghet eller svårighet – misstänker och vandrar vidare utan någonsin någon tanke på att han skulle ha vållat någon skada.

Denna andra person inser inte att han givit sin broder en liten knuff, som kan bestämma dennes handling och rikta den åt orätt håll. Kanske det vägde lika mellan vanans och den egna ansträngningens båda krafter och misstanken blev den tillkommande kraft, som avgjorde. Det är därför det alltid är orätt att misstänka. Om misstanken tyvärr är sann, ger den en ytterligare knuff i orätt riktning. Om den är falsk, kan den göra det litet lättare för den misstänkte att välja orätt väg vid ett senare tillfälle. Hur som helst är det orätt att skicka ut en ond tanke mot honom; det är orätt i vilketdera fallet. Vi bör alltid tänka gott om människor, även om vår tanke om dem är bättre än deras handlande. Sålunda kastar vi ut till dem en tanke, som verkar endast för deras bästa.

Det är även viktigt att minnas dessa fakta, emedan en mängd ont tänkande förr eller senare riktas av de mörka krafterna mot envar, som snabbt skrider framåt på vägen. Eftersom ni får en mängd ondska kastad mot er, och denna tenderar att påverka er i riktning mot orätta handlingar, bör ni inse vilken skadlig verkan misstanken har och bör ni vara särskilt försiktiga med era egna tankar och handlingar. Ni bör tänka på vad som händer er med blott ett torrt konstaterande av faktum, utan någon känsla av vrede eller förbittring. Och när ni möter ett utbrott av starkt hat, minns då att ni bör, för att bruka det bibliska uttrycket, ”omgjorda edert sinnes länder”, och blott och bart införa en ökad kraft av motsatt slag för att upphäva verkan av den onda. Gör detta, och den mängd ont tänkande, som riktats mot er, skall icke skada er. Tvärtom skall ni draga fördel av den, då den skall hjälpa er att se vad som är era svaga punkter. Detta för dem ut i ljuset, då de annars kunde ha förblivit dolda för er. Även själva er beslutsamhet att stå emot angreppet skall stärka er och leda er framåt till den tid, då allt dylikt skall slå emot er med blott ringa verkan.

Därför bör ni göra ert eget arbete fulländat och låta andras arbete vara, såvida de inte ber er om hjälp. Gör ert eget arbete till det yttersta av er förmåga, och lämna andras arbete i fred så långt ni förmår.

C.W.L. – Mycken inblandning i andras angelägenheter beror på religiösa vanföreställningar. Den renläriga kristendomen har gjort till sin uppgift att blanda sig i vars och ens ensak. Den börjar med att söka frälsa andras själar i stället för att inse att det är varje människas sak att låta sin själ frälsa henne. Det är fullständigt visst att ingen har någon rätt att tränga sig på mellan någons lägre och högre jag under några som helst omständigheter. Inkquisitionens tortyrmästare ansåg det rätt att skada en människas organism på de mest fruktansvärda sätt för att frälsa hennes själ, varvid avsikten med tortyren var att tvinga henne att bekänna något visst. Det fanns så vitt jag vet aldrig ens en antydning om att man skulle förmå den torterade att *tro* på det han bekände, utan det handlade endast om att få hans kropp att säga sig tro, och detta blotta yttrande, även om det vore falskt, ansågs på något sätt rädda hans själ. Om dessa tortyrmästare *verkligt* trodde detta (jag undrar om *någon* någonsin verkligen trodde på en sådan ohygglig lögn!), kunde de ju faktiskt rättfärdiga alla de fasansfulla plågor de tillfogade sina offer. Ty hur hemska gärningar de än beginge mot den olyckliges organism under några få timmar eller dagar, så vore detta ju ett intet i jämförelse med de fasaväckande plågor, vilka skulle vara i all evighet och från vilka de ville rädda hans själ. Att tortera sin medmänniska blir med dessa förutsättningar något alldeles berömligt. Det är svårt för oss tro att någon kunnat intaga denna ståndpunkt. Likväl har många gjort detta – även om man räknar bort dem som brukade kyrkans makt för politiska ändamål.

Därför att du söker ägna dig åt högre slags arbete, får du icke glömma dina vanliga plikter, ty förrän dessa utförts, är du icke ledig för annan tjänst. Du bör icke åtaga dig nya världsliga plikter. Men dem som du redan åtagit dig, måste du fulländat göra – alla de klara och förnuftiga plikter du själv inser, det vill säga – icke inbillade plikter andra söker ålägga dig. Om du skall vara hans, måste du göra vanligt arbete bättre än andra, icke sämre. Ty du måste göra det också för hans skull.

A.B. – Vi finner ibland att en människa, som nyligen kommit in i esoteriken, börjar utföra sitt vanliga arbete sämre, icke bättre, än förut. Detta är alldeles orätt. Hennes uppflammande väldiga entusiasm för sina nya studier medför faror likaväl som fördelar, och en av farorna ligger just i att världsliga plikter förefaller oviktiga. Det ligger en sanning i denna tanke, och det är i sanningen faran lurar. Alla villfarelser är farliga endast på grund av den sanning som också ligger till grund för dem. Det är detta lilla smul av sanning i en villfarelse, som ger denna dess styrka, icke det stora omhöljet av lögn, vari den lilla gnuttan sanning är insvept.

Det fulländade utförandet av de plikter, som måste fyllas i världen, visar att den kraft, som kommer ner från de högre världarna, håller på att vändas i rätt riktning. ”Yoga är skicklighet i handling.” Om en människa är disciplinerad i de högre världarna, blir hennes aktiviteter i lägre världar goda, men om hon är odisciplinerad, blir de icke goda. Men även detta senare är så mycket bättre än att icke alls bry sig om det högre. Okloka aktiviteter av en människa i denna belägenhet kan vålla mycken tillfällig men icke bestående skada, eftersom drivkraften bakom dem är god.

Lärjungen måste söka fylla plikterna i fysiska världen bättre än andra. Mycket ofta, när han handlar oklokt, kan en mästare behöva ingripa för att motverka hans okloka verksamheter. Detta är en av grunderna till att en mästare antar en lärjunge först på prov, och prøvotidens långvarighet beror ibland på detta. I allmänhet behöver människor en ganska lång tid för att balansera sin entusiasm med måttfullhet och förtänksamhet.

Första provet för lärjungaskapet är att vara till gagn för andra. Aspiranten bör aldrig tänka att hans esoteriska arbete är viktigare än hans exoteriska arbete. Om han såsom teosof försummar sin loge och dennas arbete för sitt eget framåtskridande i esoteriskt avseende, far han vilse. Om han försummar utåtriktat arbete för sina studier, för att taga ett annat exempel, handlar han alldeles orätt. Att studera är en god sak, men att vara till gagn kommer i första rummet. Man skall studera för att bli till större gagn, icke upphöra att vara till gagn för att studera. Och så snart yttre plikter och dylika studier råkar i konflikt, skall de yttre plikterna ges företräde.

I alla dylika ärenden får vi aldrig glömma att esoterikens väg är smal som en rakknivsegg. Det torde vara fullt möjligt att ägna nästan varje stund av sin vakna tid åt små tjänster åt andra, men i ett dylikt fall kunde det ske att många av dessa tjänster icke bleve så väl valda och de flesta av dem ej så väl gjorda. Liksom man måste ägna tid åt att sova och äta för att få styrka att arbeta den övriga tiden, så måste man även ägna tid åt meditation och studier och även åt att begrunda vad slags arbete som bör göras och hur det bör göras. Denna sida av saken dryftades av mästaren i avdelningen om urskillning. Varje del av hans undervisning leder lärjungen tillbaka till vägen i mitten. Om lärjungen lyder något råd till ytterlighet, kommer han bara att falla på nytt. Det har sagts att den bästa kursen för ett fartyg icke är en rät linje utan består av tusentals små kurser, än åt ena sidan, än åt den andra. Lärjungens liv är något liknande: kaptenen på bryggan är mästaren, som visar lärjungen vilka stjärnor han kan låta leda sig av och bistår honom i att hålla sig så nära den räta linjen som möjligt. Man träffar på så många människor, som fastnat för en god idé och sedan låter denna topprida dem till döds.

Mästaren säger till sin lärjunge att denne icke bör åtaga sig nya världsliga plikter. Den som förpliktat sig att göra mästarens arbete, bör veta vikten av att alltid vara redo att tjäna honom, hur och var mästaren än behöver honom. Jag kan ge er ett slående exempel på detta ur min egen erfarenhet. När jag var ung, togs mina barn ifrån mig emot min vilja. Jag kämpade emot denna separation med alla lagliga medel men förlorade målet. Lagen slet bandet, frantog mig moderns

plikt att draga försorg om sina barn. Min dotter kom tillbaka till mig, så snart hon fått friheten att göra detta. I tio års tid hade jag inte sett henne eller skrivit till henne, men mitt inflytande hade bestått, och hon kom genast tillbaka till mig. Jag levde då tillsammans med madame Blavatsky, och hon varnade mig: ”Se upp, så att ni inte åter knyter de band som karma slitit för er.” Om jag då hade återupptagit mitt gamla liv, efter att jag givit mästaren mitt löfte, skulle jag ha handlat orätt. Det betydde naturligtvis inte att jag skulle försumma flickan – hon kom och levde hos oss och stannade, tills hon gifte sig, men hon måste komma i andra rummet, icke i första.

Ni är ansvariga för de plikter ni måste fullgöra, icke någon annan. Ni är ansvariga inför er mästare, och icke inför någon annan. Om människor försöker påtvinga er vad de inbillar sig vara en plikt, och ni ser att det inte är det, måste ni helt enkelt vara oense med dem – vänligt men bestämt. Ni måste bestämma. Ni kanske gör detta med rätt eller orätt, och om det är med orätt, får ni lida, men avgörandet måste vara ert. Denna individens ansvarighet inför sig själv och inför sin mästare får icke någon annan blanda sig i. Inför er egen mästare är ni ansvariga, och ni måste göra ert vanliga arbete bättre än andra, och detta för hans skull.

C.W.L. – Denna princip, att esoterikern bör göra sitt vanliga arbete väl, förstod man i de äldre religionerna. I berättelsen om konungasonen Siddhārthas ungdom – denne blev sedermera herren Buddha – omtalas att han ägnade sig mycket åt studier och meditation, men att, då det blev nödvändigt för honom att välja sin brud genom att visa skicklighet i allehanda manliga idrotter, han kunde visa sig överlägsen även i dessa, när han så önskade. I *Bhagavad-Gītā* sägs att yoga är skicklighet i handling. Det är att göra det rätta noggrant, taktfullt och hövligt. Mästarnas lärjungar måste därför lära balans i livet, att veta när det lägre tryggt kan sättas åsido och när det icke skall sättas åsido.

En människa, som förpliktat sig att ägna sin tid och kraft åt tjänandet av mästaren, bör icke åtaga sig något nytt, som egentligen icke är mästarens arbete. Han får icke låta andra påtvinga sig plikter han ej känner såsom sina egna. Jag kan nog föreställa mig, till exempel, att människor ibland förväntar sig att medlemmar av Teosofiska samfundet deltar i allsköns tillställningar i sällskapslivet. En medlem skulle kunna säga: ”Jag är villig att ägna en rimlig tid åt vänner och bekanta”, men han har sin fulla rätt att förbehålla det mesta av sin tid det arbete han åtagit sig för Samfundet.

Undervisningen om plikter har sin tillämpning också Alcyones liv i Adyar under den tid, då mästaren undervisade honom. I ett särskilt fall var han till exempel tvungen att ägna en hel dag åt en viss ceremoni i samband med en avlägsen släkting. Saken inberättades till mästaren, och han sade: ”Ja, för släktens skull, som skulle kunna bli chockerad eller upprörd, får du bege dig ner för en timme vid den och den tiden, men var under denna tid mycket uppmärksam, så att du icke gör eller säger efter något du icke förstår, att du i intet fall blint gör eller säger efter prästen och att du icke låter något göras för dig som du icke själv kan göra – det vill säga vad avser ceremonier och välsignelser.”

TREDJE KAPITLET

TOLERANS

3. Tolerans. – Du måste hysa fullkomlig tolerans mot alla och för andras religion ett lika uppriktigt intresse som för din egen. Ty deras religion är liksom din en väg till det högre. Och för att hjälpa alla måste du förstå alla.

A.B. – Toleransen hör nog till de dygder man i våra dagar talar mest om men minst övar. Den är en av de svårast förvärvade dygderna, ty när människor starkt tror på och högt skattar en viss tro, är de naturligt nog böjda för att söka tvinga den på andra. Ur denna aggressivitet har alla religionsförföljelser och -krig uppstått. Men också denna aggressivitet är bättre än lik-

giltighet, som så ofta förväxlas med tolerans. Likgiltighet är icke tolerans och bör aldrig uppfattas såsom sådan.

Nu för tiden råder det mycket ringa förföljelse från statens sida, men det förekommer alltjämt mycken förföljelse i samhället och inom släkter. Statlig religionsförföljelse förövas i vissa länder, där fritänkarpartiet har övertaget. Fritänkarna har varit så förföljda att frestelsen till hämnd varit alltför stark, fastän de i detta fall handlar i rak motsats till sina egna principer. Jag hoppas att det blott handlar om reaktionen på den förföljelse de religiösa utsatte dem för och att det snart skall upphöra.

I världen finns alltjämt mycket av den anda, ur vilken allt slags förföljelse uppstår, och ibland finner staten det nödvändigt att framtvunga fördragsamhet, såsom i Indien, av fruktan för att det annars leder till oroligheter och störningar. Den tysta acceptans, vi finner råda mellan medlemmar av olika trosläror i länder, där skilda religioner är mer eller mindre i jämvikt, beror till stor del på ömsesidig fruktan. Den tolerans som då finns springer således ur något ganska ovärdigt motiv.

Den som studerar esoterik måste vara inriktad på att hysa den vänliga känsla som växer ur insikten om att jaget hos var och en finner sin egen väg. Detta är den enda riktiga inställningen och intet mindre än intagandet av den gör toleransen till en utbredd dygd. Vi måste inse att varje människa har sitt eget sätt att söka det högsta och måste lämnas full frihet att följa detta. Detta innebär icke endast att man ej försöker draga in en annan i sin egen religion utan även att man icke söker påtvinga honom tankar och åsikter, icke söker rubba de trossatser han finner gagneliga. En dylik fullkomlig fördragsamhet är det mål ni har att sträva emot. Detta är något himmelsvitt skilt från det som människorna i världen ofta anser vara tolerans – den halvt föraktfulla känslan av att religiösa ting egentligen inte har så stor betydelse utan är nyttiga endast såsom ett slags polisstyrka ägnad åt att hålla folk i styr. Men en människas religion måste vara helig för er, eftersom den är helig för henne. Den vita logen tillåter ingen att inträda i sitt brödraskap som ej utvecklats denna inställning till en avsevärd grad.

C.W.L. – Det finns kanske för närvarande större tolerans än som rått sedan det stora romerska imperiets tid, och den är mycket lik den som då rådde. Vi får höra om de egendomliga sätt, på vilka romarna uppges ha behandlat de tidiga kristna. Omsorgsfull forskning har visat att de mest omfattande förföljelser, man skrivit så mycket om, aldrig ägt rum. Det är däremot sant att de kristna själva ådrog sig obehag. Jag menar inte att förhållandena inte var i vissa avseenden barbariska. Men de tidiga kristna synes ha varit uppstudsiga människor, och när de råkade i delo med myndigheterna, var det inte på grund av sin religion utan på grund av vad de sade och gjorde. Romarna välkomnade inte det slags broderskap de tidiga kristna förkunnade. Det liknade alltför mycket: *"Sois mon frère ou je te tuerai."* De kristna brukade inte utföra små ceremonier, som betraktades såsom bevis på lojalitet mot staten. I olikhet mot andra medborgare kastade de inte en nypa rökelse på ett altare eller höllde inte ut en droppe vin till kejsarens ära – handlingar mer eller mindre likvärdiga med vad man i dag gör i London, när kungen åker förbi: man lyfter på hatten. Det romerska imperiet var det mest toleranta i världen. Romarna brydde sig icke det ringaste om vilken gud en medborgare dyrkade. De hade ett väldigt panteon och lät uppföra tempel åt alla slags gudar, och sedan de insett att Kristus dyrkades såsom en gud, lät de genast uppföra en staty åt honom. Deras tolerans gick verkligen ända till likgiltighet.

Många av dessa gamla romare är numera inkarnerade i det engelska folket. Det finns nu många människor, som är toleranta mot alla trosformer, just därför att de själva inte tror på någon av dem. De betraktar religionen såsom en angenäm saga att roa damerna med men naturligtvis ingenting som en man skall taga på allvar. Det är inte detta slags tolerans vi skall inrikta oss på. Vår tolerans måste stamma ur en insikt om att även andras tro är vägar till det högsta. När den verkligt tolerante träder in i en kyrka eller ett tempel, som tillhör en religion annan än hans egen, anpassar han sig till de för denna religion rådande bruken, icke enbart därför att det är seden, utan även därför att han hyser aktning för de människor som är annorlunda än han

själv och den religion som är en annan än hans egen. Det finns sådana som går in i en kyrka och sedan vägrar att buga inför altaret och även avsiktligt vänder detta ryggen. Jag har känt människor, som försökt träda in i en moské utan att taga av sig skorna. Man har inget att göra i en kyrka eller i en helgedom tillhörig en annan religion, om man inte är beredd att uppföra sig så att man inte sårar de troendes känslor. Om man anser det orätt att knäböja inför altaret i en katolsk kyrka, kan man alltid stanna kvar utanför, och om man anser det felaktigt att taga av sig skorna, skall man inte träda in i moskén.

Alla människor är manifestationer av det enda jaget. Den form, en annan människas strävan mot det högre antar, skall därför respekteras. Ofta tar sig denna strävan barnsliga uttryck, men ingen god människa skulle göra sig lustig över dem eller söka förmå andra att vända sig emot dem, ty det mindre utvecklade intellektet kan inte förväntas anlägga det synsätt som tilltalar ett mer framskridet tänkande. Toleransen leder oss alltid till att med de gamla romarna säga, ”jag är en människa, och intet mänskligt är mig främmande”, och därmed söka förstå den andres sätt att se. Även såsom en övning för oss själva torde denna metod snart visa oss i hur många olika vinklar sanningens strålar kan speglas av den mänskliga tanken. Världen skulle bli enformig, om allt gjordes på blott ett enda sätt. Den skulle bli liksom ett fängelse, där förekommande rutiner utföres vid samma tid varje dag och på samma sätt.

Det råder vissa allmänna uppdelningar, sådana som man till exempel finner hos katoliker respektive protestanter. Den som tillhör någondera riktningen, uppfattar kristendomen ur sin synvinkel. På ömse sidor finns många, som är alldeles oförmögna att förstå den andra sidan. Katoliken anser att en myckenhet av ceremoni bör ingå i gudstjänstfirandet, att detta bör göras så skönt det kan, så att det kan förhärliga den gud han dyrkar och vara tilltalande för människorna. Han känner djupt att riterna, ceremonierna och allt detta sköna som inramar dessa är honom till det största gagn i hans hängivenhet. Protestanten däremot anser allt detta mycket orätt och förskräckligt, emedan det leder hans tanke bort från gudstjänstens inre mening. Kanske protestantens tänkande är så beskaffat att han inte kan vara uppmärksam på alla dessa ceremonier och samtidigt begrunda deras inre mening. Det som så starkt tilltalar den katolska människotypen skulle han uppfatta snarare såsom ett förtret, en störning – något som blandar sig i hans inre hängivenhet.

Det finns många människor, som känner att deras hängivenhet och strävan mot det högre blir oklar och obestämd, när endast subjektiva gudstjänstformer brukas. Den yttre formen ger dem stor tröst och hjälp, så varför skulle de då inte få denna? De som finner ceremonin, statyn, bilden, den fysiska manifestationen ge dem en stark tillfredsställelse och inspiration, hör alldeles avgjort till någon av de sju stora utvecklingslinjerna, som leder till gudomen. De som inte önskar någonting av detta, som snarare finner dem onödigt krångliga och störande, har sin egen utvecklingslinje. Låt dem vara till freds med denna. Varför skulle vi blanda oss i detta?

Liksom var och en av oss har sitt eget språk, som han har till sitt modersmål, så har han även vad som kunde kallas sitt religiösa språk – ett sätt, på vilket hans tankar, känslor och strävanden tar sig sitt mest omedelbara uttryck. Det vore i högsta grad dåraktigt att förakta en fransman därför att hans språk skiljer sig från vårt eget, och lika dåraktigt är det att förakta någon därför att hans religion skiljer sig från vår egen. En fransman säger *maison* i stället för ”hus” men menar exakt detsamma. Det vore befängt hävda att det ena ordet är bättre än det andra. Man drar sig till minnes den ryktbare mr Lillyvick, en gestalt i Dickens’ roman *Nicholas Nickleby*. Sedan han fått veta att det franska ordet för ”vatten” är *l’eau*, avgjorde han att franskan var ett torftigt språk. Det berättas också om en gammal gumma, som under napoleonkrigen bad till gud att låta engelsmännen segra och som, när någon påpekade för henne att människorna på andra sidan Engelska kanalen nog bad för fransmännens seger, svarade: ”Vad har det för betydelse? Hur kan gud förstå dem, när de talar sådan rotvälska?”

Det finns ingen som helst anledning till att envar inte skulle följa den väg till gudomen han funnit vara den rakaste och därför passa honom bäst. Det enda som behövs för att frid och

harmoni skall råda är att alla erkänner detta faktum. Envar bör säga, ”Jag föredrar min egen väg, men jag är fullkomligt villig att låta alla andra åtnjuta samma privilegium, så att också de får välja den väg som synes dem den bästa.” Detta är knappast för mycket begärt, likväl är det ej så många, som vill bevilja dem detta. Var och en känner att det som är bäst för honom själv, måste vara det också för alla andra. Den vidare synen inser att det finns många vägar, att de alla i lika mån leder till det högsta och att varje människa bör ges friheten att taga den väg som kan bäst inspirera henne.

Jag medger att det finns ett sinnelag, som jag personligen finner svårt att förstå – det slags översvallande religiösa hängivenhet som till gudomen knyter allehanda sockersöta beteckningar, som hämtats från kärleksdikter och -romaner. Den stöter mig och ger mig ett intryck av vanvördnad, även om jag förstås vet att den är uppriktig och välmenande. De som tycker om detta, kanske anser mig kall och torftig i mitt uttryck, då det är min läggning att anlägga sunda förnufts syn på allt och söka resonera om det och förstå det.

De andaktsböcker, som skrivits för högre slags människor i varje religion, är sinsemellan anmärkningsvärt lika. Om man till exempel jämför dem som brukas av romersk-katolska kyrkans bekännare med dem som brukas av Shrī Rāmānujāchāryas anhängare, finner man dem snarlika. Också är det liv en god kristen lever detsamma som det en god hindu, buddhist, muslim eller en god människa av vad slags religion som helst lever. Samma dygder övas, samma mål eftersträvas, samma laster skys av dem alla.

Men för att uppnå denna fulländade tolerans måste du själv vara fri från trångsynthet och vidskepelse.

A.B. – Den trångsynte är den som tar hänsyn enbart till sina egna åsikter och inte andras. En mycket god kvinna – men också en mycket trångsynt anhängare av en av de mest inskränkta evangelikala sekterna – sade mig att jag aldrig borde läsa någon bok, som icke var skriven exakt enligt mitt eget religiösa synsätt. Detta är den trångsyntes ståndpunkt – aldrig taga del av en annans synsätt, som kan rubba ens eget. Det är raka motsatsen till den ståndpunkt sanningsökaren, den som vill leva det högre livet, intar. Han försöker taga del av alla slags sätt att se på en sak för att uttröna de många olika vinklar, vari sanningens strålar har nått mänsklig tanke och brutits av denna. Om man vill nå sanningen, måste man studera alla dessa olika synsätt och åsikter och sedan tillgodogöra sig den lilla eller stora sanning de kan innehålla.

Det är också gott att studera människors vidskepelse. Ty, såsom den stora utsagan i Upanishaden säger: ”Sanningen allena segrar, icke lögnen.” Vidskepelse får sin styrka av det lilla smul sanning de innehåller. Man bör söka reda på detta brottstycke av sanning. Den trångsynte ser förstås blott till det falska i dem, men man bör lära sig något om alla religioner. Därvid skall man inte studera dem i missionärens anda utan med sympati. Och samma förfarande bör man tillämpa vid studiet av politiska och sociala frågor.

Man måste även förstöra vidskepelsen, vilken senare i denna bok betecknas såsom en av de tre stora synder som gör den största skadan i världen, eftersom den är en synd mot kärleken. Religion och vidskepelse har så sammanblandats i världen att det är nödvändigt att i vår tanke skilja dem åt genom att noga definiera dem. Den definition av vidskepelse jag tycker bäst om – ehuru den inte täcker hela området – är att anse det oväsentliga väsentligt, att taga en bisak för huvudsaken. I religiösa dispyter strider människor om någon obetydlig sak, och i regel företräder vardera sidan sin egen missuppfattning av sanningen.

En annan definition av vidskepelse – som inte heller den täcker hela företeelsen – är att den är en tro, som saknar förnuftig grund. Således är många sanningar vidskepelse för de människor som hyllar dem, då de inte har någon god och säker grund för att göra detta. Herren Buddha sade att den enda rätta grunden för att tro något visst är att det överensstämmer med vårt förnuft, vårt sunda förnuft, så att vi kan säga att vi själva vet det. Om vi prövar det enligt denna måttstock, så visar det sig att det mesta av de flestas religion kan hänföras till vidskepelse. För dessa människor har det egentligen ingen betydelse, men för dem som söker nå vägen

betyder det att de bör lämna därhän allt som de enligt sin intuition och sitt förnuft finner icke hålla måttet. Allt eftersom vi utvecklar detta högre sinne, som vid första anblicken igenkänner sanningen, blir vi i stånd att fatta allt mer av sanningen. Då växer inom oss en djup inre övertygelse, och när en sanning framläggs för oss, vet vi att den är riktig. Detta sinne har i fysiska världen sin motsvarighet i synen. Det är förmågan av buddhi, rent förnuft. Vi bör alla utsätta våra trossatser för detta prov, ty vi har ärvt mycket sådant, som är blotta vidskepelse för oss. När vi så gör detta och i den mån denna inställning blir en vanesak för oss, kommer vi att göra oss av med vidskepelsen och utveckla toleransen.

C.W.L. – Vidskepelsen har ofta haft ett mycket starkt grepp om människors tänkande, så att det ibland har sagts att det är omöjligt att ha religion utan denna. Förvisso råder det mycken förvirring i religiöst tänkande, och mycket därav är oförnuftigt. Men i alla sådana fall, där tron på något visst är mycket utbredd, finns sannolikt ett brottstycke av sanningen någonstans där bakom. Allmänt sett är vidskepelse icke blott och bart påhitt, utan förvrängningar eller överdrifter av något faktiskt. Vår president anförde en gång ett välkänt indiskt exempel på en vidskepelse. Det levde en gång en helig man, som till husdjur hade en katt. Denna katt var sin ägare så tillgiven att denne, när han skulle förrätta sina religiösa riter, måste stilla katten genom att binda den vid en stolpe till sin säng. Människor som iakttog detta tänkte att det var ett nödvändigt inslag i själva riten, och med tiden föll det övriga i denna bort, så att det enda inslag i den som blev kvar var traditionen att binda en katt vid en sängstolpe.

De skrivare och fariseer, som Kristus skarpt klandrade såsom hycklare och liknade vid vitmenade gravar, uppvisade ett liknande slags vidskepelse. Han sade att de betalade tionde av mynta, anis och kummin. Då de ju var befallda att betala tionde av allt vad de ägde, redovisade de petnoga även småsaker motsvarande salt och peppar hos oss men glömde fullständigt det i lagen som var långt viktigare – rättfärdighet, barmhärtighet och tro.

Vidskepelse rörande söndagen är ett allvarligt problem i somliga delar av Storbritannien, i synnerhet i Skottland, där denna veckodag har gjorts uteslutande ledsam. Tanken var ursprungligen att till det yttersta nedbringa den mängd vanligt arbete, som måste utföras denna dag och därmed göra denna till en dag, som kunde ägnas åt andliga ting. Gudstjänstsidan har dock kommit mycket i skymundan, och det råder mer dryckenskap och allmän lössläpplighet även i andra avseenden på söndagarna än på andra veckodagar – förvisso ett exempel på att anse det oväsentliga väsentligt. Eftersom det finns åtminstone en veckodag, då det är tänkt att människor skall vara religiösa, tycks människor ofta ha den inställningen att det inte är så allvarligt att strunta i religiösa läror och ideal veckans övriga dagar. Jag har iakttagit att de som inte håller söndagen i helgd, såsom hinduer, buddhister och andra – har religionen närvarande i livet på ett sätt man inte finner hos kristna. Jag menar inte att de alla är goda människor, lika litet som alla kristna är det, men religionen betyder mera för dem än den gör för den genomsnittlige kristne, som ofta tycker att han fyllt alla sina religiösa plikter, om han går i kyrkan en dag i veckan.

Vår president har definierat vidskepelse också såsom varje slags tro som saknar förnuftig grund. Det är alldeles förnuftigt tro att jorden vrider sig runt sin axel, att det finns främmande länder vi inte besökt, att det finns atomer och elektroner, som är alldeles utom räckhåll för fysisk syn, eftersom vi har goda grunder för dylik tro. Men det finns många vitt spridda trossatser som inte hör hit. Den vanliga kristna tron på den eviga helveteselden och de eviga straffen är ingenting annat än en särskilt skadlig vidskepelse. Det finns ingen som helst förnuftig grund för den. Likväl är det så att man inte kan säga detta till en genomsnittlig kristen utan att han skulle invända att den som säger detta är en gudsförnekare och hånar hans religion. Den förste som lärde detta kanske trodde på det eller inte trodde på det, men miljoner har gjort det och därmed alldeles tydligt hemfallit åt vidskepelse.

Det enda som ur kristen synvinkel borde äga någon tyngd i sammanhanget, är vad Kristus själv yttrade i saken. Det är visst åtta bibelställen, där han förment uttalar sig om detta eviga

straff. Vart och ett av dessa ställen kan visas icke ha något att göra med den folkliga föreställning som förbundits med dem. En mycket värdefull bok i detta ämne, *Salvator Mundi*, skrevs av en kristen präst, Samuel Cox. Han undersöker mycket omsorgsfullt vad Kristus påstås ha sagt och visar övertygande att det inte finns något stöd i Bibeln för tron på de eviga straffen. Det finns förvisso ingen förnuftig grund för dylikt, ty om gud är en kärleksfull fader är det absolut omöjligt.

Man torde ha väntat sig att nutidens kristna skulle ha vuxit ifrån denna fasaväckande vidskepelse, som vållar ett oerhört ont i denna värld. Men miljoner har inte gjort det, och man fortsätter att lära ut den. För icke så länge sedan såg jag en romersk-katolsk katekes för barn, och i denna framställdes på samma gamla dåraktiga sätt de gamla föreställningarna om helvetet såsom en ort för eviga plågor. Vad gäller den undervisning, man ger små barn, kunde vi lika gärna leva på den mest brutala medeltiden. Många kristna sekter har visserligen numera höjt sig över denna nivå, men den äldsta och största kyrkan håller alltså fast vid dessa medeltida läror. Enskilda präster må bortförklara hela saken ungefär såsom vi gör, men det tryckta ord, de lär små barn, är något ytterligt fasaväckande och hädiskt, ty det låter dessa börja livet med en alltigenom felaktig gudsföreställning, som fyller deras liv och sinnen med fruktan och grymhet till allvarlig skada för deras karaktär och utveckling.

Den lära herren Buddha förkunnade om tro och förnuft, som jag redan anfört, är alldeles utmärkt. Efter hans död sammankallade hans efterföljare ett stort möte för att avgöra vilka av de många yttranden, tillagda honom, som skulle godtagas såsom hans egna ord. Den allra första regel mötesdeltagarna fastställde var: "Det som strider mot det sunda förnuftet är icke Buddhas lära." Utgående från detta uteslöt de allt, som icke uppfyllde detta krav, och yttrade: "Detta är uppenbart icke sunt förnuft. Han kan omöjligt ha sagt det." Därmed kunde de möjligen ha förkastat några goda yttranden de ej förstod, men i gengäld skonade de sin religion för en stor mängd vidskepelse. De stora religionernas grundare, Muhammed undantagen, nedlade inte sin lära i skrift. Det sägs emellertid att Buddha skrev en bok, som förvaras av adepterna och inte ges ut till världen. Vanligen förflöt tre eller fyra generationer innan lärorna nedlades i skrift, och vid det laget hade skrifterna sammanställts ur flera källor. Så till exempel har forskare i Jesajas bok i Gamla testamentet funnit åtta olika skikt av tradition – tre Jesaja, den ene efter den andre, sedan en grupp och så vidare. Det inträder förfall i religionen, när människor skriver ner icke vad de vet utan vad de fått höra och sedan börjar tvista om småttigheter.

En annan grund till förvirring ligger däri att en ny religion som uppstår sprider sig liksom en erövringsvåg över redan befintliga trosformer utan att utplåna dessa. En klok härförare försöker vid erövringen av ett land att i viss mån och för att mildra motsättningarna anpassa sin maktutövning till det underkuvade folket. På liknande sätt har religionerna anpassats till de olika samhällen som antagit dem. Sålunda fortsätter kineser och japaner med sin gamla ankult, såsom japanernas shinto, men har till denna fogat den buddhistiska etiken. På Ceylon har man en mycket materialistisk religionsform, enligt vilken det enda hos människan som går vidare från liv till liv är hennes karma. Likväl talar de om sina tidigare liv och hoppas att i något framtida liv uppnå nirvåna. Även de kristna har antagit vissa högtider som firades i de folk vari kristendomen spreds men anknöt påpassligt dessa fester till kristna helgon, vilkas namn numera förknippas med dessa högtider.

Spår efter de gamla traditionerna påträffas således överallt – djävulsdanser på Ceylon, Kälī-kulten i Indien och så vidare – och dessa kvarlevor tas ibland för det väsentliga och utgör därmed en ymnigt flödande källa för vidskepelse.

Man kan ibland veta något utan att kunna resonera om det – detta är den andra sidan av saken. Det högre jaget vet och på goda grunder men kan ibland inte föra ner sina grunder till den fysiska hjärnan, ehuru själva faktum att jaget vet tränger igenom. När en ny sanning framläggs för oss, vet vi alltså genast om vi kan godtaga den eller ej. Detta är icke vidskepelse, utan en intensiv inre övertygelse. Jag tror inte att man någonsin finner någon med denna intensiva

övertygelse om helvetet. De tror att de kommer att brinna för evigt därför att detta är vad de fått lära sig. Detta tal om övertygelse kanske låter litet grand som att överge förnuftet till intuitionens förmån, men då bör man betänka att just det ord, buddhi, som vi översätter med "intuition", i Indien kallas "rent förnuft". Det är det högre jagets förnuft, som är av ett högre slag än det vi har i lägre världar.

Mästaren behandlar ytterligare ämnet vidskepelse:

Du måste lära dig att inga ceremonier är nödvändiga. Annars tror du dig själv på något sätt bättre än de som icke utför dem. Du får icke fördöma dem som alltjämt håller fast vid ceremonier. Låt dem göra så som de vill. De får dock icke hindra dig, som vet sanningen – de får icke söka påtvinga dig det som du har vuxit ifrån. Tag hänsyn till allt, visa vänlighet mot allt.

C.W.L. – Att mästaren så starkt talade emot ceremonier kanske berodde på att Alcyone vid denna tid hade nått den ålder, varvid livet för en yngling av brahminkasten, som Alcyone tillhörde, brukade fyllas av sådana ting. Det finns vid denna ålder en tendens hos en gosse att på grund av dessa ceremonier känna sig mycket märkvärdig, då han hamnar alldeles i centrum för den uppmärksamhet som omger *upanayana* eller gossens invigning i kastens fulla privilegier. En rättrogen brahmins liv fylls av ceremonier. Han skall utföra vissa handrörelser och läsa vissa texter, när han stiger upp på morgonen, badar, äter och nästan vad han än företar sig. Det fanns nog i Alcyones omgivning vissa människor, som sökte förmå honom att förrätta dessa riter alldeles fullständigt, då de fruktade att den moderna skolgång han genomgick och de europeiska vänner han fått kunde ha avlett honom från hans folks gamla kult. Mästaren skyddade därför sin lärjunge med orden att dessa ting inte alls var nödvändiga och att han, vare sig han förrättade dem eller avstod från dem, måste akta sig för att hemfalla åt villfarelsen och dårskapen att för den skull anse sig förmer än andra.

Kristna ceremonier skiljer sig från hinduiska och buddhistiska däri att de vanligtvis utföres av ett antal människor tillsammans. Hinduerna och buddhister dyrkar alltid individuellt, medan kristna gör det huvudsakligen kollektivt. Även om inga av dessa ceremonier är nödvändiga (annat än för dem, vilkas temperament är så starkt bundet till dem att de egentligen inte kan vara lyckliga utan dem), utgör de likväl ett slags vetenskap, som på alldeles bestämda sätt sysslar med högre världars naturliga krafter.

Det finns många sätt, på vilka andlig kraft kan utgjutas över världen. Det som vi finner i mässans, den heliga nattvardens eller den heliga eukaristins ceremoni, är ett förfarande som inrättats av kristendomens själve grundare för spridandet genom hans kyrka av det som gemensamt kallas gudomlig nåd – vissa från högre världar utgående andliga krafter, vilka givetvis inte är övernaturliga utan överfysiska. Han ordnade det så att den officierande prästen, av vad slag han än månde vara, skulle tjäna såsom en kanal för utgivandet av denna kraft. Det hade varit så mycket bättre, om prästen vore en verkligt god människa, fylld av tankar på hängivenhet och tjänande. Men det är så ordnat att ceremonin har sin verkan, hur med prästens karaktär än förhåller sig, detta för folkets skull. Den allmänna kristna planen är att det skall finnas kyrkor jämnt utspridda över landet, så att den kraft som utgutes kan stråla ut och nå alla. Denna ceremoni gör miljontals människor något mycket gott, men att säga att den är nödvändig för frälsningen vore vidskepelse.

Olika slags krafter kanaliseras genom olika ceremonier. Hur andliga de än må vara, verkar de alla enligt naturlagarna. Om man skall ha gagn av dem i fysiska världen, måste man således ha någon fysisk mekanism inrättad, genom vilken de kan verka. Det är detsamma som med elektriciteten. Denna kraft finns hela tiden överallt omkring oss och är alltid i verksamhet, men om man vill att den skall utföra ett särskilt arbete på ett särskilt sätt på en särskild plats, måste man förse den med ett visst fysiskt maskineri, genom vilket den kan verka.

A.B. – Mästaren säger att inga ceremonier är nödvändiga, och alla religioner erkänner denna sanning. I Indien är det sannyāsīn, som åtnjuter det högsta anseendet, och han utför inga cere-

monier över huvud taget. Han sliter sönder och kastar bort den heliga tråden, som var hans viktigaste egendom och som han utrustades med såsom gosse, när han invigdes i sin kast, och som han burit genom livet såsom sin heligaste symbol, ända tills han blev en sannyāsī.

Ceremonier är nödvändiga endast så länge som människan inte nått insikt och sann kunskap, så länge som de hjälper henne att hysa de rätta känslorna, att stilla tankarna och sträva ädelt. Det stora flertalet människor är alltså outvecklade och behöver all den hjälp de kan på något sätt få. Ingen vis människa fördömer därför ceremonier, även om hon själv inte har behov av dem. Bhagavad-Gītā är den skrift sannyāsī håller särskilt högt, men däri sägs också: ”Den vise må icke oroas av ovisa, som är fästa vid handling, utan ge all handling sitt bifall, medan han handlar förankrad.” Barnet, som lär sig gå, griper tag i allt som är fast nog att hjälpa det att stå upprätt – stolar, bordsben och väggar. Likaså är ceremonier stöd avsedda för den som inte är stark nog att själv hålla sig upprätt. Allteftersom människan utvecklas, förfinas hennes ceremonier, blir skönare och mer symboliska. Till sist når hon ett stadium, där hon inte längre har bruk av dem, och då låter hon dem fara. Det finns två slags människor, som icke utför ceremonier – de som står över dem och de som står under dem.

Ansvar för att välja rätt tidpunkt för ceremoniernas övergivande ligger helt och hållet hos människan ifråga. Envar måste själv fatta beslutet. Ingen kan påtaga sig ansvaret att säga när en människa skall bli en yogī. Detsamma gäller ceremonier. Ingen får klandra den som beslutar att överge dem eller väljer att behålla dem. Ibland kan en människa på grund av sin ställning i samhället känna sig alltså bunden att förrätta dem. Hon är ensam ansvarig för sitt val, varför vi ej får fördöma dem som utför ceremonier och ej heller dem som avstår från att utföra dylika.

Ceremonier kan vara farliga likaväl som gagneliga. I den gamla hinduismen fanns en sträng regel, som förbjöd yttrandet av vissa formler i en folksamling. Denna regel var uppställd icke för att undanhålla folket någon välgärning, såsom man nu för tiden av okunnighet ibland antar, utan för att förebygga den skada vissa vibrationer annars kunnat vålla somliga människor. Det var av denna anledning Manun uppställde den lag som lyder att endast brahminerna, som är lärda och för en god vandel, får inbjudas till *shrāddha*-ceremonierna. Den som besitter en viss kraft men ej förstår när han bör bruka den och när han bör avstå därifrån, kunde kanske, om han deltog i vissa ceremonier, lägga i formlerna en sådan styrka att denna kunde skada de närvarande. Den som börjat förvärva dylik kraft, gör därför klokt i att icke delta i dylikt. Jag fann till exempel, när jag vid ett tillfälle i Gayā bevistade *shrāddha*-ceremonier, att jag hade kunnat skada prästerna, om jag till deras kraft lagt min egen, ty vissa av de mantraer de reciterade var utomordentligt mäktiga. Dessa präster framkallade dock inte denna kraft, emedan de var okunniga och inte heller levde särskilt rent. Madame Blavatsky gav esoterikstuderande rådet att inte ansluta sig till en folksamling, såvida de inte vore i fullständig samklang med denna, icke blott på grund av någon inverkan den kunde utöva på deras egen aura utan därför att deras egen kraft kunde göra större skada än nytta. I dylika fall kan det ibland hända att den som äger kunskap anser det bäst att inte delta i vissa ceremonier, medan däremot en annan, som inte ägde kunskap om hur man uttalar formlerna för att framkalla den kraft de faktiskt innehåller, kan delta med fullständig säkerhet för de omgivande, oavsett vad slags människor dessa är.

Nu, när dina ögon öppnats, kanske somliga av de lärur du förut trott på, de ceremonier du förut utövat, förefaller dig oförnuftiga. Kanske de också är det. Men även om du icke längre kan delta i dem, håll dem likväl i aktning för dessa goda själars skull, för vilka de alltså är viktiga. De har sin plats och sitt bruk. De är liksom de dubbla linjer som i barndomen ledde dig att skriva rakt och jämnt, tills du lärde dig att skriva långt bättre och friare dem förutan. Det var en tid, då du behövde dem, men nu är den tiden förbi.

A.B. – När vi blir äldre och klokare, blir det ofrånkomligt att somligt vi förut trodde på förefaller överkligt och rentav oförnuftigt. Likväl kan vi betrakta det vänligt och medkännande,

liksom vi kan se på ett barn, som sköter en bunt trasor, som hon låtsas vara en docka. Från en synpunkt betraktad är barnets handling något grotesk, men den gör henne verkligen gott, ty den utvecklar modersinstinkten hos den lilla flickan, och när hon kramar, smeker och tröstar sitt fantasibarn, övar hon sig i moderns ömhet och beskydd, vård av och omtanke om de svaga och hjälplösa. När vi ler åt det lilla barnet, är vårt leende därför mycket ömt och vänligt. Det är detsamma med våra gamla trosläror och ceremonier. De har haft sin plats och de har haft sitt bruk.

Om vi finner någon vild stam utföra ceremonier, som för oss ter sig alldeles oförnuftiga, eller när vi ser, som vi ofta gör i Indien, ett tygstycke knutet till ett träd i en by såsom en offergåva, skall vi inte förakta de torftiga yttre uttrycken för vildens eller bybons hängivenhet – vi skall i stället se till den bakomliggande känslan. Deras ödmjuka offergåvor betyder kanske för dem lika mycket som de dyrbaraste skänker betyder för oss. Samma anda bär upp dem.

Alla yttre offergåvor är onödiga. Den enda välbehagliga är hjärtats offervilja, och när denna beledsagar gåvan, blir den enklaste skänk välbehaglig. Därför heter det i *Gītā* att även ett blad, en blomma, en frukt eller litet vatten, om dessa ting frambäres med hängivelse, är välbehagliga för den högste. Det vore en hård gärning och knappast något tecken på broderskärlek att söka hindra dylikt – att till exempel slita loss tygstycket från trädet, såsom ibland skett – det skulle visa en fullständig brist på enhetskänsla.

C.W.L. – Var alltid mild och vänlig mot det barnliga – såväl hos barnen som hos den nuvarande utvecklade mänskligheten. Vår president talade om ett litet barn, som skötte ett trasbylte och låtsades att det var en docka. Det är naturligtvis vidskepelse, men samtidigt faller det aldrig någon in att klandra barnet för denna. I fysiska världen är det ett trasbylte, men i barnets fantasi är det kanske nästan något levande med alla det levandes egenskaper. Man kan inte störa denna tanke hos barnet utan att skada utvecklandet av de goda känslor som håller på att väckas.

Hon nämnde även det vanliga indiska bruket att knyta ett tygstycke vid ett träd såsom en offergåva till gudomen. Den genomsnittlige kristne missionären torde reta sig mycket på detta och därmed visa sin okunnighet, eftersom offergåvan framburits i fullständigt god tro. Den jämförelsevis primitiva och barnliga själen menade väl, och saken bör liksom barnets trasdocka tagas för vad den är. Man håller en smula vatten såsom ett dryckesoffer eller frambär en blomma – visserligen mycket små offergåvor, men varför skulle de föraktas? Kristus själv sade att den som gav en bägare kallt vatten i hans namn och för hans skull ingalunda skulle bli utan lön. Man måste även minnas att nog inga människor, icke ens de mest primitiva uppfattar statyn eller bilden såsom själva verkligheten utan att de alla har något slags föreställning om gudomen bakom denna.

En stor lärare skrev en gång: ”När jag var barn, talade jag såsom ett barn, mitt sinne var såsom ett barns, jag hade barnliga tankar; men sedan jag blev man, har jag lagt bort, vad barnligt var.” Men den som glömt sin barndom och mistat medkänslan med barnen, är icke den som kan lära eller hjälpa dem. Se därför vänligt, milt, fördragsamt på alla, och på alla lika, buddhister eller hinduer, jainaer eller judar, kristna eller muslimer.

A.B. – Här har ni en exakt beskrivning av esoterikern. Han är den som inte glömt sin barndom. Han har vuxit till man men minns vad han gått igenom och kan därför hjälpa alla. För att skola oss i denna förmåga av medkänsla för alla och hjälpsamhet mot alla är det en god vana att översätta vår religions tankar till någon annan exoterisk religions språkbruk, att omsätta våra tankar i dess former. Vi har alla ett eget särskilt språk, på vilket vi uttrycker oss, tills vi når det stadium, där vi har ett gemensamt språk, på vilket vi kan tala med vem som helst. Den studerande gör klokt i att studera någon annan språk- eller religionsform än den egna. De som uppfostrats till kristna, kan pröva att tala och tänka med hinduismens språk. Då torde de lära sig att se på tingen ur hinduismens synvinkel och bli ganska förvånade över hur annorlunda de synes mot vad de hade föreställt sig. Hinduer kan likaledes lära sig att tala och tänka med kristet språkbruk.

Rāmakrishna, Vivekānandas guru, skolade sig på detta sätt. Han antog flera religioner i tur och ordning och följde för en tid varje sådan antagen religions seder och bruk. Sedan han antagit kristendomen, bad han kristna böner, använde kristna tänkesätt, rentav klädde sig såsom en kristen. På motsvarande sätt gjorde han med den ena religionen efter den andra och lärde sig därunder att leva sig in dem alla. Han använde alla yttre hjälpmedel han kunde finna på till stöd för denna sin strävan. När han sökte förverkliga naturens moderliga sida, som representeras i Västerlandet av Jungfru Maria och i Indien av Shakti, iförde han sig kvinnokläder och tänkte sig själv såsom kvinna. Resultaten av dessa övningar var förvisso i hans fall mycket vackra, ty alla de yttre skillnaderna religionerna emellan upphörde alldeles att påverka honom.

Hur skiljer sig icke detta från de flestas strävan! Likväl är det endast genom att leva sig in i allt som omger oss, som vi kan förbereda oss för lärjungaskapet. Rāmakrishna var i grund och botten en bhakta, en hängiven, och han lärde på detta sätt genom känslan.

Aspiranten bör för en tid söka tänka sig vara en hindu, en buddhist, en kvinna – något som han inte är. Mycket få män söker någonsin leva sig in i hur en kvinna känner, söker se på tingen såsom en kvinna ser på dem. Det är nog också mycket få kvinnor, som verkligen söker se på tingen från mannens synpunkt, men det är mera uttalat hos män – en man vill alltid känna sig såsom ”han”. Det synes mig att även teosofier ibland förbiser att vårt broderskap gäller utan avseende på könet.

Lär även att förstå hur tingen skulle synas er, om intrycken av dem nådde er genom någon viss atmosfär ni inte vore van vid. Ni måste söka övervinna vanan att betrakta tingen uteslutande från er egen ståndpunkt – dylikt är esoterikens motsats. Gör detta, och ute i världen skall man klandra er. Er opartiskhet och medkänsla skall man kalla likgiltighet. Det betyder icke det ringaste. Jag har i Västerlandet anklagats för att vara ”alltför hinduisk” och i Österlandet för att vara ”alltför kristen”. I Västerlandet använder jag nämligen västerländskt språkbruk, vilket Indiens folk icke tycker om, och i Österlandet brukar jag österländska uttryck, vilket människor i Västerlandet icke tycker om. Mitt svar på dylika klagomål är att jag talar till människor på det språk de förstår.

Dylika klagomål och dylikt klander uppstår genom att man ser på tingen nerifrån i stället för uppifrån. Att lära sig tala flera religioners språk är en av nödvändiga lärdomar för den som skall föra budskapet till många länder. Detta är ingen ny sanning, och det klander, som beledsagar en dylik handling, är heller inte nytt. Den stora förebråelse, som riktades mot Paulus, var att han var allt för alla. Han skrev: ”Ty fastän jag är fri och oberoende av alla, har jag dock gjort mig till allas tjänare, för att jag skall vinna dess flera. För judarna har jag blivit såsom en jude för att kunna vinna judar; för dem som stå under lagen har jag, som själv icke står under lagen, blivit såsom stode jag under lagen för att kunna vinna dem som stå under lagen. För dem som äro utan lag har jag, som icke är utan Guds lag, men i Kristi lag, blivit såsom vore jag utan lag, för att jag skall vinna dem som äro utan lag. För de svaga har jag blivit svag för att kunna vinna de svaga; för alla har jag blivit allt, för att jag i alla händelser skall frälsa några.” Från att ha varit en av de mest trångbröstade blev han en av de mest vidhjärtade människor. Han hörde till en av de strängaste sekterna av judendomen, likväl blev han hedningarnas apostel – en anmärkningsvärd förvandling.

Esoterikern hör till ingen religion eller till alla religioner, allt efter hur man vill uttrycka det – exklusivt till ingen, inklusivt till alla. Tolerans är ingenting mindre än detta. Grunden till att man gör klokt i att hålla sig undan tvister är att man för tillfället kan bli intolerant. Det är svårt att vara alldeles opartisk, om man skall vara effektiv, när man invänder mot en ensidig framställning. Lägg alltid fram sanningen från enhetens ståndpunkt, icke från skiljaktigheten. Först då kommer ni att kunna hjälpa alla, och alla lika. Först då kommer ni att kunna se det goda hos alla och envar, bortse från och genomskåda det bristfälliga.

C.W.L. – Teosofens mål är broderskap utan anseende till skillnader i ras, religion, kast, kön eller hudfärg. Detta broderskap kan vi bäst förverkliga, när vi kan leva oss in i deras känslor och

tankar som tillhör andra raser och religioner och det motsatta könet. Mannen glömmer faktum att han levat många liv i kvinnlig gestalt. Kvinnan glömmer likaså att hon haft många inkarnationer i manlig kropp. Det är en mycket god, ehuru ingen lätt övning för mannen att i tanken söka leva sig in i kvinnans situation och söka förstå hur hon ser på livet och likaså för kvinnan att söka uppfatta hur mannen ser på tingen. De två synsätten är i flera avseenden överraskande olika. Den som kan identifiera sin medvetenhet med det motsatta könets, har redan tagit ett steg mot det broderskap som övervinner könets begrepp. Mannen söker först förstå sin systers, mors eller hustrus synsätt och kan sedan vidga denna övning till att omfatta människor av andra religioner och raser än hans egen. Det är en mycket nyttig övning, ty när man verkligen kan förstå och känna med en annan människas sätt att se, har man vidgat sitt eget sätt att se lika mycket.

Om toleransen kan man i Talmud läsa en fin berättelse om Abraham. En gång kom en resande till honom och han stod i begrepp att bjuda honom på mat och dryck, såsom öknens sed föreskriver. Abraham uppmanade besökaren att före måltiden prisa Gud, men när gästen vägrade och sade att han ingenting visste om Gud, reste sig Abraham i vredesmod, drev honom ut ur sitt tält och tänkte inte bjuda honom på något. Då kom Herren förbi, såsom han tydligen brukade göra på den tiden, och frågade: ”Varför skickade du bort honom?” Abraham svarade med stor förtrytelse: ”Herre, han vägrade att erkänna ditt namn, han är en otrogen av värsta sort.” ”Ja”, sade Gud, ”men jag har stått ut med honom i sextio år. Nog kan väl du stå ut med honom i en timme.”

Några av oss som är teosofier, har i det yttre en religion, som vi håller fast vid. Likväl, anser jag, borde vi kunna säga att vi inte tillhör exklusivt någon religion utan inklusivt alla. Jag är till exempel en kristen biskop, men jag är också buddhist, eftersom jag avlagt de löften och åtagit mig de plikter, med vilka jag tagit Herren Buddha till min vägledare. När jag gjorde detta, fordrade man inte av mig att avsäga mig någon annan religion. Buddhismen är kanske i detta avseende den vidsyntaste av alla religioner – den frågar inte efter vad man tror utan om man är beredd att följa Herren Buddhas lära och så långt man förmår leva det liv han anbefaller. En kristen, muslim eller bekännare av vilken annan religion som helst kan säga, ”Detta är en god lära, jag förbinder mig att följa den”, och blir därigenom buddhist utan att överge sin förutvarande religion. Teosofin är den sanning som ligger bakom alla dessa religioner. Vi gör jämförande studier av religioner, icke blott för att se att de teosofiska sanningarna faktiskt framträder i alla religioner, utan även för att kunna förstå de olika framställningarna av sanningen och kunna hjälpa i dessa avseenden.

Vår president visar oss värdet av detta. Hon talar till hinduer liksom en hindu, anför ur deras skrifter utsagor till stöd för det hon säger, brukar vissa av deras egna sanskrittermer – och detta tilltalar dem, liksom det välljudande latinet tilltalar romerska katoliker. När hon talar till buddhister, säger hon alldeles detsamma men gör det med yttranden av herren Buddha och använder buddhismens terminologi. I Västerlandet får ni höra henne tala till kristna i deras egna ordalag, varvid hon icke det ringaste ändrar sin egen uppfattning eller religion, utan blott och bart talar deras språk. Hon har naturligtvis studerat alla dessa religioner. När vi känner den sanning som finns bakom alla religioner – även om vi inte kan mäta oss med henne i kunskap och skicklighet i framställningen – kan många av oss genom något studium av en första vägledande bok till en viss religion väl förstå denna och kunna framlägga sanningen med dess språk och förklara innebörden av mycket som för andra är oklart. Jag har hört överste Olcott göra detta om och om igen. Han var inte typen för lärd eller vetenskapsman, men han var utomordentligt skicklig såsom föreläsare. Han kunde tala effektivt till åhörarskaror av hinduer, persier och buddhister, och lärda män av alla dessa bekännelser instämde i att han hade framställt deras respektive religioner i ny belysning. Detta visar att teosofin är huvudnyckeln till alla religioner. Vid de stora möten vårt samfund ordnar i Adyar framkommer samma förhållande på ett annat sätt, ty människor av många olika religioner och raser är där församlade, och ingen deltagare kan undgå att taga djupt intryck icke endast av den tolerans utan även av det aktiva kärleksfulla broderskap som där framvisas.

FJÄRDE KAPITLET

GLADLYNTHET

4. Gladlynthet. – Med glatt lynne måste du bära din karma, vad den än är, taga det såsom en ära att lidandet kommer dig till del, eftersom det visar att karmas herrar anser dig värd att hjälpas.

A.B. – Detta är den förutsättning som, vilket jag redan förklarat, tidigare i översättning ofta kallades uthållighet. Uthållighet kanhända är en något negativ dygd. Men det ni har att göra är icke så mycket att stå ut med sådant ni inte kan göra något åt som att taga dem med glatt och ljust sinne, möta alla svårigheter med ett leende. Ordet gladlynthet återger hela tanken om vad de stora lärarna fordrar med avseende på denna särskilda förmåga. Många människor kan hålla ut, men de gör det med sorg. Ni måste taga alla era prövningar och svårigheter med ljust sinne. På denna punkt läggs stor vikt i vissa av de hinduiska böckerna. Man skall taga tingen med glatt lynne.

Att karma i mycket hög grad påskyndas för dem som träder fram och erbjuder sig själva såsom kandidater till att vandra vägen är ett faktum som mycket har framhållits. Detta gör man för det första för att varna människor på förhand om vad de har att vänta sig och för det andra för att muntra upp dem, när erfarenheten kommer dem till del i det praktiska i stället för att vara blott teoretisk – ty skillnaden är stor.

Eftersom karma är en naturlag, kan ni undgå den för en tid eller kan den genast träda i verket. Det vill säga ni kan försätta er i omständigheter, där den drabbar er, eller ni kan tillfälligtvis vara skyddade för den. Det är nödvändigt att mycket ofta upprepa att naturlagarna inte är lagföreskrifter. De befaller oss inte att göra något visst. För att ge ett vanligt exempel: elektriska krafter är alltid i verksamhet omkring oss, men om vi vill att de skall utöva en bestämd verkan på en viss plats och vid en viss tid, måste vi ha en särskild apparat för att få dem att visa sig. På liknande sätt är karma en naturlag, och den apparat, som kan sätta i gång dess krafter att verka i en individs liv, kan vara hans framträdande på det fysiska livets scen genom den process vi kallar födelsen. Somliga förändringar i en individs liv kan i mycket stor utsträckning intensifiera och påskynda karmalagens verkan på honom. När ni till exempel erbjuder er såsom kandidater för snabbt framåtskridande, kan med ert medgivande de som förvaltar karmas lagar så att säga modifiera apparaten och låta den kraft den förmedlar visa sig starkare, uttömma sig över er på en kortare tid. Er vilja är den verkliga orsaken till apparatens förändring.

Om den önskan, som framvisas att växa snabbare och därför fortare övervinna egen dålig karma, är en verklig önskan hos människan, så att hennes själ har riktat sig åt detta håll, så når hennes önskan karmas herrar, och sätter de i gång den karma hon åstadkommit i det förflutna och låter den drabba henne. Hennes karma har funnits med. Det är icke så att hon åstadkommer något nytt, utan hon börjar arbeta av det hon samlat på sig.

Om ni inser vad det är som sker, så överraskas ni inte av något som kan hända er. Begrunda Alcyones liv, och se vilka ohyggligheter som skedde i dessa. I ett liv mördades hans barn, i ett annat avrättades han för ett brott han icke begått och så vidare. Man inser knappast vad sådant betyder, när man läser om det i en berättelse. Men tänk efter hur ni skulle förhålla er till det, om det drabbade er i detta liv. Alla dessa olyckor och sorger var den utmätta skörden av lika mycken dålig sådd.

När motgångar drabbar er i snabb följd, visar det att karmas herrar har lyssnat på er bön, och det är ett mycket gott tecken. Om allt bara fortsatte lugnt och jämnt, skulle det betyda att de ännu inte tagit notis. Det esoteriska sättet att se på saken är här återigen motsatt världens uppfattning: det som världen kallar ont, är från den esoteriska synpunkten gott.

När till den smärta och förlust som drabbar er kommer omgivningens klander och lumpna kritik, har ni fått den allra bästa karma. Somliga olyckor väcker genast andras medkänsla, och

allt sådant deltagande, som visas den lidande, är honom till stor hjälp. Men andra slags olyckor kan föranleda klander. Ni kanske har gjort ert bästa, men svårt lidande har drabbat er, och därtill vänder sig andra emot er och klandrar er. När dylikt sker, är det en stor mängd gammal dålig sådd som avverkas, och den tillkommande obehagsfaktorn gör det möjligt för en att snabbt och grundligt skörda sådden.

Att detta är riktigt i teorin är lätt att inse, när man läser om det. Men vad man måste göra är att minnas det i rätta ögonblicket. Vad människor i allmänhet gör är att hålla med om dessa sanningar, ända tills det blir dags att praktiskt förverkliga dem, då de i stället genast glömmar dem. Försök i stället inskräpa dessa fakta så grundligt i medvetandet att ni icke kan glömma dem, så att tanken på dem skall stärka er när ni lider och ger er kraft och förmåga att hjälpa andra när de lider. Det kan i någon mån hjälpa er att komma till den klara förståelse som behövs, om ni ser er omkring och iakttar hur svårigheter ständigt drabbar goda människor, som ingenting har gjort för att förtjäna dem, såsom man säger, – det vill säga ingenting i det nuvarande livet, som de lever ädelt och gagneligt. Vi tenderar att jämföra oss med dem som är mer lyckosamma än vi. Det skulle göra oss gott att ibland jämföra oss med dem som är mindre lyckosamma, så att vi kan känna tacksamhet för allt det goda vi fått. Vi är benägna att glömma hur mycket vi har att vara tacksamma för, då vi alltid tänker på hur mycken smärta och hur många förluster, som kommer oss till del, men detta borde vi inte göra.

C.W.L. – Ingen som verkligen förstår karmas lag och håller den för sann, kan vara annat än gladlynt. Man bör göra alldeles klart för sig att karma är en lag, liksom gravitationslagen, och att den alltid verkar. Ibland uppfattar och talar människor om den, som om den trädde i verket någon gång då och då, när de gör något särskilt. Så är det icke. Vi är föremål för dess verkan i varenda stund. En människa tillhandahåller omständigheter, varunder karmas lag kan verka på henne, när hon gör, tänker eller säger något bestämt. Karmalagen har för envar av oss ett konto, som i varje ögonblick visar den fullständiga summan av våra goda och dåliga gärningar. Eftersom vi alla höjt oss upp från vildens stadium, där vi gjorde allt möjligt utan självkontroll, finns det nog en viss mängd dålig karma kvar för envar av oss, såvida vi icke tillbragt många liv med att arbeta av den. När lidande drabbar oss, bör vi utgå ifrån att det är återstoder, kanske den sista återstoden, av denna dåliga sådd vi nu skördar. Om vi läser berättelserna om några av de största helgonen, finner vi att de fick uppleva en väldig mängd lidande. Alla de som försökt hjälpa mänskligheten, har fått utstå hemska lidanden. Detta ingår i deras skolning inför initiation, men i alla dylika fall råder en absolut rättvisa, ty icke ens under skolningen kan någon som helst orättvisa råda.

Karmas herrar är helt enkelt denna lags förvaltare. På sätt och vis är ordet ”herre” inexact, eftersom det inger föreställningen att de styr och bestämmer över karma. Man kan inte styra och bestämma över gravitationslagen, men man kan vidtaga åtgärder för att göra bruk av den i bestämda lägen och på bestämda sätt. Så är det även med karmas lag. De som arbetar med den, är dess förvaltare. En uppgift karmas herrar har är att välja ut en viss del av en människas samlade sådd och mäta ut den såsom skörd i hennes nästa inkarnation. De kan icke välja ut mer av gott eller ont än som finns i människans karma, men de väljer ut det som de anser henne kunna bearbeta. Likväl gäller att människan har en fri vilja, och om den utmäta skörden bearbetas snabbare än de hade förväntat sig, kan det hända att de lägger på mera, om man så får säga. ”Ty den Herren älskar, den agar Han” – detta är innebörden av detta märkliga yttrande. Människor gör det svårt för sig även utan att det beror på deras förflutna karma genom att taga motgångarna hårt i stället för filosofiskt och även rent ut sagt dåraktigt – men karmas herrar bär intet ansvar för detta.

Hur svårt det än är, var tacksam för att det icke är värre.

C.W.L. – Nästan alla som lider har benägenheten att tala om hur svårt det är och tänka på gångna tider, när det var bättre. Vi kan i stället vända på det och säga ”det kunde ha varit mycket värre än detta” och även: ”Jag är mycket glad över att få arbeta av all denna karma. Jag kunde

ha fått mycket mer att bearbeta. Jag skall åtminstone göra det bästa av detta.”

Minns att du är av ringa gagn för mästaren, tills din onda karma har avverkats och du är fri.

A.B. – Från mästarens ståndpunkt är det en mycket god sak att en människa gör sig kvitt ett stycke dålig karma, som hänger över henne i bakgrunden, ty vi måste minnas att mästaren hämmas av den dåliga karma som vidlåder dem som önskar tjäna honom. Den hindrar honom att göra så fritt bruk av dem som han annars hade kunnat. Madame Blavatsky, som alltid talade mycket öppet om sig själv och var bottenärlig, sade om det elände makarna Coulomb åsamkade henne: ”Jag har inte förtjänat det för nuet utan för mitt förflutna.” Det var livsviktigt för henne att bli av med denna karma, och därför var det skandalösa och skamliga sätt, på vilket hon behandlades genom hela denna affär, den största välsignelse för henne. Hon insåg detta, när hon betraktade saken filosofiskt men syntes ibland vara ytligt störd av den.

Alla aspiranter bör få hjälp av denna tanke, få hjälp att bortse från sig själva och i stället tänka på mästaren: ”Dessa motgångar, som jag nu får röna, gör mig mer användbar för honom.”

Om ni har bett om att er skörd skall påskyndas, är det oförnuftigt att klaga, när ni blir bönhörd. Ha alltid den inspirerande idén i era tankar: ”Jag blir till bättre gagn för mästaren, ju friare jag blir.” Sedan en gåva väl överlämnats, får den icke återtagas. Denna tanke uttrycks mycket ofta i somliga av de gamla indiska böckerna, möter om och om igen i deras berättelser: en överlämnad gåva, ett uttalat ord, kan icke återtagas. Om något ni en gång skänkt genom omständigheterna åter lades i era händer, måste ni skänka den på nytt. Den är icke er, och att behålla den vore stöld. Detsamma gäller, när ni erbjuder er själva såsom gåva – den allra högsta och ädlaste gåva – då får ni aldrig återtaga den. Det sker hela tiden att människor erbjuder sig till mästaren med ord men behåller ett finger på gåvan för att kunna taga den tillbaka, för det fall mästaren enligt deras åsikt skulle fordra för mycket – mer blir det faktiskt inte av det. De drar sig tillbaka, om mästaren tar dem på orden, som det ibland händer att han gör för att låta dem inse att de bedragit sig själva och lovat mer än de varit beredda att hålla.

C.W.L. – Om all ens dåliga sådd vore slutskördad, skulle man ha hela sin tid och kraft över till arbetet för mästaren. Det har förklarats att mästaren hämmas av vår dåliga karma och att vi genom att snabbt avverka denna gör oss mer dugliga att tjäna honom. Madame Blavatsky intog denna ståndpunkt mycket kraftfullt med avseende på de angrepp madame Coulomb och andra i Madras riktade mot henne omkring år 1884. När hon harmades över att angreppen gjordes och bedrövad över den otacksamhet dessa människor visade och även oroad över att dessa angrepp skulle drabba hennes samfund och skada detta, yttrade hon likväl: ”Åtminstone finns detta att minnas, att alla dessa besvärligheter gör mig dugligare i hans tjänst.”

Vi kan tillämpa denna idé på samfundets motgångar likaväl som på våra egna. Tänk alltid på tjänandet av mästaren, när samfundet befrias från något ont. Det går framåt i samma stund det har genomlidit något visst besvär, ty det har befriats från någon dålig karma och därmed blivit till större gagn, ett bättre redskap i de verkliga ägarnas händer.

När samfundet väl klarat av denna del av sin karma, kan det skrida framåt till större ting. Dylig karma skakar ut dött material, de människor som nått sin ”mättnadspunkt för sanningen”, såsom madame Blavatsky brukade uttrycka det, och inte kan gå vidare. De kanske tidigare har varit till stor hjälp men har sedan blivit ett hinder för det vidare framåtskridandet. Likväl är vi övriga ofta mycket sorgsna över att ha mistat dessa vänner. I den senaste motgången synes det mig att jag var något av ett stormcentrum och att de många som missförstod hade en mycket god anledning därtill, varför jag dristade mig till att framföra till mahachohanen att provningen var mycket svår för dem och att be om en nådegärd för dem. Till svar på min tilltagsenhet log han naturligtvis vänligt och sade: ”Blir du övertygad, om samma människor förkastar också mrs Besant?” ”Ja, givetvis,” sade jag. Jag anser att de inte skulle komma att göra *detta*, men några månader senare vände de sig emot henne, och mahachohanen sade med samma milda leende: ”Betänk att för detta liv har deras sol gått ner. Men det kommer fler liv, och solen stiger

upp i morgon igen.”

Ingen är oersättlig. Det händer ibland i Indien att en loge växer omkring en inflytelserik medlem och vissnar igen, när han flyttar till en annan stad. När madame Blavatsky gick bort, var det många av oss, vana som vi var vid hennes dagliga inspiration, som kände att allt nu skulle bli mörker. En ny stor individ framträdde i vår nuvarande presidents skepnad. Likväl är jag viss om att hon skulle vara den första att säga att vi inte behöver göra oss bekymmer för samfundet, när det blir hennes tur att lämna oss. Redskapen byter kropp – för de ovisa synes de dö. Men mästarna som står bakom dör inte, och så länge de är närvarande, kommer man alltid att finna någon som kan föra deras verk vidare.

Genom att offra dig för honom har du bett om att din karma påskyndas, och nu får du i ett eller två liv bearbeta det som annars kanske skulle ha spridits ut på ett hundra. Men för att göra det bästa därav måste du bära det med glatt sinne, med glädje.

A.B. – Alltefter det sätt, på vilket en gammal skuld betalas, sätts en orsak i gång. Detta får aldrig glömmas. Om ni gör det bästa av det som synes vara dålig karma, sätter ni i gång nya krafter för det goda, men om ni tar emot den dåliga karman ovilligt och betalar era skulder motsträvt, blir resultatet det motsatta. Minns vad Kristus sade i Bergspredikan: ”Var villig till snar förlikning med din motpart, medan du ännu är med honom på vägen.” Detta är ett gott råd att lyda i de motgångar som drabbar oss. Våra svårigheter och förluster synes er anfalla er liksom fiender. Möt dem modigt, var snara att förlika er med dem och därmed har ni klarat av dem. Vi skulle bearbeta vår dåliga karma mycket snabbare, om vi inte samtidigt som vi skördade den sådde ny dålig sådd.

C.W.L. – Människor talar ibland om att ge sig helt för mästaren och fruktar sedan att mästaren skall begära för mycket av dem. Detta är den anda Ananias och Safira visade. Detta olyckliga par var förvisso i sin fulla rätt att behålla en del av sin förmögenhet för sig själva, om de så önskade. Men det misstag de gjorde var att låtsas skänka allt. Att säga, ”jag kan ge detta, jag kan göra så här mycket för mästaren, men jag kan inte ge mig för hans tjänst förbehållslöst”, anger ett visst stadium vi går igenom. Men när man överlämnar sig i mästarens tjänst, bör man göra det i samma anda som i den, vari man överlämnar vilken annan gåva som helst. Man skall göra det utan förbehåll rörande gåvans bruk och utan önskan att återtaga den. Ingen behöver frukta att mästaren begär för mycket av oss. Om vi erbjuder oss själva till mästaren, får vi inte bli överraskade och känna oss sårade, om lidande plötsligt drabbar oss. Det visar att erbjudandet delvis mottagits. Mycket som världen kallar ont och lidande, kan därför fattas såsom tecken på snabbt framåtskridande. I stället för att hysa medkänsla med oss klandrar människor oss ofta, men detta är allmänt sett den allra bästa karman. Att bli missförstådda, så att man talar illa om det goda hos oss, såsom Ruysbroeck uttrycker det, tycks alltid ske med dem som nalkas slutmålet. Det har skett med varenda esoterisk eller mystisk lärare genom hela historien. Att stå ut med allt detta och med glädje i sinnet medför i sig god karma och utvecklar hos oss flera värdefulla egenskaper – tålmod, uthållighet, ståndaktighet, saktmod, målmedvetenhet. Ur vårt onda långvariga förflutna kan vi framkalla gott.

Ännu en sak. Du måste uppge all känsla av ägande. Karma kan beröva dig allt det du tycker bäst om – även de människor du älskar högst. Även då måste du vara vid glatt sinne – redo att skiljas från allt och alla.

A.B. – Vi kommer nu till något som är oerhört mycket svårare än det föregående. Att bära det förflutnas karma är långt lättare än detta. Ni måste avlägsna all känsla av ägande – först av ting, sedan av människor. Den senare uppgiften är svårare att klart bestämma. Har ni uppgivit all känsla av ägande gentemot de människor ni älskar högst? Även när människor tror att de gjort detta, fogar sig omständigheterna till att pröva dem och visa att de inte gjort det. Kan ni låta ett liv försvinna ur ert eget, ett liv som betyder mera för er än ert eget? Man kan kalla detta

den sista och svåraste prövningen av den verkliga hängivenheten för mästaren. På denna punkt borde alla aspiranter försöka pröva sig, innan de ställs inför provet genom omständigheternas makt, ty de kan mildra slaget genom att öva i förväg. Sök icke döda den kärlek ni hyser för någon – det är de mörka krafternas sätt. Ni skulle kunna öva genom att oavbrutet älska en människa men för en tid draga er undan denna människas sällskap genom att utföra något arbete, som måste utföras fjärran från den som gör ert liv lyckligt eller på något annat liknande sätt. Om ni kan göra detta med glatt sinne, är ni på god väg att kunna besvara kallelsen, när den ljuder – kallelsen att överge allt och följa mästaren.

Minns hur stor vikt som lagts vid detta i de berättelser som nått oss om vad som tilldrog sig, när Herren Maitreya levde i Palestina. Icke alla som blev kallade förstod att gripa tillfället, men somliga gjorde det. De som övergav allt och följde honom, blev lärare efter honom. De övriga fick aldrig höra av honom igen. Minns berättelsen om den rike unge mannen, som ”gick bedrövad bort”, ehuru det endast var rikedomerna han ombetts att överge. Människor tror att de skulle ha lytt kallelsen genast, om de varit i den rike unges ställe, men jag är inte så säker på att många skulle ha övergivit en stor förmögenhet för att följa en vandrande predikant – ty det var som en sådan Kristus framträdde, såsom en vandrande lärare, omgiven av halvbildat folk. Likväl är detta provet inför lärjungaskapet, att överge allt – det ni mest tycker om och dem ni älskar högst – och följa mästaren.

C.W.L. – Vi måste inse att intet är vårt i personlig mening, att allt vi har är oss anförtrott för arbetet med evolutionen. Om man äger pengar eller innehar en inflytelserik ställning, är det därför att detta ger tillfälle att uträtta mer för arbetet. Intet är vårt eget i bemärkelsen att vi kan göra enskilt bruk av det. Man är alltid i en ställning liknande en betrodd direktörs eller anställds, som får använda bolagets pengar men i varje avseende är lika noggrann med minsta belopp som vore det hans egna pengar. Detta borde vara inställningen hos alla rika och alla i maktställning.

Denna inställning, att leva såsom en representant för mänskligheten, kommer till ett mycket underbart och skönt uttryck hos mästarna. De betraktar sig såsom blotta förvaltare av alla de mäktiga krafter de besitter. Det är därför mästaren icke åstadkommer någon ny karma, vare sig god eller dålig, som skulle binda honom vid mänskliga förhållanden. De som innehar de största rollerna i världsskådespelet åstadkommer ingen karma, eftersom de utför sin roll opersonligt, alldeles utan eget begär. De gör detta liksom en soldat strider, utan att fästa någon tanke vid den särskilde fiende han råkar döda utan med känslan av att han strider för en sak, såsom en del i en mäktig maskin. På samma sätt arbetar mästarna såsom medlemmar av det stora brödraskapet, såsom medlemmar av hierarkin, medlemmar av mänskligheten, och allt det goda de gör kommer tillbaka till mänskligheten och bidrar till att höja denna.

Först måste vi upphöra med att hysa känslor av ägande vad gäller ting och sedan vad gäller människor, vilket är ännu svårare. Dessa kan berövas oss genom den så kallade döden och kanske även genom tjänande av mänskligheten. Av de många tusenden, som var trogna under det stora kriget, gav hustrun sin man, modern sin son att gå ut och strida för det rätta. Förvisso är det icke vår sak att någonsin tveka att göra detsamma i mästarens tjänst, som så många tusen gjort i sin nations tjänst. Det är svårt att låta ett liv försvinna ur vårt eget, och likväl har många varit tvungna att göra detta – somliga under mycket sorgliga omständigheter, andra under betingelser som gjorde deras offer heligt och vackert.

Det är det sätt de använder som följer den mörka magins väg att döda kärleken och så undfly allt detta lidande. Men de som vill ansluta sig till det stora vita brödraskapet, måste förstärka och fördjupa sin kärlek än mera och likväl döda den själviskhet som så ofta fläckar den. Minns att ett svärd genomborrade hjärtat hos Vår Fru, den välsignade Jungfru Maria. Hon kunde ha undflytt detta svärd, om hon hade valt att ur sitt hjärta slita ur all hågkomst av sin son och glömma honom helt och hållet. I många fall är det så som Kristus sade om sig själv: ”Jag har icke kommit för att sända frid, utan svärd.” Han menade att hans nya lära skulle mottagas här och var av någon i en familj och att de övriga skulle vända sig emot honom och så vålla osämja

eller att några skulle behöva lämna sitt hem och sina gamla vänner för något särskilt arbete han kunde få utföra. Likaså har det förekommit att en familjemedlem insett teosofins sanning medan de övriga inte gjort det och att detta medfört lidande och osämja. Det händer ofta i dessa nyare tider att någon behöver för sitt förvärvsarbete lämna sin familj för att resa till andra sidan jorden, och ingen har något att invända däremot. Men om någon företar sig en dylik resa till mänsklighetens fromma, låter protesterna inte vänta på sig – till den grad utvecklade är vår tids anda.

Betänk de hinder kung Suddhodana ställde i den unge prins Siddhārthas väg, när denne önskade ägna sig åt det religiösa livet. Han gav ut stora pengar och ägnade en stor del av sitt liv åt sina mödor att söka hindra sonen att fullfölja den höga bestämmelse som öppnats för denne – strävade att göra honom icke till den störste religionslärare världen någonsin känt, utan till Indiens störste konung – ett alternativt framtidsöde, astrologerna förutspått honom. Kungen visste att valet att bli en religionslärare skulle medföra fattigdom och försakelse för sonen och han insåg icke att detta i själva verket skulle innebära en högre ställning än en konungs. Det är icke den store konungens namn, som bevaras längst i historiens hävder utan den store religionslärarens. Kung Suddhodana önskade åt sin son oerhörd makt och makalös ryktbarhet, och dessa kom honom även till del, men icke så som fadern hade hoppats och tänkt sig. Herren Buddhas makt är större än någon jordisk konungs, och hans rykte har utbrejts över hela världen.

Kristus sade till människorna: ”Lämna allt och följ mig.” När våra kristna vänner läser detta i evangeliet, känner de att de skulle ha gjort detta genast. Detta är icke så säkert. Låt oss försöka sätta oss in i den tidens människors situation. Minns den rike unge mannen, som kom till honom. Med hans rikedom följde säkerligen vissa plikter, som han ansåg sig vara tvungen att fylla, varför han inte kunde överge vare sig dessa eller själva rikedomerna. Den tidens hela allmänna opinion, alla ”ansedda” människor och alla renlärliga myndigheter var sammangaddade mot Kristus. Han var blott en fattig vandrare, som ingen plats hade, där han kunde vila sitt huvud. Skulle vi ha följt honom, om vi hade varit tvungna att utstå allt detta? Är det så säkert att vi skulle ha lämnat allt för att följa honom, som alla församlingsäldste och överstepräster och det renlärliga folket smädade såsom fanatiker? Skulle vi inte ha hyst tvivel om huruvida vi ändå inte kastade bort allt av värde för att gripa efter en skugga? Det är inte så säkert hur vi skulle ha valt. I den dag som i dag är kanske det alltjämt ter sig så, och likväl gäller att de av oss, som lagt allt annat åt sidan för att följa mästarna, aldrig för ett ögonblick behövt ångra detta.

Ofta behöver mästaren utgjuta sin kraft över andra genom sin tjänare. Detta kan han icke göra om tjänaren hemfaller åt nedslagenhet. Gladlythet måste således vara regeln.

C.W.L. – Gång på gång genom hela boken framföres samma grund för allt som skall göras, att det göres i mästarens tjänst. Vi skulle kunna anföra många andra grunder mot att hemfalla åt nedslagenhet – att det är dåligt för människan i fråga och har en obehaglig inverkan på andra. Men det som här framhålles är att mästaren icke kan bruka oss såsom kanaler för sin kraft, om vi hemfaller åt den.

A.B. – Här ges grunden till att gladlythet måste vara regeln, ty åter igen framläggs den upplyftande tanken att mästaren behöver er hjälp, att ni kan vara honom till gagn! Hans kraft är idel glädje, emedan den är en del av logos’ kraft. Den kan därför inte utgjas genom en ledning, som är tilltäppt med nedslagenhet.

Det kan låta underligt att mästaren är oförmögen att göra det eller det, men så är det faktiskt. Om och om igen får man höra mästaren säga om något visst: ”Jag kunde icke göra det.” Deras makt är begränsad, när de utför arbete här nere, genom de förhållanden som råder i fysiska världen. Ofta kan de inte nå en viss människa i fysiska världen annat än genom en mellanhand. Därför behöver de den hjälp ni måhända kan ge dem. Utan denna hjälp måste saker och ting förbli ogjorda och senare, till följd därav, hinder avlägsnas, som inte behövt finnas.

FEMTE KAPITLET

MÅLMEDVETENHET

5. Målmedvetenhet – Det enda som du måste föresätta dig är att göra mästarens arbete. Vad annat, som än kan uppstå för dig att göra, får du åtminstone icke glömma detta.

C.W.L. – I det vanliga livet är målmedvetenheten nödvändig för verklig framgång. Den målmedvetne segrar alltid till sist, eftersom alla hans krafter samverkar, medan andra har allsköns mål, som de ständigt ändrar. Den som till exempel föresätter sig att förtjäna pengar och riktar all sin tanke och vilja på detta mål, hela tiden vakar och planerar för detta, kan nästan vara viss om att nå sitt mål. Om man beslutar att ständigt tjäna mästaren med allt ökande förmåga och är villig att för denna strävan lägga allt annat åt sidan, kommer man sannerligen att gå framåt med fart.

Ändock kan intet annat komma emellan, ty allt hjälpsamt, osjälviskt arbete är mästarens arbete, och du måste göra det för hans skull. Och när du gör det, måste du ägna varje del därav din uppmärksamhet, så att du gör ditt allra bästa.

C.W.L. – Åtskilligt av lärjungens arbete består i förberedelse för mer ansvarsfullt arbete för mästaren i framtiden. Somligt dylikt är inte omedelbart användbart enligt mästarens nuvarande planer, men det kan liknas vid mycket av det arbete en skolgosse utför i skolan. Han lär sig till exempel latin, varmed han inte uträttar något av särskilt gagn men varmed han utvecklar eller borde utveckla tankeförmåga och karaktärsdrag, som blir honom till gagn senare i livet. Det vanliga livets plikter förenar ofta något av båda dessa ting, ty de ger dem, som väl utför dem, utmärkta tillfällen till övning och utbildning och de ger även tillfällen att hjälpa andra att utveckla såväl karaktär som ideal, vilket alldeles bestämt är mästarens arbete. Det dagliga livets alla skiftande verksamheter faller inom vår målmedvetna strävan att tjäna mästaren, när vi lär oss att göra dem alla i hans namn och för hans skull. För oss är mästarens arbete icke något säreget och från våra medmänniskor avskilt. Att bilda en god familj, som i sin tur skall tjäna honom, att förtjäna pengar att bruka i hans tjänst, att vinna makt för att med denna hjälpa honom – allt detta ingår däri. Men när vi gör allt detta, måste vi likväl alltid vara på vår vakt mot självbedrägeri, så att vi icke med mästarens heliga namn bemantlar det som egentligen är ett själviskt begär att äga makt och pengar.

Samme lärare skrev också: ”Vadhelst I gören, gören det av hjärtat, såsom tjänaden I Herren och icke människor.” Tänk på hur du skulle utföra ett visst arbete, om du visste att mästaren genast skulle komma för att bese det. På just detta sätt måste du utföra allt ditt arbete. De som vet mest, vet också mest vad denna vers betyder. Och det finns även en annan, mycket äldre: ”Allt vad du förmår uträtta med din kraft, må du söka uträtta.”

C.W.L. – Hela världen finns inom världens Herres, den ende Invigarens medvetenhet, varför allt vi gör, gör vi i hans närvaro. Därav är härledd den gamla kristna tanken om guds allvetenhet och allestädesnärvaro, varom säges: ”I Honom leva vi och röra oss och hava vi vår varelse.” Det är icke en poetisk fantasi utan ett vetenskapligt faktum att vi lever inom världens store andlige konungs aura. Givetvis är en medvetenhet, som kan fatta hela världen samtidigt obegriplig för oss, men likväl skall vi en gång nå hans oerhört höga nivå.

Den gamla gudsuppfattningen gjorde av guds allestädesnärvaro en skrämmande tanke. Den förutsatte att gud alltid spanade efter fel, ivrigt iakttog varje brott mot hans regler, så att han kunde låta sin vrede drabba den olycklige missdådaren. Månget barn har lidit hemskt av tanken att gud ser allt man gör, och barnet uppfattar det såsom på något sätt orättvist att det inte kan finnas något privatliv. Så är det i synnerhet, emedan ett skrämt barn inte kan veta hur dess lärare uppfattar vad det gör. Men om man i stället inser att det handlar om den mäktiga gudomliga

kärleken, börjar man förstå att hans allestädesnärvaro är vår trygghet och vår största välsignelse.

A.B. – Det prov, som mästaren här ger oss, bör tillämpas på allt vårt arbete. Antag att ni skriver ett brev. Om ni då visste att mästaren skulle komma att läsa det, skulle ni skriva det med stor omsorg vad avser både innehållet och formen. Vilket arbete ni än utför, är det hans arbete, om det är det bästa ni kan göra, antingen det är något mästaren vill ha gjort för något omedelbart ändamål eller något som förbereder er för framtida arbete. Allt är för honom, om vi är hans. Det kan icke vara för någon annan. Gör detta till er normala och oföränderliga inställning, och ni bereder den atmosfär, vari målmedvetenheten kan växa.

Hur lysande skulle icke allt gå, om vi ägde målmedvetenhet. Denna tanke om att göra allt såsom tjänande av honom, är den tanke jag behåller i min medvetenhet, liksom yngre lärjungar kan göra, ehuru jag mer av vanans kraft till min hjälp än de ännu har. ”Varför skall jag besvara detta brev?” frågar jag mig ibland, och svaret på min fråga inställer sig genast: ”Det har kommit mig till del att göra det, och därför är det mästarens arbete.”

Ni skall fortsätta att behålla denna tanke främst i medvetandet hela den tid ni är lärjungar. Alla måste göra den till sin vana, och när de gjort detta, måste de fortsätta med att förstärka den. Detta hjälper oss att med all vår kraft utträta det arbete vi har. Vi måste göra det med vår kraft, eftersom det sålunda blir en del av det gudomliga arbetet och tack vare den övning av karaktären det medför. Gör ert arbete alldeles helhjärtat och lämna inte ifrån er något halvdant.

Målmedvetenhet betyder även att intet någonsin skall förmå dig att ens för ett ögonblick avvika från den väg du anträtt. Inga frestelser, inga världsliga njutningar, icke ens världsliga kärleksband får någonsin draga dig ifrån den. Ty du måste själv bliva vägen. Den måste vara en del av din natur till den grad att du följer den utan att behöva tänka på den och icke kan avvika från den. Du, monaden, har bestämt det. Att avvika från den vore att avvika från dig själv.

C.W.L. – Uttalandet om att individen måste bli ett med vägen göres även i andra skrifter. Kristus sade till sina lärjungar: ”Jag är vägen.” Shri Krishna yttrade sig mycket snarligt: ”Jag är den väg, längs vilken vandraren måste vandra.” Samma tanke framlägges i *Tystnadens röst*, där det sägs: ”Du kan icke färdas på Vägen, förrän du blivit själva denna Väg.” Det som egentligen sker är att man blir sitt eget sanna jag. I sin definition av yoga säger Patañjali att människan, när hon nått kontroll över tanken, förbliver i sitt eget sanna vara. Monaden är vårt eget sanna jag, guden i människan, men han har lagt ner en skugga av sig själv att bilda det högre jaget, och detta har i sin tur inkarnerat i en personlighet. Icke förrän en människa nått en betydande utveckling, kan det högre jaget styra personligheten. Dessförinnan skådar det högre jaget ner på denna utan att försöka göra särskilt mycket åt ett dylikt hopplöst fall. Sedan kommer första initiationen, det skede då personligheten upphört att ha en egen vilja och lever (utom när den glömmet) endast för att tjäna det högre. Det högre jaget är nu aktivt genom den i de lägre världarna och börjar inse monadens existens och att leva enligt dess vilja. Monaden har bestämt vägen för det högre jagets evolution, och detta kan icke välja någon annan, eftersom han är i färd med att bli sig själv, vinna frigörelse från även de andliga världarna. Medan lärjungen vandrar vägen, kastas han ständigt från den ena sidan till den andra, men när han förvärvat målmedvetenhet, återkommer han alltid till den enda rätta vägen.

A.B. – Människor glömmet ofta att de är uttryck för monaden. Det som verkligen är ni, är monaden. Vad ni gör här nere, gör ni av er egen verkliga vilja, inte genom yttre tvång eller genom en annans vilja. Monadens vilja är er vilja. Era begär är inte alls er vilja, utan ni dras till yttre ting genom att någon av era kroppar önskar sig någon särskild njutning. Det är då inte ni som önskar denna njutning, det är elementalmaterien som önskar smaka och erfara den. Mot detta sakernas tillstånd måste ni sätta emot ert sanna jag, som utan att avvika pekar mot det högsta. Ni måste vara liksom en starkt magnetiserad kompass, vars nål visserligen kan förmås att avvika men alltid återtar sin riktning. Tills ni blivit så starka att ingenting kan förmås er att avvika, måste ni ständigt öva er i att föra er tillbaka till den enda viljan.

Ni är inte materia. Ni måste göra materien till ert redskap. Det är befängt att ni ger efter för ett stycke materia ni lagt er till med att bearbeta för ert bruk. Det är som om hammaren i snickarens hand sloge där den ville i stället för där han ville och krossade hans finger i stället för att driva in spiken. Det händer ibland att en man krossar sitt eget finger med sitt verktyg, men då är det därför att han är en oskicklig hantverkare. Lär att vara ert eget mål trogna, er egen vilja trogna, och den tid skall då komma, då ni inte kan avvika från detta mål, denna vilja.

Målmedvetenhet kan utvecklas också genom koncentration. Fäst er uppmärksamhet på en liten yta för en bestämd tid. Koncentrera er på en sak i taget, så att ni gör denna väl. En viss mängd vatten, som räcker till att bilda en stark ström, när den drivs genom ett rör, blir blott ett tunt skikt, när det får spridas ut över en stor yta. Så är det med era energier. Rikta in er på en arbetsuppgift i tur och ordning, och gör var och en av dem bestämt och kraftfullt i stället för att obestämt och svagt försöka göra allt. Om ni stadigt följer detta råd, får ni snart se bestämda resultat, mycket små varje vecka, kanske, men allteftersom veckorna går, hopas resultaten och blir snart mycket betydande vad gäller den mängd arbete som utträttats liksom även vad avser förmågans växande.

SJÄTTE KAPITLET

TILLIT

6. Tillit – Du måste lita på din mästare. Du måste lita på dig själv. Om du har sett mästaren, kommer du att lita på honom till det yttersta, genom liv och död till nästa liv. Om du ännu icke har sett honom, måste du likväl söka nå insikt om honom och lita på honom, ty om du icke gör detta, kan icke ens han hjälpa dig.

C.W.L. – Dessa ord är delvis yttrade av Alcyone, som här talar om sin mästare, men mästaren själv talade på liknande sätt om andra, större än han själv, ty liksom vi talar och tänker om mästarna, så talar och tänker de i sin tur om herren Buddha och herren Maitreya och andra, som är större än de själva.

Det är praktiskt taget omöjligt för oss att nå insikt om en mästare. Vi kan försöka göra det, vi kan tänka på de högsta ideal vi känner. Men mästaren förkroppsligar så många olika slag av storhet, som vi icke ens kan föreställa oss, att det högsta ideal vi kan göra oss om honom är likafullt alltför lågt. När det så förhåller sig, är den yttersta tillit till hans visdom bara vanligt sunt förnuft.

Yttersta tillit till mästaren är till stor del en fråga om människans förflutna. Om vi betraktar Alcyones många liv, kan vi se att det så har varit i hans fall. Han har varit i nära förbindelse med sin mästare genom många förflutna liv. Av samma serie liv ser jag till exempel att jag själv varit i liknande förbindelse med min mästare, och det har även andra. Jag måste nog taga detta såsom förklaring till att jag i samma stund som jag läste om mästaren, kände den starkast möjliga dragning till honom. När jag erhöll privilegiet att träffa honom, föll det mig icke för ett ögonblick in att ej lita på honom. I dylika fall kan man säga att det högre jaget vet antingen genom medvetenhet om mästarens närvaro i den högre mentalvärlden eller genom minne av tidigare liv, vari mästaren har varit känd. Ibland förekommer det att det högre jaget vet men inte kan föra denna kunskap ner i personligheten, ibland att den överföres ofullkomligt eller oriktigt eller åter i andra fall att det högre jaget helt enkelt inte vet. Det högre jaget har väl aldrig orätt, låter sig tydligtvis inte bedragas om något, men att det är okunnig i vissa frågor är alldeles tydligt, och det är förvisso ändamålet med dess inkarnation att undanröja denna okunnighet.

De som saknar bevis för mästarnas tillvaro kan med fördel begrunda själva idéns förnuftighet, vissheten om att, eftersom människan utvecklas och har många stadier bakom sig, det måste finnas andra utvecklingsstadier framför henne. Vi kan inte betrakta oss själva såsom tidsåldrar-nas krona. Det finns även många vittnesmål om deras tillvaro avgivna av sådana, som träffat

och talat med dem.

Det finns även somliga, som faktiskt mött mästarna och likväl, ofattbart som det må förefalla, sviktat i sin fulla tillit till dem. Jag minns till exempel mycket väl en viss mr Brown från London. Han har författat en liten skrift, vari han berättar om sitt liv, så det skadar inte att hänvisa till honom. För många år sedan reste han till Indien och erhöll där det högst ovanliga privilegiet att i fysiska kroppen få möta en av de två mästare som gav upphov till Teosofiska samfundet. Mycket sällan beger de sig ner från sina hem i Tibet, men båda har varit i Indien, sedan jag blev medlem av Teosofiska samfundet, i rörelsens tidiga år. I *Den dolda världen* lämnas en redogörelse för mästaren Kūthūmīs besök i Amritsār, där sikhernas stora gyllene tempel är beläget. Han sade: ”Jag såg våra sikhers ligga druckna på sitt eget tempels golv, ... jag styr min kosa hemåt i morgon.” Det är nog så att de allt mera finner att de få bäst bruk av sina energier i högre världar och överlåta arbetet i de lägre på dem som nu allt mera samlas runt dem i världen. Unge mr Brown hade först sett mästaren Kūthūmīs skepnad i det emotionala och reste sedan händelsevis i nordligaste Indien såsom sekreterare åt överste Olcott, när mästaren kom i sin fysiska kropp för att träffa översten. Mr Brown sov i samma tält som översten, men i en särskild avdelning därav. Mästaren samtalade en stund med överste Olcott och gick sedan över till tältets andra avdelning. Jag förstår inte varför, men mr Brown svepte sitt huvud i lakanet och var rädd för att möta mästaren ansikte mot ansikte. Visst bör man vara väl så medveten om sina fel, men att på strutsens vis gömma huvudet, i detta fall i lakanet, synes mig icke vara till större gagn, då ju sängkläderna är genomskinliga för högre slags synförmåga. Mästaren talade dock tålmodigt till honom. ”Kom fram med huvudet ur sängkläderna,” sade han. ”Jag vill att ni ser att jag är densamme som ni såg i astralkroppen.” Till slut gav mästaren upp försöket, begav sig av men lämnade en liten anteckning åt honom, och först då kom mr Brown åter till sina sinnen. Han hade fått ett tillfälle, på vilket många skulle ha satt ett mycket stort värde. Han hade givetvis förtjänat det men gjorde inte det bästa bruk av det. Och efteråt tvivlade han på mästarnas tillvaro. Det har funnits även andra, som fått privilegiet att träffa dem och likväl på något sätt avfallit.

På grund av sina erfarenheter i tidigare liv har somliga skaffat sig ett skeptiskt sinnelag, medan andra är alltför godtrogna. Ingen av dessa ytterligheter främjar människans framåtskridande. Båda är lika ovetenskapliga. Varje människa har i sitt tänkande en allmän uppfattning om hur saker och ting hänger samman. Om nya fakta, hon får vetskap om, genast passar in i denna hennes uppfattning, är hon beredd att godtaga dem utan att begära exakta bevis. I en dylik situation säger vi: ”Ja, det där förefaller mycket sannolikt. Det stämmer mycket bra. Det är nog så.” Men om den genomsnittliga människan däremot får höra om något som går stick i stäv med vad hon dittills vetat, vägrar hon bestämt att godtaga det. När man fått någon erfarenhet av att studera tingens inre sida, överger man snart denna inställning, som vägrar godtaga ett påstående därför att det inte stämmer överens med det man redan vet. Man lär sig att avvakta med sitt omdöme, att varken godtaga eller förkasta, utan blott och bart säga: ”Av vad jag hittills sett förefaller mig detta icke särdeles sannolikt, men fördenskull förnekar jag det icke. Jag lämnar det därhän och väntar på mera ljus.” Det är fåfängt säga att något inte kan vara riktigt, därför att det inte ryms inom den egna erfarenheten. Detta är okunnighetens hållning.

Allmänt gäller här nere i fysiska världen att ju mindre människor vet, desto säkrare på sin sak är de. I den vanliga vetenskapen är det de studerande, som är dogmatikerna. De stora vetenskapsmännen säger vanligen: ”Jag har haft erfarenhet av det och det, men naturligtvis kan jag inte göra anspråk på att fastställa något definitivt giltigt.” Lordkanslern sade en gång: ”Jag är lika viss om detta som den yngste här närvarande advokaten.” Dennes visshet består i att han inte lärt sig att det finns många möjligheter, att man inte skall uttala sig tvärsäkert. De som studerat i många år, tänker sig mera för hur de lägger orden. Inför oss finns hela tiden väldiga mängder verkligheter, som vi ännu inte känner. Sådant som nu är vardagliga företeelser skulle för de flesta som levde för några generationer sedan ha förefallit alldeles omöjliga. Man gör

klokt i att inse detta från första början och vara beredd på nya upptäckter, som vi ständigt kan vänta oss, allteftersom människan utvecklas.

Det är avgjort till gagn för oss, som studerar dessa högre ting, att överge denna inställning att vara bundna av våra förutfattade åsikter. Vi måste vara tillräckligt flexibla i tanken för att kunna acceptera även revolutionerande ideer, när förnufts-skälen talar för dessa. Saknas dessa, får vi helt enkelt lämna dem därhän och säga att vi ännu icke kan inse deras riktighet, utan att för den skull avvisa dem eller de människor som anser dem riktiga. Sanningen är mångfasetterad och att kunna betrakta den från alla sidor är vanligen inte en enda människa eller grupp av människor givet. Följaktligen kan det även i det som för närvarande synes oss oförnuftigt alltid finnas ett visst mått av sanning.

En stor vansklighet ligger i att många, som inte vet någonting alls om ett visst ämne, är övertygade om att de vet allt om det. I synnerhet i religiösa frågor är det de som har ringa kunskap, som högljuddast envisas med att andra borde tro på just den villfarelse som händelsevis gjort sig bofast i deras tanke. Ibland säger de att deras samvete leder dem till att göra detta. Även om det så är i många fall, kan vi inte alltid vara beroende av vårt samvete, eftersom det högre jaget, vars röst samvetet är, inte är allvetande. Av historien lär vi oss att människor har bränt och torterat andra för sitt samvetes skull. Ett högre jag som anbefaller något dylikt är alldeles avgjort okunnigt i mycket viktiga stycken. Man måste givetvis lyssna till sitt samvete, när man är viss om att rösten är samvetets, men alltid minnas biskop Souths berömda svar till en dissenter: "Följ för all del ditt samvete, men tag dig i akt, så att ditt samvete icke är en dåres samvete."

Det är förvisso gott att ha tillit. Man kan inte förmå sig att tro, lika litet som man kan förmå sig att älska. Men liksom vi kan dröja vid en människas goda sidor och sålunda steg för steg lägga en grund till att älska henne, så kan vi även tänka igenom grunderna för att hylla en viss åsikt och kanske steg för steg komma att anamma den. Naturligtvis bör man strängt taget inte önska tro något vad som helst, utan endast det som kan vara sant. Likväl kan det vara så att denna sanning blir oss uppenbar först efter ett avsevärt studium av saken, om vi inte äger någon övertygelse som härrör från det förflutna.

Det är icke så de stora andliga lärarna förfar, att de gör allt lätt för oss. Det var genom madame Blavatsky jag först kom i kontakt med esoteriken. Hon kunde då och då ge sina lärjungar små smulor av kunskap, men hon lät dem ständigt genomgå stränga prov. Det var en drastisk metod, men de som verkligen menade allvar, stannade kvar hos henne, medan andra mycket snart lämnade henne. Hon botade oss för vår konventionalitet, och därunder blev det mycken rannsakan av samvetet hos hennes lärjungar. Många sade att hon gjorde sådant, som en stor andlig lärare inte borde göra. Min egen åsikt var alltid denna: "Madame Blavatsky äger denna esoteriska kunskap, och jag tänker taga emot denna kunskap från henne, om hon vill ge mig den. Vad annat hon gör är hennes ensak. Jag är inte här för att kritisera henne. Det är för sin egen mästare, inte för mig, som hon står eller faller. Hon må ha haft sina egna skäl till att göra det hon gör, och om detta vet jag intet. Hon äger denna kunskap, hon talar om dessa mästare. Jag har för avsikt att skaffa mig denna kunskap. Jag har för avsikt, om det står i mänsklig makt, att nå dessa mästare." Jag lämnade allt för att följa hennes ledning, och jag har aldrig ångrat den tillit jag satte till madame Blavatsky. Om någon är kritiskt lagd, så är det hans karma. Han lär sig mycket långsammare än den som är beredd att förnuftigt godtaga vissa ting.

Vi måste minnas att esoteriken ej är något vi kan leka med. Om vi gör det, har vi intet gagn av den och uträttar vi intet gott. Om den icke är det främsta livsintresset, är det vi gör med den av intet värde. Vi kan icke låta den komma i andra rummet eller sjuttonde rummet i livet, såsom mångt gott folk försöker göra. Den måste faktiskt vara det främsta i livet och allt annat vara den underordnat. Tillit till mästaren betyder att vi litar på att han vet exakt vad vi bör göra och att han säger vad han menar, så att, när, som i denna bok, han ställer upp vissa bestämda regler, vi måste göra vårt allra bästa att följa dem. Jag vet att det synes svårt, och det är mycket svårt

att förmå människor att ha just denna tillit. De säger: ”Ja, han menar nog något ungefärligen så. Han menar något ungefär i den stilen.” Men han menar exakt vad han säger, och om vi inte hyser tillit till honom och därför sviker, har vi bara oss själva att skylla. I esoteriken måste vi överge världens oärlighet och gå in i sanningens ljus, lämna denna värld för att träda in i mästarnas.

Såvida ej fulländad tillit råder, kan det ej bli ett fulländat flöde av kärlek och förmåga.

C.W.L. – Om man svävar i tvivelsmål om mästarnas tillvaro eller ens egen förmåga att någonsin komma i förbindelse med dem eller göra framsteg, så medför själva tvivlet att alla vibrationer går i orätt riktning, så att man icke blir det redskap, som kan användas. Således måste den studerande hysa tillit till mästaren och kärlek till honom och samtidigt hysa alldeles opersonlig kärlek till mänskligheten. Det är hela tiden mästarens allt behärskande tanke att göra det som måste göras med så liten kraftförbrukning som möjligt, så att han får över för bruk i annat arbete. Om någon befinner sig i något tillstånd, sådant som jag beskrivit, är han icke ett gott redskap och är således oanvändbar för mästaren. Det vore sannerligen sorgligt, om man sveke honom just i den stund, då han behövde vår tjänst – att i sina olika höljen ha vibrationer, som skulle avvisa hans inflytande i stället för att förmedla detta.

Jag minns hur det gick för en man, som hyste en mycket stark längtan efter att bli lärjunge till en viss mästare. Han hade redan tjänat denne på olika sätt, och hans högsta önskan var att få möta mästaren. Jag vistades själv i denne mans hus, när mästaren kom i sin fysiska kropp för att besöka den stad, där han bodde, men ej kom till hans hus. Jag mötte mästaren utanför och talade länge med honom, men han kunde icke besöka denne man, som ville bli hans lärjunge, eftersom mannens emotionalkropp just i denna stund var i ett tillstånd av mycket våldsam upphetsning – den var sönderriven av en viss oädel lidelse. Sålunda gick tillfället för ett helt liv förlorat – kanske rent av tillfället för flera liv. Om denne man hade vetat hur nära mästaren befann sig, hade hans lidelse nog upphört omedelbart. Men om mästaren för att kunna visa sig hade brukat sin förmåga att driva bort den, hade det inneburit ett slöseri med hans kraft.

Man får inte tänka att mästaren skulle harmas över bristen på tillit eller någon liknande svaghet i inställningen eller att det skulle vara av hårdhet som han inte ägnar tid och kraft åt att avlägsna ett eller annat tillstånd av lidelse hos en aspirant. Han gör endast det som bäst gagnar arbetet och påverkas därvid icke av några som helst sentimentala hänsynstaganden. När något av verklig betydelse skall utföras, måste man välja den bäste som står till buds, vare sig han är vän eller ej, och att förbigå honom till förmån för en mindre duglig, därför att han är en vän, vore att svika sin plikt. När till exempel ett stort krig utbrutit, måste man låta den bäste som står till buds anförda de väpnade styrkorna, låta den bäste leda det ena eller det andra ministeriet eller utföra en viss del av arbetet. Då får ingen nepotism råda, inget hänsynstagande till om någons brorson kan sättas på någon hög post. Man måste då uteslutande bemöda sig om att finna den som bäst kan utföra arbetet ifråga, eftersom det enda viktiga för alla är att arbetet blir väl utfört.

Det esoteriska arbetet är av denna art. Det måste göras, och de som leder det, låter den bäste göra det. Att i årtal ha tjänat mästaren är ingen grund för anspråk på en särskild ställning eller funktion hos mästaren eller på dennes särskilda uppmärksamhet. Det är mästarens plikt att taga dens tjänster i anspråk som kan utföra arbetet antingen denne anmält sig hos mästaren alldeles nyss eller tjänat honom i många år.

Den som sätter arbetet främst, kan icke annat än glädjas, när han ser någon göra det bättre än han själv kunnat. För länge sedan sade Ruskin om ett visst utfört arbete: ”Vare det mitt eller ditt eller vilken annans som helst, är det också gott, så är det väl utfört.” Man skall icke tveka att säga att det är väl utfört, även om man ej själv gjort det, man skall icke underlåta att erkänna en annans bättre arbete, ty det har ingen betydelse vem som gjorde det. Det finns underbara ställen hos Ruskin. Så vitt jag har mig bekant, visste Ruskin ingenting om esoterik, vilket inte heller jag gjorde, när jag kände honom. Likväl finns i hans skrifter mycket som bär esoterikens sanna prägel.

Du måste ha tillit till dig själv. Du säger att du känner dig själv alltför väl? Om du anser detta, känner du icke dig själv, känner du blott det svaga yttre höljet, som ofta fallit ner i dyn. Men du – det verkliga du – är en gnista ur guds egen eld, och gud, som är allsmäktig, är i dig, och därför finns intet, som du icke kan göra, om du vill. Säg dig själv: ”Vad människa har gjort, kan människa göra. Jag är en människa, likväl även gud i människan. Jag kan göra detta, och jag skall göra det.” Ty din vilja måste vara liksom härdat stål, om du vill vandra vägen.

A.B. – När de olika anvisningar vi har betraktat framläggs för somliga människor och de får rådet att upphöra med sitt gamla dåraktiga eller orätta handlande, säger de ibland: ”Jag kan inte rå för det. Det är mitt sätt.” Många söker fly undan med den ursäkten. Men om ni säger detta, menar ni egentligen inte allvar, och man måste bruka allvar. Ni kan inte kosta på er att skämta med så allvarliga ting. Ni kan göra allt ni föresätter er att göra, om än kanske icke genast.

Om ni säger, ”jag kan inte rå för det”, kan ni förstås inte, ty då låter ni tanken förlama er handling. Det är ett allvarligt fel. Det hindrar allt framåtskridande och lämnar er där ni är för månader och år. Det är som om någon bunde sina fötter med ett rep för att sedan säga: ”Jag kan inte gå.” Det kan han förvisso inte, sedan han gjort sig möda med att hindra sig att gå. Låt honom då lösa upp bindningen, om han inte önskar sitta bunden, så skall han nog kunna gå igen. Ni *kan* göra saker och ting! Men gör er då först av med de falska föreställningar som ni låter hämma er. Bestäm er för att ni kan, så skall ni också kunna. Då kommer ni att bli förvånade över hur snabbt ni börjat gå framåt. Om ni inte gör detta, menar ni inte allvar eller åtminstone inte på det sätt mästaren vill att ni menar allvar. Ni bara låtsas mena allvar. Jag säger inte att ni inte försöker, men man kan göra sina försök på sätt, som inte leder någon vart.

Ni förstår vad jag menar, om ni tillämpar det på världsliga ting, på yrkeslivet, på hur arbetande människor försörjer sig själva och familjen. Ni vet mycket väl vad ni i detta avseende skulle göra, om något stode er i vägen. Ni skulle genast besluta er för att avlägsna det och skulle anstränga er till det yttersta för att göra detta. Ni skulle inte sätta er ner och säga, ”jag kan inte göra något åt det”. Här gäller det att bruka allvar. Ni gör det ju för allt sådant som inte är så allvarligt. Det förefaller som om det enda, som verkligen är på allvar, vore det där allvaret saknades mest.

Det är till intet gagn att vända sig till mästaren för att få hjälp, om ni inte anstränger er att hjälpa er själva. Det är som om ni hade en bägare, som ni noga täckte över med handen, varvid ni samtidigt bad om vatten. När vattnet sedan strömmar ner till er, rinner det över er täckande hand och runt bägaren, så att det inte blir er till något gagn. Så länge en människa försöker göra något med all den styrka hon har att tillgå, gör hon detta på det esoteriska sättet. Resultaten av hennes ansträngningar kanske inte genast visar sig i yttervärlden, men hon samlar hela tiden sin kraft, som till sist tar sig uttryck i framgångsrik handling.

Det som ni måste göra har gjorts och kan göras, men så länge ni tror att ni inte kan göra det, kan ni inte heller. Men om ni säger er själva: ”Detta måste göras, och jag skall göra det”, så kan ni också göra det. Gör det, och er tanke blir en skyddsängel, alltid nära er, som ger er kraft att genomföra det. I annat fall har ni nära er – såsom den kristne skulle uttrycka det – en djävul som ni själva skapat med er egen tanke. Ni behöver inte skapa dylika djävlar. Gör er i stället en ängel, en stor tankeform – ”jag *kan* och jag *vill* och jag *skall*.”

C.W.L. – Det är alldeles riktigt att det inte finns något, som en människa inte kan göra, men därmed är inte sagt att hon kan göra det genast. Det är här människor ibland far vilse. Jag är mycket väl bekant med detta, ty jag får mängder av brev från människor, som befinner sig i någon allvarlig svårighet, kanske hemfallna åt missbruk av alkohol eller droger eller något slags tvångstanke, och de säger ofta: ”Jag har ingen vilja kvar, den är alldeles borta. Jag kan inte övervinna mitt elände. Vad kan jag göra?” De som inte haft att göra med människor i dylika svåra situationer, har ingen aning om den förfärliga makt dylikt utövar på de drabbade, hur fullständigt de berövats sin vilja och hur de känner att de inte kan göra något själva.

Sådana människor funderar ibland på självmord. En dylik handling vore ödesdiger. Även om en människa är märkt för livet, bör hon gripa de tillfällen hon har att reparera skadan, inte ge spelet förlorat utan repa mod och fortsätta kampen. Självmord skulle innebära en återgång till förhållanden, liknande dem hon sökte undfly, och ytterligare förvärrade genom den dåliga karma självmordet för med sig. Den lidande må inse att viljan finns där, även om den är dold. Om han vore tvungen att själv skapa viljan, kunde han lika gärna förtvivla och ge upp, men han må minnas att viljan finns där. Det är guds vilja, som framvisas hos varje människa. Den behöver ännu växa fram och utvecklas, men detta kan göras steg för steg. Ibland är det en tillgiven släkting eller vän, utrustad med stor kärlek och stort tålamod, som kan visa sig bli en verklig skänk från ovan i en dylik belägenhet.

Vad har en människa gjort för att hamna i ett dylikt tillstånd? Troligen hela denna inkarnation, kanske under ett eller ett par tidigare liv, har hon avsiktligt givit efter för begärselementalen, fallit för den lägre naturens frestelser – avsiktligt låtit den gripa tag i henne. Alldeles i början kunde hon ha kämpat emot den, men eftersom hon inte hejdade den, har hon nu den onda kraftens hopade rörelsemängd – så stor att hon inte genast kan hejda den helt och hållet. Men hon kan börja göra det. Vi kan använda bilden av en man, som knuffar i gång en järnvägsvagn. Vid en järnvägsstation ute på landet, där det finns gott om tid, kan man ibland se hur en järnvägsarbetare växlar en tom järnvägsvagn över från ett spår till ett annat. Man ser hur han går till väga: det rör sig om ett väldigt föremål, som väger flera ton. Han trycker stadigt i vagnens ena ända, och i förstone förblir vagnen orörlig. Men så med ens kommer den sakta i gång. Han fortsätter att knuffa på, och vagnen rör sig allt snabbare. Sedan måste han taga itu med att få den att stanna. Men han kan inte hejda den på en gång, ty om han ställde sig i vägen och vägrade att flytta sig, skulle vagnen köra över och krossa honom. Därför föresätter han sig att bjuda vagnen stadigt motstånd, varvid han går åt sidan men likväl trycker på hela tiden, tills han gradvis tvingar den att stanna. Han hade lagt ned ett visst mått av kraft på detta. Den kan han inte taga tillbaka. Men han kan motverka den med ett lika stort mått av kraft.

Den som givit efter för begärselementalen, befinner sig i en liknande situation. Han har lagt en stor kraft i saken och måste möta den. Någon kanske säger: ”Men det är så mycket av den.” Jovisst, men det är likväl en begränsad mängd. Om han blott kunde betrakta saken icke sentimentalt, utan abstrakt, opersonligt, liksom ett matematiskt problem, så skulle han inte säga, ”jag är en förfallen varelse, som krälar i dyn, och kraften är för stor för mig”, utan i stället resa sig upp och gå emot den. Han kan vara fullständigt viss om att den kraft han lagt i den är begränsad, men att han nu har obegränsad kraft att tillgå. Just därför att vi alla är gnistor ur den gudomliga elden, har vi guds kraft bakom oss. Endast en liten mängd kan komma genom oss i ett givet ögonblick, men den kommer likafullt.

Allt detta måste betraktas ur det högre jagets synvinkel. Det kan göra detta och gör det även. I esoteriskt utvecklingsarbete kan man aldrig genast göra något som är värt att göra, lika litet som det räcker med att blott vara musikalisk för att kunna utöva musik, utan öra och händer måste skolas, så att man kan bli ett lämpligt redskap för musikens makt. Det högre jaget måste på motsvarande sätt tålmodigt skola sina höljen.

Människor säger ibland: ”Om jag inte kan övervinna denna dåliga vana nu, så låt mig vänta tills jag får en annan kropp.” En sådan människa glömmer att hennes nästa kropp, om hon ingenting gör åt sina dåliga vanor, kommer att vara av samma beskaffenhet och ha samma egenskaper som den nuvarande, så att de hopplösa förhållanden kvarstår i nästa liv. Men om hon för en beslutsam kamp mot dem nu och även om de har övertaget över henne livet ut, så kommer hon att få börja med en mycket bättre kropp nästa gång. Det är detsamma med kropparna av högre slag. En människa kan genom liderlighet så skada sin mentalkropp att hon icke kan få en ny sådan i ofördärvat skick. Om hon dock gör ett beslutsamt försök emot det onda, får hon nästa gång en god mentalkropp i stället för en som åter uppvisar samma lyten och laster. I detta liksom i andra fall sker den huvudsakliga kampen i begynnelsen. Litet senare

växer och stärks tillförsikten.

Liksom många människor vill lägga in känsla i sina förbindelser med mästaren, så önskar somliga även bli undantagna från naturlagarnas verkan, önskar plötslig befrielse från all sin synd och sorg. Den kristne av det känslolösa slaget säger: ”Du blir frälst av Jesu blod här och nu. Du befrias från dina bekymmer och blir sådan, som om dessa aldrig hade funnits.” Det kan ju förefalla lockande, men det är inte sant. Sant är att om man vänder om och vandrar den rätta vägen i enlighet med den gudomliga viljan, blir man genast fri från alla de bekymmer och svårigheter som man har *inom sig* och som uppstått genom kamp mot den gudomliga viljan. Men därav följer inte att de yttre verkningarna av det man redan gjort utplånas. Man har genomfört förändringen, man är en förvandlad människa och man vandrar nu i den rätta riktningen, men man måste lika fullt göra något åt resultaten av att tidigare ha vandrat den orätta vägen.

Människan kan i ett ögonblick ändra sin inställning och är då naturligtvis förlåten – ingenting står då hindrande emot henne i andlig mening, hon har fått ”syndernas förlåtelse”. Men även en renlärig präst skall genast säga oss: ”Jag påstår mig inte kunna ställa till rätta resultaten av det orätta ni gjort. Om ni levat ett liv i liderliga utsvävningar, om ni undergrävt er hälsa, kan jag inte rätta till detta – dessa resultat kvarstår, och det ingår i er botgöring att söka göra dem ogjorda. Vad jag kan rätta till är skulden – i teologisk mening. Ni har ställt er i ett orätt förhållande till gud. Det kan jag rätta till. Där kan min absolution uträtta något för er, det är den högre viljans och icke den lägre viljans makt. Den för er framåt, när ni väl vill föras framåt. Den hjälper er att gå den raka vägen, men de fysiska resultaten av ert förutvarande liv kan den inte göra ogjorda.” Människan kan själv ändra sin inställning, prästen kan ställa er i rätt förhållande i högre världar, där ni saknar makten. Jag påstår inte att en människa inte skulle kunna själv göra detta, men det skulle då fordra en stor ansträngning av henne, och hon skulle göra det tafatt, ovetenskapligt. Detta är den kraft som ligger bakom syndaförlåtelsen, men den kan inte befria människan från resultaten av hennes ogärning – det är inte så naturlagarna verkar.

I tillägg till det nyss sagda finns ännu en sak att beakta: Förrän en människa utvecklat sin vilja och tagit ett fast grepp om sig själv, kan hon egentligen inte erbjuda sig till mästarens tjänst. Människor säger: ”Jag överlämnar mig hel och hållen till mästaren”, men är det inte uppenbart att de inte har hela sitt jag att ge, när delar av det behärskas av allsköns onda egenskaper? Det är därför vi måste utveckla viljan. Mästaren sade att viljan måste bli liksom härdat stål. Jag minns detta tillfälle mycket väl, eftersom Alcyone inte förstod vad som menas med härdat stål, varför en smula materialisering behövdes för att visa honom. Det får inte vara en vilja blott av järn, utan av härdat stål, en vilja som inte kan avvändas. Viljan finns där, den gudomliga kraften finns inom oss. Vi har blott att utveckla den och så bemästra oss själva, och då kan vi härligt överlämna oss helt och fullt till mästaren.

FEMTE DELEN

KÄRLEK

FÖRSTA KAPITLET

BEFRIELSE, NIRVÅNA OCH MOKSHA

Av alla förutsättningarna är kärleken viktigast, ty om den är stark nog hos människan, tvingar den henne att förvärva alla de övriga, och den förutan vore alla de övriga aldrig tillräckliga. Ofta yttrar den sig såsom ett häftigt begär efter befrielse från kretsloppet av födelse och död och efter förening med gud. Men uttryckt sålunda, låter det själviskt och återger innebörden endast delvis.

C.W.L. – Vi har sagt att det i denna bok förekommer flera avsteg från den vanliga över-

sättningen av dessa förutsättnings benämningar. Av alla dessa avsteg är denna den mest vågade – att framställa *mumukshutva* såsom kärlek. Ordet *mumukshutva* är härlett av roten *muc*, ”befria” eller ”frigöra”. I stammen till den form som uttrycker önskan är roten fördubblad och har skett även andra förändringar, så att formen *mumuksh* erhålles: ”önska befrielse”. Ändelsen *-tva* betyder något motsvarande vårt *-het*, såsom i ”frihet”. Av samma rot är ordet *moksha* härlett: ”frälsning”, ”frigörelse” eller ”befrielse”.

Man har ofta ställt frågan huruvida *moksha* är detsamma som *nirvāna*. Orden betyder olika saker men kan fattas såsom betecknande samma tillstånd av vara – eller snarare ett tillstånd bortom vad vi känner såsom vara. Ordet *nirvāna* kommer av roten *vā*, ”blåsa”, med prefixet *nis*, ”ut”, alltså ”blåsa ut”, varför ordet översätts med ”utslocknande”. *Moksha* är befrielse från cykeln av födelse och död, och *nirvāna* är utslocknandet av den del hos människan som binder henne till denna cykel – vilket betyder allt som människor vanligen kan uppfatta såsom mänskliga. Somliga hinduer föreställer sig *moksha* såsom ett negativt tillstånd och arbetar på att förinta alla personliga begär och mänskliga intressen, så att varken ting eller människor kan draga dem tillbaka till återfödelse och de sålunda för långa tidrymder vinner frihet från födelsens och dödens hjul. De flesta hinduer uppfattar dock *nirvāna* såsom ett tillstånd av utesäglig lycka bortom avskildhetens illusion, ett tillstånd de kallar *kaivalya*, oberoende, absolut enhet. Somliga buddhister tänker sig *nirvāna* såsom människans fullständiga utslocknande, medan andra tänker sig det såsom uppnåendet av ett visdoms- och sällhetstillstånd, som utplånar alla tidigare föreställningar om jag och erfarenhet, eftersom det är ytterligt obeskrivligt. Vi ser alltså att det även inom samma religion råder olika uppfattningar.

Vi teosofier brukar ibland termen *nirvāna* om det medvetenhetstillstånd som hör till den ätmiska eller andliga världen. Vi talar också om *nirvāna* såsom det tillstånd som uppnåtts av dessa övermänniskor eller adepter, som genomgått den femte initiationen och som vid sitt val mellan de sju vägar, som då ligger öppna för dem, väljer den som liknar det verkliga buddhistiska *nirvāna* – icke det ”utslocknande” som den sydliga buddhistiska kyrkan talar om, utan den obeskrivliga vila och sällhet, den nordliga kyrkan undervisar om.

Det är arhaten, som genomgått fjärde initiationen, som kan höja sin medvetenhet till den *nirvāniska* världen och där uppleva den flod av liv jag sökt beskriva i *Det inre livet* och *Mästarna och vägen*. Denna medvetenhet är så mycket vidare än något vi kan känna här nere att man tvekar att alls kalla den medvetenhet. Arhaten har blivit ett med en mycket större medvetenhet, har mistat förnimmelsen av att vara avskild. Alla försök att uttrycka dessa erfarenheter i ord slår slint, eftersom vi saknar ord att uttrycka dem med.

Det är mycket svårt att träffa de rätta betydelsenyanserna, när man översätter böcker skrivna på sanskrit. Men den som varit något i beröring med den *nirvāniska* medvetenheten, förstår bäst vad de gamla författarna, som själva upplevat denna, menar vid sina försök att beskriva den. Av blotta ordboksförfattaren kan man icke förvänta att han skall kunna ange den exakta betydelsen av dylika ord. Antag att någon, som ingenting visste om den kristna religionen, sökte förstå ett sådant ord som ”nåd”. Om han slog upp det i en ordbok, skulle han trassla in sig i sådana ord som ”nådig” och ”benåda” och komma fram till en annan mening än den avsedda. Liknande gäller ordet ”avfall”, som ju har en helt annan betydelse i religiösa sammanhang än i det vanliga livet. Varje religion håller sig med ett antal termer, som med tiden kommit att få sin särskilda religiösa innebörd. Såvida man icke uppfostrats i denna tro, nalkats den inifrån, är det ej lätt att inse vad dessa termer betyder. I den teosofiska rörelsens begynnelse var det ingen av oss som kunde sanskrit. Madame Blavatsky hade någon kännedom om Indiens religioner, men hon kunde inte sanskrit eller pāli. Hennes metod bestod i att så gott hon förmådde beskriva vad hon själv såg och sedan fråga någon indisk vän, som råkade finnas tillstädes: ”Vad kallar ni detta i ert system?” Ofta förstod indiern icke fullt ut vad hon menade men gav den term som föreföll honom komma saken närmast. Nästa gång hon sökte ett ord, frågade hon någon annan, men brydde sig inte om att den förste kunde ha varit en hindu och den andre en buddhist – eller

att flera hinduer kunde ha varit anhängare av skilda filosofiska skolor.

Dessutom var madame Blavatsky inte typen för en vetenskaplig lärare, som lägger fram en teori och allt under framställningens gång belyser denna teori med lämpliga experiment, tänkta att göra tjänst såsom bevis. Hon arbetade inte efter någon plan eller något system, vari hon kunde söka foga in varje nytt inslag av kunskap. Hon kunde göra flera uttalanden, som inte stämde överens sinsemellan vad de brukade orden beträffar, och om man då bad henne om en närmare förklaring, kunde hon säga, ”Strunt i motsägelserna. Tänk i stället igenom själva ut-sagorna.” Hennes ideer var underbart klara och hennes kunskap bestämd.

Hennes arbetsätt var motsatt det man i våra dagar tillämpar, enligt vilket man börjar med att noga definiera de använda orden och ger dem en bestämd innebörd. Det är att befara att detta medför att vetenskap och filosofi blir till ett slags spel, liknande schack, där de drag, man kan göra med en pjäs, är strängt föreskrivna. Hos henne var orden levande – så att säga tankeformer i det fysiska – som hon använde för att i åhörarens medvetande väcka den kunskap som redan fanns i hennes eget.

Om vi vill förstå det invecklade förhållandet mellan det högre jaget och personligheten, måste vi först ha bildat oss en klar uppfattning om vad dessa ting är var för sig. Saken har utförligt behandlats i den teosofiska litteraturen, såväl i Samfundets tidiga undervisning som alldeles nyligen. Jag har sagt något om det i *Mästarna och vägen*. För att framställa det mycket kortfattat och grovt, kan man säga att människan består av de tre delar, som Paulus för länge sedan talade om – kropp, själ och ande. Motsvarande teosofiska termer torde vara personligheten, individualiteten och monaden. Monaden är avgjort gudomlig – en gnista i den eviga elden – i alla avseenden en del av gud själv. Det är naturligtvis i en högsta bemärkelse riktigt att allt är en del av gud – att det inte finns något som inte är han, och att detta gäller såväl materien som anden. Likväl är det i en mycket speciell betydelse, som man kan föreställa sig monaden såsom en manifesterad del av gudomen. Jag vet mycket väl att det är ofilosofiskt, ovetenskapligt, oegentligt att tala om en del av det odelbara. Men det finns inga ord, varmed man kan uttrycka de förhållanden som råder i högre världar, så att vad vi än säger måste bli i högsta grad oegentligt och därför i någon mån vilseledande. Somliga författare, som sökt uttrycka dessa förhållanden, har talat om monaden såsom en avspegling av logos, om det högre jaget i sin tur såsom en avspegling av monaden och om personligheten såsom på motsvarande sätt företrädande det högre jaget. Detta sätt att uttrycka förhållandet har sina fördelar, men ändock synes det mig att framställa förhållandet mindre riktigt än vad det andra uttryckssättet gör – det att monaden kan betraktas såsom en del av gudomen, det högre jaget såsom en del av monaden och personligheten såsom en del av det högre jaget.

Såsom ingående i den eviga utvecklingen har det behagat vårt systems logos att ur sig själv låta utgå en väldig härskara av dessa monader. Om vi kan med all vördnad bruka en liknelse, kan vi säga att de kastats ut från honom såsom gnistor för att, efter att ha genomgått olika materiella världar, återvända till honom såsom stora och härliga solar, envar förmögen att skänka liv och ljus till ett storslaget system, genom vilket i sin tur miljoner andra monader kan i sin tur utvecklas.

Den vidunderliga höjd, från vilken denna gudomliga manifestation, vi kallar en monad, ursprungligen kommit, kan icke mätas med några världar, om vilka vi något vet. Men den lägsta punkt, monaden synes kunna nå i sin utgående rörelse, är den som vi just därför kallar den monadiska världen. Vi får hålla i minnet att enligt den nomenklatur, vår stora president infört, den högsta av de sju världar, varom vi erhållit undervisning, kallas den gudomliga, den andra (ovanifrån räknat) den monadiska, den tredje den andliga och den fjärde intuitionens värld. Ett ytterligare nedstigande i materien är nödvändigt för att logos' avsikt skall kunna genomföras. Monaden såsom helhet synes oförmögen att stiga djupare ner, men den kan skicka ut något vi måste kalla en del eller ett brottstycke av sig själv, och gör det också, en del som kan stiga ner ända till övre delen av mentalvärlden. På sin väg ner manifesterar sig denna sålunda utskickade

del i den andliga eller nirvåniska världen såsom den trefaldiga ātma. Denna trefaldiga andes första manifestation stannar kvar i denna värld, medan den andra stiger ner till intuitionens värld och ikläder sig buddhimateria. Den tredje aspekten eller manifestationen stiger ner ytterligare en värld och uppehåller sig i mentalvärldens högre del, där vi kallar den det högre manas. Således består det högre jaget (vilket är det namn som givits detta brottstycke, som monaden skickat ner) av ātma, buddhi och manas, vilka på vårt språk något oegentligt kallas andlig vilja, intuitionell visdom och aktiv intelligens.

Det högre jaget skickar i sin tur ner ett litet brottstycke av sig självt genom den lägre mentalvärlden och emotionalvärlden och manifesterar sig till sist i en fysisk kropp. Var och en av dessa i tur och ordning gjorda nedstigningar innebär en alldeles obeskrivlig begränsning, varför den människa vi möter här nere i fysiska världen i bästa fall är ett brottstycke av ett brottstycke och är i egenskap av ett uttryck för den verkliga människan så ofullständig att hon icke ger oss tillfälle att bilda oss ens något avlägset liknande en föreställning om vad denna människa skall vara vid sin evolutions avslutning.

De högre jag, med vilka vi har att göra i det dagliga livet, befinner sig på olika stadier av denna ofattbart långvariga evolution. I alla händelser finns det högre jaget först och främst i sin egen värld, vilken, som sagt, är mentalvärldens högre del. Det högre jaget kan i denna högre tillvaro, alldeles frånsett dess manifestation såsom en personlighet, redan vara klarvaket, medvetet om sin omgivning, och föra ett aktivt liv. Eller kan det befinna sig i ett tillstånd av sömn, nästan fullständigt omedvetet om sin omgivning och således i stånd att erfara något liknande ett aktivt liv endast genom sin personlighet i lägre världar. Alltmedan människan höjer sin medvetenhet genom de olika världarna, finner hon vibrationerna i var och en av dessa vara mycket snabbare än de i den närmast lägre. När vi talar om det högre jaget såsom utvecklat i sin egen värld, menar vi att det är fullt i stånd att gensvara på denna världs alla vibrationer. Om det inte är så medvetet, går dessa mycket snabba vibrationer det förbi utan att påverka det. För att bli medvetet måste det då stiga längre ner och omge sig med ett hölje av en lägre världs grövre materia, på vilkas vibrationer det kan svara. Genom mycken övning i denna lägre värld blir jaget gradvis i stånd att gensvara på denna världs högre vibrationer och sedan mycket sakta och stegvis på närmast högre världs vibrationer. Sålunda får medvetenheten arbeta sig upp värld för värld.

Medvetenheten i personligheten bör därför ständigt riktas uppåt mot det högre jaget. När det högre jagets medvetenhet på detta sätt fullt utvecklats, börjar det högre jaget sträcka sig uppåt mot monaden. Hela rörelseförloppet ner i materien kallas i Indien *pravritti-mārga* eller utgåendets väg. När den lägsta punkten nödvändigtvis nåtts, anträder människan *nivritti-mārga* eller återvändandets väg. Hon återvänder från dagens skördearbete och för med sig sin skörd i form av fullt väckt medvetenhet, som sätter henne i stånd att vara till långt större gagn i dessa högre världar än hon kunde ha varit före sitt nedstigande i materien. På denna väg finns alltid frestelsen för denna lägre del av det högre jaget att glömma sin förbindelse med det högre och att helt identifiera sig med den lägre manifestation som är så mycket mer levande för det och således avskära sig från det högre och så att säga grunda en egen verksamhet i den lägre världen. Antagligen är det högre jaget självt såsom del av monaden benäget till en liknande frestelse i sin mycket högre värld, men det vi för närvarande avhandlar är förhållandena mellan det högre jaget och personligheten och vidare betraktar vi detta såsom personligheten ser det, när det skådar upp mot det högre jaget och söker bli ett med detta.

Det högre jaget har förbundit sig med personligheten, då det hungrar eller törstar efter levande erfarenhet. Det är i sin egen värld utvecklats, ur stånd att gensvara på denna världs höga vibrationer. De lägre världarnas långsammare vibrationer betyder mera för det, varför det gång på gång kommer tillbaka för att uppleva dessa. Allteftersom det utvecklas, avtar denna hunger så småningom, och ibland, när det högre jaget kommit långt och blivit mottagligt för dess egen världs glädjämnen och verksamheter, slår det över i den andra ytterligheten och

försummar sin personlighet – fångat som det är i karmas grepp, nedsjunket i tillstånd, som numera för högre jaget är fyllda av sorg eller leda, emedan det nu vuxit ifrån dem.

Detta avtagande av dess törst efter de lägre världarna har skett, alltmedan det utvecklade sin personlighet. När det nått full medvetenhet i emotionalvärlden, börjar det fysiska livet i jämförelse därmed framstå såsom tråkigt. När det når den lägre mentalvärlden, har det funnit emotionalvärlden mörk och dyster. Och alla dessa tre lägre världar har mist sin tjusning, när det börjat kunna njuta det ännu mer levande och lysande liv som kausalkroppen erbjuder. Många har nått det stadium i evolutionen, där de under sömnen kan färdas och utföra nyttigt arbete i emotionalvärlden. Alla esoterikstuderande har en välutvecklad och brukbar emotionalkropp, ehuru många av dem ännu icke förvärvat vanan att använda den. Den lägsta delen av mentalkroppen är likaledes i ordning och redo att sättas i verket. Med regelbunden meditation utvecklar man denna kropp och bringar den under kontroll. På detta stadium kan människan undervisas i att bruka denna kropp, och därefter kan hon under sömnen lämna emotionalkroppen jämte fysiska kroppen. När detta väl genomförts, upprepas motsvarande med kausalkroppen, varvid det högre jaget är vaket och verksamt i sin egen värld.

Alla de lägre höljen är tillfälliga klädnader, vi anlägger för att lära oss använda motsvarande världars krafter, och när vi gjort detta fullständigt och det högre jaget fungerar fulländat i sin kausalkropp, vilket sker vid fjärde initiationen, finns icke längre något behov av att mera inkarnera i dessa världar. Sedan människan väl triumferat över dessa lägre världar och dithörande höljen, kan hon när som helst materialisera tillfälliga emotional- och mentalkroppar, visa sig i dessa världar och däri göra vad hon vill. Den som nått detta stadium, behöver inte längre genomgå födelsens och dödens tröttsamma kretslopp, som är så obehagligt. Kanhända tänker vi inte alltid på detta såsom särdeles obehagligt, eftersom vi ju får ut en smula nöje av livet. Det är sant, men kunde vi betrakta det ur de högre jagets synvinkel, skulle vi inse hur outhärligt ledsamt det är för den eviga anden att vistas här nere, ”fängslad, instängd och inlåst” i en kropp som inte kan göra det ena och inte vill göra det andra. Så länge vi lever i den, gör vi därav det bästa vi kan, men den är likväl endast ett tillfälligt hölje, vari vi är iklädda för att lära vissa läxor, och sedan vi väl lärt dem, är vi mycket glada över att slippa alltihop.

Den som haft någon upplevelse av kausalvärlden, känner ibland mycket djupt den tryckande begränsning som råder i de tre lägre världarna. Han saknar all den härliga frihet och kärlek och sanning som utmärker det högre jagets egna regioner. Han inser orsaken till att han nödgats stiga ner i detta tillstånd av mörker och kan då säga sig: ”Jag skall göra mig av med detta begär, vilket är den främsta orsaken till att jag kastas ner i inkarnation, och jag skall balansera mitt karmakonto genom att handla utan att låta mig bindas.” Den som kan säga detta, är redan en utvecklad människa, som ägnat dessa ting mycken tanke. Han är en metafysiker och filosof. Han säger och menar det också: ”Jag skall stänga av detta begär. Jag skall exakt balansera karmakontot, och sedan finns det ingenting som kan driva mig tillbaka.” Detta kan göras. När han lyckas – och det har många i Indien dess historia igenom – undkommer han cykeln av födelse och död. Han lever i den himmelska världen eller har måhända nått kausalvärlden, men i regel inte högre. Han har uppnått det han torde kalla *moksha*.

Den som kan göra detta, måste vara en som höjt sig ovan alla lägre lidelser och begär, ty annars skulle detta vara omöjligt, men icke desto mindre har han glömt en sida av evolutionen. Han har fullkomligt förstått hur karmas lag verkar och därför kunnat frigöra sig från denna. Men han har inte fullkomligt förstått evolutionens lag och inte frigjort sig från denna. Han är liksom en klipsk gosse i skolan som kunnat komma långt före kamraterna och klara flera prov i förväg och därefter ingenting behöver göra i tre eller fyra år, medan de andra kommer i kapp. Detta är just vad som sker med den som når *moksha*. Han har inte nått det mål som är satt för mänskligheten, ty mänsklighetens evolution slutar vid adeptskapet.

Adepten är icke endast en människa, som är fri från födelse och död, utan även en levande kraft. Han har blivit ett med monaden, som i sin tur är en gnista av gudomen. Men gudomens

metod består i att sänka sig, utgjuta sig i yttersta självuppoftning i denna hela plan. Därför måste även den som blir ett med gudomen, vara fylld av denna självuppoftningens anda. Adepten gör mer av goda gärningar än den största filantrop kunde göra och gör dem hela tiden i högre världar, men han gör dem till fromma för den mänsklighet han tillhör. Den goda karma, som därav blir resultatet, kommer därför mänskligheten och icke honom själv till del, så att det ej finns något som kan binda honom vid återfödelsen, men hela mänskligheten höjes något. Det är ingen stor höjning, ty när denna mängd god karma sprids i hela mänskligheten, blir det icke så mycket för var och en, men det blir ändå en stadig höjning för alla. Alltså får envar på sätt och vis litet mer än han kanske synes förtjäna. I detta finns emellertid ingen orättvisa, ty liksom regnet faller lika på rättrådiga och orättrådiga, blir det detsamma för envar.

Sedan tusentals eller rent av miljoner år förflutit, finner således den som nått *moksha* att evolutionens våg har nått upp till hans nivå, så att han måste återvända, återfödas och fortsätta sin utveckling. Den som söker *moksha*, vet i allmänhet att hans befrielse inte är för evigt, men han anser att han återkallas först i en avlägsen framtid och att världen vid hans återkomst nog är bättre. Han säger: ”Jag kan kosta på mig detta. Jag vinner några tusen års frihet och får hela denna tid vistas i den himmelska världen och där förnöja mig.”

Vårt ideal är fullkomlig medvetenhet på den högsta nivå vi kan uppnå. Vår avsikt är icke att vila nöjda på någon som helst nivå. Men samtidigt vägrar vi att uppge vår medvetenhet för att falla i trans, vilket somliga gör för att uppnå ett tillstånd, som ligger bortom deras dagsmedvetna. Människor talar ibland om att ”uppgå i *samādhi*”, och somliga, som är förtjusta i det välljudande sanskritspråket, talar om att under meditationen ingå i *samādhi*. Vi var mycket förbryllade över detta ords innebörd, tills vi insåg att denna är relativ. *Samādhi* för någon är den punkt precis bortom den, vid vilken det är möjligt för honom att bibehålla sin klara medvetenhet. Om man är medveten i emotionalvärlden men inte i mentalvärlden, så är denna värld, mentalvärlden, hans *samādhi*. Det är att gå bortom det tillstånd, vari man kan vara medveten, att övergå i ett slags trans, varifrån man återvänder med ett slags härlig och skön känsla men i allmänhet utan klar medvetenhet. Människor bör icke ingå i *samādhi*, när de mediterar. De bör behålla medvetenheten, så att de vid återkomsten kan minnas vad de upplevat. Jag vet att många har ingått i *samādhi* och upplevat en mäktig lycko- och sällhetskänsla. Detta innebär dock inte framsteg, eftersom de förlorar kontrollen och inte klart vet vad de har sysslat med. I detta finns alltid en viss fara – man vet inte om man kan komma tillbaka.

En gång iakttog dr Besant och jag vissa oerhörda utgjutelser av liv från högre världar, stora vågor, som pulserade fram från solgudomen. Hon sade: ”Låt oss kasta oss in i denna våg och se vart den för oss.” Vi skulle ha störtat oss in i denna, om inte hennes mästare hade ingripit och sagt åt oss att inte göra detta. Efteråt frågade dr Besant honom: ”Om vi hade kastat oss in i den där vågen, var skulle vi då ha hamnat?” Han svarade: ”Ni skulle kanske om någon miljon år ha spolats upp på Sirius eller i något annat solsystem.” Tydligt är att det är oklokt att kasta sig in i dylika utgjutelser, när man inte vet exakt vad det är som sker. Det är inte någon god idé att förlora medvetandet. Det är mycket bättre för oss att söka behålla kontrollen över våra höljen och ha någon uppfattning om vart vi är på väg – annars kan det hända att vi förlorar den fysiska kroppen och för tillfället avslutar vår användbarhet. Vår metod består i att behålla den fulla medvetenheten i varje värld vi kan nå och försöka vara till gagn i denna. Våra mästare talar aldrig om den blott passiva kontemplerationen. Vår avsikt är icke att sitta ner och njuta någonstans, utan att alltid vara aktiva i mästarens arbete.

Den omskrivning, mästaren gjort av den fjärde förutsättningen, kärleken, är i högsta grad kännetecknande för honom. Han går bortom den egenskap själva ordet avser till egenskapens orsak, vårt motiv till att förvärva den. Han säger: ”Vilket är ert motiv till att önska befrielse? Om det är för att bli fria, så att ni kan bättre hjälpa, söker ni göra er ett med gud. Vad är då denna gud? Gud är kärlek. Ni måste utveckla kärlek, om ni vill bli ett med honom. Således är denna förutsättning i själva verket kärlek.” De som läst boken *Man: Whence, How and*

Whither?, torde erinra sig att den förklarar att flera grupper människor flyttat över från andra planetkedor till vår och att vissa av dessa grupper kallades båtlastar av tjänare. Praktiskt taget alla Teosofiska samfundets medlemmar hör till en av dessa grupper, varför denna tanke om tjänande är en mycket stark faktor bland våra anlag. Vi vet hur svårt det är att göra sig av med något vi har medfött. Vår nationalitet, till exempel, bär med sig många små synsätt, som det är mycket svårt att komma ifrån. Detta är personlighetens nationalitet, men denna tanke om tjänande kan vi kalla det högre jagets eller kanske monadens nationalitet. Högre jaget eller monaden har den så att säga medfödd och har odlat den alltifrån början.

Det är svårt för oss att förstå att det finns andra typer, som är alldeles lika goda som denna vi nu betraktar. Solgudomen manifesterar sig genom tre aspekter: vilja, visdom och kärlek. Det är så dessa framställs i den nämnda boken. Människorna nalkas honom på alla dessa tre vägar. Den egna vägen är för varje människa den bästa, men hon bör betänka att en annan människas väg är för henne den bästa och att de i det långa loppet alla löper samman. Vi måste förvärva förmågan att betrakta tingen genom alla aspekterna och veta att de i sanning alla är ett. I den athanasianska trosbekännelsen sägs att vi måste hylla denna lära om treenigheten, ”i det att vi varken sammanblanda personerna eller söndra det gudomliga väsendet”. Vi måste lära oss att det genom all evighet finns blott en gud, ehuru hans manifestationer sker genom tre personer.

I detta kapitel börjar sades att kärleken, om den är stark nog hos människan, tvingar henne att förvärva alla de övriga egenskaperna. Den förmår människorna till handling i enlighet med deras förmåga. Tag ett av de bästa och skönaste exemplen: moderskärleken. Låt oss se hur denna tar sig uttryck hos ett vilt folkslag. Denna moder vet inte mycket, men är åtminstone beredd att försvara sitt barn och, om så erfordras, offra sitt eget liv för barnet. Den civiliserade modern skulle göra detsamma i samma omständigheter. Gång på gång får vi höra talas om att en moder mist livet, då hon räddat sitt barn ur ett brinnande hus eller, oftare, medan hon vårdat barnet, sedan det drabbats av en smittsam sjukdom. I det vanliga livet hos oss driver denna kärlek modern till att tänka. Hennes kärlek till barnet förmår henne att studera hygien, allt om livsmedel, näring och dylikt. Kärleken driver alltså till både mental och fysisk aktivitet.

En människa måste äga denna kärlek, vilken är en intensiv önskan att få tjäna, om hon vill nå mästaren. Evangelisten Johannes sade: ”Den som icke älskar sin broder, han förbliver i döden” och ”den som icke älskar, han har icke lärt känna Gud”. Allt detta är fullkomligt sant. Det är gott och väl att känna teosofins facktermer och att förstå dess filosofi och vetenskap, och att kunna urskilja och använda de två tusen fyra hundra ett slagen av elementalessens är av stort gagn för praktiska ändamål – men det som gör människan till en sann teosof, är kärleken.

Jag minns att, när för länge sedan Babu Mohini Mohun Chatterji, som var en lärjunge, kom till London för att undervisa, vi för första gången fick höra talas om dessa förutsättningar, som inte hade framlagts i mr Sinnetts böcker eller i *Isis Unveiled*, vilka var nästan de enda böcker vi då för tiden hade. Han sade oss alldeles tydligt att utan denna fjärde förutsättning den intensiva önskan efter befrielse (det var så han framställde det), det goda uppförandet i sina sex yttringar vore ”blott liksom vatten som spillts i öken”. Det vore i sanning torrt och närmast gagnlöst för oss, såvida vi ej hade denna intensiva önskan att vara ett med gud och att göra såsom han gör. Vi insåg då icke att det innebar ett tjänande, så fullständigt som det vi nu gör, ehuru mästarna alltifrån början framhållit sin kärlek till ”mänsklighetens myllrande miljoner, de ringa och föraktade”. Vi var huvudsakligen sysselsatta med att söka lära oss teosofi. Allt var så nytt, så intressant, så spännande att vår tid främst ägnades detta – mycket mer kanske, om det ej vore för att man måste lära sig något, innan man kan bli till verkligt gagn för andra.

Den är icke så mycket önskan som *vilja*, beslutsamhet, fasthet.

C.W.L. – Viljan är framför allt den egenskap som utmärker första strålen, vilken mästaren Morya tillhör. Mästaren Kūthūmī tillhör andra strålen, visdomens och kärlekens stråle. Han talade såsom en första strålen tillhörig skulle göra. Jag minns ett tillfälle, varvid Alcyone nämnde sin önskan att förvärva en viss egenskap. Mästaren sade: ”Önska icke något. Önskan

är svag. Vill det, ty du är gud. Om du strävar efter att förvärva en egenskap, bruka då viljan till att göra det och gå åstad och gör det.” Detta är i alldeles särskild grad hierarkins ståndpunkt. Det är sannerligen mycket viktigt för oss att förstå mästartens inställning och betraktelsesätt, vilka fört honom dit, där han nu står, och vilka kan utträta detsamma för oss.

För att åstadkomma resultat måste denna beslutsamhet fylla hela ditt väsen, så att intet blir övrigt för någon annan känsla. Det är sannerligen viljan att bli ett med gud, icke för att du skall undfly ledan och lidandet, utan för att du på grund av din djupa kärlek till honom skall handla med honom och såsom han gör. Emedan han är kärlek, måste även du, om du vill bli ett med honom, fyllas med fullkomlig osjälviskhet och kärlek.

C.W.L. – Mästartens lärjunge vill blott ett, och det är att få tjäna. För detta är han redo att uppge all personlig njutning och äregirighet och förbli blott en liten kugge i den stora maskinen. Den vanliga människan har ännu inte börjat tänka särdeles allvarligt på något högre. Hon tar livet i stort sett sådant som hon finner det, och hennes önskan är inte att lämna detta slags liv till förmån för något högre och ädlare, utan snarare att nå framgång i ett dylikt liv. Om man föresloge att hon skulle uppge allt detta vi kallar det lägre jaget, skulle hon fråga: ”Men vad blir då kvar av mig, om jag gör detta?” Det är riktigt att det i ett dylikt fall icke bleve särskilt mycket kvar, så långt hon kunde se, fastän sannerligen hela verkligheten skulle finnas kvar.

Det är svårt att för en dylik människa förklara vad vi menar med att ”uppgå i det gudomliga livet”. Jag kände en mycket god och intelligent man, som gjorde ett inträngande studium av den nordliga buddhismen. Han besökte mig en dag och sade: ”Jag kan inte få någon rätsida på detta. Det förefaller mig inte vara värt att fortsätta med. Det är ganska intressant såsom fornforskning betraktat, men det enda syftemål som framställs är att bli ett med Buddha. Jag kan inte förstå att detta skulle vara av något värde för Buddha, och det skulle förvisso bli slutet på mig.” Det är så den vanliga människan betraktar dessa ting. Likväl finns i allt detta en verklig, glödande, brinnande mening. Om en människa kan få fatt i denna, så kommer den att förvandla hela hennes uppfattning. Den expansion av medvetenheten som avses berövar henne icke något av hennes frihet, ej heller förstör den det ringaste av hennes individualitet. Det är icke så att jag uppgår i världsalltet, utan världsalltet blir jag. Människor säger: ”Detta jag är jag.” Om därmed avses det lägre jaget, är det en villfarelse, men när man inser ”jag är gud”, då är känslan att gud är gud inte någon illusion. Illusion är däremot tanken att något kan finnas till utanför detta enda jag eller vara avskilt från detta.

I vardagslivet förekommer sådant som kan tjäna såsom exempel på detta det mindres uppgående i det större. I ett stort handelshus börjar en ung man sin anställning såsom ett enkelt biträde. I förstör betraktar han företaget liksom en tuktomästare, och han har stor möda med att komma i tid på morgnarna och utföra allt ålagt arbete. Men efter flera års anställning och sedan han befordrats till en mer ansvarsfull ställning, börjar han säga, ”Vi gör detta”, och då börjar han identifiera sitt intresse med handelshusets. Så fortsätter han, tills han blir direktör och till sist delägare. Då talar han alltid för huset, och när han tänker på någon av dess affärer, är det ”firman” han alltid har i åtanke. Han är lika fri och lika förmögen att taga initiativet i vilket som helst avseende som någonsin förut. Likväl är det nu han brukar sin vilja på rätt sätt. Firman har inte tvingat honom till denna inställning, utan han har vuxit in i den. Detta är blott ett litet exempel, men det ger en föreställning om det sätt, på vilket en människa kan identifiera sig med en större kraft och likväl äga sin vilja lika mycket som någonsin förut.

Det kommer en tid, när vi blivit själva vägen, när vi aldrig kommer till korta i någon av förutsättningarna, eftersom de vuxit in i oss och blivit en del av vår själva natur. Vi är hela tiden nära den levande guden, emedan han alltid är i oss och omkring oss och med oss. Ändock är det vår sak att lära oss inse detta, att steg för steg höja vår medvetenhet och därvid bruka alla de medel som kommer inom vårt räckhåll, tills vi verkligen kan fatta denna tanke. Vi skall bli ett med gud i hans högsta manifestationer, i de inre manifestationerna, icke i de blotta materiella

formerna. Själva materien i våra kroppar och även omkring oss är hans yttre klädnad – men det är icke med hans klädnad, utan det är med honom själv vi vill förenas. När vi blir ett med honom, erkänner han å sin sida detta och använder oss såsom levande kanaler, genom vilka hans kraft kan utgjutas. Vi är kanaler för den gudomliga kraften i dessa lägre världar, men vi är effektiva kanaler först när vi nått därhän att vi icke har någon avskild personlighet i motsats till honom. Han verkar alltid genom dylika medel, och hans tjänare, den stora andliga hierarkin, gör sammanledes. Om de verkade direkt på människor, kunde de utan tvivel göra underverk, men det skulle onödigtvis förbruka mycket av deras kraft, varför de i stället verkar genom de medel de ordnat.

Det finns en talrik kategori människor, som aldrig sökt förstå livets principer. De anser att naturen måste föga sig efter deras önskan och godtar icke förhållandena sådana de är bestämda. De är liksom sådana som undersöker spiritualistiska seanser och vill föreskriva, under vilka villkor manifestationer får äga rum. Detta är en alldeles absurd inställning, då det ju inte finns något forskningsfält över huvud taget, där man kan föreskriva hur naturlagarna skall verka. Man har hört talas om vildar, som fått sig elektriska fenomen förevisade och som då förklarat att dessa beror på bedrägeri. Vildarnas hövding kunde säga: ”Jag ser att allt detta är anslutet till kablar. Ni åstadkommer det med dessa kablar. Avlägsna dem, och jag skall tro er.” Elektrikern svarade leende: ”Ni förstår inte den lag som bestämmer detta. Kablarna leder elektriciteten. Dem förutan kunde kraften inte komma fram.” Då säger mannen: ”Jag har avslöjat ert bedrägeri.” Människor betar sig på samma sätt vid spiritualistiska seanser. De finner sig inte i det sätt, på vilket dessa försiggår, utan fordrar något annat. Det är ett visst mått av egensinnighet i tanken att tvinga gud att göra såsom människan önskar, vilket nog tilltalar ett visst kynne, dock inte mitt, lika litet som tanken att i bön tala om för gud vad han skall göra. Jag har den djupa övertygelsen att han vet oändligt mycket bättre än jag och att, om genom någon ytterligt oförklarlig tillfällighet han skulle ändra sin avsikt på grund av min bön till honom, jag vet att jag enligt den ordningen hade varit oändligt mycket värre ute än jag hade varit enligt hans ordning.

Tanken att man bör vilja bli ett med gud kanske icke har nått så många av oss, men den är mycket välbekant för våra bröder i Indien. Mästaren brukar ett dylikt uttryck flera gånger i denna bok, när han talar om gud. I ett tidigare liv var han en framstående buddhistisk lärare vid namn Nāgārjuna, och i den inkarnationen höll han många utmärkta lärotal och skrev mycket. I sina böcker, som har bevarats, motsätter han sig mycket starkt varje föreställning om personlighet hos gudomen. Han invänder rent av mot bruket av ordet eller namnet ”gud” och ingår djupt på metafysiska frågor därom. Indier, som är bekanta med Nāgārjunas hela tänkande, har ofta sagt, ”Hur egendomligt är det inte att vår mästare, som så starkt uttalat sig mot någon personlighet hos gudomen, nu använder ordet ”gud”. Också herren Buddha uttalade sig mycket starkt emot något slags personlighet hos gudomen.” På denna invändning blir svaret såsom följer: ”I denna bok går mästaren icke in på frågan om det absoluta. Han talar ej om detta – det högsta, det eviga. Han talar först och främst till en indisk gosse om *īshvara* – det vill säga sollogos, solgudomen – och det är otvivelaktigt i denna bemärkelse, som vår mästare här använder ordet ”gud”. Såsom Nāgārjuna talade han till studerande, varav många kände de indiska filosofiska systemen, varför han i starka ordalag uttalade sig emot varje försök att nedsätta gudsuppfattningen genom att göra den till ett personlighetsbegrepp på det sätt många av våra kristna bröder gör.”

Sedan säger han att man måste göra sig honom lik. Detta föranleder frågan: Vad vet vi om honom? Vi vet att han manifesterar sig genom tre aspekter. Somliga nalkas honom genom en av dessa aspekter och andra genom en annan. Vår väg är den i handling visade kärleken, eftersom det är den våra mästare vandrar. Det gudomliga livet visar sig i sju stora strålar och därför även i sju människotyper. En är hängivenhetens stråle, en är viljans stråle, ytterligare en är visdomens stråle. Människorna söker gud på olika vägar, men eftersom våra mästare går den

i handling visade kärlekens väg, måste alla, som önskar följa dem, bruka de krafter deras egen typ anvisar dem i aktivt tjänande för kärleken till gud och människan. Tag till exempel hängivenheten, varav det finns tre slag. Ett slags människa kastar sig ner inför föremålet för sin tillbedjan och längtar efter att bli ett med det. Detta slags hängivna människa återfinns hos våra västerländska raser endast bland vissa munkar och nunnor, vilkas önskan är att ägna hela sin tid åt ständig tillbedjan av gudomen. Det är utmärkt så, men åtminstone så länge det pågår, tänker en dylik människa inte på andra utan endast på att bli ett med gudomen. Om man frågar henne om andra, säger hon: "Låt också dem göra det jag gör." Jag kände i Indien en man, som var alldeles upptagen med just denna tanke – att sitta i tillbedjan inför den egna gudomens bild och försöka bli ett med honom. Detta är det mål han satt sig, och det är den framtid han kommer att vinna. Han får tillbringa hela sin vistelse i den himmelska världen, troligen en mycket långvarig sådan, tusentals år, i ett slags tillbedjans hänryckning. Dylik hängivelse medför en utveckling av hans olika höljen och ett visst framåtskridande för honom själv.

Andra slagets hängivenhet förtjänar knappast att så kallas – hängivenhet av det lägre slag av gudomen fordrar något i gengäld, något slags köpslagan, och säger: "Om du lönar mig med rikedom och framgång och allmän hjälpsamhet, så skall jag ge dig motsvarande tillbedjan."

En hängiven av det tredje slaget säger: "Jag älskar denne store, eller denne lärare så mycket att jag måste göra något för att hjälpa andra att lära känna honom och förstå honom såsom jag gör. Jag måste göra goda gärningar i hans namn." Detta är hängivenhet av ett mycket ädelt och praktiskt slag. De av oss, som tillhör hängivelsens stråle, är icke blott och bart hängivna, utan är benägna för detta slags verksamhet, driften att vilja uträtta något på grundvalen av vår hängivenhet. Även de av oss, som framför allt vill förvärva kunskap, har samma slags drag i sin natur. Det finns de som vill nå visdom endast för att veta och förstå. Detta är en högst underbar egenskap hos en människa, och många är de som gör stora framsteg, när de vandrar denna väg. Men de bland dessa som även är tjänare, finner sig äga den sammansatta kraften, resultatent: "Jag vill ha kunskap, men jag vill ha den endast för att kunna bli till verkligt gagn för andra." En dylik människa torde mycket klart se de misstag andra begår, vilka, ehuru de av hela sitt hjärta önskar tjäna, likväl av oklokhet gör större skada än nytta. "Låt mig äga fullkomlig kunskap. Då skall jag kunna tjäna verkligt väl", torde en dylik människa säga.

Vi vill bli ett med gud, icke blott för att i föreningen med honom sola oss i all denna härlighet och glädje, utan för att kunna handla såsom han gör. Och emedan hans stora handling bestått i att i ytterlig självupppoffring utgjuta sig i materien, så att vi kunde uppstå, måste således den som vill bli ett med gud framvisa samma anda av ytterlig självglömska i det arbete som skall utföras för den gud som alltigenom är kärlek. "Emedan han är kärlek, måste även du, om du vill bli ett med honom, fyllas med fullkomlig osjälviskhet och kärlek." Denna enda mening sammanfattar sannerligen hela vägen att vandra. Vilja, visdom, kärlek – var och en av dessa, bragt till fullkomning och tillämpad i tjänande, för in alla de andra, varför det är alldeles sant att "kärleken är lagens fullbordan".

ANDRA KAPITLET

KÄRLEK I DET DAGLIGA LIVET

I det dagliga livet betyder detta två saker. För det första att du skall akta dig för att icke skada någon levande varelse. För det andra att du alltid skall vakta på ett tillfälle att hjälpa.

C.W.L. – Detta är två sidor av samma sak – den passiva sidan är att man icke skall skada och den aktiva att man skall göra gott. Människor säger ibland att de österländska religionerna är negativa, att den tanke om tjänande vi lägger i dem egentligen är en kristen tanke. Så är det icke. Även om nutidens kristna har ställt tjänandet i skymundan, är det riktigt att urkristen-

domen uttryckte och framhöll tjänandet mycket kraftigt. ”Den som är störst bland eder, han vare de andras tjänare.” Men samma tanke framträder även i de gamla religionerna.

Buddhismen – som alltid betecknats såsom den mest negativa av religionerna – lämnar förvisso anvisningar rörande sådant man måste avstå ifrån. Men dess fem bud är inte mer negativa än de tio budorden, härrörande från judendomen. Buddhismen säger inte ”du skall icke”, men den uppmanar sina anhängare att avstå från vissa ting. Ordalydelsen är denna: ”Jag iakttar föreskriften att avstå från att taga liv, att avstå från att taga det mig ej tillhör, att avstå från att säga det osant är, att avstå från att intaga rusdrycker eller rusmedel, att avstå från olagligt könsumgänge.” Till formen är detta icke bud, utan löften.

Sådan läran sammanfattats i en enda vers, som Buddha själv givit, ser vi den i dess positiva aspekt:

”Avstå från att göra vad ont är.
Lär att göra vad gott är.
Rena ditt hjärta.
Detta är Buddhas lära.”

Detsamma framkommer mycket tydligt i den ädla åttafaldiga vägen, vilken framställs sålunda: ”Rätt syn, rätt beslut, rätt tal, rätt handling, rätt livsuppehälle, rätt ansträngning, rätt erinring, rätt meditation.” Detta är genomgående sannerligen mycket positivt.

I *Bhagavad-Gītā*, som praktiskt taget är evangelium för miljontals hinduer, finner man den mest positiva verksamhet förkunnad. Där beskrivs gud såsom den store som handlar och sägs att den som icke följer hans exempel och arbetar för världens välgång, lever förgäves. Däri sägs även att overksamhet kan vara en verklig dödssynd. Liksom madame Blavatsky brukade göra, varnar *Bhagavad-Gītā* för att underlåtenhetssynder bör skys lika mycket som verksynder. Och vad sannyāsin beträffar, den som uppgivit det materiella livet, säger den att han ständigt måste utföra goda gärningar, offra och späka sig. Hinduernas större historiska skrifter är fulla av berättelser om människor, som ägnade sig åt det allmänna goda, och om lärare, många betraktade såsom inkarnationer av gudomen, som förkunnade tjänandet av våra medmänniskor.

Aldrig kunde tjänandet av det allmänna framhållas mera än som skett i dessa religioner. Likväl har de alltid haft sin kontemplativa sida, liksom även kristendomen medeltiden igenom. Det är först på senare år, i den intensiva aktivitet som kännetecknar femte rottrasens femte underräs, som vi blivit benägna att outtalat förakta munken och nunnan för att i stället hylla handlingens män, stora fältherrar, stora härskare eller statsmän i fredliga värv. Vad som väglett de kontemplativa ordnarna är emellertid en mycket skön tanke. Avsikten var att de i det yttre aktiva munkordnarna skulle predika för folket och göra goda gärningar, medan de kontemplativa ordnarnas munkar skulle stänga in sig och ägna sig helt och hållet åt meditation och bön. Uttryckt i andra ordalag, skulle detta innebära att de utformade goda och höga tankar och skickade ut dem i den bestämda avsikten att hjälpa människorna. Deras uppgift bestod i att specialisera sig på bön och meditation och förrätta dessa för dem av sina bröder som av skilda orsaker inte själva förmådde göra detta lika väl och grundligt. Teorin i varje religion är att dessa skulle vara en del av mänskligheten som tillgodoser ett mänsklighetens behov. De skulle inte vara blott lata munkar, som drog sig undan aktivt arbete. De utförde ett betydligt svårare arbete, som de andra inte kunde utföra, i samband med högre världar, och gjorde det i allmänhet i omständigheter av självförnekelse och asketism som torde ha förfärat den vanliga människan.

Att munkens liv, när det icke var så avgjort asketiskt, lockade många, som önskade en behaglig, lättjefull tillvaro, är också sant. Dylika människor slapp ifrån fysiskt arbete men ersatte icke detta med arbete i högre världar. Bland buddhistmunkar finns somliga av detta slag, vilka man ser ner på och kallar ”rismunkar” – män som blivit munkar för det tryggade livet, vilket visserligen ej var särdeles yppigt men ändock aldrig knappt, medan många andra i landet

fick svälta. Detsamma gällde, kanske i något högre grad, munkordnarna i medeltidens Europa. Det fanns de som inträdde i dem för att nå makt och inflytande och i många fall inte brydde sig om egendomslösheten. Ehuru den enskilde munken saknade ägodelar, förvärvade klostret åtskilliga sådana, som i stor utsträckning stod till den enskildes förfogande.

För det första: skada icke. Det finns tre synder, som verkar mer ont än allt annat i världen – skvaller, grymhet och vidskepelse – ty de är synder mot kärleken.

C.W.L. – När man får höra talas om synder, som verkar mer ont än alla de andra, är man benägen att tänka på mord och rån och dylika brott, och kanske förvånas över att finna sådana förhållandevis vanliga ting som skvaller, grymhet och vidskepelse högst på listan. Vad mästaren tar i betraktande är dessa synders myckenhet och långtgående verkningar. Mord och rån inses allmänt vara svåra synder, varför hederligt folk avstår från dylika, så vida man inte förgyller dem med benämningen ”krig”. Men skvaller ränner man med överallt, och om vi tänker på den skada det gör i varje enskilt fall, på den stora mängd psykiskt lidande det kan vålla, på den nedvärdering av ideal det ofta verkar och multiplicera sedan detta med de miljontals enskilda fall som pågår i varje stund, så inser vi mycket snart att det gör långt mycket större skada än de andra. Det är en fruktansvärd sak att förstöra en människas ideal, att få det att synas tarvligt och lågt och få henne att känna att det ändå inte var så gott eller högt eller ädelt som hon hade trott. Ibland talar man om att förstöra avgudar, som om det vore en god sak. Att förstöra en människas avgud kan vara den allvarligaste skada man kan tillfoga henne. Om hon idealiserar något som för oss ter sig lågt och simpelt, kanske vi kan visa henne vägen till ett högre ideal. Men det är något mycket ont och elakt att beröva henne idealet utan att ge henne något högre och bättre i dess ställe. Det är under inga omständigheter vår sak att påpeka fel och brister eller söka förringa någon.

Många av oss vet nog av egen erfarenhet vilken underbar myckenhet gott dr Besant har utfört. Tiotusenden har genom hennes föredrag och skrifter fått skåda ljuset, men likväl har det skvaller som kretsat runt henne hindrat tusentals andra att lyssna på henne och läsa hennes böcker. De säger: ”Jag har hört sägas det och det om Mrs Besant. Varför skulle jag läsa en bok, som skrivits av en sådan människa?” Många har sålunda stötts bort från det som kunde ha inneburit deras räddning i just denna inkarnation. Tusentals skriver också till henne och ber om hennes råd i allsköns svårigheter, vari de råkat. Många har hindrats från att söka dylikt råd genom de onda och fullständigt falska uttalanden som kretsat runt henne.

Jag känner nog ingen annan, som blivit oftare och häftigare angripen, än vår stora president. Långt innan hon blev teosof, var hon allmänt känd såsom förkunnare av fritt tänkande. Hon angreps och smädades först och främst, emedan hon återpublicerade den så kallade Knowlton-broschyren. Denna handlade om problem, som borde ha bemötts och studerats och inte smusslats undan enligt pryderiets sedesbegrepp. Denna broschyr hade skrivits långt innan hon föddes, men dess publicering hade förhindrats på grund av hot om åtal. Vår president engagerade sig i saken delvis därför att hon ansåg frågan behöva ventileras och att de fattiga borde få del av den upplysning broschyren lämnade. Men det som drev henne var nog mera att hon ville protestera mot undertryckandet av fakta och hävda rätten till yttrandefrihet och tryckfrihet i allt som gäller folkhälsan och den allmänna välfärden. Hennes återutgivning av broschyren var fullt avsedd såsom en utmaning av vad hon såg som en dålig lag. Hon anmälde i förväg till polisen sin avsikt att sälja denna skrift och inbjöd den att infinna sig vid ett visst klockslag och officiellt köpa ett exemplar. Polisen accepterade, kom och köpte formellt det fällande dokumentet, varpå åtal följde, men målet slutade i åtalseftergift. Därefter författade hon en omsorgsfullt formulerad text till en broschyr i samma ämne. Hennes belöning för detta – åtminstone i fysiska världen – blev att hennes person och karaktär angreps på de mest vedervärdiga sätt. Sedermera drog hon in broschyren efter att ha dragit slutsatsen att den inte framlade det bästa sättet att komma till rätta med detta samhällsproblem. Jag är dock viss om att hon gjorde sitt bästa i att behandla saken, sådant hon då för tiden förstod detta. Dylik osjälviskhet och oförskräckthet är sällsynta

i denna värld.

Mycket skvaller och sladder fördes också av avundsamma människor mot madame Blavatsky. Vilda och galna anklagelser slungades mot henne. Alla oss som kände henne personligen syntes dessa genast och uppenbart löjeväckande. Likväl har dylikt avskräckt många från att närmare undersöka teosofins sanningar. Hon gick bort år 1891, men än i denna dag är det mycket vanligt, om man för Teosofiska samfundet på tal, att mötas av anmärkningen: ”Jaja, det där som grundades av madame Blavatsky, som avslöjades som bedragerska. Det finns ingen anledning att slösa tid och kraft på en bluffmakerskas läror. Däri finns nog ingenting att hämta.” Sålunda har många gått miste om den esoteriska kunskapen, som kunde ha förvandlat deras liv.

Enbart av dessa exempel inser vi vilken omätlig skada elakt och dumt skvaller kan vålla. Dylig självskhet sårar även svårt den angripna människans känslor. Att hon alls kan såras visar en svaghet i karaktären, men det ursäktar inte skvallret lika litet som det befriar skvallraren från den onda karma han åsamkar sig. Vår president är alldeles oåtkomlig för skvaller, som riktas emot henne, men om hon smädas längre än vanligt i något visst avseende, kan hon ibland säga: ”Detta börjar bli mycket enformigt. Jag önskar att det funnes något annat att diskutera.” Även jag har blivit mycket smäddad, men det har aldrig kostat mig en enda natts sömn. Således viker karman undan från oss. Men den skada skvallret tillfogar andra innebär dålig karma för dem som började det och spred det vidare. Det är svårare för oss att inte bry sig om det onda som sägs om någon annan, och jag medger att jag finner det svårt att hålla inne med vreden, när någon talar illa, till exempel, om vår president eller när ovärdiga tankar riktas mot mästarna.

Skvaller är icke verklig kritik. Tyvärr har själva ordet ”kritik” kommit att betyda klander. Ordet är härlett från grekiskans *krinein*, att bedöma, och borde betyda en opartiskt prövande inställning men gör det inte numera. Rättvisan hör till det gudomligas yttringar. Att döma en människas ord eller handlingar utan att beakta de sammanhang, vari de yttrats eller utförts är orätt och medför något ont. Det finns väl knappast någon urkund i världen, hur helig och skön den än må vara, som man inte kan förlöjliga genom att rycka några av dess ord ur sitt sammanhang och lägga fram dem som sådana. Detta är vad vi alltid gör med andra människors yttranden och handlingar. Vi finner en man retlig. Han talar med skarpa ord, kanske ilsket, och vi utgår genast ifrån att det är sådan han är. Men vi vet inte orsaken till hans retlighet. Kanske har han suttit uppe hela natten och vakat hos ett sjukt barn. Någon annan kanske har på något sätt retat upp eller förargat honom mycket, och vi får känna på en återverkan av detta, fastän han egentligen inte alls är arg på oss. Om han vore en stor adept, skulle han inte vara uppretad, men vi är inte alla stora adepter ännu, och därför händer dylikt.

Jag fick först lära detta i barndomen av en gammal kusk. Jag stod bredvid honom en dag, när en man nalkades honom och tilltalade honom mycket ilsket. Den gamle kusken svarade utan att synas bry sig om den andres skarpa ton. Efter att mannen gått sin väg, sade jag, ”Men, John, vad är det du har gjort att den där mannen är så arg på dig?” ”Å, min gosse, han är inte alls arg på mig”, svarade den gamle tjänaren. ”Jag har inte förargat honom, men kanske hans fru eller någon annan har gjort det.” Och han förklarade för mig att det kan hända, när en människa blivit riktigt upprörd, att hon låter sina känslor gå ut över någon, som bara råkar finnas i närheten.

Vilket fast grepp ovänlig bedömning har om en människas tanke och hur segt och skadligt dess gift är skulle synas oss otroligt, om det inte vore för att dess yttringar ständigt tränger sig på oss. En människa bildar sig en oriktig uppfattning, och hela hennes synsätt färgas av denna. Vi har fått se detta även med avseende på denna bok. När jag först hörde denna undervisning om skvaller som Alcyone fick, långt innan boken *Vid mästartens fötter* utgavs, gjorde den ett starkt intryck på mig. Jag insåg dess vikt, varför jag själv upprepade den vid flera tillfällen. När boken sedan kom ut, tog somliga genast fasta på att dessa mina uttalanden gjorts flera månader innan boken utgavs och påstod därför att denna delvis måste ha varit mitt verk.

Jag har nämnt att Alcyones förmåga att behålla minnen av upplevelser i emotionalvärlden utvecklades under två skeden. Under det första skedet kunde han inte minnas fullständigt, utan

jag fick upprepa för honom den särskilda regel eller lärosats mästaren givit honom och han skulle tillämpa till nästa dag. Under det andra skedet kunde han själv minnas vad mästaren sagt. Jag fann att det i Bombay cirkulerade en historia om att hela boken hade upprepats för honom av mig på detta sätt. Men saken är den att boken skrevs under det andra skedet, när han var i stånd att minnas vad mästaren sagt honom, så att han skrev ner allt själv. När människor väl börjat med att vrida till något litet grand, så blir till sist allt förvrängt. Jag har fått erfara allsköns orättvisa och missuppfattning till följd av dylik förvrängning av fakta. Jag bryr mig inte det ringaste om det, men det visar mig mycket tydligt hur lätt människor har för att missförstå, när de utgår från en felaktig uppfattning. Jag har sett de mest skrattretande misstag göras, vari varje händelse som inträffade fick tjäna till bekräftelse av någon föreställning, som inte hade sin grund i fakta utan var blott och bart inbillning från början till slut.

Ett av de experiment, vi måste göra under loppet av vår esoteriska utbildning, är att identifiera oss med vissa djurs medvetenhet. Det är blott en fråga om övning: lärjungen får i uppgift att göra detta för att senare lära sig att göra detsamma med andra, högre slag av medvetenhet. Vi människor anser oss stå långt över något djur, och med rätta, eftersom vi tillhör ett högre rike. Det borde således vara mycket lätt för oss att förstå detta djurs medvetenhet. Av den erfarenhet jag haft kan jag dock tänka mig att så gott som alla, som över huvud taget ägnar djur någon uppmärksamhet, måste ständigt missuppfatta dessas tankar och motiv. När man verkligen kommer underfund med vad ett djur tänker, upptäcker man att det för sitt handlande har motiv, som man aldrig haft någon aning om. Eftersom vi är oförmögna att förstå djuret, vars tankegångar är få och enkla, har vi ännu mindre förutsättningar att förstå våra medmänniskor. Givetvis är vårt avstånd till en annan människa kortare, men jag tvivlar likväl på att en människa någonsin förstår en annan människa över huvud taget. Egendomligt såsom det kan förefalla, är vi alla isolerade, står envar för sig själv. Å andra sidan är det sant att vi alla utgör ett mäktigt broderskap, men vad vår medvetenhet beträffar, lever varje människa i sitt eget torn. Hennes medvetandes periferi snuddar vid en annan människas blott vid en punkt och även vid denna endast tvivelaktigt och ovisst.

Mot dessa tre måste den, som vill fylla sitt hjärta med guds kärlek, ständigt vara på sin vakt.

C.W.L. – Man kunde tro det vara ganska lätt att avstå från de tre nämnda onda. Men det är det icke, eftersom de är så smärtsamt vanliga och i så hög grad en vanesak att få inser ens att de finns. De är våra särskilda svårigheter på grund av det stadium vi uppnått i evolutionen. Vi har utvecklat det lägre mentala, som först söker efter skillnader. På grund därav märker människor först hos allt de ställs inför de egenskaper de ogillar. Negativ kommentar och kritik följer sedan nästan undantagslöst. Den som ägnar sina krafter åt att finna fel och skillnader, är efter sin tid – en hopplös anakronism. Vi borde nu studera syntesen och söka finna det gudomliga och goda i allt, emedan vi borde börja utveckla buddhi. Vi söker leva för morgondagen, icke för gårdagen. Därför får vi icke låta oss ryckas med av denna våg av okunnig obskurantism, utan måste ständigt påminna oss att icke ge efter. I annat fall skall strömmen så omge och trycka på oss att vi då och då halkar tillbaka.

TREDJE KAPITLET

SKVALLER

Se vad skvallret vållar. Det börjar med en ond tanke, och denna är i sig ett brott. Ty hos alla och i allt finns något gott. Hos alla och i allt finns något ont. Ettdera av dessa två kan vi stärka genom att tänka på det, och sålunda kan vi hjälpa eller hindra evolutionen. Vi kan utföra logos' vilja eller vi kan motstå honom. Om du tänker på en annans onda, gör du samtidigt tre onda ting.

C.W.L. – Mästaren talar här om ond tanke såsom ett brott. När vi betänker hur utomordentligt omsorgsfullt och balanserat mästartens tal alltid är, inser vi att det, mot vilket han talar så starkt, verkligen måste vara något ont.

Ett försök att förstå en annan människas motiv, att följa hennes tankegång, är med mycket stor sannolikhet oriktigt. Därför är det minsta vi kan göra att ge henne tvivlets förmån. De flesta människor är på det hela taget ganska hyggliga och välmenande. Därför skall vi också tillerkänna dem en god avsikt. Om vi därvid missbedömer en människa, så påverkas hon av vår något högre tanke om henne, vilket gör henne gott. När ni hör något nedvärderande sägas om en annan, fråga då er själva om ni skulle upprepa detta skvaller och skicka ut att förstoras och förstärkas, om det handlade om er egen son eller dotter, bror eller syster. Nej, det skulle ni alldeles bestämt inte göra. Ni skulle först och främst bekämpa det och i varje fall inte låta det gå vidare. Varför då handla annorlunda med avseende på en annans son eller dotter, bror eller syster?

(1) Du fyller din omgivning med ont tänkande i stället för med gott tänkande och ökar så sorgen i världen.

C.W.L. – Världen är för oss i mycket hög grad sådan som vi gör den och tar den. Om en människa är pessimistisk, benägen att finna ont och mörker, förväntar sig att kränkas eller såras, så finner hon detta. Det finns ondska i världen och mycken sorg i de lägre världarna, såsom herren Buddha lärt oss. Vi kan förstora dessa ting till allvarliga svårigheter eller vi kan förhålla oss till världen med optimism, i en glad anda av beslutsamhet att göra det bästa av allt. I det senare fallet skall vi finna att det finns åtskilligt som är ljust och skall vi även göra världen gladare för andra genom vårt blotta liv och vår tankekraft.

Det finns många, som övat meditation regelbundet i många år. De måste ofrånkomligen ha lärt sig tänka litet mer bestämt än andra, som inte gjort något försök i den vägen. Deras tankar är därför mäktigare. Om dylika människor tänkte illa om andra, är det så mycket värre i många avseenden än om den vanliga människan gjorde det. För det första: emedan de vet bättre, ”syndar det mot ljuset”, såsom kyrkan uttrycker det. För det andra: deras tanke frambringar bestämda och förhållandevis permanenta former, som ofta utövar ett avsevärt inflytande i den emotionala och mentala atmosfären. Använd därför er kraft till att göra världen ljusare och lyckligare. Ni har ingen aning om hur mycket man kan utträta blott genom att överge allt sorgset och själviskt tänkande och låta sig uppfyllas med kärlek, som strålar ut i omgivningen.

(2) Om det hos denna människa finns detta onda, som du tänker dig, så förstärker du det, ger det näring och gör så din broder sämre i stället för bättre. Men vanligen finns det onda icke där, utan blott i din inbillning, och då frestar din onda tanke din broder till att göra orätt, ty om han ännu icke är fullkomlig, kan du göra honom till det du tänkt om honom.

C.W.L. – Den klärvoajante kan se en människas tankar nå en annan och flyga omkring henne liksom en myggsvärm. De kan inte tränga in, så länge den andra människan är upptagen med något bestämt. Men när hennes tankar för stunden slappnar, när hon är fundersam, trött eller för ögonblicket frånvarande i tanken, griper de tillfället. Tankeformen fastnar då vid hennes aura liksom en tistel och färgar gradvis med sina vibrationer den del, där den satt sig fast, och därifrån sprids dess påverkan. Sålunda inger den en dålig eller ond tanke, och om det då hos henne finns något med tankeformen besläktat, såsom vanligen är fallet, sätter den detta i rörelse.

En liten impuls, som ges en annan, kanske ofta inte betyder så mycket, men i vissa fall gör den en himmelsvid skillnad. Skolgossar, som springer omkring, knuffar ofta varandra. Det har förekommit fall, vari en gosse alldeles oavsiktligt knuffat en annan över kanten av ett stup. Man vet aldrig, när en människas tänkande kan stå på gränsen till att driva henne till något slags orätt handlande och att en enda ond tanke om henne kan bli den som knuffar henne över kanten. Omvänt kan en människa stå och väga mellan gott och ont, varvid en enda stark, hjälpsam, god

tanke kan bestämt styra henne över till den goda sidan och få in henne på rätt spår, som för henne kan innebära en snabb utveckling.

Jag har sett fall, vari en ond tanke om en människa ledde till att hon utförde en rad onda handlingar, vilkas resultat varade många liv. Det onda hade då legat strax under ytan men inte kommit till uttryck i handling. Någon annans onda tanke gav sedan just den knuff som drev henne från tanke till handling och in på brottets bana. Förrän man ser detta klärvoajant, förmår man knappast inse det. Men se det en enda gång, och ni blir för alltid försiktiga, en försiktighet född ur fasa. Det ger en ny insikt om ansvar, en insikt som är alldeles överväldigande. Minns att skalden Schiller skrev om klärvoajans, att han önskade sinnenas blindhet välkommen åter. ”Återtag din grymma gåva, återtag denna förskräckliga gåva”, sade han.

(3) Du fyller din egen medvetenhet med onda tankar i stället för goda, och sålunda hindrar du ditt eget växande och gör dig, för dem som kan se, till något fult och smärtsamt i stället för en skön och älskvärd människa.

C.W.L. – Många gör sig mycken möda med sitt kroppsliga personliga utseende och med behagfullhet och mildhet i sitt uppförande, icke blott därför att de är angelägna om att synas från sin bästa sida och bli väl ansedda utan även därför att det betraktas såsom en plikt mot omgivningen i allmänhet. I forna tider ansåg man det vara varje människas plikt att framstå så fulländad och skön som möjligt i varje avseende. I klädedräkt, utseende, tal och handling skulle hon ha lärt sig det rätta, riktiga och behagfulla sättet att vara och handla. Icke endast personligheten utan även omgivningen skulle vara icke blott gagneliga utan även sköna. Om en man byggde ett hus, var det hans plikt gentemot grannarna att uppföra något som var behagfullt och skönt, ehuru icke nödvändigtvis kostsamt, och de statyer och tavlor, han omgav sig med, skulle vara goda och sköna, liksom även de kärler och fat han brukade. I dessa dagar tänker många endast på att bygga så billigt som möjligt, hur anskrämligt det sedan än synes. Den för byggnaden ansvarige sår faktiskt en dålig sådd. Somliga tycker att dylikt inte har någon betydelse, men det är vad det har. Vår omgivning är av mycket stor betydelse. Visst är det så att den starka själen kan övervinna det dåliga intrycket, men borde vi icke omge oss med ting, som hjälper i stället för stjälp oss? Envar som bygger ett vackert hus, gör sig väl förtjänt av sina grannars uppskattning, emedan han uppfört något, vars åsyn gagnar alla som betraktar det. Den förnimmelse av behag man erfar, när man ser något skönt, är icke något obetydligt. Jag anser att vi alltid bör vara tacksamma mot den som bär en vacker färg, eftersom denna färg har en god inverkan i denna vår förskräckligt gråa civilisation.

Allt som är sant om skönhet i det fysiska är än mer uppenbart i de högre världarna. Den människa som gör sig en strålande och skön emotional kropp, full av kärlek och hängivenhet, som hon utgjuter över alla omgivande, förtjänar sina medmänniskors tacksamhet. I emotionalvärlden är de omgivande vanligtvis fler än i fysiska världen. Om vi i emotionalvärlden tillåter oss synas dåliga, väcker vi anstöt eller förargelse hos långt fler människor än någonsin i fysiska världen. I emotionalvärlden finns alltid sådana som ser denna skönhet, och alla invånarna, även de som inte ser denna, känner den. Dess vibrationer påverkar dem, och människorna får hjälp därigenom. Den som ger efter för osköna, själviska, onda tankar, sprider obehag omkring sig förutom att vara mycket otrevlig och oangenäm att skåda. I fysiska världen döljer människor vämjeliga sjukdomstecken, men de emotionalt spetälska visar öppet sina sår.

Ej nöjd med att ha åsamkat sig själv och sitt offer all denna skada, söker skvallerbyttan med all makt få andra med sig i sin brottsliga gärning. Ivrigt berättar han sin onda saga för dem och hoppas att de tror den, och sedan följer de honom i att gjuta ont på den stackars lidande människan. Och detta pågår dag efter dag, och det göres icke blott av en människa utan av tusenden. Börjar du nu inse hur lumpen, hur förskräcklig denna synd är. Du måste sky den helt och hållet. Tala aldrig illa om någon, vägra lyssna när någon talar illa om en annan, utan endast säg vänligt: ”Kanske detta icke är sant, och även om det är det, är det vänligare att ej tala om det.”

C.W.L. – Det fordras ett visst mått av mod för att säga detta, men man bör göra det, i vänlighet mot såväl skvallerbyttan som hans offer. Man kan göra det vänligt genom att använda första person plural: ”Det vore nog bäst, om vi inte sade något mera om detta.” Då har man inte synts intaga en hållning av överlägsenhet, vilket irriterar och därtill är orätt esoteriskt sett. Den andre kan nog då hålla med och släppa taget om saken.

FJÄRDE KAPITLET

GRYMHET

Sedan vad gäller grymhet. Denna är av två slag, avsiktlig och oavsiktlig. Avsiktlig grymhet är att med vett och vilja åsamka en annan levande varelse smärta, och detta är den värsta av alla synder – en djävuls verk snarare än en människas. Du kanske skulle säga att ingen människa kunde göra något dylikt, men människor har gjort det ofta och gör det dagligen nu också. Inkvisitorerna gjorde det, många religiösa har gjort det i sin religions namn.

C.W.L. – Grymhet är en djävuls verk snarare än en människas, det är så den ter sig för en mästare. Mycket ofta i det dagliga livet gör en människa något för att åsamka en annan smärta. Hon faller då under denna fördömelse, hon gör något som anstår en djävul snarare än en människa. Det förefaller otroligt, men det finns människor som gör detta.

Gräsligheter har förövats i religionens namn. Läs den äldsta litteratur vi känner, vedaböckerna, och finn tecken på dylika illdåd framträda mycket tydligt däri. Vi finner arierna strömma ner över Indiens slätter och med svärdet i hand dräpa de människor, som där bodde. Intet var alltför grymt för att göras mot dessa, de skulle utplånas från jordens yta. Varför? Av ett enda fullt tillräckligt skäl: deras riter var annorlunda! Muslimerna svepte över en stor del av världen och bjöd de folk de underkuvade att välja mellan Koranen och svärdet. De kristna har icke varit bättre. Samma anda ledde till inkvisitorernas förföljelser, den ohyggliga behandling Sydamerikas indianer rönte och allt övrigt dylikt. Vi anser oss mer civiliserade nu för tiden, men även i dag är de religiösa känslorna mycket starka och bittra på vissa håll. Även om lagen tillåte sådana förföljelser som brukade förekomma, skulle vår högre civilisation hindra oss från att någonsin mera återfalla i det förflutnas faser – detta är en åsikt, som det har blivit på modet att hylla. Men jag är inte så säker på att den är riktig. Jag känner orter i England, där den som hyser icke renläriga åsikter i religion, anses böra stötas ut ur samhällsgemenskapen och misstänkas för allt möjligt ont. Vi lägger inte människor på sträckbänken eller krossar deras tänder, såsom våra förfäder gjorde. Andra tider, andra seder. Jag skulle nog inte vilja se absolut makt ges någon dogmatisk sekt.

Vivisektörer gör det.

C.W.L. – Det finns ingen ursäkt för att öva avsiktlig grymhet mot djur. Dessa är våra yngre bröder, och även om de inte är människor, skall de bli sådana efter ett större eller mindre antal inkarnationer. Det är avskyvärt att i samband med experiment på djur öva grymhet mot dessa, och dylikt kan egentligen aldrig gagna mänskligheten, eftersom karmalagen inte kan ändras och det alltså gäller att vad en människa sår, det skall hon ock skörda. Jag har hört dr Besant säga att inga liv borde räddas med dylika metoder. Vi vet att en stark självbevarelsedrift är nedlagd i varje människa och varje djur, så att den kropp som erhållits till priset av väldig möda skall kunna tjäna det inneboende livet så länge som möjligt och att ett människoliv därför måste räddas, när det kan göras på rätt sätt. Men detta ändamål helgar inte varje möjligt medel. Med rätta beundrar vi de män som väljer döden framför vanära. Förvisso är det en djup vanära för människor att låta rädda sig till livet genom något som erhållits på ett sådant djävulskt sätt som detta. Vår president har också sagt att hon hellre doge än låte sig på detta sätt räddas.

I detta ämne råder mycket skiftande åsikter hos Teosofiska samfundets medlemmar, som alla

givetvis får ha sina egna uppfattningar. Men mästartens uppfattning, sådan den anförts ovan, är bestämd. Hur djupt vi än avskyr den grymma vivisektionen, måste vi dock medge att många läkare och andra som stöder och övar denna, gör detta med beklagan – icke därför att de finner nöje i grymhet (även om vivisektionens förekomst mitt ibland oss ger somliga djävlar i människohamn tillfälle till sådan), utan därför att de uppriktigt anser att ändamålet i detta fall helgar medlen. Hur mycket vi än må vara oense med dem, bör vi dock fördöma synden men icke syndaren. Det står utom fråga att karma skall medföra svårt lidande för dem som övar vivisektion. Många som ser på dessa med upprördhet gränsande till hat, torde nog byta sin känsla mot medkänsla, om de insåge detta faktum.

Alla vivisektörer är inte lika grymma. Jag känner till exempel en medlem av vårt samfund, en mycket framstående kirurg, som utfört vivisektioner av ett särskilt slag. I människokroppen finns vissa rör, som ibland blir avskurna. De är så fina att, när man söker förena de avskurna ändarna, det ärr som ofrånkomligen uppstår alltid täpper till röret. Människor, som drabbats av denna skada, kunde förr inte räddas till livet. Men så kom denne läkare på tanken att man genom att lägga ett större snitt kanske kunde förmå såret att läka och samtidigt hålla röret öppet. Han tänkte göra detta genom att lägga ett snitt i röret intill den ena avskurna änden och ett annat intill den andra och sedan låta de båda ändarna gripa i varandra och därmed läka. För att se om detta skulle fungera, gjorde han försök på ett antal hundar. Han sade mig att han utförde detta experiment på ungefär ett halvdussin lösdrivande hundar. Under tiden före operationen närdes hundarna väl och vårdades intill fullkomlig hälsa. Operationen utfördes under bedövning, varpå de vårdades mycket omsorgsfullt, tills de återhämtat sig och man funnit att operationerna hade lyckats. Resultatet blev att det som dittills betraktats såsom en omöjlighet kom att anses möjligt. Detta slags operation är numera vanlig överallt i världen och är känd under den läkares namn som uppfann den. Principen var felaktig, men praktiskt taget ingen grymhet övades mot de berörda djuren, och de fick under den tid försöket pågick ett mycket bättre liv än det de levat dessförinnan. Detta experiment var således något alldeles olikt det som vanligen förekommer, och det vore nog alldeles otillbörligt att angripa denne läkare på sätt som antivivisektionister ständigt angriper mängden vivisektörer.

Somliga av de experiment man läser om är ofattbart grymma, såsom det varmed man undersöker hur hög temperatur man kan utsätta ett djur för, innan vissa kroppsfunktioner upphör, och dussintals andra kusliga och uppenbart meningslösa fasor. Tusentals andra slags experiment utför man i onödan bara för att undervisa studenter, och man försöker åstadkomma alla möjliga verkningar, varav många är alldeles onödiga, eftersom den mänskliga konstitutionen på varjehanda sätt skiljer sig från olika djurs konstitution. Till exempel kan en get bland allt annat den åter förtära även bolmört, men om en människa gör det, förpassas hon till emotionalvärlden. Än mera: den fruktansvärda smärta och skräck, ett plågat djur upplever, måste förändra dess kroppsvätskor, så att alla iakttagelser, som göres av dessa, blir av högst osäkert värde.

Den rätta ersättningen för all denna grymhet är givetvis klärvoajansen. Det är för läkaren långt bättre att kunna se det inre arbetet hos den levande människan, medan kroppen är hel, än att sluta sig till detta genom att skära i kroppen av ett levande djur, som skiljer sig från människan. De som anser att de *måste* utföra vivisektion, borde nog gå samman i ett sällskap, där de kunde utöva den på varandra. Därmed finge de ju mänskliga försöksobjekt, vilkas reaktioner torde bli av värde, när ett djurs motsvarande inte är det, och dessutom kunde de avstå från att öva fasansfull grymhet mot värlösa varelser, vilket de aldrig någonsin har någon rätt att göra. Detta är emellertid onödigt, ty med en tiondedel av den möda, det studium och den forskning, som ägnas dessa experiment, torde man erhålla en betydande grupp tillförlitliga klärvoajanter. Ja, sannerligen torde den uppmärksamhet, den genomsnittliga studenten skänker sin långa utbildning, allmänt sett fullt räcka till för att utveckla hans klärvoajans.

Det ligger en allvarlig fara i ett annat slags grymhet, som härrör från den stora makt den renläriga läkarkåren gör anspråk på. Vi vill inte bli dennas slavar liksom våra förfäder var slavar

under kyrkan. Även om läkarkåren utträttat mycket gott på olika sätt, ger detta den ingen grund till att inrätta en vetenskaplig "inkquisition" med makten att straffa den kättare, som ej vill underkasta sig den i läkarkåren för tillfället rådande tron. Visserligen är det endast genom den borgerliga lagen man i dylika fall straffar någon, men detta var fallet även med kyrkan – de som icke ville tro och lyda överlämnades till de världsliga myndigheterna med kyrkans hycklande bön om att det icke måtte ske någon blodsutgjutelse, varmed den världsliga makten hindrades från att halshugga de dömda men i stället tilläts bränna dem på bål. Det har uppstått svårigheter i samband med att tvinga människor till vaccination, och sådan är alltså obligatorisk i somliga länder, ehuru man nog kan ifrågasätta huruvida i dessa fall boten ej är värre än soten. Mycket ofta inträffar förändringar i den medicinska opinionen, likväl får varje fluga ett intensivt stöd, så länge den varar. De maktägandes intressen har i historien ofta medfört gräsligt förtryck och utbredd elände. Bevare oss för vetenskapliga inkvisitionsdomstolar!

Somliga har sökt ursäkt grymhet mot djur enligt den gamla judiska föreställningen att djuren finns till enbart för människans skull. Vi vet bättre. De finns till för logos' skull. De är utvecklingsstadier genomsyrade av hans liv. Men det är rätt av oss att använda djuren, så länge vi främjar deras evolution. De har gagn av att vara i kontakt med människan. Visst är det så att vi ingriper i vildhästens liv, när vi fångar den, men i andra avseenden, i synnerhet mentala, vinner den mycket för sin utveckling.

Somliga utsträcker den gamla judiska föreställningen till att gälla även barnen. Det finns föräldrar, som anser att barnen finns till för deras skull – att utnyttjas som tjänstefolk, vara en anledning till stolthet, att sörja för dem på gamla dar och så vidare. Och detta leder vidare till den omänskliga tanken att ett barn skall tvingas till att bli vad de vuxna anser att det borde bli, oavsett de särskilda intressen och fallenheter barnet har på grund av tidigare liv. Också detta leder till grymhet, om än av ett finare slag.

Många skollärare gör det vanemässigt. Alla dessa människor söker ursäkt sin grymhet med att påstå att seden är sådan. Men ett brott upphör icke att vara ett brott, därför att många begår det.

C.W.L. – Barnaga är en vitt spridd osed, som det inte finns någon ursäkt för. Den är dock inte allmänt utbredd. Jag kan till min glädje säga att det finns några få länder, som i detta avseende hör till de civiliserade. Japan är nog ett av dem. Jag vet av egen erfarenhet att Italien är ett annat. Jag bodde en längre tid i en italiensk stad, i ett hus varifrån jag hade utsikt mot en stor skola, och jag betraktade med mycket stort intresse hur lärarna och skolgossarna umgicks med varandra. Med sitt mera lättrörda och friare kynne hade de inte samma krav på disciplin som vi har. Gossarna skulle alla ställa upp sig på rad, men när som helst kunde någon av dem plötsligt lämna raden och rusa fram till läraren, fatta honom vid armen och säga honom något i en ganska enträgen ton. Läraren kunde då le och klappa honom på huvudet och villfara hans begäran eller säga något om den. Alla var de mycket vänliga mot varandra. Jag märkte också att dessa gossar, när de träffade sin lärare på gatan, genast sprang fram till honom, drog i honom och var de allra bästa vänner med honom också utanför skolan. Detta var ett mycket gott tecken, ty en vuxen som barn älskar är alltid en god människa i grund och botten – deras instinkt är osviklig. I Italien skulle en sådan grymhet, som övas i de flesta engelska skolor, aldrig kunna förekomma, eftersom sederna är annorlunda. Att bära hand på en människa är i detta land den enda oförlåtliga synden. Det leder till knivdåd, dueller och dylikt. Barnen är alltså fullständigt trygga.

Bestraffning har länge varit en sed, men det hindrar den inte från att vara både grym och fåfång. För det första är det inte vår sak att mäta ut straff. Karmalagen ser till den saken, och den kan inte begå misstag, vilket vi ofta gör. I lagens namn har förfärande orätt begåtts om och om igen. De strängaste straff har ådömts alldeles oskyldiga människor. Brottslingen har gjort sig själv större orätt än han gjort någon annan, och hämnden kan överlåtas åt naturens gång.

Frånsett detta tillgriper man straff för att inge fruktan – hos brottslingen för framtiden och

hos den möjliga brottslingen i allmänhet. Tanken med att slå ett barn är densamma som med att straffa en brottsling i lagens namn. Dessa ting har ett gemensamt element av hämnd. De tycks innebära: ”Du har gjort det och detta, och nu skall jag göra det mycket obehagligt för dig.” Ofta blir en lärare arg, och hans känslor är orsaken till det straff han verkställer, icke någon förnuftig eftertanke om vad som är bäst för barnet. Det heter ju att de straff lagen utmäter avser att hindra människor från att begå brott. Men så fungerar det inte. För hundra år sedan var straffen enligt engelsk lag mycket stränga. Man kunde bli hängd för stöld av något, som var värt en shilling och sex pence. Jag minns att jag sett det anslaget vid ingången till fängelset i Newgate – och även vid andra dylika inrättningar – att en viss människa hängdes för stölden av ett par handskar till ett värde av två eller tre shillings. När dylika stränga straff utmättes, var brottsligheten mycket större än den nu är. Brottslighetens omfattning har föga att göra med de slags straff som utmäts. Det handlar här främst om allmän uppfostran och civilisation.

De straff lagen eller skolan föreskriver har i allmänhet intet samband med det begångna brottet. En människa stjälar något visst, sedan låser man in henne i fängelse på en viss tid. Vad har de två handlingarna för något samband? Förnuftigtvis kunde man låta människan för den bestulnes räkning utföra något arbete, varmed hon ersatte värdet av det stulna. Straffet borde ju vara på något sätt lämpat efter brottet. Att blott och bart låsa in en människa därför att hon stulit något är att utsätta henne för något mardrömslikt. Hos oss slår man ett barn, som inte lär sig vad det skall. Vad är det då för samband mellan de två förhållandena? Mera förnuftigt vore att säga: ”Du har inte lärt dig det du borde, så att du har blivit efter de andra i klassen. Därför måste du nu sitta kvar och lära dig det, när du annars hade kunnat vara ute och leka.” Men det finns intet förnuftigt i kroppsaga, och den är i grunden orätt. Tanken att avsiktligt tillfoga en annan smärta är alltid orätt, och ingen sedvänja kan göra den till rätt. Allsköns ytterst olämpliga och dåraktiga sedvänjor har förekommit – såsom till exempel den gamla kinesiska seden att binda kvinnans fötter och även somliga av våra egna moden vid skilda tider. Vi får inte inbilla oss att något måste vara gott och nödvändigt bara därför att det varit seden under hundratals år, ty mycket ofta är det varken gott eller nödvändigt.

Inom ett samhälle kan man förnuftigtvis säga till vissa vanebrottslingar, såsom man gjorde till dylika i det gamla Peru: ”Vi är ett civiliserat folk. Med mycken möda har vi inordnat vår stat enligt ett visst mönster, och detta är avsett för människor som är inställda på att lyda lagarna. Om ni inte har för avsikt att lyda dessa lagar, ge er då iväg och lev hos andra.” Där var landsförvisningen det enda straffet, och att drivas bort för att leva bland barbarstammarna var den största vanära och även det värsta obehag. Samhället har rätten att spärra in en farlig människa. Om en våldsvärkare rusar åstad, måste man ju hejda honom, om så vore genom att döda honom. Men förutom dylika nödlägen, när det är ofrånkomligt, har vi ingen rätt att döda, och ingen har någonsin rätt att tortera – så mycket är absolut säkert. Dödsstraff, om det utmätes såsom hämnd, innebär att vi blir lika brutala som den brottsling som väckt det vi förskönande kallar vår rättmätiga harm. Om avsikten därmed är att bespara oss ytterligare besvär med denna människa, är det principiellt orätt, eftersom staten har en skyldighet mot varje medborgare, icke endast de laglydiga, och bör beakta den verkliga människan, icke blott kroppen. Att söka den enklaste utvägen ur svårigheten genom att döda människan är således avgjort brottsligt. Det utträttar heller intet gott, då det uppväcker mycken ond lidelse och denna människa i framtiden reinkarnerar med ett obehagligt karmiskt förhållande till oss. Den verkliga brottslingen – som är sällsynt, eftersom de flesta förbrytare är produkter av en olycklig omgivning – är egentligen en patologisk företeelse. Det han behöver är inte att plågas och brutaliseras, vilket förvärrar hans asociala böjelser, utan rätt behandling och uppfostran, som inpassar honom i de laglydiga medborgarnas leder. Staten drar försorg om de fysiskt och mentalt defekta. Den måste på samma sätt behandla brottslingen, som är antingen mentalt eller emotionellt defekt. Detta är den inställning kärleken föreskriver och torde vara även mästartens ståndpunkt.

Dessa ideal är verkliga och alldeles klara och praktiska. Både brottslingen och barnet måste

man hjälpa med uppfostran, ej driva dem med fruktan. Metoden att skrämma barn ger utomordentligt onda resultat. Därmed inför man fruktan, smärta och falskhet i deras liv, och detta är på det hela taget ödesdigert för både karaktären och medborgarandan. Det är kyrkans gamla föreställning om helvetet i en ny form. Men helvetet har vi här och kan den undgå som är tillräckligt påhittig. Folk trodde att de kunde göra andra bättre genom att skrämma dem. Det är egendomligt att den föreställningen alltså håller i sig. En av våra främsta nu levande romanförfattare skrev till mig för en tid sedan och berättade att han en gång vid havskusten hade träffat en yngling och delgivit honom några teosofiska ideer, varvid han också förklarade för honom att helvetesläran var rent nonsens. Senare hade ynglingens mor, full av vrede, uppsökt författaren. Hon hade sagt: ”Det där var det enda sätt jag haft att hålla plit på den här pojken – att skrämma honom med helvetet, hota honom med det varje dag och hela dagen lång. Nu när ni har övertygat honom om att det inget helvete finns, vad skall jag då göra?” Kanske om hon vetat litet bättre och förklarade saker och ting för honom redan från början, hade hon nog inte behövt taga till detta mycket obehagliga slags terrorism.

Frihet och kärlek är viktiga faktorer i människosjälens utveckling. Det finns många, som är fullt villiga att medge andra frihet, om de blott gör exakt vad de själva föreskriver! Men verklig frihet är att få försöka på eget sätt. Allmänt sett förekommer alldeles för mycken inblandning. Den som alltför mycket styr utifrån, minskar själva den livsverksamhet den söker skydda eller hjälpa. Detta ser man i skolans liv, där man ställer upp mängder av onödiga regler, när individens frihet skulle ge större möjlighet till växande. Detta är en av de stora skillnaderna mellan Englands styrelseskick och vissa andra nationers. England söker på det hela taget ge sitt folk så stor frihet som möjligt. I somliga länder söker man slippa undan besvär och faror och kringsskar därför folkets frihet på alla de sätt. Jag minns att en ämbetsman från ett främmande land en gång sade mig: ”I ett verkligt välordnat land torde allt vara förbjudet!” Under mina resor runt om i världen har det slagit mig på hur olika sätt bestämmelser uttrycks. I det ena landet förbjuder man strängeligen, i det andra uppmanar man. Vissa länder har tydligen anammat det militära sättet, som kan vara lämpligt för mycket unga själar, medan andra vädjar till människans goda omdöme och goda vilja. Jag minns till exempel att jag en gång läste ett anslag rörande ett förbud av vissa otrevliga vanor. Det var så formulerat att ”gentlemen” inte gör det och andra inte får göra det. Detta var i Förenta staterna, som ju är ett av de nyare länderna. Jag tyckte att det var ganska väl uttryckt.

Det förekommer att man i det allmänna intresse måste göra ett tvång gällande. Men det är alltid bättre, om möjligt, att ha folkets vilja med sig än att driva det framför sig. Jag befarar att detta endast är föga förstått vad gäller uppfostran och undervisning. Allt är föreskrivet, hela tiden gäller det: ”Gör detta, gör inte detta.” Inte ens i undervisningen söker man väcka barnets intresse, utan man säger åt det: ”Det här måste du lära dig.”

I de nyare metoderna, såsom den Maria Montessori infört, handlar det om att göra undervisningen intressant, så att barnasinnets öppnar sig liksom en blomma. Det finns bara ett sätt, på vilket man egentligen och gagneligt kan lära barn något, och det är att läraren börjar med att få dem att älska honom. Därefter utövar han ett visst mått av moralisk övertalning, när han ser sårad och ledsen ut, om barnet gör något orätt. Detta är alldeles befogat, när man verkligen känner denna sorg. Om man börjar med att styra med kärlek, framkallar man elevernas kärlek och får även något uträttat. För att undervisa barn måste man äga ett gott intellekt, ett hjärta fullt av kärlek och gränslöst tålmod. Man måste förstå de misstag barn gör och kunna visa dem hur man gör saker och ting rätt men på deras eget sätt. Om man börjar med tvång och hårdhet, får man intet annat än fiendskap tillbaka, och då uträttar man ingenting av värde.

Det är detsamma i det vanliga livet. Om en affärsman vill göra en vinstgivande affär med en annan, så talar han vänligt och behagligt med denne och söker övertyga honom om att den affär han föreslår är till bådas fördel. Det skulle aldrig falla honom in att börja med försöka tvinga sin vilja på den andre. Detta skulle bara stämma honom till fientlighet och alldeles omöjliggöra

ett vänskapligt förhållande dem emellan. Med unga människor, pojkar och flickor, är det alldeles detsamma, och man får mer utträttat med dem, om man från början har dem med sig än om man har dem mot sig. De som försöker undervisa vet detta av erfarenhet. Ingen aldrig så skicklig och välutbildad lärare är värd att så kallas, om han inte kan väcka barnets intresse och kärlek. Detta är en absolut förutsättning. Detta är även det sätt, på vilket mästarna undervisar: aldrig med tvång, aldrig med befallningar, utan alltid genom att visa den rätta vägen och uppmuntra oss att söka efterlikna dem.

Karma fäster intet avseende vid sedvänjan, och grymhetens karma är den mest förskräckliga. Åtminstone i Indien kan det icke finnas någon ursäkt för dylika sedvänjor, ty plikten att icke skada är välkänd för alla.

C.W.L. – Den som väljer skollärares yrke, gör detta för att förtjäna sitt levebröd, liksom han kan välja varje annat yrke. Karmas herrar ser dock icke så på saken. De ser till att människan får en sådan ställning med tanke på att ge henne ett stort tillfälle. Om hon griper tillfället och genomför sitt arbete noggrant, taktfullt, kärleksfullt, leder det henne till ett annat liv, vari hon sannolikt blir en lärare på religionens område. Därifrån ligger vägen öppen för henne att bli ett stort helgon, en stor välgörare för mänskligheten. Från läraryrket går vägen rakt fram till livets högsta vinster, såsom karmas herrar betraktar saken.

Läraren bör inse att varje barn är ett jag och bör ge barnet all möjlig hjälp till utvecklandet av dess karaktär. Han har givetvis ypperliga tillfällen att göra detta, eftersom barnen är honom anförtrodda att undervisas och han i mycket formar dem såsom han vill. På tal om styrkan i detta inflytande sade en välkänd jesuit en gång: ”Låt mig få ha hand om ett barn intill elva års ålder, och därefter kan barnet gå vart det vill.” Lärarens inflytande på de unga verkar lika mycket genom vad han är och genom det sätt, på vilket han handlar, som vad han rakt ut säger till dem. Den som är sådan som han borde vara, strålar ut kärlek i ett starkt och mäktigt inflytande. Läraryrket innebär även ett stort ansvar, ty om han i stället för att väcka kärlek och goda egenskaper hos sina skyddslingar injagar fruktan och uppammar förställning, hindrar han dessa jag i deras utveckling och vållar därmed allvarlig skada.

Missbruk av ett dylikt tillfälle medför ett fruktansvärt fall för människan. Dylik grymhet ger mycket fasaväckande resultat. Vi har i vissa fall funnit att den medför återbetalning lika för lika. Men mycket ofta medför den sinnessjukdom, och om icke sådan, åtskilliga tillstånd av hysteri och neurasteni. I många fall har den också lett till påfallande och katastrofal nedgång på samhällsstegen. En människa, som i en ganska god ställning har varit grym, får finna sig i att just på grund av denna grymhet kastas ner bland samhällets avskum. Jag har till exempel sett fall, vari brahminerna återfötts såsom parias på grund av sin grymhet mot barn. Det är alltså tydligt att karmas herrar, i det de framvisar universums stora lagar, betraktar dessa ting på samma sätt som mästaren gör.

Ett tillfälle liknande skollärares får den som förestår en fabrik eller något stort affärsföretag. En människa anser en sådan ställning eftersträvansvärd, då den ger henne möjligheten av en hög lön, förtjäna mycket pengar och erhålla en viss makt. Men återigen torde karmas herrar se detta som ett tillfälle att hjälpa alla dessa andra människor, som kom under hennes makt. En företagare betraktar ofta sina anställda med ett slags illa dold fiendskap, anser att de vill få så mycket betalt som möjligt och vinna alla slags fördelar av honom. De anställda å sin sida anser vanligen att han vill pressa dem till det yttersta, suga ut dem för allt vad de är värda och betala dem så litet som möjligt i gengäld. Tyvärr har båda sidor rätt i somliga fall. Det finns arbetsgivare, som har denna inställning, och det finns arbetare, som har motsvarande fiendliga uppfattning, men den förstående intar icke någondera ståndpunkten. Att ledarställningen ger människan tillfälle att utöva ett gagnande inflytande på andra är den enda sida av saken som angår karmas herrar. Dessa betraktar vanligen ej tingen så som vi gör. Till exempel ser mänskligheten allmänt döden såsom något ohyggligt och ett svårt straff. Men ofta mottar man den såsom ett slags belöning – en frigörelse för bättre och mer löftesrika förhållanden.

De grymmas öde måste drabba alla, som med avsikt beger sig ut för att döda guds skapelser och kallar det ”sport”.

C.W.L. – Vad gäller förhållandet på landet i England, var satiren i tidskriften *Punch* väl så träffande. ”Det är en härlig dag, vi beger oss ut och dödar någonting.” I egenskap av präst en gång i en landsbygdsförsamling i England stod jag i nära kontakt med typiska skyttar, jägare och fiskare. De sysslade med allt dylikt dagligen och detta utgjorde även deras huvudsakliga samtalsämne. Hur svårt man än må tro det, var de alldeles snälla och vänliga mot sina medmänniskor. Männerna var goda fäder och makar, milda domare och vänsälla, men de såg intet ont i dessa särskilda sysslor. En av just dessa män, som brukade skjuta rådjur och så många fasaner han bara kunde på det mest hänsynslösa sätt, kunde likväl sitta uppe hela natten med en sjuk hund och därmed visa sig ha ett gott hjärta och hysa en viss känsla av broderskap även gentemot djuren. Grymheten beror helt och hållet på ett slags mental blindhet. Dessa människor brister ej i intelligens, men just denna sak har de aldrig ägnat en tanke, utan tagit för givet att alla dessa varelser skapats för deras bruk och för det nöje de kunde finna i sin skicklighet i att döda dem. Människor äter kött lika tanklöst. Såsom ung man gjorde jag detsamma, och det föll mig aldrig in att detta var orätt, förrän jag fann en bok i ämnet – detta var långt innan Teosofiska samfundet grundades.

När vi väl insett att dylik ”sport” är något fasansfullt och att vi, när vi idkar den, deltar i slakten på guds skapelser, undrar vi varför vi aldrig insett det tidigare. Tusentals människor har ännu ej insett denna ondska. Sedvänjans förblindande makt behärskar dem, och de har aldrig ägnat en tanke åt det förskräckliga lidande de vållar. Motsvarande gäller vissa inslag i klädedräkten. Det finns till exempel vissa slags fjädrar, som kan erhållas endast till ett förfärligt pris i berörda djurs liv – icke blott för själva de djur som därför plågas och dödas utan även för dessas ungar, de späda varelser som för sitt eget liv är beroende av sina föräldrar. De människor, som bär dessa ting i klädedräkten, är förvisso brottsligt obekymrade. De är inte avsiktligt grymma – icke det ringaste, de bara följer sedvänjan. Likväl har karma sin verkan. En människa kan vara så försjunken i drömmeri att hon inte ser sig för där hon går utan faller utför en brant. Att hon inte visste var hon satte foten har ingen inverkan på utgången.

Att du ej skulle göra några dylika ting, vet jag. Och för guds kärleks skull skall du, när tillfället yppas, tala klart emot dem.

C.W.L. – Här måste vi märka orden ”när tillfället yppas”. Vi vill icke tvinga våra åsikter på andra, så man talar om dylika ting endast när man tillfrågas om sin uppfattning eller när saken naturligt kommer på tal. Att söka påtvinga andra sina åsikter, hur utmärkta de än må vara, gör på det hela taget större skada än nytta. De aggressiva, som gör så, väcker alltid motvilja. Om någon hejdar oss på gatan och vill veta om vi funnit Jesus eller frälsningen för vår själ, får vi icke något gott intryck av denna människa, och de flesta, som utsätts för dylikt, anser nog att en så taktlös individ ej kan ha någon religion att erbjuda av större praktiskt värde. Om emellertid ett lämpligt tillfälle yppar sig, kan man alltid låna människan ifråga en bok eller broschyr eller vänligt och stilla samtala med henne om saken. Men om man hamnar i ett sällskap jägare, är det nog inte tillrådligt att med ens säga: ”Det där är mycket onda handlingar” – även om de är det. Om jag bleve tillfrågad, skulle jag stilla svara: ”Jag anser att allt liv är heligt och att dessa djur faktiskt är våra yngre bröder, varför jag också anser att ni har lika liten rätt att döda dem för nöjes skull som att döda en människa för nöjes skull.” De skulle utan tvivel bli överraskade, kanske skulle de hånle i smyg åt mig, men de skulle inte så häftigt gå emot mig som de skulle göra, om de bleve angripna.

Vi som är vegetarianer, känner ofta stark avsky, om vi måste sitta vid samma bord med människor som äter kött. Ändå är detta ofta oundvikligt, när vi befinner oss på resa. Likväl gör vi icke rätt i att visa våra känslor, det är förvisso ej rätta sättet, om vi önskar omvända andra. Men om dessa frågar om vår åsikt, kan vi alltid redogöra för den sansat, på ett bestämt men samtidigt stillsamt sätt. Om vi gör detta, är ganska troligt att den andre börjar tänka på saken, så att han

kanske byter åsikt.

Men det finns grymhet i tal liksom i handling, och den som yttrar något i sårande avsikt, är detta brott skyldig. Icke heller detta skall du göra. Ibland gör ett tanklöst yttrande lika stor skada som ett illvilligt. Du måste därför vara på din vakt mot oavsiktlig grymhet.

C.W.L. – Somliga berömmar sig av att säga rakt ut vad de tycker, även om det sårar andra, och synes betrakta detta såsom en dygd. Mästaren, som aldrig talar obetänksamt, säger att det kan vara ett brott, om yttrandet är grymt. I en debatt eller diskussion behöver vi inte avstå från att lägga fram vår syn på saken, men vi kan göra det hänsynsfullt och hövligt. Aposteln sade: ”var och en vare fullt viss i sitt sinne.” Detta betyder icke att han skall söka övertyga andra, utan att han själv bör söka förstå varför han hyser vissa åsikter. När han så gör, kan han också lägga fram sin åsikt, om så erfordras, vänligt och sansat.

Det är ett egendomligt faktum att många människor inte kan hysa en åsikt motsatt andras utan att bli mer eller mindre förargade, fastän de ju vet att det i världen finns tusen sinom tusen frågor, varom så mycket är sagt från vitt skilda ståndpunkter att den ena åsikten är nästan lika försvarlig som den andra. Sannolikheten är mycket hög för att en diskussion mellan en katolik och en orangist slutar i slagsmål, vilket ju inte är ett särdeles övertygande argument. Med den inställningen måste en annan människas motsatta åsikt te sig som ett slags förolämpning. Den som intagit den ståndpunkten är så viss om att hans egen åsikt är riktig att han anser att den som ej håller med måste vägra att godtaga hans uppfattning av ren och skär illvilja! Vi måste därför vara aktsamma om hur vi lägger fram våra åsikter inför andra.

Vad gäller teosofin föreligger en särskild frestelse, då vi ju bestämt bygger vår tro på förnuftet och vi endast försöker visa människor detta och dessa likväl icke kan inse det. Förnuftsskäl må vara aldrig så fulländade, aldrig så logiska, men de gör ändock intet stort intryck på den vanliga människan. Hon lever icke i sitt förnuft utan i sina känslor, och om dessa blir stötta av det man säger, så kommer inga förnuftsskäl i världen att övertyga henne, och ju mer vi pratar på, desto argare blir hon.

Den uppstår vanligen genom tanklöshet. En man kan vara så uppfylld av girighet och snikenhet att han aldrig skänker ens en tanke åt det lidande han vållar andra genom att betala för litet eller genom att halvt svälta sin hustru och sina barn. En annan tänker bara på sitt eget bästa och bryr sig föga om hur många själar och kroppar han fördärvar genom att tillgodose det. För att bespara sig blott några minuters omak försummar han att avlöna sina arbetare på den rätta dagen, utan att bry sig om de svårigheter, vari han försätter dem. Så mycket lidande vållas endast av tanklöshet – av människors glömska av att tänka på hur den egna handlingen slår mot andra. Men karma glömmar aldrig och fäster intet avseende vid att människor glömmar. Om du vill beträda vägen, måste du tänka på följderna av vad du gör, så att du icke gör dig skyldig till tanklöshetens grymhet.

C.W.L. – Genom att betala litet mindre för något än vad det är värt kan man vålla arbetaren, hans hustru och barn mycket lidande. En blott liten sänkning av hans dagslön kan innebära att familjen får otillräcklig föda. ”Affär är affär”, säger man ju, men det är bättre, om nödvändigt, att förtjäna litet mindre än att begå felet att suga ut de fattiga. Arbetsgivare har funnit att det lönar sig att betala ”goda löner”, och detta har mr Henry Ford erfarit, som nu sägs vara världens rikaste man. Såsom präst brukade jag besöka de fattiga och se tingen från deras ståndpunkt. Det var då ofta jag såg hur man utnyttjade dem i deras hjälplöshet. Så var det även i Indien, där i de skolor vi inrättade för de ”oberörbaras” barn, ibland faktiskt hände att dessa barn svimmade av hunger, tills vi kunde också ge dem mat.

FEMTE KAPITLET

VIDSKEPELSE

Vidskepelse är ett annat mäktigt ont och har vållat mycken förskräcklig grymhet. Den som är slav under den, föraktar andra som är klokare, försöker tvinga dem att göra så som han gör.

C.W.L. – Vidskepelsen beaktar aldrig skillnaderna i temperament människor emellan. Den har ett slags tro, som den söker tvinga på alla och envar, utan att inse att man aldrig kan förmå alla människor att godtaga tron på något visst utom kanske något torrt vetenskapligt faktum, eftersom det finns lika många sätt att förhålla sig till livet som det finns människor. Även om man lär känna ett stort antal människor, är det sällan man finner två som visar sig ha påverkats av omständigheterna på liknande sätt. Vad gäller det stora flertalet människor, kan man förutsäga vissa allmänna möjligheter, men förrän man lärt känna dem mycket väl, kan man inte ens tillnärmelsevis avgöra hur de kommer att reagera på vissa saker. Därför kan man säga att vidskepelsen bland mycket annat också innefattar en mycket stor brist på medkänsla. Den som är slav under den, förstår inte att det finns andra betraktelsesätt än hans eget.

Vidskepelsen är dålig icke endast för den vidskeplige, utan den medför även alltid försök att tvinga andra. Historien igenom har religiös vidskepelse lett till förfärligt lidande. Drivna av dylik vidskepelse, har Muhammeds anhängare slaktat människor i vida områden av Asien, Europa och Afrika, varvid de tvingat dem att välja mellan ”Koranen eller svärdet”. Tidigare har här dryftats den vidskepelse som framkallade inkquisitionen. Massakrerna på Bartolomeidagen år 1572, då franska katoliker mördade protestantiska landsmän i massor, var ett annat exempel på den religiösa vidskepelsens ohyggliga resultat. Fiendskapen mellan olika sekter av kristna har till mycket stor del varit orsaken till massakrer, men utan tvivel har även politiska överväganden spelat in, såsom i kejsar Konstantins fall, när han antog kristendomen såsom ett starkt kort att spela ut i det dåtida Romarrikets inre förvecklingar.

Korstågen var en annan mäktig vidskepelse. En på fakta klint grundad berättelse om läraren Jesus' liv och död medförde tjugo miljoner människors död i dessa korståg, vilkas ändamål sades vara att ge kristna herraväldet över det land, där denna levnadsberättelse föregavs ha utspelats. Om de hade kunnat förmås inse att denna berättelse avsåg att symboliskt framställa den invigdes liv oberoende av den tidsålder och det land i världen, vari han levde, hade måhända denna förlust i människoliv undvikits. Korstågen var dock inte enbart till skada, ty genom att bege sig ut för att strida mot de mer upplysta saracenerna förde de kristna med sig hem till Europa vissa användbara kunskaper, och deras vilja att dö för ett ideal var även en god egenskap. Det låg förvisso något ridderligt och skönt i tanken att en religions hela orter bör tillhöra den religionens bekännare. Tiden har emellertid visat att det var lyckligt att de kristna icke hade framgång. I detta heliga land blev det de muslimska soldaterna, som fick tvinga de stridande kristna sekterna – den romersk-katolska och den grekisk-ortodoxa – att hålla sams, då de alltid kivades om företrädesrätten till den heliga elden och graven.

För närvarande har vi i Indien ett liknande problem, men ingen drömmer om att försöka lösa det med korsfararnas metod. Buddhisternas tre heliga orter – där herren Buddha föddes, där han nådde buddhaskapet och där han avled – behärskas alla av hinduer, anhängare av en religion som skiljer sig lika mycket från buddhismen som kristendomen från islam. Buddhisterna önskar uppriktigt att komma i besittning av sina heliga orter, men det har aldrig fallit de buddhistiska nationerna in att därför börja ett erövringskrig. För detta måste vi vara mycket tacksamma, eftersom buddhisterna räknas i hundratals miljoner. Deras religion förbjuder dem att göra något så oförnuftigt.

Buddhismen är den enda religion, som aldrig förföljt andra trosbekännare. Detta har den

inte kunnat göra tack vare sina inneboende principer: den är till tolerans nödgad genom sin grundares själva ord. Vem är buddhist? Den är buddhist som följer herren Buddhas lära, icke den som tror det eller det, utan den som lever såsom herren Buddha sade att människor borde leva. Fråga en kristen missionär om en verkligt god buddhists framtida öde, och han svarar vanligen: "Om han inte tror på Kristus, finns inget hopp för honom" eller kan han i bästa fall medge honom "öförtjänt gudomlig nåd", förutsatt att han är mycket god människa. Om man ställer en buddhist samma fråga om en god kristen, säger han: "Han är en riktigt god buddhist. Han må kalla sig kristen, men han följer herren Buddhas lära. Det kommer att gå honom väl." Sådan är buddhismens tolerans, vilket jag tidigare förklarat. Naturligtvis finns i varje religion förbud mot intolerans och våld, men det finns i somliga av dem även mycken okunnighet och fanatism, som gjort människorna blinda för detta enkla faktum.

Den form av vidskepelse som kallas rashat, vari medlemmar av en ras instinktivt hatar en annan ras i dess helhet, är också dåraktig, eftersom det finns goda och dåliga människor i alla raser. Jag minns att i avsides liggande byar i England böndernas inställning till främlingar alltid präglades av misstänksamhet och hån. Att en människa talade ett annat språk var något dessa okunniga skrattade åt. Det finns andra bondebefolkningar, som i just detta avseende är mindre ohövlige än vår allmoge. Jag har alltid ansett att en främling, som besöker vårt land, är att betrakta såsom en gäst, som det är vår plikt att mottaga som sådan, underlätta hans besök hos oss och ge honom bästa möjliga intryck av vårt folk och vårt land.

På napoleontiden rådde i England vidskepelsen att alla fransmän egentligen var djävlar, som bekämpade oss i full vetskap om att de hörde till den orätta sidan och stred mot ljuset. I dag har vi många exempel på att människor i stora antal blir besatta av en enda alltbehärskande föreställning, som leder till ett slags nationell monomani. Under inflytande av en dylik tillfällig monomani gör sig dessa människor skyldiga till gräsliga illdåd, som samma människor annars aldrig skulle drömma om att föröva. I sådana fall är individerna ansvariga endast i de mån de låter sig ryckas med på detta sätt. Det göres av monomanin mer än av själva individerna. Det liknar mycket det sätt, varpå en människa ibland vredgas och yttrar otrevligheter. Då är det vreden som talar och inte människan. Hon bär skulden för att hon låter vreden taga överhand, men vi bör också taga hänsyn till att hon efteråt nog ångrar mycket vad hon sade.

Tänk på vilket ohyggligt slaktande det blivit av vidskepelsen om att djur skall offras.

C.W.L. – Att djuroffer och andra slags offer föres på tal föranleder hela frågan om förhållandet mellan gud och människa. Det finns endast tre grundläggande betraktelsesätt vi kan anlägga på saken. Det första är att gud själv befallt denna ordning men sedan lämnat den åt sitt öde och numera är alldeles likgiltig för den. Det andra är att han befallt den och alltsedan behållit vad som måste kallas ett ondsint intresse för den, njuter av blodsutgjutelse eller andra slags offer. Det tredje är att gud alltid varit och förblir den gentemot alla kärleksfulle fadern till sin skapelse.

Det första betraktelsesättet är i stort sett den nutida materialismen med tillägg av föreställningen om en ursprunglig skapare. I det andra framstår gud såsom ett blodtörstigt vidunder. Många av de gamla skrifterna missgestaltar honom på detta sätt. På ett ställe i Gamla Testamentet skryter judarna om att ha offrat tjugo tusen tjurar och hundra tjugotvå tusen småkreatur vid ett och samma tillfälle. Nog överdrev de, såsom var deras vana på den tiden. Jehova krävde offer och brydde sig icke det ringaste om hur mycket lidande han vållade, blott han fick vad han önskade. Han krävde ständigt offer, som måste frambäras till honom och ingen annan gudom. Dagens judar torde rygga tillbaka i fasa inför något dylikt, men tydligen gjorde de det icke i Davids och Salomos dagar. Därav sluter vi att den Jehova, som de då för tiden dyrkade, ej var den som vi kallar gud, vilken översteg deras fattningsförmåga, utan någon av de stora elementaler som dyrkades såsom gudar i Atlantis. Judarna hade dessförinnan kommit

i beröring med Egyptens civilisation, men dennas stora ideer hade gjort ringa intryck på dem. Senare, under den babyloniska fångenskapen, hade de dock fått lära sig om en högsta gud. Typiskt nog identifierade de genast denne med sin egen Jehova, och deras senare profeter skrev storartat om honom men lät även då de gamla föreställningarna ideligen framskymta.

Blodsoffer förekommer blott på den mänskliga evolutionens tidiga stadier. De innefattar den primitiva magi som hör till dyrkan av elementaler och är alltid knutna till de elementaler som livnär sig på blodångor. Elementalen önskar offren, eftersom den upptar blodets lukt och därav erhåller kraften att fysikaliserar sig. Medlemmar av vissa bergsstammar säger att de måste förrätta dylika offer, eftersom annars olyckor drabbar dem – skördar fördärvas, hus fattar eld. De bergsgudar, som dyrkas i Indien, är också troligen stora elementalgudar från Atlantis.

Vi kan vara vissa om att de stora aldrig tillåtit dylika offer. Exempelvis i Indien fanns de ej påbjudna i den ursprungliga uppenbarelsen av Veda, utan de härrörde från urinvånarnas traditioner, vilka alltjämt lever kvar i viss omfattning. Herren Buddha uttalade sig emot djuroffer och förmådde kung Bimbisāra att utfärda ett edikt, som avskaffade dem inom hans rike.

Klart är att ingen högre gudom, vi kunde vilja dyrka, skulle önska blodsoffer, men det finns förstås elementaler och naturandar som gör det. Vi måste således betrakta de delar av en religions urkund, som meddelar föreskrifter om dylika offer, såsom tillhörande ett skede i den mänskliga evolutionen vi länge sedan vuxit ifrån. Somliga människor tycker inte om att säga detta öppet, då de vördar skrifterna, men det är rena vidskepelsen att betrakta en viss samling ord såsom helig och okränkbar för all framtid. Vi bör öva urskillning gentemot skrifter och göra urval ur dem, liksom gentemot allt annat. Vi läser en bok och sätter därvid värde på och minns de ställen vi fann särskilt sköna och gagneliga. På samma sätt bör vi förfara med de skilda religionernas skrifter: taga till vara det som i dessa är ädelt, skönt och storartat för alla tider och med fördel låta utgå alla sådana delar som inte motsvarar vår måttstock. I Psaltaren och andra delar av Bibeln finns förvisso blodsoffer omnämnda, men vi måste inse att gud aldrig kan ha önskat sådana, ty de hör undantagslöst till det slags religion som betraktar gudomen såsom en ond varelse, som måste blickas.

Det har varit kristendomens tragedi att denna föreställning rördes ihop med Kristi rena lära om gud såsom den kärleksfulle fadern. Visserligen har djuroffer aldrig befläkat kristendomen, men föreställningen om gud såsom en varelse, som gör oss ont, såvida vi icke köper hans nåd, ingår alltjämt i de stora kristna kyrkornas läror. De uppfann den vidunderliga läran att gud offrade sin egen son i stället för alla andra människor, som annars skulle ha hamnat i helvetet. De flesta har nog aldrig tänkt efter vad det egentligen är för ett slags gud, som skulle kräva eller tillåta ett dylikt offer. Vi kan ju bara föreställa oss vad man skulle anse om en jordisk härskare, som utan vidare dömde ett antal människor till gräslig tortyr och sedan frigav dem, därför att hans egen son erbjudit sig att dödas i deras ställe: ”Om du måste döda någon, så döda mig. Jag har intet ont gjort, men döda mig lika fullt och frige dessa människor.” En sådan tanke är inte Kristi lära.

Överste Ingersoll hade rätt, när han sade att en rättrådig gud är människans ädlaste verk. Det är sant att endast ett redan högt utvecklat folk kan nå upp till tanken om en verkligt stor och härlig gudom. Det är sant att våra avlägsna förfäder, som rusade omkring i skogarna och målade sig blåa, och de gamla krigiska judarna med flera folk hade råa föreställningar om gudomen. Men det finns absolut ingen anledning varför vi skulle hålla fast vid dem än i denna dag.

Det tredje betraktelsesättet, som vi hyllar i teosofin, är att gud vill gott och gör gott, att han grundat hela världsbyggnaden för ett ändamål, som han stadigt och ständigt fullföljer och att därför allt som sker ingår i hans verk. Han medger sina skapade väsen ett visst mått av fri vilja, och de gör sådant som uppenbart inte står i samklang med hans stora plan, men eftersom deras vilja ingår i hans plan är allt ytterst hans verk.

När vi säger att gud medger människan viss självständighet eller frihet, måste vi samtidigt klargöra att vi inser denna vara begränsad men växande. Om en människa väl brukar den frihet

och makt hon har, får hon mera därav. Metoden synes likna den, varmed man lär ett litet barn att gå. Den som lär barnet, låter det försöka och falla och försöka på nytt. Om barnet aldrig finge pröva själv utan alltid bleve buret i någons famn för att slippa falla, skulle det bli en krympling. Men vad barnets handledare inte tillåter, är att det får pröva sina första steg på ett stengolv, högst uppe i en trappa eller på något annat farligt ställe. Senare, såsom vuxen, kanske människan vill vandra vid kanten av ett stup för att njuta av utsikten, om hon så önskar. På ett liknande sätt vakar logos över oss, medan han skolar oss, för att vi inte skall råka alldeles i fördärvet eller obotligt skada oss.

Detta tredje betraktelsesätt vinner allt större spridning. Sedan länge har nu kristendomen varit bättre än sina trosbekännelser, och många kristna har hyllat en vidare syn än den deras kyrkor officiellt stadfäst. Så till exempel formulerar Engelska kyrkan vad den anser vara sitt betraktelsesätt i en särskild skrift, *The Articles of Religion* (De 39 artiklarna). Prästerskapet måste samtycka till dem, men om någon blivande präst skulle fråga, ”Hur kan jag godtaga alla dessa artiklar, då de ju tydligtvis säger emot varandra?”, får han höra att det vid den tid då de skrevs fanns två oförenliga riktningar och att man behövde uttrycka sig så att båda blev nöjda. Man säger till den blivande prästen: ”Biskopen och alla vi andra har skrivit under dem, och vi har alla uppfattat dem på detta filosofiska sätt, och eftersom vi har gjort det, är det nog bäst att ni också gör det.” Då säger nog den blivande prästen: ”Jaha. Om ni försäkrar att det inte betyder något, så kan väl jag också godtaga det.” Men detta är ju inte någon alldeles hedervärd ståndpunkt.

Jag har ingen invändning mot de fornkyrkliga trosbekännelserna. De rymmer en långt djupare innebörd än den kristne vanligen anar. Men jag har invändningar mot De 39 artiklarna och tillhörande trosbekännelse, eftersom de jämte några mycket sköna tankar lyckats blanda in andra, alldeles omöjliga. Det hade varit utmärkt om man i Katekesen hade hejdat sig vid slutet av första frågan och dess svar: ”Vad är människans huvudsakliga ändamål? Att förhålliga gud och ha sin glädje i honom för alltid.”

Kristendomen har nått mycket längre än sina stadfästa uttalanden och trossatser. Jag råkade häromdagen se ett uttalande, som ganska tydligt visar detta. Det var i en bok av domprosten av Ripon jag såg detta: ”Utvecklandet av Kristus i människan är kristendomens ändamål.” Sedan förklarar han närmare vad Kristus i människan betyder: ”Det är vetenskapsmannens visdom, det är juristens vältalighet, det är domarens oväld, det är konstnärens skönhetslängtan, det är filantropens människokärlek” och så vidare. Detta slags kristendom godtar vi alla. Mycket av samma tänkande ryms även i Gītā. Shrī Krishna säger: ”Hos dem som härskar är jag spiran. Hos dem som söker vinna seger är jag statskonsten. Hos det hemliga är jag tystnaden. Hos de vetande är jag kunskapen. Vad än härligt, gott, skönt och mäktigt är, förstå att detta utgår ur en ringa del av min strålgång.” Den kristne domprosten är i sin tanke i mycket nära samklang med upphovsmannen till Bhagavad-Gītā, ett verk som är mycket äldre än Mahābhārata, vari Gītā senare kom att infogas. Mycket av den lysande undervisning, som införlivats med Gītā, fanns hos de atlantider som levde på Indiens slätter långt innan arierna inföll i landet. Jag vet att detta inte är den allmänt gängse uppfattningen, men den motsvarar vissa fakta vi sett.

Förvisso måste vi i allra högsta grad lita till gud, eftersom han vet och vi icke vet. Vi vet i största allmänhet vad som förväntas av oss i fråga om det bidrag vi har att lämna till hans plan för evolutionen, men detaljerna vet vi icke. Likväl vet vi att dessa detaljer ligger i skickliga händer. Vad vår karma blir vet vi icke, men de stora makter, som har saken om hand, vet allt därom och avgör i sin visdom hur mycket därav som kan med gagn nu påläggas oss och hur mycket som bör ställas på framtiden. Om det för de Stora vore möjligt att lyssna på oss och när som helst ändra vårt öde efter vad vi anser skulle passa oss bäst, vore det säkerligen desto sämre för oss. Jag menar inte att våra egna strävanden i denna sak skulle vara värdelösa – snarast tvärtom, ty om våra strävanden är goda, utgör dessa nya faktorer, som införes i skeendet, och de kan mycket väl möjliggöra för de stora lagväktarna att anpassa det sätt, på vilket vi får skörda

vår sådd, kanske genom att låta oss nu få mer att skörda, så att mindre återstår för framtiden, eller kanske låta oss få arbeta av vår karmaskuld annorledes. Men hur det än sker, blir det bäst för var och en och icke blott för ett fåtal, varför vi förvisso ej bör söka ändra guds vilja. Vi bör tacksamt taga emot vad som än kommer oss till del och alltid göra det bästa av det, icke det värsta. Vi bör taga våra svårigheter såsom något som vi skall övervinna, likväl alltid vara glada, då vi vet att gud står bakom det hela och att han i allt gör oss gott.

Och av den ännu grymmare vidskepelsen att människan behöver kött till föda.

C.W.L. – Detta är en vidskepelse, eftersom det finns många miljoner människor, som lever fullständigt friska utan denna spis. Det finns förmodligen ett fåtal, som på grund av ärftlighet och karma faktiskt ej förmår den egna kroppen att smälta den renare födan, men de är mycket, mycket få. Jag vet själv om ett fåtal fall bland många hundra teosofier, människor som länge verkligen försökt anamma en vegetarisk livsföring och funnit att de ej kunnat göra detta. Men alla de övriga kunde efter någon svårighet blott i ett inledande skede behålla och förbättra den egna hälsan med vegetarisk kost.

Det har ovedersägligen bevisats att de flesta människor kan leva med kroppsstyrkan i behåll utan att belasta sig med brottet att delta i slakten av djur. Blott ett ringa procenttal av mänskliga organismer kan ej anpassas till vegetarisk kost. Det är för dessa människor en olycklig omständighet, men om man verkligen försökt att på detta sätt reformera sin kost och finner det omöjligt, måste man godtaga det såsom karma. I ett dylikt fall är det inte vare sig klokt eller rätt att säga, ”Jag skall tvinga min kropp att göra det jag vill, det må bära eller brista. Jag skall leva på ren föda eller på ingen föda alls.” Det kan vara att man gentemot andra har plikter, som inte fullgöras, om kroppen är svag, plikter som kräver en hälsa av ett robustare slag. Jag vet givetvis att dylika råd mycket lätt kan missbrukas såsom undanflykt av dem som inte tycker om den renare födan eller drar sig för det omak som det medför att anpassa kroppen till en ny kost. Likväl måste jag ge detta råd, då det finns dessa olyckligt lottade, som måste fortsätta med sin gamla livsföring.

Animalisk kost är olämplig, eftersom det är grymt att döda djur och även därför att det medför att icke önskvärda partiklar införes i vår organism och upphetsar djuriska begär i dennas elementaler. Mot denna kost finns även många andra argument, som jag en gång sammanställde i ett föredrag, som återfinns i min bok *Some Glimpses of Occultism*. Detta är ett av de få ämnen, vari praktiskt taget alla argumenten finns samlade på den ena sidan, då ingenting kan anföras till förmån för köttätande, utom att människor framhärdar i detta bruk, eftersom de tycker om det. Jag anser att vi kan göra det fullständigt klart för alla sökare att det ligger helt och hållet i deras eget intresse att avstå från animalisk kost. Det är icke endast en principalsak, ehuru detta förvisso räcker för oss, utan det är även så att vi med vegetarisk kost får bättre hälsa och slipper somliga förskräckliga sjukdomar. Dessutom visar bestämda fakta att vegetarianen har jämförelsevis större uthållighet.

Mot denna tanke kommer människor ibland med invändningen att vi i alla händelser måste förstöra liv för att leva, att även vegetarianer förstör liv. Detta är visserligen sant, men likväl i en mycket begränsad omfattning. Man kan nog säga att vi förstör växters liv, men dessa är mycket mer primitiva och har inte djurens uttalade känslighet.

Den viktigaste invändningen mot dödandet av djur är att det inkräktar på evolutionens gång. Om man dödar en människa, gör man henne intet ont, vad gäller hennes välbehag och lycka. Ty hon hamnar i en värld, där hon blir långt lyckligare än hon någonsin var i den fysiska världen, och blotta organismens förstöring är inte nödvändigtvis grym, eftersom den som plötsligt dödas inte känner av det. Det orätta som göres är att beröva henne det tillfälle till evolution hon annars skulle ha haft i denna kropp. Hon får ett ytterligare tillfälle senare i en annan kropp, men den som dödat henne, fördröjer för henne och vållar skördelagens väktare besväret att finna en annan möjlighet för denna människas evolution och låta henne åter genomleva spädbarns- och barnåren, innan hon på nytt får de möjligheter till utveckling som

vuxenlivet erbjuder. Detta förklarar också varför det är ett så mycket allvarigare brott att döda en människa än ett djur. Människan måste utveckla en helt ny personlighet, medan djuret endast återgår till grupp själen, ur vilken det är jämförelsevis lätt att inkarnera. Emellertid råder i detta avseende en viss skillnad mellan mer utvecklade och mindre utvecklade djur. Dödandet av ett mer utvecklat djur, vilket är en mer komplicerad manifestation, vållar evolutionsmakterna åtskilligt besvär, om vi så får uttrycka det. Dödandet av en mygga är en oerhört mycket mindre sak, eftersom myggan återgår till grupp själen och efter en mycket kort tid återkommer därur. Det besvär, som vållas också genom dödandet av flera hundra tusen dylika insekter, är ett intet i jämförelse med dödandet av en häst, ko, katt eller hund.

Det går inte att tänka sig något fall, vari det vore rätt att döda en människa för något annat ändamål än i självförsvar eller till annans försvar. Yogin försvarar icke ens sig själv utan överlämnar hela saken åt karma. Jag själv anser dock att vi har rätt att försvara oss, när vi angrips, och jag är alldeles viss om att vi har rätt att försvara en vän eller ett barn, om så vore genom att döda angriparen. Detsamma gäller alla slags djur. Om ett djur angriper en människa och sätter hennes liv eller trygghet i fara, har hon, såsom jag ser det, rätt att döda det, om så behövs. Hela frågan är: vilket vållar den största skadan? Om vi till exempel plågas av mygg, som övergivit sin naturliga föda för att angripa oss och förgifta vårt blod och därmed kanske hindra oss i något viktigt arbete, kan det mycket väl vara ett mindre ont att döda myggen. Om vi kan söka skydd bakom ett myggnät eller hålla dessa insekter borta på annat sätt, så desto bättre. Myggan är av naturen vegetarian, och det finns oräkneliga miljoner av dem som aldrig smakat blod. Men låt dem komma i närheten av människor och få den förvända smaken för blod, och vi vet hur det går. Det är alldeles detsamma med många andra små plågoandar. De har sin uppgift att fylla men inte i så nära beröring med människor. Det är inte bara vi, som får lida, om vi låter dem få överhanden, utan risk finns även att vi på andra människor överför smitta, som de hade sluppit, om vi inte hade smittats dessförinnan.

Det är ett faktum att vissa djurarter är bestämda att dö ut, antingen emedan de fullbordat sitt levnadslopp eller emedan de är resultatet av experiment som senare förbättras och därför inte längre behövs. Detta ger oss dock inte, med den ofullkomliga kunskap vi har, någon särskild rätt att döda eller utrota någon djurart, som synes oss skadlig. Det är ej vanvördigt att betrakta de stora evolutionsledande makterna såsom i någon mån sysselsatta med experiment. När herren Maitreya efterträdde herren Buddha i världslärorens ämbete, prövade han med avseende på religionen några nya metoder, som möjligen kan ha slagit fel. Madame Blavatsky talade ibland förbehållsamt om vissa växt- och djurarter såsom misslyckade. Dessas livsformer finge leva vidare och gradvis dö ut, varvid de ibland användes till boning för lägre stående väsen än de ursprungligen avsedda och ibland rent av för väsen tillhörande involutionen. Hon talade om vissa motbjudande arter av insekter och kräldjur såsom "biprodukter" och ansåg att det icke alls vore detsamma att döda sådana som att döda livsformer tillhörande evolutionen.

Föreställningen att levande varelser ej får dödas har i vissa kretsar drivits till sin spets, exempelvis i sådana fall, vari människor vägrar döda ohyra och hellre låter sig ätas av denna. Dylikt godtar ingen civiliserad människa. Det kan även hända att en människa, som äger ett bibliotek av värdefulla böcker, finner att dessa angrips av små silverfiskar. Bäst vore att driva bort dem, men det är förvisso bättre att döda dessa insekter än att låta dem förstöra goda böcker, som kunde bli många andra till gagn förutom ägaren. Det finns många små livsformer, som vi inte kan låta leva med mindre än att vårt eget liv omöjliggöres. Yogin, som aldrig dödar något djur, förses alltid med föda, men lantbrukaren, som förser honom med denna, måste skydda sina grödor för skadedjurs angrepp. I Australien måste lantbrukaren bekämpa kaniner, vilka sedan de väl införts i detta land, förökade sig till många miljoner, så att de skulle förstöra allt vad odling heter, om man ej begränsade deras antal.

Det är icke blott för sina livsmedels skull, som människan måste döda somliga skadedjur, utan även i skyddande avsikt, ty om man odlar växter, såsom träd eller grönsaker, har man ett

visst ansvar för de levande väsen som tar sin boning i dessa former. Vi bör nog bruka sunt förnuft i alla dessa ting och hela vägen igenom. Hur som helst är det något helt annat att döda ett djur i självförsvar än att döda högt utvecklade djur, som kor och får, för att tillgodose ett lågt slags smak, när det är fullkomligt onödigt.

Tänk på den behandling vidskepelsen utmätt åt de förtryckta klasserna i vårt älskade Indien och se däri hur denna onda egenskap kan framkalla hjärtlös grymhet även hos dem som vet broderskapets plikt.

C.W.L. – De förtryckta klasserna i Indien, vilka ibland kallas panchama eller femte kasten, egentligen de oberörbara, parior – är ättlingar till Indiens urinvånare, vilka arierna påträffade, sedan de anlät efter sin vandring över Himālaya. De kastregler, som Manu påbjudit och som för denna tid var goda regler rörande eugenik och magnetism, förbjöd nybyggarna att förenas med dessa i giftermål, umgås med dem eller ha måltidsgemenskap med dem. Men utöver dessa regler har de behandlats med stor grymhet. Till exempel är det parian icke tillåtet att komma nära de högre kasternas brunn för att hämta vatten, då han av dessa andra anses orena den. Följaktligen måste han använda sådana sämre brunnar han själv kan gräva eller finna, vilket ofta vållar svåra umbäranden, i synnerhet som man i somliga delar av landet tvingat de oberörbara att bygga sina byar i anslutning till sämre jordar och även ofta tvingat dem att flytta. Till alldeles nyligen kunde en paria knappast nå en god ställning i livet annat än genom den i allmänhet föga lockande utvägen att övergå till kristendomen eller islam, vilket dock undanröjer några av de allvarligaste sociala handikappen.

Dylik och än värre behandling har vidskepelsen låtit dessa förtryckta klasser utstå även från deras sida som förkunnar broderskapet. I detta fall har dessa glömt vad broderskap betyder, och detta på grund av sin vidskepelse. Man får hoppas att dessa förtryckta till sist blir ansedda för lika goda och rena som de övriga. Nutida förhållanden, sådana som det umgänge samfärdseln i järnvägs- och spårvägsagnar framtingar, tenderar att underlätta denna process.

Det är en plikt, som tillkommer det indiska folkets högre klasser, och det är även deras karmiska skyldighet, att höja dessa oberörbara, som deras förfäder underkuvat. Deras ädelmod, deras medfödda egenskap av arier, borde sporra dem till denna nödvändiga uppgift. Om ett barn icke är rent, ryggas vi ej tillbaka för det, utan vi ser till att tvätta det. Lika litet får vi skygga för parian utan i stället hjälpa honom till sådana omständigheter, vari han kan nå hälsa, renlighet och kunskap. Det är inte nödvändigtvis en fråga om måltidsgemenskap, men det är alldeles säkert vår plikt att visa vänlighet och medkänsla gentemot våra yngre bröder.

Det är visserligen så att den som fötts in i en kast eller gemenskap, därmed alltid erhåller vissa bestämda möjligheter, men därav följer icke att denna människa gör det bästa av dessa. Att födas in i en god familj av lägre kast torde ge i många fall bättre möjligheter än att tillhöra en ovärdig familj av brahminkasten. Det händer ofta att människor eftersträvar något mål men, sedan de uppnått detta, uraktlåter att bruka de möjligheter det medför. Således kan en dålig brahmin vara en sådan, som fått sin första inkarnation som en sådan eller som i ett föregående liv försummat eller missbrukat sina tillfällen. Endast i sällsynta fall gäller att:

En slav kan födas om som prins i kraft
av inre ädelhet, förtjänst, en kung
i tiggarns trasor, bötande för vad
han uraktlåtit, gjort.

Såsom en allmän regel gäller att de som tillhör de arbetande klassernas stora massa endast gradvis höjer sig till bourgeoisien och sedan ännu högre. Det mesta av vad en människa sår och skördar gör hon inom sin egen klass, så att hon behöver likartade förhållanden i framtida liv. Evolutionen innebär en gradvis skeende kultivering och förfining, varför en plötslig övergång till en tydligt högre eller lägre klass är något liknande ett kirurgiskt ingrepp, något som en ytterst

ovanlig karma gjort nödvändigt. Icke desto mindre är mänskligheten en enda familj och gäller broderskapets plikt alla utan undantag.

Många brott har begåtts i kärlekens guds namn, med vidskepelsens mara såsom drivkraft.

C.W.L. – En annan sak att säga om vidskepelsen är att den som på grund av denna vållar den största skadan är den som har de bästa avsikter, den som troget håller sig till sin lags bokstav. En verkligt självisk dålig människa – det finns ju sådana, ehuru kanske icke så många – ägnar sig främst åt att tillgodose sina egna begär. Hon vill inte blanda sig i andras ensak, såvida dessa inte står henne i vägen, varför hon trots allt inte vållar så stor skada i världen. Den enfaldiga men välmenande människan är egentligen så mycket farligare, eftersom hon alltid vill blanda sig i andras liv och ärenden. Missionärer är till exempel ofta sådana. Jag tvivlar inte på att de missionärer, som skickats ut från Europa och Amerika, har uträttat mycket gott bland vildar i Centralafrika och liknande människor. Men i Indien, där även en enkel arbetskarl vanligen vet mer än missionären om religionsfilosofi, om större och högre ideer, är missionären löjligt malplacerad. Han har väl goda avsikter men gör likväl åtskillig skada. Många krig har framkallats genom missionärers oförnuftiga arbetsätt. Deras hemländer har fått ingripa för att rädda dem, när de råkat i fara för att bli vad de kallar martyrer för tron. Detta har kommit att bli det regelbundna förfarandet: först missionärerna, sedan sprithandlarna och efter dessa en invaderande armé. Stackars gamla damer i England och Amerika, vilka avstår från livets nödtorft för att skänka till missionen vad de tror vara för Kristi skull! De har ingen som helst aning om att Indien tusentals år före Kristus ägde en djupsinnig religion och filosofi och att deras pengar kunde komma till bättre bruk för hedningarnas omvändelse i själva England.

Var alltså mycket vaksam, så att icke det minsta spår av denna finns kvar hos dig.

C.W.L. – Att så stor vikt läggs på detta visar tydligt att det finns en fara för att vi kan vara hemfallna åt vidskepelse utan att veta om det, så att det är bäst för oss att noga hålla vakt. Det synes alltid finnas åtminstone två sidor av varje fråga. Ingen ser hela saken – icke ens teosofen. När vi blir medvetet ett med logos i hans egen höga värld, kommer vi att kunna se alla sidor av allt och kunna säga: ”Jag ser rätt”, men när vi nått därhän, kommer vårt betraktelsesätt förmodligen att innefatta alla de andra, då det ju vanligen allt rymmer någon kärna av sanning.

Dessa tre allvarliga brott måste du undvika, ty de dödar allt framåtskridande, eftersom de syndar mot kärleken.

C.W.L. – Att kärleken bör vägleda oss i livet och levandegöra alla andra förmågor är den särskilda lära som förkunnas på den linje mästaren Kūthūmī tillhör. Många har svårt att förstå exakt hur mästarna, som är utrustade med alla de ädlaste egenskaper vi kan tänka oss, likväl kan besitta någon egenskap mer än en viss annan. Mästaren Morya, som företräder första strålen, har som sina förnämsta kännetecknande egenskaper vilja och kraft. Det vore likväl misstag antaga att han skulle äga mindre av kärlek eller av visdom än någon av de andra mästarna. Likaledes vore det alldeles felaktigt antaga att mästaren Kūthūmī skulle äga mindre kraft än de mästare som hör till första strålen. Det rör sig om skillnader bortom mänsklig kunskap.

På motsvarande sätt råder skillnader i nivå mellan de stora. Oss förefaller de så stora att vi ej vågar göra någon åtskillnad mellan dem. Alla är de solar av bländande lyskraft, och för oss synes det icke finnas någon skillnad mellan en stor ängel och en devarājā. Likväl är den ene ett helt rike, en hel evolution över den andre. Det måste förhålla sig så att sollogos äger större makt än alla dessa som utgör delar av honom, ehuru det synes som om ingen varelse kunde äga mera än de. Mästarnas kunskap och makt är så mycket större än våra att för oss det hela synes vara en enda bländande härlighet, men likafullt finns skillnaden.

SJÄTTE KAPITLET

TJÄNANDE

Men du skall icke endast avstå från ont. Du måste vara verksam i att göra gott. Du måste vara så uppfylld av den intensiva önskan att tjäna att du alltid är vaksam på att kunna göra det överallt i din omgivning – tjäna icke blott människor utan även djur och växter. Du måste tjäna i det lilla varje dag, så att vanan bildas, så att du icke försummar det sällsynta tillfälle som yppar sig, när du får tjäna i det stora.

C.W.L. – Mycket ofta förekommer det att vi försummar ett tillfälle att hjälpa någon, om vi icke bildat denna vaksamhetens vana. Men om vi har denna vana, skall nog icke många tillfällen gå oss förbi, eftersom den då gör sig gällande, även i de minst vanliga omständigheter eller i de största nödlägen. Detta är också hela tanken bakom den långvariga och nog så påfrestande utbildning soldater får genomgå, icke endast för att de skall veta exakt vad de har att göra, när de får vissa order, utan även för att de skall ha bildat sig bestämda vanor, som de instinktivt kan förlita sig på. I gamla tiders strider, om icke även i dagens, befann sig soldaten i en fullständigt ny omgivning, som väl kunde pröva hans mod, hur tapper han än månne vara, i förhållanden sådana att en man nog kunde ursäktas, om han miste fattningen. Men även i dylika nödlägen skulle vanan göra sig gällande och mannen lyda order och göra det på honom ankom.

Denna anmärkning om att vara verksam i att göra gott är på intet vis riktad emot dem, vilka har sin verksamhet förlagd på andra plan. En dylik anmärkning kunde annars lätteligen men med orätt göras mot de kontemplativa munk- och nunneordnarna eller Indiens brahminer. Enligt den föreställning, som rådde i gamla tider, var brahminen folkets andlige ledare, och det förutsattes att han skulle ägna all sin tid åt att förrätta ceremonier och riter, att studera och undervisa och ge råd, vilket allt tänktes gagna hela samhället. Det övriga folket, vars liv upptogs av vanligt arbete, understödde honom, eftersom han utförde detta andliga arbete till dessa människors fromma. En liknande tanke i katolska länder ligger till grund för dessa munk- och nunneordnar, som ägnar sin tid åt att bedja för de döda. På den tid dessa ordnar inrättades var det en allmän uppfattning att de levande och döda utgjorde ett enda samfund, och att den tjänst dessa förebedjare och -bedjerskor gjorde samfundet var av ett mycket högre slag än spannmålsodling. De som erhöll sitt levebröd såsom allmosor, var därför ej det minsta skamsna därför, och de som gav dem dessa kände sig mycket hedrade. Hela uppfattningen var en helt annan än den nutida. Det låg ingen som helst skam i att tigga för sitt uppehälle. De som gjorde det var snarast de mest andliga av folket, bundna vid löften om fattigdom, kyskhet och lydnad. Att fördöma dem som levde på detta sätt är exakt samma misstag man gjorde under franska revolutionen, när man sade att en filosof eller författare var en människa, som levde ett lättjefullt och gagnlöst liv, och hon i stället borde hugga sten för vägbeläggning.

Ty om du längtar efter att bli ett med gud, är det icke för din egen skull. Det är för att du skall bli en kanal, genom vilken hans kärlek kan flöda att nå din nästa. Den som vandrar vägen är ej till för sin egen skull utan för andras. Han har glömt sig själv för att kunna tjäna dem.

C.W.L. – Hela tanken med denna bok är att hjälpa människor till en viss inställning. Syftet därmed är icke på långt när att veta som att vara, det vill säga att leva det teosofiska livet, att vara fylld med kärlek till alla och med en intensiv önskan att hjälpa fram evolutionen, så att vi kan glömma oss själva i tjänandet av andra. Om ni någonsin sett en kirurg utföra en omfattande operation, vet ni hur en människa i den mest intensiva verksamhet och med det skickligaste bruk av hjärna och hand kan likväl vara fullständigt uppslukad av det arbete hon gör, med liksom hela sitt liv koncentrerat till fingrarna. Också i krig förekommer det att en människa helt och hållet glömmet sig själv i ansträngningen att rädda en sårad kamrat eller i fullgörandet av

en nödvändig men farlig uppgift.

Logos är allsmäktig i sitt system. Han utgjuter kraft i detta systems alla världar. Vi kan inte utgå från annat än att han skulle kunna låta denna kraft flöda genom hela systemet, i vilken som helst av dess världar och i den omfattning han ville. I själva verket gör han inte detta. Den kraft han utgjuter i varje värld synes vara blott av en bestämd mängd och av ett bestämt slag, och därför återstår det för oss, som är gnistor av hans eld, att utföra vissa ting som den stora lågan, varav vi är delar, icke gör annat än genom oss, som är delar av honom. Vi kan ej säga att han icke kunde göra det, endast att han uppenbarligen icke gör det. Det ligger i vår förmåga, med vår glödande hängivenhet kan vi rikta vår vilja på att arbeta i enlighet med hans vilja, att draga ner mer kraft från högre världar, att förvandla den och sända ut den. Detta är ett arbete som, såvitt vi kan förstå, icke skulle göras, såvida vi ej gjorde det. Det vill förefalla, som om han räknade på vår medverkan. Likväl är denna också hans, eftersom det ingen kraft kan finnas, som ej är hans.

Jag har flera gånger brukat liknelsen av en kanal eller ett rör för att beskriva att mästarens kraft fördelas i lägre världar av en lärjunge. Man kan även bruka liknelsen av en transformator för elektricitet. Stora mängder elektricitet sänds vid hög spänning en lång sträcka, kanske hundratals kilometer, från en generatorstation till en transformatorstation i en stad. I denna station finns transformatorer, som mottar denna högspända elektricitet och förvandlar den till stora mängder lågspänd ström för belysning och andra ändamål. Så kan en lärjunge, till exempel i Sydney, mottaga mästarens kraft från Himälåya och förvandla den till lägre världars kraft, så att denna kan fördelas i lärjungens närmaste omgivning eller riktas till dem, för vilka den är avsedd.

Varje invigd är således en transformator för andlig kraft. Genom honom kan denna flöda i en viss värld enligt det stadium eller den grad han uppnått. Den gudomliga kraften finns överallt omkring oss, liksom solen lyser hela tiden. När solljuset inte når jorden, beror det på jorden, utom vid en solförmörkelse, då månen ställt sig i vägen för solljuset. På sätt som motsvarar månens hinder för solljuset vid solförmörkelse, ställer sig människor med sin själviskhet och okunnighet hindrande mellan sig själva och logos, som strålar ut en stor mängd olika krafter i varje värld. Den invigde tar ett bestämt steg, som sätter honom i stånd att vara en bättre kanal för dessa krafter. Det är inte så att krafterna själva påverkas det minsta – de finns där hela tiden, men de går oss förbi, när vi inte är redo att mottaga dem.

Låt oss såsom en analogi betrakta hur präna verkar i fysiska världen. Varje levande organism suger i sig präna, men ibland, när till exempel en människa blir sjuk, är hon oförmögen att specialisera den för sig själv och börjar då snart känna av en allvarlig brist på livskraft. Ehuru hon då ej förmår specialisera präna för sig själv, kan hon alltjämt använda den som beretts av en annan människa, som äger livskraft i överflöd och därför kan låta denna utgjutas över henne och skänka henne den styrka hon behöver för att återvinna sitt normala tillstånd. På liknande sätt upptar den invigde många av de högre slagens krafter och förvandlar, transformerar dem till ett tillstånd, vari de lätt kan upptagas av andra. Allt eftersom fler individer av vår mänsklighet når det stadium, på vilket de kan utföra detta arbete, kommer människornas allmänna evolution gå snabbare. Visserligen finns det en gräns för hur mycket solljus växterna kan tåla, och det är likaledes så att en människa vilken som helst icke kan taga emot för mycket av det andliga ljuset.

Men föreställ er inte dessa kanaler såsom blott passiva. De är levande kanaler. Lärjungen sitter inte bara stilla och är inte bara ett rör. Det finns nog krafter, som kommer igenom på detta sätt, och mästarens lärjunge är ofta medveten om beskaffenheten av den kraft som strömmar genom honom och vet vem den når. Men av denna kraft finns även en stor mängd, som han när som helst kan använda såsom han vill, som han kan rikta än hit, än dit, allt efter behovet. Hans egen anpassbarhet och takt kommer då till användning, och hans liv är sannerligen fyllt av detta slags positiva verksamhet. Han lever därmed ingalunda den blinda lydandens liv – tvärtom är

han träget i arbete, medan andra i överksamhet tänker på sig själva.

Vanliga människor kan inte användas på detta sätt, emedan de inte är tillräckligt utvecklade i högre världars medvetenhet och emedan, även i det fall det högre jaget är någotsånär framskridet, den tråd som förbinder detta med personligheten är mycket tunn. Mästaren kan använda lärjungen, emedan kanalen är öppen. Likaså kan den ende invigaren använda den invigda för hierarkins kraft. I dessa fall är individen det högre jaget, och även när han är upptagen med den fysiska världens plikter, finns i hans medvetande alltid i bakgrunden tanken: ”Jag är en gnista av det gudomliga, jag kan icke göra något som ej är detta värdigt. Adelskap förpliktar.”

På grund av arbetets vikt är förhållandet mellan mästare och lärjunge aldrig grundat i känsla, ehuru det är fyllt av den djupaste tillgivenhet världen kan känna. Mästaren antager icke en människa till lärjunge därför att någon annan medlem av hennes släkt är lärjunge eller därför att han känt henne i tidigare liv. Både mästare och lärjungen tänker endast på det som i Egypten kallades det ”dolda verket”, återuppbyggnaden av Osiris’ sönderslitna kropp, återförenandet av de kringspidda delarna. De vet om det i varje människa ”dolda ljuset”, ”ädelstenen i lotusblomman”, varigenom hon alltid kan få hjälp, när hon på rätt sätt vädjar om denna. Detta var det arbete, de invigda utförde i det gamla Egypten, liksom det är detsamma i dag. De brukar den kraft som byggde världarna, guds opersonliga kärlek. Ingen tvingas att träda in i esoteriken, men om någon gör det, måste han antaga brödraskapets motto och inställning, som är att leva icke för sin egen skull utan för andras, icke för eget framåtskridande eller egen tillfredsställelse, utan för arbetet.

Han är en penna i guds hand, en penna genom vilken guds tanke kan flöda och finna sig ett uttryck här nere, vilket det utan penna aldrig kunde finna.

C.W.L. – Det vill förefalla som om gud måste ha beräknat att han på ett visst stadium i evolutionen skulle behöva många dylika pennor att skriva med, att gud själv, såsom skalden uttrycker det, ”behöver dig och mig”. Vår hjälp ingår i planen. Detta är en storslagen och även en mycket logisk tanke. Vi inser genast att, om vi kunnat nå en viss nivå av kunskap, kärlek, förmåga, en smula högre än den i vår omgivning genomsnittliga, vi gjort detta för att vi skall kunna vara till gagn i att sprida den till andra.

Likväl är han samtidigt även en levande eldslåga, som strålar ut över världen den gudomliga kärlek som fyller hans hjärta.

C.W.L. – Det berättas att det i Alexandria levde två munkar, som ville vara fullkomligt rena. Den ene sökte nå denna renhet genom att omge sig med ett skal av skyddande tankar, men den andre var så uppfylld av guds kärlek att denna strålade ut ur honom hela tiden och så bevarade honom ren. Det finns alltid dessa två vägar: esoterikernas väg och mystikernas väg. Esoterikern skrider framåt genom att arbeta i världen, mystikern drar sig inom sig själv. I många fall är mystikernas mål blott och bart att bli ett med gud. Ändå är det orätt att kalla honom självisk, ty även i det han blir sådan, måste han utöva ett väldigt inflytande på alla i sin omgivning och gör det även. Vårt mål, esoterikernas mål, bör vara att höja oss steg för steg genom alla de olika stadierna, tills vi vid vissa höga grader av initiation kan i vår medvetenhet förenas med gudomens tredje aspekt, sedan med andra aspekten och slutligen med första aspekten. Mystikern kastar sig in i det gudomliga livet här och sådan han är, men det är då en lägre manifestation av det gudomliga livet. Därefter får han arbeta uppåt för att erfara sin förening även med de högre manifestationerna.

Den visdom som sätter dig i stånd att hjälpa, den vilja som riktar visdomen, den kärlek som livar viljan – dessa är dina förutsättningar. Vilja, visdom och kärlek är logos’ tre aspekter, och du, som önskar träda i hans tjänst, måste framvisa dessa aspekter i världen.

C.W.L. – Detta är en skön avslutning, mina bröder. Må ni alla nå framgång i denna strävan.